

דוחות כספיים שנתיים

תוכן העניינים

105	דוח רווח והפסד - מאוחד
106	דוח מאוחד על הרווח הכולל
107	מאזן - מאוחד
108	דוח על השינויים בהון העצמי
110	דוח על תזרימי המזומנים - מאוחד
112	ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית
136	ביאור 2 - הכנסות והוצאות ריבית
137	ביאור 3 - הכנסות מימון שאינן מריבית
138	ביאור 4 - עמלות
138	ביאור 5 - הכנסות אחרות
139	ביאור 6 - משכורות והוצאות נלוות
139	ביאור 7 - הוצאות אחרות
140	ביאור 8 - הפרשה למיסים על הרווח
143	ביאור 9 - רווח למניה רגילה
144	ביאור 10 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר
146	ביאור 11 - מזומנים ופיקדונות בבנקים
147	ביאור 12 - ניירות ערך
150	ביאור 13 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי
153	ביאור 14 - אשראי לממשלות
153	ביאור 15 - השקעות בחברות מוחזקות ופרטים על חברות אלו
156	ביאור 16 - בניינים וציוד
157	ביאור 17 - נכסים אחרים
158	ביאור 18 - פיקדונות הציבור
159	ביאור 19 - פיקדונות מבנקים
159	ביאור 20 - איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
160	ביאור 21 - התחייבויות אחרות
161	ביאור 22 - זכויות עובדים
172	ביאור 23 - עסקאות תשלום מבוסס מניות
180	ביאור 24 - הון מניות והון
182	ביאור 25 - הלימות הון, נזילות ומינוף לפי הוראות הפיקוח על הבנקים
188	ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות
204	ביאור 27 - שיעבודים
206	ביאור 28 - מכשירים נגזרים ופעילויות גידור
213	ביאור 29 - מגזרי פעילות ואזורים גאוגרפיים
231	ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי
248	ביאור 31 - נכסים והתחייבויות לפי בסיס הצמדה
250	ביאור 32 - נכסים והתחייבויות לפי מטבע ולפי תקופות לפירעון
252	ביאור 33 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים
262	ביאור 34 - בעלי עניין וצדדים קשורים
266	ביאור 35 - אירועים לאחר תאריך המאזן
266	ביאור 36 - תמצית דוחות של הבנק

דברי יו"ר הדירקטוריון
דוח הדירקטוריון וההנהלה
הצהרות בקרה פנימית על דיווח כספי
חוות דעת רואה חשבון מבקר
פרק ממשל תאגידי, ביקורת, פרטים נוספים ונספחים
נתונים נוספים על בסיס הבנק

גילויים פיקוחיים נוספים
דוח סיכונים
תיאור המאפיינים של מכשירי ההון הנכללים בהון הפיקוחי

דוח רווח והפסד - מאוחד
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

2015	2016	2017	ביאור	
4,906	5,311	6,222	2	הכנסות ריבית
1,372	1,533	1,875	2	הוצאות ריבית
3,534	3,778	4,347		הכנסות ריבית, נטו
211	200	192	13,30	הוצאות בגין הפסדי אשראי
3,323	3,578	4,155		הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
				הכנסות שאינן מריבית
358	295	136	3	הכנסות מימון שאינן מריבית
1,426	1,433	1,423	4	עמלות
74	134	94	5	הכנסות אחרות
1,858	1,862	1,653		סך כל ההכנסות שאינן מריבית
				הוצאות תפעוליות ואחרות
1,944	2,071	2,326	6	משכורות והוצאות נלוות
692	693	742	16	אחזקה ופחת בניינים וציוד
590	535	543	7	הוצאות אחרות
3,226	3,299	3,611		סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
1,955	2,141	2,197		רווח לפני מיסים
761	833	806	8	הפרשה למיסים על הרווח
1,194	1,308	1,391		רווח לאחר מיסים
-	-	-	15	חלק ברווחים של חברות כלולות לאחר השפעת מס
				רווח נקי:
1,194	1,308	1,391		לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(60)	(42)	(44)		המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
1,134	1,266	1,347		המיוחס לבעלי מניות הבנק
			9	רווח למניה⁽¹⁾ (בשקלים חדשים)
				רווח בסיסי למניה
4.90	5.46	5.80		רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
				רווח מדולל למניה
4.89	5.46	5.76		רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק

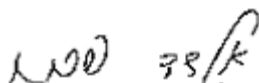
(1) מניה בת 0.1 ש"ח ערך נקוב.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

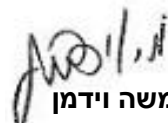
מנחם אביב

סגן מנהל כללי
 חשבונאי ראשי

אלוד פרשר

מנהל כללי

משה וידמן

יושב ראש הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים:
 רמת גן, 26 בפברואר 2018
 י"א באדר התשע"ח

דוח מאוחד על הרווח הכולל
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

2015	2016	2017	
			רווח נקי:
1,194	1,308	1,391	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(60)	(42)	(44)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
1,134	1,266	1,347	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
			רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מיסים
(27)	(26)	22	התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, נטו
(1)	1	(4)	התאמות מתרגום דוחות כספיים של השקעות בחברות כלולות ⁽¹⁾
(6)	(9)	(8)	רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור תזרים מזומנים
(3)	⁽³⁾ (294)	⁽⁴⁾ (132)	התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים ⁽²⁾
(37)	(328)	(122)	סך כל הרווח (ההפסד) הכולל האחר, לפני מיסים
13	108	44	השפעת המס המתייחס
			רווח (הפסד) כולל אחר, לאחר מיסים⁽⁵⁾
(24)	⁽³⁾ (220)	(78)	רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(1)	-	12	בניכוי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(25)	(220)	(66)	רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק, לאחר מיסים
			רווח כולל:
1,170	1,088	1,313	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(61)	(42)	(32)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
1,109	1,046	1,281	רווח כולל המיוחס לבעלי מניות הבנק

- (1) התאמות מתרגום דוחות כספיים של חברות כלולות.
- (2) כולל התאמות בגין אומדנים אקטואריים שנכללו בתקופת הדיווח של תכניות פנסיה להטבה מוגדרת וכן הפחתה שוטפת של ההתאמות בגין ההתחייבות לרווח והפסד.
- (3) כולל עלויות עדכון ההתחייבות האקטוארית בגין תכנית ההתייעלות המסתכמות ב-286 מיליוני שקלים חדשים, העלות נטו ממש בסכום של 188 מיליוני שקלים חדשים נזקפה להון העצמי.
- (4) כולל: השפעת עדכון הנחת עלות השכר ועדכון שיעור הגידול בתגמול ברבעון השני של שנת 2017 על ההתחייבות האקטוארית בגין זכויות עובדים בבנק בסכום של 69 מיליוני שקלים חדשים נטו ממש, וכן השפעת תוכנית התייעלות בבנק יחב על ההון העצמי של הבנק בסכום של 11 מיליוני שקלים חדשים. לפרטים נוספים ראה ביאור 22 לדוחות הכספיים.
- (5) לפרטים ראה ביאור 10 לדוחות הכספיים - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

מאזן - מאוחד

ליום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

2016	2017	ביאור	
			נכסים
41,725	41,130	11	מזומנים ופיקדונות בבנקים
10,262	10,133	12	ניירות ערך ⁽¹⁾⁽²⁾
9	76	27	ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
172,779	182,602	13,30	אשראי לציבור
(1,438)	(1,484)	13,30	הפרשה להפסדי אשראי
171,341	181,118		אשראי לציבור, נטו
330	456	14	אשראי לממשלות
34	32	15	השקעות בחברות כלולות
1,585	1,403	16	בניינים וציוד
87	87	15ה'	נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין
3,584	3,421	28	נכסים בגין מכשירים נגזרים
1,498	1,716	17	נכסים אחרים
230,455	239,572		סך כל הנכסים
			התחייבויות והון
178,252	183,573	18	פיקדונות הציבור
1,537	1,125	19	פיקדונות מבנקים
50	51		פיקדונות הממשלה
27,034	29,923	20	איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
3,566	3,082	28	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
6,692	7,491	30ה',21	התחייבויות אחרות ⁽³⁾
217,131	225,245		סך כל ההתחייבויות
12,714	13,685		הון עצמי המיוחס לבעלי מניות הבנק
610	642		זכויות שאינן מקנות שליטה
13,324	14,327	24	סך כל ההון
230,455	239,572		סך כל ההתחייבויות וההון

(1) מזה: 6,768 מיליוני שקלים חדשים בשווי הוגן (ביום 31 בדצמבר 2016 - 6,928 מיליוני שקלים חדשים).

(2) לפרטים בדבר ניירות ערך ששועבדו למלווים, ראה ביאור 27 לדוחות הכספיים.

(3) מזה: הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים - 90 מיליוני שקלים חדשים (ביום 31 בדצמבר 2016 - 109 מיליוני שקלים חדשים).

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוח על השינויים בהון העצמי
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

סך הכל הון מניות נפרע וקרנות הון	מניות באוצר	קרן הון מהטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות	הון מניות ופרמיה ⁽¹⁾	
2,187	(76)	66	2,197	יתרה ליום 31 בדצמבר 2014
-	-	-	-	רווח נקי לתקופה
-	-	-	-	דיבידנד ששולם
20	-	20	-	הטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות
7	-	7	-	השפעת המס המתייחס
-	-	(25)	25	מימוש עסקאות תשלום מבוסס מניות ⁽²⁾
-	-	-	-	רווח (הפסד) כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס
2,214	(76)	68	2,222	יתרה ליום 31 בדצמבר 2015
-	-	-	-	רווח נקי לתקופה
-	-	-	-	דיבידנד ששולם
8	-	8	-	הטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות
(1)	-	(1)	-	השפעת המס המתייחס
-	-	(17)	17	מימוש עסקאות תשלום מבוסס מניות ⁽²⁾
-	-	-	-	רווח (הפסד) כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס
2,221	(76)	58	2,239	יתרה ליום 31 בדצמבר 2016
-	-	-	-	רווח נקי לתקופה
-	-	-	-	דיבידנד ששולם ⁽⁵⁾
24	-	24	-	הטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות
-	-	-	-	השפעת המס המתייחס
-	-	(17)	17	מימוש עסקאות תשלום מבוסס מניות ⁽²⁾
-	76	-	(76)	ביטול מניות באוצר ⁽⁸⁾
-	-	-	-	רווח (הפסד) כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס
2,245	-	65	2,180	יתרה ליום 31 בדצמבר 2017

- (1) הפרמיה על המניות נוצרה לפני 31 במרץ 1986.
  - (2) בשנת 2017 הונפקו 553,719 מניות רגילות בנות 0.1 ש"ח ע.ג. כל אחת כנגד כנגד מימוש של אופציות במסגרת תוכנית אופציות לעובדים, וכן הונפקו למנהל הכללי 9,137 מניות רגילות בנות 0.1 ש"ח ע.ג. כל אחת.
  - (3) בשנת 2016 הונפקו 157,119 מניות רגילות בנות 0.1 ש"ח ע.ג. כל אחת כנגד מימוש של אופציות במסגרת תוכנית אופציות לעובדים, וכן הונפקו למנהל הכללי 31,065 מניות רגילות בנות 0.1 ש"ח ע.ג. כל אחת.
  - (4) בשנת 2015 הונפקו 1,086,264 מניות רגילות בנות 0.1 ש"ח ע.ג. כל אחת כנגד מימוש של אופציות במסגרת תוכנית אופציות לעובדים, וכן הונפקו למנהל הכללי 74,647 מניות רגילות בנות 0.1 ש"ח ע.ג. כל אחת.
  - (5) לפרטים ראה ביאור 10 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר.
  - (6) לפרטים בדבר מגבלות שונות על חלוקת דיבידנד, ראה ביאור 24 לדוחות הכספיים.
  - (7) ביום 26 בפברואר 2018, לאחר תאריך המאזן, החליט דירקטוריון הבנק לחלק דיבידנד בסך של כ-110 מיליוני שקלים חדשים, 30% מרווחי הרבעון הרביעי של שנת 2017. בהתאם לכללים החשבונאיים, ייגרע סכום זה מיתרת העודפים ברבעון הראשון של שנת 2018.
  - (8) כולל: השפעת עדכון הנחת עלות השכר ועדכון שיעור הגידול בתגמול ברבעון השני של שנת 2017 על ההתחייבות האקטוארית בגין זכויות עובדים בבנק בסכום של 69 מיליוני שקלים חדשים נטו ממס, וכן השפעת תוכנית התייעלות בבנק יחב על ההון העצמי של הבנק בסכום של 11 מיליוני שקלים חדשים. לפרטים נוספים ראה ביאור 22 לדוחות הכספיים.
  - (9) כולל עלויות עדכון ההתחייבות האקטוארית בסכום של 286 מיליוני שקלים חדשים בגין תוכנית התייעלות לפרישת עובדים. ראה גם ביאור 22 ו-25 לדוחות הכספיים.
  - (10) ביום 18 בספטמבר 2017 החליט דירקטוריון הבנק לבטל 2.5 מיליון מניות בנות 0.1 ש"ח ע.ג. כל אחת, בהונו המופק של הבנק, שנרכשו על ידי הבנק ומהוות מניות רדומות שאינן מקנות לבנק זכויות כלשהן. בהתאם לכך, ביום 25 בספטמבר 2017 בוטלו, ברישומי הבנק, המניות הרדומות.
- הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

סך הכל ההון	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל הון עצמי	עודפים ⁽⁴⁾	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר ⁽³⁾
11,304	507	10,797	8,682	(72)
1,194	60	1,134	1,134	-
(86)	-	(86)	(86)	-
20	-	20	-	-
7	-	7	-	-
-	-	-	-	-
(24)	1	(25)	-	(25)
12,415	568	11,847	9,730	(97)
1,308	42	1,266	1,266	-
(186)	-	(186)	(186)	-
8	-	8	-	-
(1)	-	(1)	-	-
-	-	-	-	-
(220)	-	(220)	-	⁽⁷⁾ (220)
13,324	610	12,714	10,810	(317)
1,391	44	1,347	1,347	-
(334)	-	(334)	(334)	-
24	-	24	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
(78)	(12)	(66)	-	⁽⁶⁾ (66)
14,327	642	13,685	11,823	(383)

דוח על תזרימי המזומנים - מאוחד
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

2015	2016	2017	
			תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת
1,194	1,308	1,391	רווח נקי
			התאמות
-	-	-	חלקו של הבנק ברווחים בלתי מחולקים של חברות כלולות
223	223	245	פחת על בניינים וציוד
211	200	192	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(118)	(61)	(52)	רווח ממכירת ניירות ערך זמינים למכירה
(67)	-	-	רווח ממכירת ניירות ערך מוחזקים לפדיון ⁽¹⁾
5	(14)	1	הפסד (רווח) שמומש וטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של ניירות ערך למסחר
(36)	(92)	(55)	רווח ממימוש בניינים וציוד
20	8	24	הוצאות הנובעות מעסקאות תשלום מבוסס מניות
27	(3)	9	מיסים נדחים, נטו
(10)	4	98	שינוי בהפרשות ובהתחייבויות עובדים
183	195	82	השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות מזומנים
(1)	(45)	(4)	רווח ממכירת תיקי אשראי
			שינוי נטו בכספים שוטפים
2,967	(50)	(403)	פיקדונות בבנקים
(12,453)	(14,670)	(11,835)	אשראי לציבור
(9)	(14)	(126)	אשראי לממשלות
36	62	(67)	ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
2,069	(66)	155	נכסים בגין מכשירים נגזרים
807	(112)	138	ניירות ערך למסחר
191	613	(74)	נכסים אחרים, נטו
			שינוי נטו בהתחייבויות שוטפות
(92)	371	(412)	פיקדונות מבנקים
10,001	15,872	5,321	פיקדונות הציבור
3	(8)	1	פיקדונות הממשלה
(223)	-	-	ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
(2,863)	(68)	(484)	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
(464)	576	388	התחייבויות אחרות
(399)	110	32	הפרשי צבירה שנכללו בפעולות השקעה ומימון
1,202	4,339	(5,435)	מזומנים נטו מפעילות שוטפת

(1) תמורה ממכירת איגרות חוב מוחזקות לפדיון בבנק יהב.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוח על תזרימי המזומנים - מאוחד - המשך

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

2015	2016	2017	
			תזרימי מזומנים מפעילות השקעה
-	-	(111)	רכישת איגרות חוב מוחזקות לפדיון
1,917	-	-	תמורה ממכירת איגרות חוב מוחזקות לפדיון ⁽¹⁾
(10,497)	(6,902)	(4,501)	רכישת ניירות ערך זמינים למכירה
9,603	7,546	4,671	תמורה ממכירת ניירות ערך זמינים למכירה
761	1,083	-	תמורה מפדיון ניירות ערך זמינים למכירה
590	2,662	2,554	תמורה ממכירת תיקי אשראי
-	(265)	(700)	רכישת תיקי אשראי
(233)	(245)	(247)	רכישת בניינים וציוד
55	125	328	תמורה ממימוש בניינים וציוד
15	2	1	תמורה ממימוש השקעה בחברות כלולות
2,211	4,006	1,995	מזומנים נטו מפעילות השקעה
			תזרימי מזומנים מפעילות מימון
7,502	6,318	6,909	הנפקת איגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים
(3,988)	(3,096)	(4,051)	פדיון איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
(86)	(186)	(334)	דיבידנד ששולם לבעלי מניות
3,428	3,036	2,524	מזומנים נטו מפעילות מימון
6,841	11,381	(916)	גידול (קיטון) במזומנים
23,651	30,309	41,495	יתרת מזומנים לתחילת השנה
(183)	(195)	(82)	השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות מזומנים
30,309	41,495	40,497	יתרת מזומנים לסוף השנה
			ריבית ומסים ששולמו /או התקבלו
5,080	5,204	6,521	ריבית שהתקבלה
1,591	1,676	1,717	ריבית ששולמה
10	35	4	דיבידנדים שהתקבלו
69	81	64	מסים על הכנסה שהתקבלו
738	800	780	מסים על הכנסה ששולמו
			נספח א' - פעולות שלא במזומן
22	13	25	רכישות בניינים וציוד

(1) תמורה ממכירת איגרות חוב מוחזקות לפדיון בבנק יהב.

ביאורים לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2017

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית

א. כללי

- 1) הדוחות הכספיים המאוחדים של הבנק אושרו לפרסום על ידי דירקטוריון הבנק ביום 26 בפברואר 2018, י"א באדר התשע"ח.
- 2) הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים והנחיותיו. בעיקר הנושאים, הוראות הפיקוח על הבנקים מבוססות על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית. בנושאים הנוותרים, שהם פחות מהותיים, ההוראות מבוססות על תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ועל כללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP). כאשר תקני דיווח כספי בינלאומי (IFRS) מאפשרים מספר חלופות, או אינם כוללים התייחסות ספציפית למצב מסויים, נקבעו בהוראות אלה הנחיות יישום ספציפיות, המבוססות בעיקר על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית.
- 3) בהתאם להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים רשאי הבנק בתנאים מסוימים שנקבעו בהוראות, להציג דוח כספי שנתי על בסיס מאוחד בלבד. בהתאם לאישור המפקחת על הבנקים מציג הבנק דוח כספי שנתי על בסיס מאוחד בלבד. לפרטים בדבר תמצית הדוחות הכספיים של הבנק בלבד (סולו) לרבות מאזן, דוח רווח והפסד ודוח על תזרימי המזומנים ראה ביאור 36 לדוחות הכספיים. נתונים על בסיס הבנק בלבד נכללים באתר האינטרנט של הבנק: www.mizrachi-tefahot.co.il << אודות הבנק >> קשרי משקיעים >> מידע כספי
- 4) הגדרות "כללי חשבונאות מקובלים" - כללי החשבונאות שבנקים אמריקאים שנסחרים בארצות הברית נדרשים ליישם. כללים אלה נקבעים על ידי רשויות הפיקוח על הבנקים בארצות הברית, רשות ניירות ערך בארצות הברית, המוסד לתקינה חשבונאית בארצות הברית וגופים נוספים בארצות הברית, ומיושמים בהתאם להיררכיה שנקבעה ב-FAS 168 (ASC 105-10), הקודיפיקציה של תקני החשבונאות של המוסד לתקינה חשבונאית בארצות הברית וההיררכיה של כללי החשבונאות המקובלים. בנוסף לכך, בהתאם לקביעת הפיקוח על הבנקים, למרות ההיררכיה שנקבעה ב-FAS 168, הובהר כי כל עמדה שנמסרה לציבור על ידי רשויות הפיקוח על הבנקים בארצות הברית או על ידי צוות רשויות הפיקוח על הבנקים בארצות הברית לגבי אופן היישום של כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית, היא כלל חשבונאות המקובל בבנקים בארצות הברית.
- "תקני דיווח כספי בינלאומיים" - תקנים ופרשנויות שאומצו על ידי הועדה לתקני חשבונאות בינלאומיים (להלן: "IASB"), והם כוללים תקני דיווח כספי בינלאומיים (להלן: "IFRS") ותקני חשבונאות בינלאומיים (להלן: "IAS") לרבות פרשנויות לתקנים אלה שנקבעו על ידי הועדה לפרשנויות של דיווח כספי בינלאומי (IFRIC-IFRS Interpretation Committee) או פרשנויות שנקבעו על ידי הועדה המתמדת לפרשנויות (SIC), בהתאמה.
- "FASB" - הועדה לתקני חשבונאות בארצות הברית.
- "הבנק" - בנק מזרחי טפחות בע"מ.
- "חברות בנות" - חברות שדוחותיהן מאוחדים באופן מלא, במישרין או בעקיפין, עם דוחות הבנק.
- "קבוצת הבנק" - הבנק והחברות הבנות שלו.
- "חברות כלולות" - ישויות בהן יש לקבוצה השפעה מהותית על המדיניות הכספית והתפעולית, אך לא הושגה בהן שליטה. ההשקעה בחברות כלולות נכללה בדוחות הכספיים על בסיס שיטת השווי המאזני.
- "חברות מוחזקות" - חברות בנות וחברות כלולות.
- "שלוחות בחוץ לארץ" - נציגויות, סניפים או חברות בנות של הבנק מחוץ לישראל.
- "מטבע הפעילות" - המטבע של הסביבה הכלכלית העיקרית שבה הבנק פועל. בדרך כלל, זהו המטבע של הסביבה שבה תאגיד מפקח ומוציא את עיקר המזומנים.
- "מטבע ההצגה" - המטבע לפיו מוצגים הדוחות הכספיים.
- "סכום מותאם" - סכום נומינלי היסטורי שהותאם על פי השינויים בכח הקנייה הכלכלי של המטבע הישראלי.
- "סכום מדווח" - סכום מותאם ליום 31 בדצמבר 2003 (להלן: "מועד המעבר"), בתוספת סכומים בערכים נומינליים, שנוספו לאחר מועד המעבר, ובניכוי סכומים שנגרעו לאחר מועד המעבר.
- "עלות" - עלות בסכום מדווח.
- "צדדים קשורים" ו-"בעלי עניין" - כמשמעותם בסעיף 80 להוראות הדיווח לציבור.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

ב. בסיס עריכת הדוחות הכספיים

- (1) עקרונות הדיווח הכספי
הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים והנחיותיו. ראה האמור לעיל בסעיף א'.
- (2) מטבע פעילות ומטבע הצגה
הדוחות הכספיים המאוחדים מוצגים בשקל חדש, שהינו מטבע הפעילות של הבנק, ומעוגלים למיליון הקרוב, למעט אם צוין אחרת. השקל הינו המטבע שמייצג את הסביבה הכלכלית העיקרית בה פועל הבנק. למידע בדבר מטבע פעילות של שלוחות בנקאיות בחוץ לארץ ראה סעיף ד.1 להלן.
- (3) בסיס המדידה
הדוחות הוכנו על בסיס העלות ההיסטורית למעט הפריטים המפורטים להלן:
  - מכשירים פיננסיים נגזרים ומכשירים פיננסיים אחרים אשר נמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד (כגון: השקעות בניירות ערך בתיק למסחר או מכשירים לגביהם נבחרה חלופת השווי ההוגן);
  - מכשירים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה;
  - תשלומים מבוססי מניות;
  - נכסים שאינם שוטפים המוחזקים למכירה וקבוצת נכסים המוחזקים למכירה;
  - נכסי והתחייבויות מיסים נדחים;
  - הפרשות מסוגים שונים, כגון הפרשות להפסדי אשראי והפרשה בגין תביעות משפטיות;
  - נכסים והתחייבויות בגין הטבות לעובדים;
  - השקעות בחברות כלולות.

ערכם של נכסים לא כספיים ופריטי הון שנמדדו על בסיס העלות ההיסטורית, הותאם לשינויים במדד המחירים לצרכן עד ליום 31 בדצמבר 2003. עד למועד זה נחשבה כלכלת ישראל לכלכלה היפר-אינפלציונית. החל מיום 1 בינואר 2004 עורך הבנק את דוחותיו הכספיים בסכומים מדווחים.

- (4) שימוש באומדנים
בעריכת הדוחות הכספיים המאוחדים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ולהוראות הפיקוח על הבנקים והנחיותיו, נדרשת הנהלת הבנק להשתמש בשיקול דעת, בהערכות, באומדנים ובהנחות אשר משפיעים על יישום המדיניות ועל הסכומים של נכסים, התחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר כי התוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה.
בעת גיבושם של אומדנים חשבונאיים המשמשים בהכנת הדוחות הכספיים, נדרשת הנהלת הבנק להניח הנחות באשר לנסיבות ולאירועים הכרוכים באי וודאות משמעותית. בשיקול דעתה בקביעת האומדנים, מתבססת הנהלת הבנק על ניסיון העבר, עובדות שונות, גורמים חיצוניים ועל הנחות סבירות בהתאם לנסיבות המתאימות לכל אומדן.
האומדנים וההנחות נסקרים באופן שוטף ושינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה בה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.
- (5) שינוי באומדנים
במהלך שנת 2017 עדכן הבנק את שיעור הגידול בתגמול המהווה את אחד הפרמטרים במודל האקטוארי לחישוב ההתחייבות בגין זכויות עובדים. לפרטים נוספים ראה ביאור 22 בדוחות הכספיים.

ג. יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים

החל מתקופות המתחילות ביום 1 בינואר 2017 (אלא אם צוין אחרת), מיישם הבנק לראשונה, תקנים חשבונאיים והוראות חדשות המפורטים להלן:

- (1) דיווח של תאגידים בנקאיים בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית בנושא מיסים על ההכנסה.
- (2) דיווח של תאגידים בנקאיים בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית בנושאים: סוגיות במטבע חוץ; מדיניות חשבונאית, שינויים באומדנים חשבונאיים וטעויות ואירועים לאחר תאריך המאזן.
- (3) עדכון תקינה חדש בנושא תשלום מבוסס מניות.
- (4) עדכון קובץ שאלות ותשובות בדבר יישום הוראות הדיווח לציבור בנושא חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי - החל מיום 1 ביולי 2017.
- (5) הקלות בנושא הלימות הון בגין יישום תוכנית להתייעלות בתחום הנדל"ן. לפרטים בדבר הנחיות הפיקוח על הבנקים הנוגעות להתקשרות כוללת של הבנק למכירת זכויות בנין המטה ברמת גן וחכירתו בחזרה ברבעון השני של שנת 2017, ראה ביאור 25 - הלימות הון, נזילות ומינוף.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

להלן תיאור מהות השינויים במדיניות החשבונאית בדוחות הכספיים המאוחדים ותיאור של אופן השפעת היישום לראשונה, ככל שהייתה:

- (1) דיווח של תאגידים בנקאיים בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית בנושא מיסים על ההכנסה**
- ביום 22 באוקטובר 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר ובו תיקונים להוראות הדיווח לציבור בנושא דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית בנושא מיסים על ההכנסה. על פי החוזר, תאגיד בנקאי נדרש לאמץ את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית בנושא מיסים על ההכנסה, ובין היתר, את כללי ההצגה, המדידה והגילוי שנקבעו בהוראות בנושא 740 בקודיפיקציה בדבר "מיסים על ההכנסה" ובנושא 830-740 בקודיפיקציה בדבר "סוגיות במטבע חוץ - מיסים על ההכנסה". על פי החוזר, תאגיד בנקאי אינו נדרש לתת בדוחות הכספיים בשנת 2017 את הגילוי בדבר הטבות מס שלא הוכרו, שנדרש לפי סעיף 740-10-50-15-d וסעיף 740-10-50-15A לקודיפיקציה. תחולת ההוראות שנקבעו בחוזר, 1 בינואר 2017.
- ביום 13 באוקטובר 2016 פרסם הפיקוח על הבנקים עדכון לאופן היישום לראשונה של ההוראות החדשות בחוזר מיום 22 באוקטובר 2015, כך שהפרשים זמניים בגין תקופות קודמות ימשיכו להיות מטופלים לפי ההוראות שחלו עד ליום 31 בדצמבר 2016.

להלן השינויים העיקריים בעקבות יישום ההוראות וההבהרות בחוזר:

- נדרש להכיר בהתחייבות מיסים נדחים בגין רווחים לא מחולקים של חברות מוחזקות.
- הכנסות והוצאות ריבית בגין מיסים על הכנסה יסווגו בסעיף "מיסים על הכנסה".
- קנסות לרשויות המס יסווגו בסעיף "מיסים על הכנסה".
- חוק יחשב כ"חוקק" רק עם פרסומו ב"רשומות".
- הוסרה הדרישה להצגת ביאור מידע על בסיס נתונים נומינליים היסטוריים לצרכי מס.

ליישום החוזר אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

- (2) יישום דיווח של תאגידים בנקאיים בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית בנושאים: סוגיות במטבע חוץ; מדיניות חשבונאית, שינויים באומדנים חשבונאיים וטעויות ואירועים לאחר תאריך המאזן**
- ביום 21 במרץ 2016 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית. החוזר מעדכן את הוראות הדיווח לציבור ומאמץ תקני חשבונאות מקובלים בארצות הברית בנושאים הבאים:
- כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית בנושא 830 בקודיפיקציה בדבר "סוגיות במטבע חוץ".
  - כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית הנוגעים למדיניות חשבונאית, שינויים באומדנים חשבונאיים וטעויות, לרבות נושא 250 בקודיפיקציה בדבר "שינויים במדיניות חשבונאית ותיקון טעויות".
  - כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית הנוגעים לאירועים לאחר תאריך המאזן בהתאם לנושא 855-10 בקודיפיקציה בדבר "אירועים לאחר תאריך המאזן".

ההוראות שנקבעו בהתאם לחוזר חלות מיום 1 בינואר 2017 ואילך. בעת היישום לראשונה, נדרש לפעול בהתאם להוראות המעבר שנקבעו באותם נושאים בתקינה האמריקאית בשינויים המתחייבים, לרבות תיקון למפרע של מספרי השוואה אם הדבר נדרש על פי כללי התקינה האמריקאית בנושאים אלו. יודגש, כי ביישום הנחיות נושא 830 בקודיפיקציה בדבר "מטבע חוץ", בתקופות מדווחות עד ליום 1 בינואר 2019, בנקים לא יכללו את הפרשי השער בגין איגרות חוב זמינות למכירה כחלק מההתאמות לשווי הוגן של איגרות חוב אלו, אלא ימשיכו לטפל בהם כפי שנדרש בהוראות הדיווח לציבור לפני אימוץ נושא זה. כמו כן, תקן חשבונאות בינלאומי 29 בדבר "דיווח כספי בכלכלות היפר-אינפלציוניות", כפי שאומץ בהוראות הדיווח לציבור, לא יישם החל ממועד תחילת החוזר. מובהר, כי אין שינוי במועד שבו הופסקה ההתאמה של דוחות כספיים של תאגידים בנקאיים לאינפלציה וכי הדוחות הכספיים ייערכו על בסיס סכומים מדווחים, אלא אם כן נאמר אחרת, בהתאם להוראות הדיווח לציבור.

ליישום החוזר אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

3) עדכון תקינה חדש בנושא תשלום מבוסס מניות

ביום 30 במרץ 2016, פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית (ה-"FASB") את עדכון 2016-09, אשר מהווה תיקון להוראות ASC 718 בנושא "תשלום מבוסס מניות" (להלן: "התיקון"). בהתאם לתיקון:

- יש להכיר בכל השפעות המס הקשורות לעסקאות תשלום מבוסס מניות בעת סילוק (או פקיעה) דרך רווח והפסד. עד התיקון, הטבות מס עודפות אשר עלו על ההוצאה שהוכרה בדוח רווח והפסד (המכונות "windfalls") היו מוכרות בהון, וגירעונות בהטבת מס אשר היו נמוכים מההוצאה שהוכרה ברווח והפסד (המכונות "shortfalls") היו מוכרים בהון עד לאיפוס יתרות קודמות מהטבות מס עודפות. בהעדף עודפים כאמור, גירעונות הוכרו ברווח והפסד. התיקון צפוי להגדיל את התנודתיות בהוצאות המיסים על ההכנסה.

שינוי זה מיושם בדרך של מכאן ולהבא.

- הטבות מס עודפות יוכרו במועד התהוותן, וזאת בשונה מההוראות הקיימות כיום ב-US GAAP לפיהן הכרה בהטבות מס אלו נדחתה עד למועד בו הן הקטינו את ההכנסה החייבת.

- כל תזרימי המזומנים הקשורים למיסים בגין תשלום מבוסס מניות, מסווגים במסגרת הפעילות השוטפת בדוח על תזרימי המזומנים.

- לעניין השפעת חילוטם (forfeitures) על ההכרה בהוצאות בגין מענקי תשלום מבוסס מניות, מכיר הבנק בהשפעת החילוטם רק במועד התרחשותם. על פי הוראות התקן ניתן לחלופין לבחור במדיניות של עריכת אומדן חילוטם. שינוי במדיניות החשבונאית בנושא ייושם למפרע תוך זקיפת ההשפעה המצטברת ליתרת הפתיחה של העודפים.

תחולת העדכון לתקינה הינה מיום 1 בינואר 2017.

ליישום העדכון אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

4) עדכון תקינה חדש בנושא שיטת השווי המאזני ועסקאות משותפות

בחודש מרץ 2016, פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית (ה-"FASB") את עדכון ASU 2016-07 (להלן: "התיקון") בדבר פישוט המעבר לטיפול בשיטת השווי המאזני, המהווה תיקון לנושא 323 בקודיפיקציה בדבר שיטת השווי המאזני ועסקאות משותפות.

התיקון מתייחס ליישום שיטת השווי המאזני לראשונה כתוצאה מעלייה בשיעור ההחזקה או קיומה של השפעה מהותית (ללא עלייה בשיעור ההחזקה).

בהתאם לעדכון, נדרש להוסיף את עלות הרכישה של ההשקעה הנוספת לבסיס הנוכחי של ההשקעה הקודמת, וליישם את שיטת השווי המאזני במועד בו הרוכש משיג השפעה מהותית על השקעתו. כלומר, אין לבצע התאמה למפרע של ההשקעה, אלא ליישם את שיטת השווי המאזני מכאן ואילך.

רווחים או הפסדים שהוכרו בעבר ברווח כולל אחר בגין השקעות זמינות למכירה, יסווגו מחדש לרווח או הפסד בעת המעבר ליישום של שיטת השווי המאזני.

תחולת העדכון לתקינה הינה מיום 1 בינואר 2017.

ליישום העדכון אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

5) עדכון תקינה חדש בנושא השפעת החלפות חוזה נגזר על יחסי גידור חשבונאי קיימים

בחודש מרץ 2016 פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית (ה-"FASB") את עדכון ASU 2016-05 (להלן: "התיקון"), בדבר השפעת החלפות חוזה נגזר (Derivative Contract Novations) על יחסי גידור קיימים, המהווה תיקון לנושא 815 בקודיפיקציה בדבר מכשירים נגזרים וגידור.

בהתאם לתיקון, עשויות להיות סיבות שונות להחלפת צד נגדי לנגזר אשר יועד כמכשיר מגדר, כגון: קיומן של עסקות בין חברתיות, דרישות רגולטוריות (Dodd Frank למשל), התמודדות עם מגבלות אשראי פנימיות ועוד.

על כן, שינוי הצד הנגדי של נגזר שיועד כמכשיר מגדר בהתאם להוראות נושא 815 בקודיפיקציה אינו פוגע ביעוד כשלעצמו, ובלבד שכל הקריטריונים האחרים לחשבונאות גידור ממשיכים להתקיים.

תחולת העדכון לתקינה הינה מיום 1 בינואר 2017.

ליישום העדכון אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

- 6) עדכון קובץ שאלות ותשובות בדבר יישום הוראות הדיווח לציבור בנושא חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי** ביום 20 בפברואר 2017 פרסם הפיקוח על הבנקים קובץ שאלות ותשובות מעודכן בנושא יישום הוראות הדיווח לציבור בנושא חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי. בקובץ נכללו הבהרות בנושא הגדרת מקור החזר ראשוני בקשר עם סיווג חוב בעייתי, וכן הובהר אופן הטיפול בהלוואות ממונפות. להלן עיקר הבהרות:
- מקור החזר ראשוני הוגדר כמקור מזומנים יציב לאורך זמן אשר חייב להימצא תחת שליטת החייב, ואשר חייב להיות מופרד, במפורש או במהות, לכיסוי החוב. למרות התמיכה של מקורות החזר שניים ושלישונים, קביעת הסיווג המתאים של חוב, עד לקרות כשל או כשההסתברות לו נעשתה צפויה ברמה גבוהה, ככלל מתבססת על יכולת התשלום של החייב, כלומר - החוזק הצפוי של מקור החזר הראשוני.
  - סיווג הלוואות ממונפות:
  - בהלוואות ממונפות מקור החזר הראשוני נובע מהיכולת של החייב ליצור רמה מספקת של תזרימי מזומנים. מקורות החזר שניים עשויים לכלול בטוחות, מכירת נכסים, מימון מחדש והנפקת הון. הובהר כי אין לראות במחזור חוב, בהנפקת הון ומכירת נכסים (למעט נסיבות מיוחדות) מקור החזר ראשוני.
  - הלוואות עם "התניות פיננסיות מקלות" אינה צריכה להיות מסווגת באופן אוטומטי כהלוואה בעייתית.
  - יחס נמוך בין חוב לשווי החברה לבדו אינו מספיק בכדי למנוע סיווג של חוב כבעייתי.
  - הלוואות ממונפות אשר הינן בעלות יחס חוב ל-EBITDA גבוה מ-6 עשויות לדרוש בדיקה מדוקדקת יותר על מנת להעריך את עמידות מבנה ההון ואת יכולת החזר של הלווה.
- שינויים אלו חלים מיום 1 ביולי 2017.
- ליישום הבהרות לשאלות והתשובות אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

ד. מדיניות חשבונאית שיושמה בעריכת הדוחות הכספיים

1) מטבע חוץ והצמדה:

- הבנק מיישם את הוראות נושא 830 בקודיפיקציה בדבר סוגיות במטבע חוץ החל מיום 1 בינואר 2017. לפרטים נוספים ראה סעיף ג. 2) לעיל.
- א. עסקאות במטבע חוץ**
- במועד ההכרה בעסקה במטבע חוץ, כל נכס, התחייבות, הכנסה, הוצאה, רווח, או הפסד הנובעים מהעסקה מתורגמים במועד ההכרה לראשונה למטבע הפעילות של הבנק ושלוחותיו (שקל חדש) לפי שער החליפין שבתוקף במועד העסקה. בכל מועד דיווח, נכסים והתחייבויות כספיים הנקובים במטבע חוץ במועד הדיווח, מתורגמים למטבע הפעילות לפי שער החליפין שבתוקף לאותו יום.
- נכסים והתחייבויות לא כספיים הנקובים במטבע חוץ והנמדדים לפי שווי הוגן, מתורגמים למטבע הפעילות לפי שער החליפין שבתוקף ביום בו נקבע השווי הוגן.
- פריטים לא כספיים הנקובים במטבע חוץ והנמדדים לפי עלות היסטורית, מתורגמים לפי שער החליפין שבתוקף למועד העסקה. רווחים או הפסדים מתרגום עסקאות במטבע חוץ והנובעים מהתנודתיות של המטבעות בין מועדי העסקאות לבין מועד הסילוק/מועד המאזן, מוכרים ברווח והפסד כרווחים או הפסדים מהפרשי תרגום (הכנסות מימין שאינן מריבית), למעט:
- החלק האפקטיבי של רווח או הפסד בגין מכשיר מגדר בגידור תזרים מזומנים;
  - הפרשי שער בגין פריטים המהווים חלק מהשקעה נטו.

בכפוף להוראות המעבר ביישום הנחיות נושא 830 בקודיפיקציה בדבר "מטבע חוץ" בתקופות מדווחות עד ליום 1 בינואר 2019, אין לכלול את הפרשי השער בגין איגרות חוב זמינות למכירה כחלק מההתאמות לשווי הוגן, אלא להמשיך לטפל בהם כפי שנדרש בהוראות הדיווח לציבור לפני אימוץ נושא זה.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

ב. שלוחות בנקאיות בחוץ לארץ

הבנק מטפל בשלוחות הבנקאיות בחוץ לארץ ככאלה שמטבע הפעילות שלהן זהה למטבע הפעילות של הבנק (שקל חדש). נכסים והתחייבויות צמודי מדד שאינם נמדדים לפי שווי הוגן, נכללים לפי תנאי ההצמדה שנקבעו לגבי כל יתרה.

להלן פרטים על שערי חליפין יציגים עיקריים ומדד המחירים לצרכן ושיעורי השינוי בהם:

שיעור השינוי ב-%			ליום 31 בדצמבר			
2015	2016	2017	2015	2016	2017	
מדד המחירים לצרכן :						
(1.0)	(0.2)	0.4	106.3	106.1	106.5	מדד בגין (לחודש דצמבר, בנקודות)
(0.9)	(0.3)	0.3	106.4	106.1	106.4	מדד ידוע (לחודש נובמבר בנקודות)
שער החליפין של:						
0.3	(1.5)	(9.8)	3.902	3.845	3.467	הדולר של ארה"ב (בש"ח)
(10.1)	(4.8)	2.7	4.247	4.044	4.153	אירו (בש"ח)

(2) בסיס האיחוד

א. חברות מאוחדות שהבנק אינו מחזיק בהן בלמעלה מ-50%

הבנק מחזיק ב-50% מההון המונפק והנפרע של בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ (להלן: "בנק יהב"). יתר ההון המונפק והנפרע מוחזק על ידי בעל מניות בודד והבנק אינו בעל זכויות משפטיות עודפות. הפיקוח על הבנקים אישר לבנק לאחד את הדוחות הכספיים של בנק יהב בהתאם לנסיבות הקיימות הנוגעות למידת ההשפעה של הבנק על ניהול עסקיו של בנק יהב, ובהתאם לסעיף 9. להוראות הדיווח לציבור.

לפרטים בדבר יתרת ההשקעה בחברות מוחזקות והתרומה לרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק, ראה ביאור 15 לדוחות הכספיים.

ב. חברות בנות

הדוחות הכספיים של חברות בנות נכללים בדוחות הכספיים המאוחדים מיום השגת השליטה ועד ליום הפסקת השליטה.

ג. זכויות שאינן מקנות שליטה

זכויות שאינן מקנות שליטה הן ההון העצמי בחברה בת שאינו ניתן לייחוס במישרין או בעקיפין, לחברה האם. הקצאת הרווח הכולל בין בעלי המניות

רווח או הפסד וכל רכיב של רווח כולל אחר מיוחסים לבעלים של הבנק ולזכויות שאינן מקנות שליטה. סך הרווח, ההפסד ורווח כולל אחר מיוחס לבעלים של הבנק ולזכויות שאינן מקנות שליטה.

ד. השקעה בחברות כלולות

בבחינת קיום השפעה מהותית, קיימת הנחה לפיה החזקה בשיעור של 20% עד 50% במוחזקת מקנה השפעה מהותית.

השקעה בחברות כלולות מטופלת על פי שיטת השווי המאזני ומוכרת לראשונה לפי עלותה. עלות ההשקעה כוללת עלויות עסקה. הדוחות הכספיים המאוחדים כוללים את חלקה של הקבוצה בהכנסות ובהוצאות, ברווח או הפסד וברוח כולל אחר של ישויות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני. לאחר התיאומים הנדרשים כדי להתאים את המדיניות החשבונאית לזו של הקבוצה מיום בו מתקיימת ההשפעה המהותית ועד ליום שבו לא מתקיימת עוד ההשפעה המהותית.

ה. עסקאות שבטלו באיחוד

יתרות הדדיות בקבוצה והכנסות והוצאות שטרם מומשו, הנובעות מעסקאות בין חברתיות, בוטלו במסגרת עריכת הדוחות הכספיים המאוחדים.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

3 קיזוז נכסים והתחייבויות

הבנק מיישם את הכללים שנקבעו בחוזר הפיקוח על הבנקים מיום 12 בדצמבר 2012. בהתאם להוראות, תאגיד בנקאי יקזז נכסים והתחייבויות הנובעים מאותו צד נגדי ויצג במאזן את יתרם נטו בהתקיים התנאים המצטברים הבאים:

- בגין אותן ההתחייבויות יש לו זכות חוקית בת אכיפה לקיזוז ההתחייבויות מהנכסים.
- בכוונתו לפרוע את ההתחייבויות ולממש את הנכסים על בסיס נטו או בו זמנית.
- גם התאגיד הבנקאי וגם הצד הנגדי חייבים אחד לשני סכומים הניתנים לקביעה.

בהתאם להוראות, תאגיד בנקאי יקזז נכסים והתחייבויות עם שני צדדים נגדיים שונים ויצג במאזן סכום נטו בהתקיים כל התנאים המצטברים לעיל, ובתנאי שישנו הסכם בין שלושת הצדדים המעגן באופן ברור את זכות התאגיד הבנקאי בגין אותן ההתחייבויות לקיזוז.

כמו כן, נקבע כי תאגיד בנקאי יקזז פיקדונות שפירעונם למפקיד מותנה במידת הגבייה מן האשראי שניתן מפיקדונות אלה, כשאין לבנק סיכון להפסד מהאשראי.

תאגיד בנקאי לא יקזז בין נכסים בגין מכשירים נגזרים כנגד ההתחייבויות בגין מכשירים נגזרים אלא אם מתקיימים כל התנאים המצטברים שלעיל. עם זאת, בהוראות נקבע כי במקרים מסוימים תאגיד בנקאי רשאי לקזז סכומי שווי הוגן שהוכרו בגין מכשירים נגזרים וסכומי שווי הוגן שהוכרו בגין הזכות לדרוש חזרה ביטחון במזומן (חייבים), או המחויבות להשיב ביטחון במזומן (זכאים) הנובעים ממכשירים נגזרים שבוצעו עם אותו צד נגדי בהתאם להסדר להתחשבות נטו (Master Netting Arrangement), גם אם תנאי הכוונה לפרוע על בסיס נטו או בו זמנית אינו מתקיים.

בנוסף, תאגיד בנקאי יקזז בין "ניירות ערך שנרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר" לבין "ניירות ערך שנמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר", אם מתקיימים תנאים מסוימים שנקבעו בכללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית בנושא זה.

עם זאת, הבנק אינו רשאי לקזז מאזנית סכומים אלא אם קיבל לכך אישור מראש של הפיקוח על הבנקים.

מדיניות הבנק הנוכחית היא להציג חשיפות בגין עסקאות ברוטו, למעט פיקדונות שפירעונם למפקיד מותנה במידת הגבייה מן האשראי כאמור לעיל. בהתאם לכך, פיקדונות המיועדים למתן אשראי, שפירעונם למפקיד מותנה במידת הגבייה מן האשראי, ולקבוצת הבנק אין סיכון להפסד אשראי, קוזזו מן האשראי שניתן מפיקדונות אלו. פערי הריבית בגין פעילות זו הוצגו בדוח רווח והפסד בסעיף עמלות.

4 בסיס ההכרה בהכנסות ובהוצאות

א. הכנסות והוצאות ריבית נכללות על בסיס צבירה, למעט המפורט להלן:

1) ריבית שנצברה על חובות בעייתיים שסווגו כחובות שאינם מבצעים, מוכרת כהכנסה על בסיס מזומן כאשר לא קיים ספק לגבי גביית היתרה הרשומה הנותרת של החוב שאינו מבצע במצבים אלה, הסכום שנגבה על חשבון הריבית שיוכר כהכנסת ריבית, מוגבל לסכום שהיה נצבר בתקופת הדיווח על היתרה הרשומה הנותרת של החוב לפי שיעור הריבית החוזי. הכנסות ריבית על בסיס מזומן מסווגות בדוח רווח והפסד כהכנסות ריבית בסעיף הרלבנטי.

כאשר קיים ספק לגבי גביית היתרה הרשומה הנותרת, כל התשלומים שנגבו משמשים להקטנת קרן ההלוואה עד להסרת הספק. כמו כן, ריבית על סכומים בפיגור בגין הלוואות לדיור מוכרת בדוח רווח והפסד על בסיס הגבייה בפועל.

לפרטים בדבר צבירת ריבית של חובות פגום בארגון מחדש ראה סעיף 6 ג. להלן.

2) ניירות ערך - ראה סעיף 5 להלן.

3) מכשירים פיננסיים נגזרים - ראה סעיף 15 להלן.

ב. הכנסות מעמלות בגין מתן שירותים (כגון: מפעילות בניירות ערך ומכשירים נגזרים, מכרטיסי אשראי, ניהול חשבון, טיפול באשראי, הפרשי המרה ופעילות סחר חוץ) מוכרות ברווח והפסד כאשר לבנק נצמחת זכאות לקבלתן. עמלות מסוימות כגון עמלות בגין ערבויות ועמלות מסוימות בגין ליווי פרויקטים מוכרות באופן יחסי על פני תקופת העסקה.

ג. הכנסות והוצאות אחרות - מוכרות על בסיס צבירה.

ד. מדידת הכנסות ריבית

החל מיום 1 בינואר 2014 הבנק מיישם את הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא אימוץ כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית בנושא מדידת הכנסות ריבית (ASC 310-20). הכללים קובעים כי עמלות מיצירת הלוואות לא יוכרו בדוח רווח והפסד אלא יובאו בחשבון בחישוב הריבית האפקטיבית של ההלוואה.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

שינוי בתנאי חוב

במקרים של מימון מחדש או ארגון מחדש של חובות שאינם בעייתיים, בוחן הבנק אם תנאי ההלוואה שונו באופן מהותי. בהתאם לכך בוחן הבנק האם הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים בהתאם לתנאים החדשים של ההלוואה שונה לפחות ב-10% מהערך הנוכחי של תזרימי המזומנים שנותרו בהתאם לתנאים הנוכחיים (בתוספת עמלת פירעון מוקדם) או האם מדובר בשינוי מטבע של ההלוואה. במקרים כאמור, כל העמלות שטרם הופחתו וכן עמלות פירעון מוקדם שנגבו מהלקוח בגין שינוי בתנאי אשראי מוכרות ברווח והפסד. אחרת עמלות אלו נכללות כחלק מההשקעה נטו בהלוואה החדשה ומוכרות כהתאמת תשואה כאמור לעיל.

עמלות פירעון מוקדם

עמלות פירעון מוקדם שחויבו בגין פירעון מוקדם שבוצע לפני 1 בינואר 2014 ושטרם הופחתו, מוכרות על פני תקופה של שלוש שנים או התקופה הנותרת של ההלוואה, לפי הקצר מביניהם. עמלות שחויבו בגין פירעון מוקדם שבוצע לאחר 1 בינואר 2014 מוכרות מיידית במסגרת הכנסות ריבית.

לאור העובדה שהיישום לראשונה של התקן באופן של "מכאן ולהבא" החל מיום 1 בינואר 2014 הרי שבשנים 2014, 2015 ו-2016 נכללות הכנסות מהמשך הפריסה בשיטה החשבונאית שהייתה נהוגה ערב יישום התקינה החדשה במקביל לזקיפת הכנסות מיידית בגין גביית עמלות פירעון מוקדם בהתאם לכללים שנקבעו. בשנת 2017 נכללו הכנסות שוטפות בלבד במסגרת ההכנסות מעמלות פירעון מוקדם.

בשנים 2016 ו-2015 נרשמו 37 ו-78 מיליוני שקלים חדשים כהכנסות ריבית כתוצאה מהמשך פריסת העמלות בהתאמה.

5) ניירות ערך

- א. השקעות בניירות ערך סווגו לשלושה סוגים, כדלקמן:
  - 1) איגרות חוב מוחזקות לפדיון - איגרות חוב אשר קיימת כוונה ויכולת להחזיקן עד למועד הפדיון. איגרות חוב אלו מוצגות על פי עלותן המופחתת, כלומר, לפי ערך הנקוב בתוספת ריבית והפרשי הצמדה או שער שנצברו, ובניכוי או בתוספת מרכיב הניכיון או הפרמיה שנוצרו בעת הרכישה וטרם הופחתו, וכן, בניכוי הפסדים בגין ירידת ערך שהינה בעלת אופי אחר מזמני. הכנסות מאיגרות החוב לפדיון נזקפות בהתאם, לדוח רווח והפסד על בסיס צבירה.
  - 2) ניירות ערך למסחר - ניירות ערך שנרכשו או המוחזקים במטרה למכרם בתקופה הקרובה, או ניירות אשר הבנק בחר למדוד אותם בשווי הוגן דרך רווח והפסד לפי חלופת השווי ההוגן, למעט מניות שלא קיים לגביהן שווי הוגן זמין. ניירות ערך אלו נכללו במאזן לפי שווי הוגן ביום הדיווח. רווחים או הפסדים שטרם מומשו מהתאמה לשווי הוגן, נזקפו לדוח רווח והפסד.
  - 3) ניירות ערך זמינים למכירה - ניירות ערך אשר לא סווגו כאיגרות חוב מוחזקות לפדיון או כניירות ערך למסחר. ניירות הערך הזמינים למכירה מוצגים במאזן לפי השווי ההוגן. מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, מוצגות לפי שווי הוגן ביום קבלתן שאינו עולה על העלות ובניכוי הפרשה לירידת ערך שאינה בעלת אופי זמני אשר נזקפת לדוח רווח והפסד, כמו גם דיבידנדים שהתקבלו מהשקעה במניות זמינות למכירה, שמקורם ברווח בחברה המחלקת לאחר מועד ההשקעה.
- רווחים או הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן לא נכללים בדוח רווח והפסד, ומדווחים נטו, בניכוי עתודה מתאימה למס, בסעיף נפרד בהון במסגרת רווח כולל אחר מצטבר. לעניין ניירות ערך הכוללים נגרז משובץ - ראה סעיף 15ג. להלן.
- ב. לפרטים בדבר מימוש תיק איגרות חוב המוחזקות לפדיון בבנק יחב בשנת 2015 ראה ביאור 25 לדוחות הכספיים לשנת 2016.
- ג. השקעותיו של הבנק בקרנות אחרות שאינן מטופלות לפי שיטת השווי המאזני, מטופלות לפי עלות בניכוי הפסדים מירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני. רווח מהשקעות אלו נזקף לדוח רווח והפסד בעת מימוש ההשקעה. דיבידנדים המתקבלים מהשקעות הבנק בקרנות אלו, נזקפים לרווח והפסד במועד הזכאות לקבלתם, עד לגובה הרווחים שנצברו ממועד רכישת ההשקעה.
- ד. עלות ניירות ערך שמומשו מחושבת על בסיס "נכנס ראשון יוצא ראשון", אלא אם מדובר בנייר שנרכש כחלק מיחסי גידור, או במסגרת יצירת פוזיציה אסטרטגית, או לכל מטרה ספציפית אחרת, והוא מזהה בנפרד.
- ה. לעניין חישוב שווי הוגן, ראה סעיף 16 להלן.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

1. ירידת ערך:

בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים והנחיותיו, בוחן הבנק מידי תקופה האם ירידה שחלה בשוויים ההוגן של ניירות ערך המסווגים לתיק הזמין למכירה או לתיק המוחזק לפדיון מתחת לעלותם (או עלותם המופחתת כאשר מדובר על איגרות חוב מוחזקות לפדיון), היא בעלת אופי אחר מזמני.

לצורך כך נבחנים בין היתר הסימנים הבאים:

- הכוונה והיכולת של הבנק להחזיק בניירות הערך לתקופה מספקת, אשר תאפשר את השבת נייר הערך לעלותו המקורית.
- פרק הזמן בו שווי הנייר היה נמוך בהשוואה לעלותו.
- שיעור ירידת הערך מסך העלות.
- שינוי לרעה במצב המנפיק או במצב השוק בכללותו.
- בחינת תנאים המשקפים את מצבו הפיננסי של הגוף המנפיק, לרבות האם ירידת הערך נובעת מסיבות פרטניות הנובעות למנפיק או בשל קיומם של תנאים מאקרו כלכליים.

בנוסף, בהתקיים אחד מהמצבים הבאים, מכיר הבנק בירידת ערך שאינה זמנית:

- נייר ערך אשר נמכר עד מועד פרסום הדוח לציבור לתקופה זו.
- נייר ערך אשר סמוך למועד פרסום הדוח לציבור לתקופה זו, הבנק מתכוון למכור אותו בתוך פרק זמן קצר.
- איגרת חוב אשר חלה לגביה ירידת ערך משמעותית בין דירוג איגרות החוב במועד שבו היא נרכשה על ידי הבנק לבין דירוג איגרות החוב במועד פרסום הדוח לתקופה זו.
- איגרת חוב אשר לאחר רכישתה סווגה על ידי הבנק כבעייתית.
- איגרת חוב שלגביה חל כשל בתשלום לאחר רכישתה.
- נייר ערך אשר ככלל שוויו ההוגן לסוף תקופת הדיווח וגם במועד הסמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים נמוך בשיעור משמעותי מהעלות (העלות המופחתת), או שחל לגביו כשל בתשלום לאחר רכישתה, אלא אם מוכח ברמה גבוהה של ביטחון ובהתבסס על ראיות אובייקטיביות כי ירידת הערך היא בעלת אופי זמני בלבד.

אם הירידה בשווי ההוגן נחשבת כבעלת אופי אחר מזמני, העלות של נייר הערך תופחת לשווי ההוגן באופן בו סכומי הפסד, המתייחסים לניירות ערך המסווגים כזמינים למכירה, אשר נצברו להון בסעיף רווח כולל אחר יסווגו במועד ירידת הערך לדוח רווח והפסד. שווי זה ישמש כבסיס עלות חדש. עליות ערך (בניירות ערך שסווגו לתיק הזמין למכירה) בתקופות דיווח עוקבות מוכרות בסעיף נפרד בהון במסגרת רווח כולל אחר מצטבר ואינן מקפות לרווח והפסד.

(6) חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי

א. בהתאם להוראה של הפיקוח על הבנקים בנושא מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי מיישם הבנק, החל מיום 1 בינואר 2011, את הכללים שנקבעו בקודיפיקציה של תקני חשבונאות אמריקאים ASC 310, ועמדות של רשויות הפיקוח על הבנקים בארצות הברית ושל הרשות לניירות ערך בארצות הברית, כפי שאומצו בהוראות הדיווח לציבור, בעמדות ובהנחיות הפיקוח על הבנקים. בנוסף, החל מאותו מועד מיישם הבנק את הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא טיפול בחובות בעייתיים. כמו כן, מיום 1 בינואר 2013 מיישם הבנק את הוראת הפיקוח על הבנקים בנושא עדכון הגילוי על איכות האשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי.

בנוסף, מעת לעת מעדכן הפיקוח על הבנקים את הוראות הדיווח לציבור וקובץ השאלות והתשובות המנחות לגבי אופן היישום של ההוראות בנושא חובות פגומים והפרשה להפסדי אשראי, זאת במטרה לשלב בהם את ההוראות שחלות בנושא זה על הבנקים בארצות הברית לרבות הנחיות של רשויות הפיקוח בארצות הברית. החל משנת 2016 עודכנו, בין היתר, ההנחיות בכל הקשור לטיפול בארגון מחדש של חוב בעייתי, הנחיות בקשר לאופן הסיווג של החובות בהתבסס על מקור החזר הראשוני של החוב (primary repayment source) והנחיות מסוימות בנוגע לאופן הבחינה של החובות.

ב. תחולת ההוראות

ההוראה מיושמת לגבי כל יתרות החוב כגון: פיקדונות בבנקים, איגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו או שנרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, אשראי לציבור ואשראי לממשלה. אשראי לציבור ויתרות חוב אחרות לגביהן לא נקבעו בהוראות הדיווח לציבור כללים ספציפיים בנושא מדידת הפרשה להפסדי אשראי (כגון: אשראי לממשלה, פיקדונות בבנקים ונכסים אחרים), מדווחים בספרי הבנק לפי יתרת חוב רשומה.

יתרת החוב הרשומה מוגדרת כיתרת החוב, לאחר ניכוי מחיקות חשבונאיות, אך לפני ניכוי הפרשה להפסדי אשראי בגין אותו חוב. יתרת החוב הרשומה אינה כוללת ריבית צבורה שלא הוכרה, או שהוכרה בעבר ולאחר מכן בוטלה. לגבי יתרות חוב אחרות, לגביהן קיימים כללים ספציפיים בנושא מדידה והכרה של הפרשה לירידת ערך (כגון איגרות חוב), הבנק ממשיך ליישם את כללי המדידה, כאמור בסעיף 5 לעיל.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

ג. זיהוי וסיווג חובות בעייתיים

הבנק מסווג את כל החובות הבעייתיים שלו ואת פריטי האשראי החוץ מאזני הבעייתיים בסיווגים: השגחה מיוחדת, נחות או פגום. חוב בהשגחה מיוחדת הוא חוב שיש לו חולשות פוטנציאליות, שבגינן נדרשת תשומת לב מיוחדת של הנהלת הבנק. אם החולשות לא יטופלו, עלולה להיגרם הידרדרות בסיכויים לפירעון החוב. חוב נחות הוא חוב שאינו מוגן באופן מספק על ידי ביטחונות או על ידי יכולת התשלום של החייב, וקיימת אפשרות שהבנק יספוג בגינו הפסד אם הליקויים לא יתוקנו.

בהתאם למדיניות הבנק, חוב מעל 700 אלפי שקלים חדשים מסווג כפגום כאשר בהתבסס על מידע ואירועים עדכניים צפוי שהבנק לא יוכל לגבות את כל הסכומים המגיעים לו לפי התנאים החוזיים של הסכם החוב. בכל מקרה, חוב מעל 700 אלפי שקלים חדשים, מסווג כחוב פגום כאשר קרן או ריבית בגינו מצויים בפיגור של 90 ימים או יותר, למעט אם החוב מובטח היטב ונמצא בהליכי גבייה. כמו כן, כל חוב שתנאיו שונו במסגרת ארגון מחדש של חוב בעייתית יסווג כחוב פגום, אלא אם לפני הארגון מחדש ולאחריו נערכה בגינו הפרשה להפסדי אשראי לפי שיטת עומק הפיגור בהתאם לנספח להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 314 בדבר חובות בעייתיים בהלוואות לדיור.

חובות מתחת ל-700 אלפי שקלים חדשים, שמצויים בפיגור של 90 יום, מוערכים על בסיס קבוצתי, ובמקרה זה מסווגים כחובות נחותים.

קבלת החלטה בדבר סיווג החוב מבוססת, בין היתר, על מצב הפיגור של החוב, הערכת מצבו הפיננסי וכושר הפירעון של הלווה, הערכת מקור ההחזר הראשוני של החוב, קיום ומצב הביטחונות, מצבם הפיננסי של ערבים, אם קיימים, ומחויבותם לתמוך בחוב ויכולת הלווה להשיג מימון מצד ג'.

לפרטים על יישום הוראות הדיווח לציבור בדבר חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי בנושא מקור החזר ראשוני ראה סעיף ג. 4 לעיל.

הסדרי חוב וטיפול בחוב בעייתית באירגון מחדש - ככלל, במקרים בהם ניתן להגיע להסדר לסילוק החוב, מבלי לפגוע בבטוחות העומדות לטובת הבנק, ומבלי לנקוט הליכים משפטיים, נותן הבנק עדיפות לעריכת הסדר לסילוק החוב.

במטרה לשפר גביית האשראי ולמנוע, ככל שניתן, מצבי כשל בגביית חובות, עורך הבנק ניסיונות להגיע להסדרים לתשלום החוב, טרם נקטת הליכים משפטיים ואף לאחר ובמהלך נקיטתם, אשר יכול ויכלול: דחיית מועדי תשלום, פריסה מחדשת של החוב, הפחתת שיעורי ריבית, שינוי לוח הסילוקין, שינוי תנאי החוב במטרה להתאימם למבנה המימון של הלווה, איחוד חובות הלווה, העברת חובות ללווים אחרים תחת קבוצת לוויים בשליטה משותפת, בחינה מחדשת של אמות המידה הפיננסיות המוטלות על הלווה ועוד.

חוב אשר פורמאלית עבר ארגון מחדש של חוב בעייתית מוגדר כחוב אשר לגביו, מסיבות כלכליות או משפטיות הקשורות לקשיים פיננסיים של חייב, הבנק העניק ויתור בדרך של שינוי בתנאי החוב במטרה להקל על החייב את נטל תשלומי המזומן בטווח הקרוב (הפחתה או דחייה של תשלומים במזומן שנדרשים מהחייב) או בדרך של קבלת נכסים אחרים כפירעון החוב (בחלקו או במלואו).

לצורך קביעה האם הסדר חוב שבוצע על ידי הבנק מהווה ארגון מחדש של חוב בעייתית, הבנק מבצע בחינה איכותית של מכלול התנאים של ההסדר והנסיבות במסגרתן הוא בוצע, וזאת במטרה לקבוע האם: (1) החייב מצוי בקשיים פיננסיים ו- (2) במסגרת ההסדר הבנק העניק ויתור לחייב.

לצורך קביעה האם החייב נמצא בקשיים פיננסיים, הבנק בוחן האם קיימים סממנים המצביעים על היותו של הלווה בקשיים במועד ההסדר או על קיום אפשרות סבירה שהלווה יקלע לקשיים פיננסיים לולא ההסדר. בין היתר, הבנק בוחן קיום אחת או יותר מהנסיבות המפורטות להלן:

- החייב נמצא כיום בכשל תשלום בחוב כלשהו מהחובות שלו. בנוסף, הבנק מעריך אם צפוי כי החייב יהיה בכשל תשלום בחוב כלשהו מהחובות שלו בעתיד הנראה לעין, ללא ביצוע השינוי. דהיינו, הבנק עשוי להגיע למסקנה כי החייב נמצא בקשיים פיננסיים, גם אם החייב אינו נמצא כיום בכשל תשלום.
- החייב הודיע כי הוא בפשיטת רגל או בכינוס נכסים אחר או שהוא בתהליך פשיטת רגל או כינוס נכסים אחר.
- קיים ספק מהותי כי החייב ימשיך להתקיים כעסק חי.
- לחייב יש ניירות ערך שנמחקו מרישום (delisted), בתהליך של מחיקה מרישום או שנמצאים תחת איום של מחיקה מרישום בבורסה לניירות ערך.
- על פי אומדנים ותחזיות הכוללים רק את היכולות הקיימות של החייב, הבנק צופה כי תזרימי המזומנים הספציפיים לישות של החייב לא יספיקו על מנת לשרת חוב כלשהו מהחובות שלו (קרן וריבית) בהתאם לתנאים החוזיים של ההסכם הקיים, בעתיד הנראה לעין.
- ללא השינוי הקיים, החייב אינו יכול לקבל מזומן ממקורות שאינם המלווים הקיימים בשיעורי ריבית אפקטיבי השווה לשיעור הריבית הקיים בשוק עבור חוב דומה של חייב שאינו בעייתית.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

- הבנק מסיק כי במסגרת ההסדר הוענק לחייב ויתור, גם אם במסגרת ההסדר בוצעה העלאה בריבית החוזית, אם מתקיים אחד או יותר מהמצבים הבאים: כתוצאה מארגון מחדש, הבנק לא צפוי לגבות את כל סכומי החוב (לרבות ריבית שנצברה בהתאם לתנאים החוזיים); שווי הוגן עדכני של הביטחון לגבי חובות מותנים בביטחון אינו מכסה את יתרת החוב החוזית ומצביע על היעדר יכולת גבייה של כל סכומי החוב; לחייב לא קיימת אפשרות לגייס מקורות בשיעור הנהוג בשוק עבור חוב בעל תנאים ומאפיינים כגון אלו של החוב שהועמד במסגרת ההסדר; אם הבנק אינו מבצע הליך חיתום נוסף כאמור כאשר הוא מחדש חוב נחות, או שאין שינוי בתמחור החוב או שהתמחור לא הותאם כך שהוא יהיה מתאים לסיכון לפני החידוש, או שהלווה אינו מספק אמצעים נוספים בכדי לפצות על הגידול בסיכון הנובע מהקשיים הפיננסיים של הלווה, קיימת חזקה שהחידוש הוא ארגון מחדש של חוב בעייתי. הבנק אינו מסווג חוב כחוב בעייתי שאורגן מחדש אם במסגרת ההסדר הוענקה לחייב דחיית תשלומים שאינה מהותית בהתחשב בתדירות התשלומים, בתקופה החוזית לפירעון ובמשך החיים הממוצע הצפוי של החוב המקורי. לעניין זה, אם בוצעו מספר הסדרים הכרוכים בשינוי תנאי החוב, הבנק מביא בחשבון את ההשפעה המצטברת של הארגונים הקודמים לצורך קביעה האם הדחייה בתשלומים אינה מהותית.

טיפול בחובות בארגון מחדש וארגון מחדש עוקב - חובות שאורגנו מחדש, לרבות כאלה שטרם הארגון מחדש נבחן על בסיס קבוצתי, יסווגו כחוב פגום ויוערכו על בסיס פרטני לצורך ביצוע הפרשה להפסדי אשראי. ככלל, חוב בעייתי שאורגן מחדש ימשיך להימדד ולהיות מסווג כחוב פגום עד שישולם במלואו. עם זאת בניסיונות מסוימות, כאשר נערך לחוב ארגון מחדש של חוב בעייתי ולאחר מכן הבנק והחייב נכנסו להסכם נוסף של ארגון מחדש, הבנק אינו נדרש להתייחס יותר לחוב כחוב שעבר ארגון חדש של חוב בעייתי אם מתקיימים התנאים הבאים:

- החייב אינו נמצא יותר בקשיים פיננסיים במועד הארגון מחדש העוקב.
- בהתאם לתנאי הארגון מחדש העוקב, התאגיד הבנקאי לא העניק ויתור לחייב.

חוב כאמור שעבר ארגון מחדש עוקב והוסר לגביו הסיווג הפגום, יוערך על בסיס קבוצתי לצורך כימות הפרשה להפסדי אשראי ויתרת החוב הרשומה של החוב לא תשתנה בעת הארגון העוקב (למעט אם התקבל או שולם מזומן). אם בתקופות עוקבות חוב כאמור נבחן פרטנית ונמצא שיש להכיר בגינו בירידת ערך או שמבוצע לו ארגון מחדש של חוב בעייתי, הבנק מחזיר לחוב סיווג פגום ומטפל בו כארגון מחדש של חוב בעייתי.

החזרה של חוב פגום למצב שאינו פגום - חוב פגום חוזר להיות מסווג כחוב שאינו פגום בהתקיים אחד משני המצבים הבאים:

- אין בגינו רכיבי קרן או ריבית אשר הגיע מועדם וטרם שולמו והבנק צופה פירעון של הקרן הנתרת והריבית בשלמותם לפי תנאי החוזה (כולל סכומים שנמחקו חשבונאית או הופרשו).
- כאשר החוב נעשה מובטח היטב ונמצא בהליכי גבייה.

כללי החזרה מסיווג פגום כאמור לא יחולו על חובות שסווגו כפגומים כתוצאה מביצוע ארגון מחדש של חוב בעייתי.

החזרה של חוב פגום למצב פגום וצובר - חוב אשר עבר פורמאלית ארגון מחדש, כך שלאחר הארגון מחדש מתקיימים התנאים המצטברים הבאים:

- קיים ביטחון סביר שהחוב ייפרע ויבצע בהתאם לתנאי החדשים, בהתאם להערכת אשראי עדכנית ומתועדת היטב על מצבו הפיננסי של החייב ותחזית הפירעון לפי התנאים החדשים.
- החייב עמד בתשלומי מזומן ושווה מזומן למשך תקופה סבירה הנמשכת לפחות שישה חודשים בהלוואות הנפרעות (קרן+ריבית) בתשלומים חודשיים, או שפרע 20% מהחוב שאורגן מחדש בהלוואות עם פירעונות בטווחים ארוכים יותר.
- לא קיים בהלוואה לאחר הארגון מחדש פיגור של 90 יום או יותר.

ד. הפרשה להפסדי אשראי

הבנק קבע נהלים לסיווג אשראי ולמדידת הפרשה להפסדי אשראי כדי לקיים הפרשה ברמה מתאימה לכיסוי הפסדי אשראי צפויים בהתייחס לתיק האשראי שלו. בנוסף, קבע הבנק נהלים לקיום, הפרשה ברמה מתאימה כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים הקשורים למכשירי אשראי חוץ מאזניים (כגון: התחייבויות למתן אשראי, מסגרות אשראי שלא נוצלו וערבויות מסוגים שונים).

ההפרשה לכיסוי הפסדי האשראי הצפויים בהתייחס לתיק האשראי מוערכת באחד משני מסלולים: "הפרשה פרטנית" או "הפרשה קבוצתית". כמו כן, בוחן הבנק את הנאותות הכוללת של ההפרשה להפסדי אשראי.

הבחינה, כאמור של החובות לצורך קביעת ההפרשה והטיפול בחוב מיושמת באופן עקבי לגבי כל החובות בהתאם לרף של 700 אלפי שקלים חדשים ובהתאם למדיניות ניהול האשראי של הבנק ולא מבוצעים מעברים בין מסלול הבחינה פרטנית לבין מסלול הבחינה על בסיס קבוצתי במשך חיי החוב אלא אם בוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי כאמור לעיל.

הפרשה פרטנית להפסדי אשראי - בהתאם למדיניות הבנק, מיושמת עבור כל חוב שנקבע כי הוא פגום, ואשר יתרתו החוזית המקורית (ללא ניכוי מחיקות חשבונאיות, ריבית שלא הוכרה, הפרשות להפסדי אשראי וביטחונות) הינה 700 אלפי שקלים חדשים או יותר.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

כמו כן, מיושמת הפרשה פרטנית לגבי כל חוב שתנאיו שונו במסגרת ארגון מחדש של חוב בעייתי, אלא אם מדובר בחוב שבגינו נערכת הפרשה לפי שיטת עומק הפיגור. ההפרשה הפרטנית להפסדי אשראי מוערכת בהתבסס על תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים, מהוונים בשיעור הריבית האפקטיבי של החוב המקורי. כאשר החוב מותנה בביטחון, או כאשר הבנק קובע שצפויה תפיסת נכס, מוערכת ההפרשה הפרטנית להפסדי אשראי על פי השווי ההוגן של הביטחון ששועבד להבטחת אותו אשראי, לאחר הפעלת מקדמים זהירים ועקביים שמשקפים, בין היתר, את התנודתיות בשווי ההוגן של הביטחון, את הזמן שיעבור עד למועד המימוש בפועל ואת העלויות הצפויות במכירת הביטחון. לעניין זה, הבנק מגדיר חוב כחוב מותנה בביטחון כאשר פירעונו צפוי להתבצע באופן בלעדי מהביטחון המשועבד, או כאשר הבנק צפוי להיפרע מהנכס גם אם לא קיים שיעבוד ספציפי על הנכס, והכל כאשר אין ללווה מקורות חוזר זמינים ומהימנים אחרים.

הבנק בוחן באופן שוטף את התחזיות להפסדי אשראי הצפויים בהתאם לתזרימי המזומנים בפועל ומתאים את ההפרשה הפרטנית לתחזיות העדכניות. הפסדי האשראי בפועל יכולים להיות שונים מהאומדנים המקוריים שערך הבנק בעת סיווג החוב כפגום.

הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי - מיושמת עבור קבוצות גדולות של חובות קטנים (שיתרתם נמוכה מ-700 אלפי שקלים חדשים, בהתאם למדיניות הבנק) והומוגניים (כגון: חובות בכרטיסי אשראי, הלוואות לדיור וחובות צרכניים הנפרעים בתשלומים) וכן בגין חובות גדולים שנקבע שאינם פגומים. ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות המוערכים על בסיס קבוצתי, למעט הלוואות לדיור לגביהן חושבה ההפרשה לפי נוסחה שקבעה הפיקוח על הבנקים בהתחשב בעומק הפיגור, מחושבת בהתאם לכללים שנקבעו ב-FAS 5 (ASC 450) - "טיפול חשבונאי בתלויות", ובהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים והנחיותיו. ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי, מתבססת, בין היתר, על שיעורי הפסד היסטוריים בענפי המשק השונים, ובחלוקה לאשראי בעייתי ולא בעייתי.

ביום 20 בפברואר 2017 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא הפרשה להפסדי אשראי לפיו יש להמשיך ולכלול ב"טווח השנים", המשמש רכיב בקביעת ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי את שנת 2011 ואילך בדוחות הכספיים לשנים 2016 ו-2017. הבנק מיישם את ההנחיה.

בנוסף למוצע לחישוב טווח שיעורי הפסד היסטוריים בענפי משק שונים כאמור לעיל, לצורך קביעת שיעור ההפרשה הנאות מתחשב הבנק בגורמים סביבתיים רלבנטיים, לרבות מגמות בהיקפי האשראי בכל ענף ותנאים ענפיים, נתונים מקרו כלכליים, הערכת איכות כללית של האשראי לענף משק, שינויים בנפח ובמגמה של יתרות בפיגור ויתרות פגומות והשפעות השינויים בריכוזיות האשראי.

בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים, הבנק גיבש שיטת מדידה של ההפרשה הקבוצתית אשר מביאה בחשבון הן את שיעור הפסדי העבר והן את ההתאמות בגין הגורמים הסביבתיים הרלבנטיים.

כמו כן, בהתאם להנחיית הפיקוח על הבנקים שיעור ההתאמה בגין גורמים סביבתיים להפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי בגין אשראי לאנשים פרטיים, הינו 0.75% מיתרת האשראי הצרכני שאינו פגום (לא כולל אשראי הנובע מחייבים בכרטיסי אשראי בנקאיים ללא חיוב ריבית). זאת בהתאם להנחיה פרטנית של הפיקוח על הבנקים מיום 19 בינואר 2015. בהתאם להנחיות שנקבעו בהוראת שעה, החל מיום 1 בינואר 2011 הבנק אינו נדרש להפרשה כללית ונוספת, אולם הוא ממשיך לחשב את ההפרשה הנוספת תוך בדיקה כי בכל מקרה סכום ההפרשה הקבוצתית בתום כל תקופת דיווח לא יפחת מסכום ההפרשה הכללית והנוספת שהיו מחושבות לאותו מועד, ברוטו ממס. ראה סעיף ז' להלן.

לפרטים בדבר חוזר הפיקוח על הבנקים בנושא מגבלת חבות ענפית, המבטלים את המנגנון של ההפרשה הנוספת וההפרשה הכללית החל מיום 1 בינואר 2018, ראה סעיף ה.

הלוואות לדיור

הפרשה מזערית בגין הלוואות לדיור מחושבת לפי נוסחה שקבע הפיקוח על הבנקים, בהתחשב בעומק הפיגור, באופן שבו שיעורי ההפרשה גדלים ככל שמעמיק הפיגור. ההוראה חלה על כלל הלוואות לדיור, למעט הלוואות שאינן נפרעות בתשלומים תקופתיים והלוואות המממנות פעילות בעלת אופי עסקי.

כמו כן, מיישם הבנק את הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 329, כמפורט במכתב הפיקוח על הבנקים מיום 21 במרץ 2013, "עדכון הנחיות בנושא נדל"ן לדיור".

בהתאם להוראות גיבש הבנק מדיניות שנועדה להבטיח כי הוא עומד בדרישות ההוראה, וכי החל מיום 30 ביוני 2013 יתרת ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי בגין הלוואות לדיור לא תפחת משיעור של 0.35% מיתרת הלוואות האמורות למועד הדיווח.

אשראי חוץ מאזני

ההפרשה הנדרשת בהתייחס למכשירי האשראי החוץ מאזניים מוערכת בהתאם לכללים שנקבעו ב-FAS 5. ההפרשה המוערכת על בסיס קבוצתי עבור מכשירי האשראי החוץ מאזניים מבוססת על שיעורי ההפרשה שנקבעו עבור חשיפת האשראי הכוללת (כמפורט לעיל), תוך התחשבות בשיעור המימוש לאשראי הצפוי של סיכון האשראי החוץ מאזני. שיעור המימוש לאשראי מחושב על ידי הבנק בהתבסס על מקדמי המרה לאשראי כמפורט בהוראות ניהול בנקאי תקין מספר 203, מדידה והלימות הון - סיכון אשראי - הגישה הסטנדרטית, בהתאמות מסוימות.

בנוסף, בוחן הבנק את הנאותות הכוללת של ההפרשה להפסדי אשראי. הערכת נאותות כאמור מתבססת על שיקול הדעת של ההנהלה אשר מתחשב בסיכונים הגלומים בתיק האשראי ובשיטות ההערכה שמיושמות על ידי הבנק לקביעת ההפרשה.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

ה. הכרה בהכנסה

במועד סיווג החוב כפגום מגדיר הבנק את החוב כחוב שאינו צובר הכנסות ריבית, ומפסיק לצבור בגינו הכנסות ריבית, למעט האמור לעיל לגבי חובות מסוימים שאורגנו מחדש. כמו כן, במועד סיווג החוב כפגום מבטל הבנק את כל הכנסות הריבית שנצברו וטרם נגבו, ואשר הוכרו כהכנסה ברווח והפסד. החוב ממשיך להיות מסווג כחוב שאינו צובר ריבית, כל עוד לא בוטל לגביו הסיווג כחוב פגום. לפירוט לגבי הכרה בהכנסה על בסיס מזומן בגין חובות שסווגו כפגומים ראה סעיף 4 לעיל.

לגבי חובות שנבחנו ומופרשים על בסיס קבוצתי, הבנק מפסיק צבירת הכנסות ריבית כאשר מתקיימים התנאים למחיקה חשבונאית של החוב, לרוב לאחר 150 ימי פיגור, למעט אם החוב מובטח היטב ונמצא בהליכי גבייה. חובות אלה כפופים לשיטות הערכה של הפרשה להפסדי אשראי שמבטיחות שהרווח של הבנק אינו מוטא כלפי מעלה.

1. מחיקה חשבונאית

הבנק מוחק חשבונאית כל חוב או חלק ממנו המוערך על בסיס פרטני, שנחשב כחוב שאינו בר גבייה, ובעל ערך נמוך כך שהותרו כנס אינה מוצדקת, או חוב בגינו מנהל הבנק מאמץ גבייה ארוכי טווח (המוגדרים ברוב המקרים כתקופה העולה על שנתיים). לגבי חוב שגבייתו מותנית בביטחון הבנק מבצע באופן מיידי מחיקה חשבונאית כנגד יתרת ההפרשה להפסדי אשראי של החלק של היתרה הרשומה של החוב העודף על השווי ההוגן של הביטחון. לגבי החובות המוערכים על בסיס קבוצתי, נקבעו כללי המחיקה בהתבסס על תקופת הפיגור שלהם (ברוב המקרים מעל 150 ימי פיגור רצופים) ועל פרמטרים בעייתיים אחרים. יובהר כי מחיקות חשבונאיות אינן כרוכות בויתור משפטי והן מקטינות את יתרת החוב המדווחת לצרכים חשבונאיים בלבד, תוך יצירת בסיס עלות חדש לחוב בספרי הבנק.

חובות אשר נבחנו באופן קבוצתי וסווגו כפגומים בשל ארגון מחדש של חוב בעייתי, נמחקים חשבונאית לא יאחר מהמועד שבו החוב הפך להיות בפיגור של 60 ימים או יותר, ביחס לתנאי הארגון מחדש.

2. מדיניות ההפרשה לחובות מסופקים לפני יישום ההוראות בנושא חובות פגומים, סיכון אשראי וההפרשה להפסדי אשראי.

לפני 1 בינואר 2011, ההפרשה לחובות מסופקים נקבעה באופן ספציפי, ובנוסף נכללה הפרשה כללית והפרשה נוספת, בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים.

ההפרשה הנוספת לחובות מסופקים התבססה על איכות תיק חבויות הלקוחות, לפי מאפייני סיכון כפי שהוגדרו בהוראות הפיקוח על הבנקים. ההפרשה הנוספת לחובות מסופקים מחושבת על פי שיעורים שנקבעו בגין כל אחד ממאפייני סיכון אלה. ההפרשה הכללית הינה בערכים מותאמים לתום שנת 2004, סכום שהיווה 1% מסך החבויות שהיו באחריות הבנק וחברות מוחזקות בנקאיות ליום 31 בדצמבר 1991.

החל מיום 1 בינואר 2011 הבנק אינו נדרש להחזיק הפרשה כללית, נוספת ומיוחדת לחובות מסופקים, אולם ממשיך לחשב את ההפרשה הנוספת ובודק כי בכל מקרה סכום יתרת ההפרשה הקבוצתית בתום כל תקופת דיווח לא יפחת מסכום יתרת ההפרשה הכללית הנוספת שהיו מחושבות לאותו מועד, ברוטו ממש.

לפרטים בדבר חוזר הפיקוח על הבנקים בנושא מגבלת חבות ענפית, המבטלים את המנגנון של ההפרשה הנוספת וההפרשה הכללית החל מיום 1 בינואר 2018, ראה סעיף ה.

7) העברות ושירות של נכסים פיננסיים וסילוק של התחייבויות

הבנק מיישם את כללי המדידה והגילוי שנקבעו בתקן חשבונאות אמריקאי FAS 140 (ASC 860-10) העברות ושירות של נכסים פיננסיים וסילוק של התחייבויות, כפי שתוקן על ידי FAS 166, העברות ושירות של נכסים פיננסיים (ASC 860-10), לצורך הטיפול בהעברות של נכסים פיננסיים וסילוק של התחייבויות.

בהתאם לכללים אלו העברת נכס פיננסי תטופל חשבונאית כמכירה, אם ורק אם, מתקיימים כל התנאים הבאים: (1) הנכס הפיננסי שהועבר בודד מהגורם המעביר, גם במצב של פשיטת רגל או בכינוס נכסים אחר; (2) כל מקבל יכול לשעבד או להחליף את הנכסים (או את זכויות המוטב) שקיבל, ולא קיים תנאי שגם מגביל את המקבל מלנצל את זכותו לשעבד או להחליף את הנכסים הפיננסיים וגם מעניק למעביר הטבה גדולה יותר מאשר הטבה טריוויאלית; (3) המעביר, או חברות מאוחדות שנכללו בדוחותיו הכספיים, או הסוכנים שלו, אינם שומרים שליטה אפקטיבית בנכסים הפיננסיים או בזכויות המוטב המתייחסים לנכסים המועברים האלה.

בעסקאות העברת נכסים פיננסיים, אם נקבע כי למעביר נותרת שליטה אפקטיבית על הנכסים שהועברו העברת הנכסים תטופל כחוב מובטח. בהתקיים כל התנאים להלן, נותרת שליטה אפקטיבית בנכס:

- הנכסים שיירכשו חזרה או ייפדו זהים או זהים במהות לנכסים שהועברו.
- ההסכם הוא לרכוש אותם חזרה או לפדות אותם לפני מועד הפירעון, במחיר קבוע או במחיר הניתן לקביעה.
- ההסכם נערך בעת ובעונה אחת עם ההעברה.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

בנוסף, כדי שהעברה של חלק מנכס פיננסי תחשב כמכירה, החלק המועבר חייב לקיים את ההגדרה של זכויות משתתפות. זכויות משתתפות חייבות לעמוד בקריטריונים הבאים: הזכות צריכה לייצג זכויות פרופורציונליות ביחס למלא הנכס הפיננסי; כל תזרימי המזומנים המתקבלים מהנכסים מחולקים בין זכויות המשתתפות באופן פרופורציונלי לחלקם בבעלות; הזכויות אינן זכויות נחותות (subordinated) ביחס לזכויות אחרות; לא קיימת זכות חזרה למעביר או למחזיקים אחרים בזכויות משתתפות (למעט במקרה של הפרת מצגים או התחייבויות, התחייבויות חוזיות שוטפות לשירות בנכס פיננסי בשלמותו וניהול חוזה ההעברה, ומחויבויות חוזיות להתחלק בקיזוז הטבות כלשהן שהתקבלו על ידי מחזיק כלשהו בזכויות משתתפות), ולמעביר וגם למחזיק בזכויות משתתפות אין זכות לשעבד או להחליף את הנכס הפיננסי בשלמותו, למעט אם כל המחזיקים בזכויות משתתפות מסכימים לשעבד או להחליף את הנכס הפיננסי בשלמותו.

במידה והעסקה עומדת בתנאים לטיפול בעסקה כמכירה, הנכסים הפיננסיים המועברים נגרעים מהמאזן של הבנק. במידה ולא מתקיימים תנאי המכירה, ההעברה נחשבת לחוב מובטח. מכירה של חלק מנכס פיננסי שאינו זכות משתתפת מטופלת כחוב מובטח, היינו, הנכסים המועברים ממשיכים להירשם במאזן של הבנק והתמורה מהמכירה תוכר כהתחייבות של הבנק. הבנק מיישם הוראות ספציפיות שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור לטיפול בעסקאות השאלה או שאילה של ניירות ערך שבהן ההשאלה מבוצעת כנגד איכות האשראי הכללית והביטחונות הכלליים של השואל, כאשר השואל אינו מעביר אל המשאיל כביטחון מכשירים נזילים המתייחסים ספציפית לעסקת השאלת ניירות הערך, אשר המשאיל רשאי למכור או לשעבד אותם. השאלה ושאילה כאמור מטופלות כאשראי או כפיקדון אשר נמדדים לפי השווי ההוגן של נייר הערך המתייחס. הכנסות על בסיס צבירה בגין ניירות ערך אלו נרשמות כהכנסות ריבית מאשראי, ושינויים בשווי ההוגן (מעבר לשינויים בבסיס צבירה) נרשמים במסגרת הכנסות מימון שאינן מריבית כאשר מדובר בניירות ערך בתיק למסחר, או ברווח כולל אחר, כאשר מדובר בניירות ערך זמינים למכירה.

הבנק גורע התחייבות אם ורק אם ההתחייבות סולקה, כלומר התקיים אחד מהתנאים הבאים: (א) הבנק שילם למלווה והשתחרר ממחויבותו בגין ההתחייבות, או (ב) הבנק שוחרר משפטית בהליך משפטי או בהסכמת המלווה מהיותו החייב העיקרי בגין ההתחייבות.

בהתאם לעדכון הוראות בנק ישראל בנושא שיפור השימושיות של הדוחות לציבור של תאגידים בנקאיים לשנים 2017 ו-2018, עודכנו דרישות הגילוי בנוגע לעסקאות סינדיקציה. לפרטים בנוגע לעסקאות סינדיקציה ראה ביאור 30 לדוחות הכספיים.

8) בניינים וציוד ותוכנה

סעיף זה כולל את השקעות הבנק ברכוש קבוע (לרבות תשלומים על חשבון), נכסים שהבנק חקר בחכירה מימונית, ועלויות תוכנה לשימוש עצמי שהוכרו כנכס.

בניינים וציוד

הכרה

פריטי רכוש קבוע נמדדים לפי העלות בניכוי פחת שנצבר והפסדים מצטברים מירידת ערך במידה וקיימים. העלות כוללת עלויות הניתנות לייחוס במישרין לרכישת הנכס. עלות נכסים שהוקמו באופן עצמי כוללת את עלות החומרים ושכר העבודה הישיר, וכן כל עלות נוספת שניתן לייחס במישרין להבאת הנכס למיקום ולמצב הדרושים לכך שהוא יוכל לפעול באופן שהתכוונה ההנהלה. כאשר לחלקי רכוש קבוע משמעותיים יש אורך חיים שונה, הם מטופלים כפריטים נפרדים של הרכוש הקבוע. רווח או הפסד מגריעת פריט רכוש קבוע נקבעים לפי השוואת התמורה מגריעת הנכס לערכו בספרים, ומוכרים נטו, בסעיף הכנסות אחרות בדוח רווח והפסד.

עלויות עוקבות

עלויות תחזוקה שוטפות של פריטי רכוש קבוע נזקפות לרווח והפסד עם התהוותן.

פחת

פחת הוא הקצאה שיטתית של הסכום בר-פחת של נכס על פני אורך חייו השימושיים. סכום בר-פחת הוא העלות של הנכס, או סכום אחר המחליף את העלות, בניכוי ערך השייר של נכס.

פחת נזקף לדוח רווח והפסד לפי שיטת הקו הישר על פני אומדן אורך החיים השימושי של כל חלק מפריטי הרכוש הקבוע, מאחר ושיטה זו משקפת את תבנית הצריכה החזויה של ההטבות הכלכליות העתידיות הגלומות בנכס בצורה הטובה ביותר. שיפורים במושכר מופחתים לאורך התקופה הקצרה מבין תקופת החכירה לבין אורך החיים השימושיים. קרקעות בבעלות אינן מופחתות. נכס מופחת כאשר הוא זמין לשימוש, דהיינו כאשר הוא הגיע למיקום ולמצב הדרושים על מנת שהוא יוכל לפעול באופן שהתכוונה ההנהלה.

לפרטים בדבר אומדן אורך החיים השימושיים של בניינים וציוד ליום 31 בדצמבר 2016, ראה ביאור 16 לדוחות הכספיים. לפרטים בדבר יישום כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית בנושא 360 ו-10-360 בקודיפיקציה בדבר רכוש קבוע מיום 1 בינואר 2018 ראה סעיף ה.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

תוכנה

הכרה

הבנק מיישם את תקן כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית ובין היתר, את כללי ההצגה, המדידה והגילוי שנקבעו בהוראות נושא 350 בקודיפיקציה בדבר "נכסים בלתי מוחשיים - מוניטין" ואחרים.

וכן, מיישם הבנק את הוראות בנק ישראל בנושא היוון עלויות לפיתוח עצמי של תוכנה, להלן:

- קביעת סף מהותיות להיוון לכל פרויקט פיתוח תוכנה; סף המהותיות שנקבע בבנק הינו 450 אלפי שקלים חדשים.
- עדכון אורך החיים של עלויות התוכנה שהונו כך שלא יעלה על 5 שנים.
- בגין פרויקטים של פיתוח תוכנה, אשר סך העלות שניתן להוון בגינם אינה נמוכה מסף המהותיות שנקבע, יקבעו מקדמי היוון לשעות עבודה אשר יביאו בחשבון את הפוטנציאל לסטייה ברישום שעות העבודה ולחוסר יעילות כלכלי.

בהתאם להוראות הדיווח לציבור הבנק מסווג בסעיף בניינים וציוד את העלויות בגין נכסי תוכנה שנרכשו או עלויות שהונו כנכס בגין תוכנות שפותחו באופן פנימי לשימוש עצמי.

תוכנה אשר נרכשה על ידי הקבוצה נמדדת לפי עלות בנייני הפחתות והפסדים מירידת ערך שנצברו. לפרטים בדבר ירידת ערך, ראה סעיף ד. 11 להלן.

עלויות הקשורות לפיתוח תוכנה או התאמתה לצורך שימוש עצמי מהוונות אם ורק אם ניתן למדוד באופן מהימן את עלויות הפיתוח; התוכנה ישימה מבחינה טכנית ומסחרית; צפויות הטבות כלכליות עתידיות; ולבנק כוונה ומקורות מספיקים על מנת להשלים את הפיתוח ולהשתמש בתוכנה. העלויות שהוכרו כנכס בלתי מוחשי בגין פעילויות הפיתוח כוללות עלויות ישירות של חומרים, שירותים ושכר עבודה ישיר לעובדים. עלויות אחרות בגין פעילויות פיתוח ועלויות מחקר נזקפות לרווח והפסד עם התהוותן.

בתקופות עוקבות עלויות פיתוח שהונו נמדדות לפי עלות בנייני הפחתות והפסדים מירידת ערך שנצברו.

עלויות עוקבות

עלויות שדרוגים ושיפורים של תוכנה לשימוש עצמי מהוונים רק אם צפוי שההוצאות שהתהוו יובילו לפונקציונליות נוספת. עלויות עוקבות אחרות מוכרות כהוצאה בעת התהוותן.

הפחתות

פחת הוא הקצאה שיטתית של הסכום בר-פחת של נכס על פני אורך חייו השימושיים. סכום בר-פחת הוא העלות של הנכס, או סכום אחר המחליף את העלות, בניכוי ערך השייר של נכס.

9) נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין

הבנק מיישם את כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית בנושא נכסים בלתי מוחשיים, ובין היתר, את כללי ההצגה, המדידה והגילוי שנקבעו בהוראות נושא 350 בקודיפיקציה בדבר "נכסים בלתי מוחשיים - מוניטין ואחרים".

נכס בלתי מוחשי בעל אורך חיים מוגדר נבחן בהתקיים סממנים לירידת ערך ברמת "קבוצת נכסים". קבוצת נכסים היא הרמה המצומצמת ביותר של נכסים והתחייבויות שמפיקה תזרים מזומנים נפרד. תחילה יש לבחון האם הערך בספרים של קבוצת הנכסים גבוה מסכום תזרימי המזומנים הבלתי מהוון הצפוי לנבוע ממנה. אם כן, יש להכיר בירידת ערך בגובה ההפרשה שבין הערך בספרים לבין השווי ההוגן של קבוצת הנכסים. ירידת הערך תוקצה בצורה פרופורציונאלית אך ורק בין הנכסים שבקבוצת הנכסים, ובלבד שערכו של נכס בודד לא ירד מתחת לשווי ההוגן.

נכס בעל אורך חיים בלתי מוגדר נבחן לירידת ערך לפחות אחת לשנה. יש לבחון האם הערך בספרים של הנכס עולה על שווי ההוגן. במידה וכן, תוכר ירידת ערך בגובה הסכום שבו הערך בספרים עולה על השווי ההוגן.

מוניטין אינו מופחת באופן שיטתי.

עלויות פיתוח תוכנה שנרכשו או עלויות שהונו כנכס בגין תוכנות שפותחו באופן פנימי לשימוש עצמי מסווגות בסעיף "בניינים וציוד".

10) הכירות

כירות, לרבות כירות של קרקעות ממינהל מקרקעי ישראל או מצדדים שלישיים אחרים, אשר הבנק נושא בהן באופן מהותי בכל הסיכונים והתשואות מהנכס, מסווגות ככירות מימוניות. בעת ההכרה לראשונה נמדדים הנכסים החכורים בסכום השווה לנמוך מבין השווי ההוגן והערך הנוכחי של דמי החכירה המינימאליים העתידיים. תשלומים עתידיים למימוש אופציה להארכת תקופת החכירה מול מנהל מקרקעי ישראל אינם מוכרים כחלק מהנכס וההתחייבות המתייחסת מאחר והם מהווים דמי חכירה מותנים, הנגזרים משווי ההוגן של הקרקע במועדי החידוש העתידיים של הסכם החכירה. יתר החכירות מסווגות ככירות תפעוליות, והנכסים החכורים אינם מוכרים במאזן הבנק.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

דמי חכירה ששולמו מראש למינהל מקרקעי ישראל בגין חכירות של קרקעות המסווגות כחכירות תפעוליות מוצגים במאזן כהוצאות מראש, ונזקפים לדוח רווח והפסד לאורך תקופת החכירה. תקופת החכירה וסכומי ההפחתות מביאים בחשבון אופציה להארכת תקופת החכירה, במידה ובמועד ההתקשרות בחכירה היה ודאי באופן סביר שהאופציה תמומש.

בחכירה של קרקע ומבנים, מרכיבי הקרקע והמבנים נבחנים בנפרד לצרכי סיווג החכירות, כאשר שיקול משמעותי בסיווג מרכיב הקרקע הינו העובדה כי קרקע בדרך כלל בעלת אורך חיים בלתי מוגדר.

תשלומים במסגרת חכירה תפעולית נזקפים לרווח והפסד לפי שיטת הקו הישר, לאורך תקופת החכירה. תמריצי חכירה שנתקבלו מוכרים כחלק בלתי נפרד מסך כל הוצאות החכירה לפי שיטת הקו הישר, לאורך תקופת החכירה.

תשלומי חכירה מינימאליים, המשתלמים במסגרת חכירה מימונית, נחלקים בין הוצאות המימון לבין הפחתת יתרת ההתחייבות. הוצאת המימון מוקצית לכל תקופה מתקופת החכירה, כך שמתקבל שיעור ריבית תקופתית קבוע על היתרה הנותרת של ההתחייבות. תשלומי החכירה המינימאליים מתעדכנים, בגין דמי חכירה מותנים, כאשר ההתניה מתבררת.

במקרה של מכירה וחכירה בחזרה, נדרש לזהות את סוג החכירה (מימונית או תפעולית). בחכירה תפעולית - נדחה ונפרס רווח ההון מהמכירה ככל שמחיר המכירה גבוה מהשווי ההוגן של הנכס. בחכירה מימונית - נדחה ונפרס רווח ההון.

11) ירידת ערך נכסים שאינם פיננסיים

עיתוי בחינת ירידת הערך

הערך בספרים של הנכסים הלא פיננסיים של הקבוצה, למעט נכסי מיסים נדחים ולרבות השקעות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני, נבדק בכל מועד דיווח כדי לקבוע האם קיימים סימנים המצביעים על ירידת ערך. באם קיימים סימנים כאמור, מחושב אומדן של סכום בר ההשבה של הנכס. אחת לשנה בתאריך קבוע עבור כל יחידה מניבת מזומנים הכוללת מוניתין או נכסים בלתי מוחשיים בעלי אורך חיים בלתי מוגדר או שאינם זמינים לשימוש, מבצעת הקבוצה, הערכה של סכום בר ההשבה או באופן תכוף יותר, אם קיימים סימנים לירידת ערך.

מדידת סכום בר ההשבה

הסכום בר ההשבה של הנכס או של יחידה מניבת מזומנים הינו הגבוה מבין שווי השימוש ושווי הוגן, בניכוי הוצאות מכירה. בקביעת שווי השימוש, מהונת הקבוצה את תזרימי המזומנים העתידיים החזויים לפי שיעור היוון לפי מיסים, המשקף את הערכות השוק לגבי ערך הזמן של הכסף והסיכונים הספציפיים המתייחסים לנכס, בגינם לא הותאמו תזרימי המזומנים הצפויים לנבוע מהנכס.

הכרה בהפסד מירידת ערך

הפסדים מירידת ערך מוכרים כאשר הערך בספרים של הנכס או של יחידה מניבת מזומנים עולה על הסכום בר ההשבה (אשר הינו הגבוה מבין שווי השימוש והשווי ההוגן של הנכס או של יחידה מניבת מזומנים, בניכוי הוצאות מכירה), ונזקפים לרווח והפסד.

הקצאת הפסד מירידת ערך לזכויות שאינן מקנות שליטה

הפסד מירידת ערך מוקצה בין הבעלים של הבנק לזכויות שאינן מקנות שליטה לפי אותו בסיס שהרווח או ההפסד מוקצה.

ביטול הפסד מירידת ערך

באשר לנכסים שאינם מוניתין, לגביהם הוכרו הפסדים מירידת ערך בתקופות קודמות, בכל מועד דיווח נבדק האם קיימים סימנים לכך שהפסדים אלו קטנו או לא קיימים עוד. הפסד מירידת ערך מבוטל אם חל שינוי באומדנים ששימשו לקביעת הסכום בר ההשבה, אך ורק במידה שהערך בספרים של הנכס, אחרי ביטול ההפסד מירידת הערך, אינו עולה על הערך בספרים בניכוי פחת או הפחתות, שהיה נקבע אלמלא הוכר הפסד מירידת ערך.

ירידת ערך של עלויות פיתוח עצמי של תוכנות מחשב

ירידת ערך בגין נכסים בלתי מוחשיים אלו מוכרת ונמדדת בעת התרחשות אירועים או שינויים בנסיבות המצביעים על כך שיתכן והערך בספרים של הנכס לא יושב.

אירועים או שינויים בנסיבות היכולים להצביע על ירידת ערך הינם:

- לא צפוי כי התוכנה תספק שירותים פוטנציאליים משמעותיים;
- חל שינוי מהותי באופן או בהיקף השימוש בתוכנה או בשימוש הצפוי בתוכנה;
- בוצע או יבוצע בעתיד שינוי מהותי בתוכנה;
- העלויות לפיתוח או הסבת התוכנה המיועדת לשימוש עצמי חורגות משמעותית מהסכומים שנצפו מראש;
- לא צפוי יותר שפיתוח התוכנה יושלם ויעשה בה שימוש.

באם מתקיים סימן אחד או יותר מהסימנים שצוינו לעיל, נדרש לבחון ירידת ערך בהתאם לכללים שנקבעו ב-IAS 36 - "ירידת ערך נכסים".

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

השקעות בחברות כלולות

השקעה בחברה כלולה נבחנת לירידת ערך, כל תקופה בהתבסס על השווי ההוגן של ההשקעה. כאשר אין באפשרות הקבוצה למדוד את השווי ההוגן, ירידת ערך נבחנת כאשר חל אירוע או שינוי בנסיבות אשר עלול להיות בעל השפעה שלילית מהותית על השווי ההוגן של ההשקעה.

(12) התחייבויות תלויות

בדוחות הכספיים נכללו הפרשות נאותות לכיסוי נזקים אפשריים, במקום בו לדעת הנהלת הבנק, ובהתבסס על חוות דעת של יועציה המשפטיים, נדרשה הפרשה.

בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים, סווגו התביעות בהתאם לתחומי ההסתברות להתממשות החשיפה לסיכון כמפורט להלן:

א. סיכון צפוי (Probable): הסתברות מעל 70% להפסד בגין התביעה. בגין תביעות שסבירות התממשותן סווגה כ"צפויה", נערכת הפרשה מתאימה בדוחות הכספיים.

ב. סיכון אפשרי (Reasonably Possible): הסתברות בין 20% ל-70% להפסד בגין התביעה. בתביעות שסבירות התממשותן סווגה כ"אפשרית", נערכת במקרים מסוימים הפרשה מסוימת בדוחות הכספיים, בהתאם לשיקול דעת הנהלת הבנק, ובהתבסס על חוות דעת יועציה המשפטיים.

ג. סיכון קלוש (Remote): הסתברות נמוכה מ-20% להפסד בגין התביעה. בגין תביעות שסבירות התממשותן סווגה כ"קלושה", לא נערכת הפרשה בדוחות הכספיים.

בביאור 26 ג.11 ניתן גילוי לתביעות מהותיות, שסכומן (ללא ריבית והוצאות) גבוה מ-1% מההון העצמי המיוחס לבעלי המניות של הבנק.

כמו כן, ניתן גילוי לבקשות לאישור תובענות ייצוגיות שהסכום הנתבע בהן הוא מהותי, ולעתירות לבג"צ, אשר לדעת הנהלת הבנק המבוססת, בהתאם לעניין, על דעת הנהלות החברות המאוחדות שלו ועל חוות דעת יועציהם המשפטיים, לא ניתן בשלב זה להעריך את סיכוייהן, ולפיכך לא בוצעה בגינן הפרשה.

בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים, רשאי הבנק לקבוע לגבי תובענה ייצוגית כי לא ניתן להעריך את סיכויי ההתממשות של החשיפה לסיכון, בארבעת הדוחות הכספיים המתפרסמים לאחר הגשת התביעה, וכן במקרה של עיכוב הליכים על פי החלטת בית משפט. מעבר לכך, רק במקרים נדירים רשאי הבנק לקבוע כי לא ניתן להעריך סיכויי התממשות חשיפה.

(13) זכויות עובדים

הבנק מיישם את הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא אימוץ כללי החשבונאות בארצות הברית בנושא זכויות עובדים. כללים אלה נקבעו בנושאים הבאים בקודיפיקציה (להלן: "ההוראות"):

- ASC 710 - Compensation - General - תגמול - כללי.
- ASC 712 - Compensation - Nonretirement postemployment benefits - תגמול - הטבות לאחר סיום העסקה שאינן בגין פרישה.
- ASC 715 - Compensation - Retirement benefits - תגמול - הטבות בגין פרישה.
- ASC 718 - Compensation - Stock Compensation - תגמול - עסקאות תגמול מבוסס מניות.
- ASC 420 - Exit or Disposal Cost Obligations - מחויבות בגין עלויות מימוש או יציאה מפעילות.

על פי ההוראות יש לסווג את ההטבות לעובדים לפי הקבוצות המפורטות בכללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית, לרבות קביעת מדיניות ונהלים ברורים המפרטים כיצד יש להבחין בין הטבות מהסוגים השונים. ההטבות לעובדים מתחלקות לקבוצות הבאות:

- הטבות לפני סיום העסקה.
- הטבות לאחר סיום העסקה ולפני פרישה.
- הטבות לאחר פרישה.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

כמו כן, יש לשמר את העקרון שקבע הפיקוח על הבנקים ולכלול התחייבות בגין מחויבות במהות. מצופה שבמצבים בהם הבנק צופה כי ישולמו הטבות מעבר לתנאים החוזיים יתאימו למצבים שבהם קיימת מחויבות במהות.

בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים שיעור ההיוון להטבות לעובדים מחושב על בסיס תשואת איגרות החוב הממשלתיות בישראל בתוספת מרווח ממוצע של איגרות חוב קונצרניות בדירוג AA (בינלאומי) ומעלה במועד הדיווח. משיקולים פרקטיים, נקבע כי המרווח ייקבע לפי ההפרש בין שיעורי התשואה לפדיון, לפי תקופות פירעון, על איגרות חוב קונצרניות בדירוג AA ומעלה בארצות הברית, לבין שיעורי התשואה לפדיון, לאותן תקופות לפירעון, על איגרות חוב של ממשלת ארצות הברית, והכל במועד הדיווח.

להלן פירוט לגבי קבוצות ההטבות בבנק:

הטבות לאחר פרישה - פנסיה, פיצויים והטבות אחרות - תוכניות להטבה מוגדרת

הבנק מכיר בסכומים המתייחסים לתוכניות פנסיה ותוכניות אחרות לאחר פרישה על בסיס חישובים הכוללים הנחות אקטואריות והנחות אחרות, לרבות: שיעורי היוון, תמותה, גידול בתגמול ותחלופה.

הבנק בוחן את הצורך בעדכון ההנחות האקטואריות במודל באופן שוטף.

שינויים בהנחות מוכרים ככלל, ובכפוף להוראות שיפורטו להלן, תחילה ברווח כולל אחר מצטבר ומופחתים לרווח והפסד בתקופות עוקבות, בהתאם ליתרת תקופת השירות הממוצעת הנוותרת של העובדים הצפויים לקבל הטבות.

ההתחייבות נצברת לאורך התקופה הרלבנטית שנקבעה בהתאם לכללים המפורטים בנושא 715 לקודיפיקציה.

הבנק מיישם את הנחיות הפיקוח על הבנקים בדבר בקרה פנימית על תהליך הדיווח הכספי בנושא זכויות עובדים, לרבות לעניין בחינת "מחויבות שבמהות" להעניק לעובדי הטבות בגין פיצויים מוגדלים ו/או פנסיה מוקדמת.

הטבות אחרות לזמן ארוך לעובדים פעילים:

- ההתחייבות נצברת לאורך התקופה המזכה בהטבה.
- לצורך חישוב ההתחייבויות מובאים בחשבון שיעורי היוון והנחות אקטואריות.
- כל מרכיבי עלות ההטבה לתקופה, לרבות רווחים והפסדים אקטואריים, נזקפים לדוח רווח והפסד.

היעדרויות מזכות בפיצוי - חופשה ומחלה:

ההתחייבות בגין ימי חופשה נמדדת על בסיס שוטף, ללא שימוש בשיעורי היוון ובהנחות אקטואריות.

הבנק לא צובר התחייבות בגין ימי מחלה שינוצלו במהלך השירות השוטף.

לפרטים נוספים בדבר הטבות לעובדים ראה ביאור 22 לדוחות הכספיים.

באשר לטיפול החשבונאי ברווחים והפסדים אקטואריים שנרשמו ברווח כולל אחר כתוצאה משינויים בשיעורי ההוון:

ההפסד האקטוארי ליום 1 בינואר 2013, הנובע מהפער שבין שיעור ההיוון לחישוב עתודות לכיסוי זכויות עובדים צמודות למדד המחירים לצרכן שנקבע על פי הוראת השעה בהוראות הדיווח לציבור (4%), לבין שיעורי ההיוון למועד זה של התחייבויות לעובדים צמודות למדד, שנקבעו על פי הכללים החדשים כמוסבר לעיל (להלן -ההפסד), נכלל במסגרת הרווח הכולל האחר המצטבר.

רווחים אקטואריים שירשמו מיום 1 בינואר 2013 ואילך, כתוצאה משינויים שוטפים בשיעורי ההיוון במהלך תקופות דיווח, יירשמו ברווח הכולל האחר המצטבר, ויקטינו את יתרת ההפסד הרשומה כאמור לעיל, עד שיתרה זו תתאפס.

הפסדים אקטואריים, הנובעים משינויים שוטפים בשיעורי היוון במהלך שנת דיווח, ורווחים אקטואריים הנובעים משינויים שוטפים בשיעורי היוון במהלך שנת דיווח לאחר איפוס יתרת ההפסד הרשומה כאמור לעיל, יופחתו בשיטת קו ישר על פני תקופת השירות הממוצעות הנוותרת של העובדים הצפויים לקבל הטבות על פני התוכנית.

רווחים והפסדים אקטואריים אחרים (שאינם נובעים כתוצאה משינוי בשיעור ההיוון) ליום 1 בינואר 2013 ובתקופות לאחר מכן, יכללו במסגרת הרווח הכולל האחר המצטבר, ויופחתו בשיטת הקו הישר על פני תקופת השירות הממוצעת הנוותרת של העובדים הצפויים לקבל הטבות על פי התוכנית.

בהתאם להוראות מעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 299, יתרת הפסד כולל אחר מצטבר וסכומים שנקפו ישירות לעודפים ליום 1 בינואר 2013, בגין מדידות מחדש של התחייבויות נטו או נכסים נטו בגין הטבה מוגדרת לעובדים, לא מובאים בחשבון באופן מיידי לצורך חישוב דרישות הון אלא כפופים להוראות מעבר, כך שההשפעה נפרסת בשיעורים שווים של 20%. החל מיום 1 בינואר 2015, בשיעור של 40%, ו-20% נוספים בכל שנה עד ליישום מלא מיום 1 בינואר 2018.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

עקרונות הטיפול החשבונאי בתוכנית התייעלות:

ביום 27 בדצמבר 2016 אישר דירקטוריון הבנק תוכנית התייעלות שהומלצה על ידי הנהלת הבנק לפיה תתאפשר פרישתם המוקדמת של כ-300 עובדים במהלך השנים 2017-2021, בתנאים מוטבים.

עלויות עדכון ההתחייבות האקטוארית בגין תוכנית התייעלות שנרשמו בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2016, מסתכמות ב-286 מיליוני שקלים חדשים, כאשר העלות נטו ממס בסכום של 188 מיליוני שקלים חדשים נזקפה להון העצמי (במסגרת הרווח הכולל האחר).

בתקופות העוקבות יופחתו לרווח והפסד עלויות התוכנית כחלק מיתרת "רווחים והפסדים אקטואריים" בשיטת הקו הישר על פני תקופת השירות הממוצעת הנותרת של העובדים, העומדת כיום על כ-15 שנים.

במידה ובתקופות מסוימות יעלו סך התשלומים בגין פיצויים על עלות השירות ועלות הריבית שהוכרה באותה שנה, ויתקיים סילוק (בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית בנושא זכויות עובדים), אזי קצב הפחתת ה"רווחים והפסדים האקטואריים" יותאם לקצב הסילוק של ההתחייבות האקטוארית באותן תקופות בהתאמה.

בהתאם למכתב הפיקוח על הבנקים מיום 12 בינואר 2016 בנושא התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל, אישר הפיקוח על הבנקים הקלה הונית בקשר עם התוכנית. הבנק מיישם את ההקלה ההונית באופן שבו ההון הפיקוחי המשמש לחישוב הלימות ההון יותאם (יוגדל) וההשפעה ההונית (קיטון של 0.14%) של התייעלות תיפרס בקו ישר החל משנת 2017 לתקופה של חמש שנים.

לפרטים נוספים ראה ביאורים 22 ו-25 לדוחות הכספיים.

תוכנית התייעלות בבנק יהב

ביום 13 ביוני 2017 אישר דירקטוריון בנק יהב מהלכי התייעלות הכוללים תוכנית פרישה מרצון. בנק יהב קיבל אישור לתוכנית מהפיקוח על הבנקים בהתאם לנדרש בהוראת התייעלות.

לפי תוכנית הפרישה תתאפשר פרישה מוקדמת בהתאם לקריטריונים הקבועים בתוכנית. עלויות ההתחייבות האקטוארית בגין תוכנית הפרישה בבנק יהב עודכנו והסתכמו בסך של כ-36 מיליוני שקלים חדשים לפני מס (23 מיליוני שקלים חדשים לאחר מס).

בהתאם להנחיות בנק ישראל, ההון הפיקוחי המשמש לחישוב הלימות ההון יותאם (יוגדל) וההשפעה ההונית של התייעלות תפרס בקו ישר לתקופה של חמש שנים.

14) עסקאות תשלום מבוסס מניות (אופציות לעובדים)

הבנק מיישם את הוראות ASC 718 (עסקאות תשלום מבוסס מניות) בנוגע לאופציות שהוענקו לעובדים. בהתאם להוראות, הבנק מכיר בהוצאות שכר הנובעות מהאופציות שהוענקו. ההוצאה מוכרת על בסיס השווי ההוגן של האופציה במועד ההענקה במקביל לגידול בהון לאורך תקופת השירות בגינה מוענקות האופציות.

בקביעת השווי ההוגן של האופציה במועד ההענקה מובאות מגבלות הבשלה הנובעות מתנאי שוק (למשל, הבשלה התלויה במחיר המניה). למגבלות איכותיות אחרות שאינן נוגעות לתנאי שוק (למשל, מרכיב של שיקול דעת בהענקת ההטבה), אין השפעה על קביעת השווי ההוגן במועד ההענקה והן באות לידי ביטוי ברישום השוטף כהוצאה של ההטבה שניתנה. בהתאם למתאפשר בתקן, הבנק מטפל בכל מנה שהוענקה כמענק נפרד.

כאשר מדובר במענק במסלול הפירותי, רשויות המס בישראל מכירות בהוצאה בעת מימוש האופציות כך שצפויה הטבת מס ויש להכיר במיסים נדחים. בהתאם להוראות התקן, הטבת המס תוכר בהתבסס על גובה ההוצאה המצטברת בספרים מוכפלת בשיעור המס. בעת מימוש האופציות, כאשר ההוצאה המוכרת למס הכנסה גבוהה יותר מההוצאה שהוכרה בספרים, ייקף הפרש לדוח רווח והפסד מוכפל בשיעור המס.

לפרטים בדבר עדכון תקינה חדש בנושא תשלום מבוסס מניות בתחולה מיום 1 בינואר 2017, ראה סעיף ג. 3) לעיל.

לפרטים בדבר עדכון 2017-09, של המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית ("FASB"), בנושא תשלום מבוסס מניות החל מיום 1 בינואר 2018 ראה סעיף ה.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

15) מכשירים נגזרים ופעילויות גידור

א. הבנק מבצע עסקות במכשירים נגזרים ובהם חוזי מטבע, חוזי ריבית ונגזרי אשראי. חוזי המטבע כוללים עסקות אקדמה, חוזים עתידיים, עסקות החלפה ואופציות. עסקאות אלה מתבצעות בכל מגזרי ההצמדה. העסקאות מבוצעות עם הציבור ועם בנקים בארץ וחוץ לארץ, הן כחלק מפעילותו השוטפת של הבנק כעושה שוק והן כחלק מהאסטרטגיה הכוללת לניהול רמת החשיפה הרצויה לסיכונים השוק השונים, הכוללים סיכונים בסיסי וריבית, סיכונים אליהם נחשף הבנק בפעילותו השוטפת.

ב. מכשירים נגזרים נרשמים במאזן הבנק לפי שוים ההוגן, בנכסים או בהתחייבויות, לפי העניין. שינויים בשווי ההוגן של מכשירים נגזרים, למעט נגזרים המשמשים לגידור תזרים מזומנים, נזקפים לדוח רווח והפסד.

ג. ייתכן שהבנק יתקשר בחוזה שבפני עצמו אינו מכשיר נגזר אך הוא מכיל נגזר משובץ. כאשר הנגזר המשובץ הינו בעל מאפיינים כלכליים שאינם קשורים באופן ברור והדוק למאפיינים הכלכליים של החוזה המארח, ומכשיר נפרד עם תנאים זהים לתנאי הנגזר המשובץ היה עומד בהגדרת נגזר, אזי הנגזר המשובץ מופרד מהחוזה המארח ומטופל כנגזר בפני עצמו. נגזר משובץ שהופרד מוצג במאזן יחד עם החוזה המארח. שינויים בשוים ההוגן של נגזרים משובצים שהופרדו נזקפים מידיית לרווח והפסד.

ד. במקרים מסויימים, בהם נדרש לחלץ נגזר משובץ מחוזה מארח, נוקט הבנק במדיניות של מדידת החוזה בשלמותו על פי שווי ההוגן, ורישום שינויים בשווי ההוגן בדוח רווח והפסד. מדיניות זו ננקטת לגבי ניירות ערך מובנים בתיק הזמין למכירה.

ה. הבנק מייעד מכשירים נגזרים מסויימים כגידורי שווי הוגן או כגידורי תזרים מזומנים. הבנק מתעד בכתב באופן פורמאלי את כל יחסי הגידור בין מכשירים מגדרים לבין פריטים מגודרים, ואת המטרה והאסטרטגיה של ניהול הסיכונים באמצעות יצירת עסקאות הגידור. התיעוד כולל זיהוי של הנכס אשר יועד כפריט המגודר וציון של האופן שבו המכשיר המגדר צפוי לגדר את הסיכונים הקשורים לפריט המגודר. הבנק מעריך את האפקטיביות של יחסי הגידור הן בתחילת הגידור והן על בסיס מתמשך בהתאם למדיניות ניהול הסיכונים שלו. בהתאם לכך, נקבע האם הנגזר המגדר כשיר לגידור בהתאם להוראות הדיווח לציבור.

ו. שינויים בשווי ההוגן של פריט שגודר בגידור שווי הוגן באמצעות נגזר העומד בתנאים לעיל, הנובעים משינויים בגורמי הסיכון המוגדרים, נזקפים באופן שוטף לדוח רווח והפסד, במקביל לשינויים בשווי ההוגן של הנגזר המגדר.

שינויים בשווי ההוגן של נגזר כשיר לגידור תזרים מזומנים, שנובעים משינויים בגורם הסיכון המגודר (המשפיע על תזרימי המזומנים הנובעים מהמכשיר המגודר), המיוחס לעסקה חזויה שקרוב לוודאי (Probable) שתבצע ויכולה להשפיע על רווח והפסד, נזקפים לקרן הון מגידור תזרים מזומנים, ברווח כולל אחר, במסגרת ההון העצמי.

ז. הבנק מפסיק חשבונאות גידור מכאן ואילך כאשר:

- 1) נקבע שנגזר אינו אפקטיבי עוד בקיזוז השינויים בשווי ההוגן או בתזרים המזומנים של פריט מגודר, בהתאם לעניין.
- 2) נגזר פוקע, נמכר, מבוטל או ממומש.
- 3) ההנהלה מבטלת את הייעוד של הנגזר כמכשיר מגדר.

כאשר גידור שווי הוגן מופסק, כיוון שנקבע שהנגזר אינו כשיר עוד כגידור שווי הוגן אפקטיבי, המכשיר הנגזר ימשיך להירשם במאזן לפי שווי ההוגן אך השינויים בשווי ההוגן של הנכס או ההתחייבות המגודרים לא יזקפו עוד באופן שוטף לדוח רווח והפסד. כאשר גידור תזרים מזומנים מופסק, כיוון שנקבע שהנגזר אינו כשיר עוד כגידור תזרים מזומנים אפקטיבי, נרשמים השינויים בשווי ההוגן של המכשיר הנגזר ממועד הפסקת הגידור בדוח רווח והפסד. הרווח או ההפסד שנצבר ברווח כולל אחר והוצג בהון קודם לכן, נשאר בהון עד אשר מתקיימת העסקה החזויה או עד אשר קרוב לוודאי כי העסקה החזויה לא תתרחש. אם קרוב לוודאי שהעסקה החזויה לא תתרחש, הרווח או הפסד המצטבר בגין המכשיר המגדר שהוכר ברווח כולל אחר יסווג מחדש לרווח והפסד.

לפרטים בדבר יישום כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית בנושא נגזרים וחשבונאות גידור מיום 15 בדצמבר 2018 ראה סעיף ה.

א. שווי הוגן מוגדר כמחיר אשר היה מתקבל במכירת נכס או המחיר שהיה משולם בהעברת התחייבות בעסקה רגילה בין משתתפים בשוק במועד המדידה. בין היתר, התקן מחייב לצורך הערכת שווי הוגן, לעשות שימוש מרבי ככל שניתן בנתונים נצפים ולמזער שימוש בנתונים לא נצפים. נתונים נצפים מייצגים מידע הזמין בשוק המתקבל ממקורות בלתי תלויים ואילו נתונים לא נצפים משקפים את ההנחות של הבנק. FAS 157 (ASC 820-10) מפרט היררכיה של טכניקות מדידה בהתבסס על מקור הנתונים ששימשו לצורך קביעת השווי ההוגן. מקורות הנתונים יוצרים מדרג שווי הוגן כמפורט להלן:

רמה 1 - שווי הוגן הנמדד על ידי שימוש במחירים מצוטטים למכשירים זהים, בשוק פעיל אשר לבנק יכולת לגשת אליו במועד המדידה.

רמה 2 - שווי הוגן הנמדד על ידי שימוש בנתונים נצפים, ישירים או בלתי ישירים, שאינם מחירים מצוטטים כאמור ברמה 1. נתוני רמה 2 כוללים שימוש בנתוני שוק מצוטטים בשווקים פעילים, או בשווקים שאינם פעילים, במידה שגורם זה קיים, או נתונים הנגזרים או נתמכים על ידי נתוני שוק נצפים, כאמור.

רמה 3 - שווי הוגן הנמדד על ידי שימוש בנתונים שאינם נצפים.

התקן דורש מהבנק לשקף את סיכון האשראי (credit risk) ואת הסיכון לאי ביצוע (nonperformance risk) במדידת השווי ההוגן של חוב, לרבות מכשירים נגזרים, אשר הונפק על ידו ונמדד לפי שווי הוגן. סיכון אי ביצוע כולל את סיכון האשראי של הבנק, אך לא מוגבל לסיכון זה בלבד.

הבנק מעריך את סיכון האשראי במכשירים נגזרים באופן המפורט להלן:

- כאשר בגין החשיפה קיימים ביטחונות נזילים מספקים המבטיחים ספציפית ברמת ודאות משפטית גבוהה את המכשיר הנגזר, הבנק מניח כי סיכון האשראי הגלום הינו אפס ולא מבצע התאמות לשווי הוגן בגין איכות האשראי של הצד הנגדי.

- במקרים אחרים, מבצע הבנק הערכת שווי הוגן בהתבסס על אינדיקציות מעסקאות בשוק פעיל לאיכות האשראי של הצד הנגדי, ככל שהאינדיקציות כאמור זמינות במאמצים סבירים. הבנק גוזר את האינדיקציות, בין היתר, ממחירים של מכשירי חוב של הצד הנגדי הנסחרים בשוק פעיל וממחירים של נגזרי אשראי שהבסיס שלהם הוא איכות האשראי של הצד הנגדי. אם לא קיימות אינדיקציות כאמור, הבנק מחשב את ההתאמות בהתבסס על דירוגים פנימיים.

כאשר החשיפה בגין הצד הנגדי על בסיס מאוחד אינה מהותית הבנק מבצע את חישוב ההתאמה כאמור על בסיס קבוצתי, תוך שימוש במדד לאיכות האשראי לפי קבוצות של צדדים נגדיים דומים למשל בהתבסס על דירוגים פנימיים. בנוסף, מבצע הבנק בדיקת סבירות לתוצאות המתקבלות בהערכה הפנימית ביחס לשינויים במרווחים בשוק, ומבצע התאמות המתחייבות, אם נדרשות, לפי העניין.

על מנת להתאים את שיטות ההערכה של הבנק לעקרון של מחיר היציאה ולהנחיות אשר נקבעו בתקן, נדרש הבנק לבחון מחדש את שיטות ההערכה המיושמות על ידו למדידת שווי הוגן, בהתחשב בנסיבות הרלבנטיות לעסקאות השונות, לרבות מחירי העסקאות האחרונות בשוק, מחירים אינדיקטיביים של שירותי הערכה ותוצאות של בדיקה לאחור (back testing) של סוגי עסקאות דומות.

בהתאם להנחיות בנק ישראל, מדידת שווי הוגן של מכשיר נגזר, כאשר לא קיימים לגביו מחירים מצוטטים, ביטחונות נזילים או הסכמי קיזוז המבטיחים באופן מספק את איכות האשראי של הנגזר ואין נתוני שוק על איכות האשראי של הצד הנגדי (כגון, CDS או איגרות חוב סחירות של הצד הנגדי), תחשב למדידת שווי הוגן ברמה 3.

אופן קביעת השווי ההוגן:

(1) ניירות ערך

השווי ההוגן של ניירות ערך למסחר וניירות ערך זמינים למכירה נקבע על סמך מחירי שוק מצוטטים בשוק העיקרי. כאשר קיימים מספר שווקים בהם נסחר נייר הערך ואין שוק עיקרי, הערכה מבוצעת לפי מחיר שוק מצוטט בשוק המועיל ביותר. במקרים אלו השווי ההוגן של השקעת הבנק בניירות ערך הינו מכפלה של מספר היחידות באותו מחיר שוק מצוטט. אם מחיר שוק מצוטט אינו זמין, אומדן השווי ההוגן מתבסס על המידע הזמין הטוב ביותר תוך שימוש מרבי בנתונים נצפים ותוך הבאה בחשבון של הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי (סיכון שוק, סיכון אשראי, אי סחירות וכיוצא באלה).

(2) מכשירים פיננסיים נגזרים

מכשירים פיננסיים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק שנקבע בשוק העיקרי, ובהיעדר שוק עיקרי, לפי מחיר שוק מצוטט בשוק המועיל ביותר. מכשירים פיננסיים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל הוערכו לפי מודלים, אשר לוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הנגזר (סיכון שוק, סיכון אשראי וכיוצא באלה).

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

3) מכשירים פיננסיים נוספים שאינם נגזרים (כגון: אשראי לציבור ואשראי לממשלה, פיקדונות הציבור ופיקדונות בנקים, כתבי התחייבות נדחים ומלוות שאינם סחירים) לא ניתן לצטט "מחיר שוק", מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי ההוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרים מזומנים עתידי המהווה בריבית ניכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי. לצורך כך, תזרימי המזומנים העתידיים עבור חובות פגומים וחובות אחרים חושבו לאחר ניכוי השפעות של מחיקות חשבונאיות ושל הפרשות להפסדי אשראי בגין החובות.

לפרטים בדבר השיטות וההנחות העיקריות לצורך אומדן השווי ההוגן, ראה ביאור 33 לדוחות הכספיים.

ב. חלופת שווי הוגן
FAS 159 (ASC 825-10) מאפשר לתאגיד בנקאי לבחור, במועדי בחירה מוגדרים, למדוד בשווי הוגן מכשירים פיננסיים ופריטים מסוימים אחרים (הפריטים הכשירים), אשר בהתאם להוראות הדיווח לציבור לא נדרש למדוד אותם בשווי הוגן. רווחים והפסדים שטרם מומשו בגין השינויים בשווי ההוגן של הפריטים לגביהם נבחרה חלופת השווי ההוגן, מדווחים בדוח רווח והפסד בכל מועד דיווח עוקב. כמו כן, עלויות ועמלות מראש הקשורות לפריטים לגביהם נבחרה חלופת השווי ההוגן מוכרות ברווח והפסד במועד התהוותן. בחירת יישום חלופת השווי ההוגן כאמור לעיל הינה לגבי כל מכשיר בנפרד ואינה ניתנת לביטול.
בנוסף, FAS 159 (ASC 825-10) קובע דרישות הצגה וגילוי המיועדות לסייע להשוואה בין תאגידים בנקאיים הבוחרים בבסיסי מדידה שונים לסוגים דומים של נכסים והתחייבויות. למרות האמור לעיל, בהנחיות הפיקוח על הבנקים ליישום התקן הובהר כי תאגיד בנקאי לא יבחר בחלופת השווי ההוגן, אלא אם התאגיד הבנקאי פיתח מראש ידע, מערכות, נהלים ובקורות ברמה גבוהה שיאפשרו לו למדוד את הפריט ברמה גבוהה של מהימנות. לפיכך, הבנק אינו רשאי לבחור בחלופת השווי ההוגן לגבי נכס כלשהו שמתאים לסיווג לרמה 2 או לרמה 3 במדרג השווי ההוגן, או לגבי התחייבות כלשהי, אלא אם קיבל לכך אישור מראש מהפיקוח על הבנקים.

17) מיסים על ההכנסה

מיסים על הכנסה כוללים מיסים שוטפים ונדחים. מיסים שוטפים ונדחים נזקפים לדוח רווח והפסד, או נזקפים ישירות להון במדידה ונובעים מפריטים אשר מוכרים ישירות בהון. ההפרשה למיסים על ההכנסה של הבנק וחברות מאוחדות שלו שהן מוסדות כספיים לצרכי מס ערך מוסף, כוללת מס רווח המוטל על ההכנסה לפי חוק מס ערך מוסף. מס שכר המוטל על השכר במוסדות כספיים נכלל בדוח רווח והפסד בסעיף "משכורות והוצאות נלוות".

א. מיסים שוטפים
מיסים שוטפים הינם סכום המיסים על ההכנסה ששולמו או שעתידים להיות משולמים (או מוחזרים) עבור התקופה השוטפת, כפי שנקבע על ידי יישום הוראות דיני המס שנחקקו על הכנסה חייבת במס. המיסים השוטפים כוללים גם את השינויים בתשלומי המס המתחייבים לשנים קודמות.

ב. מיסים נדחים
התחייבויות מיסים נדחים ונכסי מיסים נדחים מייצגים את ההשפעות העתידיות על מיסים על הכנסה הנובעות מהפרשים זמניים והפסדים מועברים הקיימים בסוף התקופה. הבנק מכיר בהתחייבויות מיסים נדחים בגין כל הפרשים הזמניים החייבים במס. הבנק מכיר בהתחייבויות מיסים נדחים בגין הפרשים זמניים חייבים במס. יחד עם זאת, הבנק לא מכיר בהתחייבויות מיסים נדחים בגין רווחים לא מחולקים של חברות בנות שהן במהותן למשך זמן תמידי. הבנק מכיר בנכסי מיסים נדחים בגין כל הפרשים הזמניים הניתנים לניכוי והפסדים מועברים ובמקביל מכיר בהפרשה נפרדת (valuation allowance) עבור אותו סכום הכלול בנכס אשר יותר סביר מאשר לא שלא ימומש. התחייבויות מיסים נדחים או נכסי מיסים נדחים נמדדים באמצעות שיעורי המס החוקיים שנחקקו הצפויים לחול על הכנסה מספקת חייבת במס בתקופה שבהן צפוי כי התחייבות המס הנדחה תסולק או נכס המס הנדחה ימומש.

ג. קיזוז נכסי והתחייבויות מיסים נדחים
הבנק מקזז נכסי והתחייבויות מיסים נדחים, כמו גם כל ה-valuation allowance (הפרשה לנכס מס נדחה) הקשורות, עבור רכיב משלם מס מסוים ובגבולותיו של תחום שיפוט מיסוי מסוים.

ד. פוזיציות מס לא וודאיות
הבנק מיישם את כללי ההכרה המדידה והגילוי שנקבעו במסגרת FIN 48. בהתאם להוראות אלה, מכיר הבנק בהשפעת פוזיציות מס רק אם צפוי (more likely than not) שהפוזיציות יתקבלו על ידי רשויות המס או בית המשפט. פוזיציות מס שמוכרות נמדדות לפי הסכום המקסימלי שסבירות התממשותו עולה על 50%. שינויים בהכרה או במדידה באים לידי ביטוי בתקופה בה חלו שינויים בנסיבות אשר הובילו לשינוי בשיקול הדעת. לפרטים בדבר יישום כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית בנושא 740 בקודיפיקציה בדבר "מיסים על הכנסה" בתחולה מיום 1 בינואר 2017, ראה סעיף ג. 1).

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

18) רווח למניה

הבנק מציג נתוני רווח למניה, בסיסי ומדולל, לגבי הון המניות הרגילות שלו. הרווח הבסיסי למניה מחושב על ידי חלוקת הרווח מיוחס לבעלי המניות הרגילות של הקבוצה במספר הממוצע המשוקלל של המניות הרגילות שהיו במחזור במשך התקופה, לאחר התאמה בגין מניות באוצר.

הרווח המדולל למניה נקבע על ידי התאמת הרווח (כגון התאמות בגין השפעה לאחר מס של דיבידנדים, עלויות מימון ושינויים אחרים, במידה שישנם) המתייחס לבעלי המניות הרגילות, והתאמת הממוצע המשוקלל של המניות הרגילות שבמחזור, לאחר התאמה בגין מניות באוצר ובגין ההשפעות של כל המניות הרגילות הפוטנציאליות המדללות, הכוללות כתבי אופציה למניות שהוענקו לעובדים.

לפרטים בדבר יישום כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית בנושא 260 בקודיפיקציה בדבר "רווח למניה" החל מיום 1 בינואר 2018 ראה סעיף ה.

19) מגזרי פעילות של הבנק

א. מגזרי פעילות פיקוחיים

מגזר פעילות פיקוחי הינו מרכיב בבנק העוסק בפעילויות מסוימות או אשר מאגד לקוחות בסיווגים מסוימים, שהוגדרו על ידי הפיקוח על הבנקים. המתכונת לדיווח על מגזרי הפעילות הפיקוחיים של הבנק נקבעה בהוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים.

מגזר פעילות פיקוחי מוגדר בעיקר בהתבסס על סיווג הלקוחות. לקוחות פרטיים מסווגים בהתאם להיקף הנכסים הפיננסיים למגזר משקי הבית ומגזר הבנקאות הפרטית. לקוחות שאינם אנשים פרטיים מסווגים בעיקר על פי מחזור הפעילות שלם למגזרים עסקיים (תוך הפרדה בין עסקים זעירים וקטנים, עסקים בינוניים ועסקים גדולים), גופים מוסדיים ומגזר ניהול פיננסי.

בנוסף, הבנק נדרש ליישם את דרישות הגילוי על מגזרים פיקוחיים בהתאם לגישת ההנהלה כאשר מגזרי הפעילות לפי גישה זו שונים מהותית ממגזרי הפעילות הפיקוחיים.

ביום 10 בספטמבר 2015, פרסם הפיקוח על הבנקים עדכון לקובץ השאלות והתשובות הכולל הקלות מסוימות הנוגעות לסיווג לקוחות למגזרי פעילות בהתאם למחזור ההכנסות שלהם, כשזה אינו מייצג או אינו זמין לבנק. על פי קובץ השאלות והתשובות, במקרים כאמור, רשאי הבנק לסווג את הלקוחות למגזרי הפעילות השונים על פי פרמטרים אחרים בהתאם לסך החבות של הלקוח. כך, נקבע כי במקרים מסוימים המפורטים בקובץ השאלות והתשובות ניתן לסווג את הלקוח על פי מספר העובדים בעסק או לפי סך הנכסים במאזן העסק. במידה וגם מידע זה אינו זמין, ניתן לסווג את הלקוח, באותם מקרים, לפי סך הנכסים הפיננסיים של הלקוח בבנק לאחר הכפלתם במקדם שנקבע.

ב. מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה

בנוסף לדיווח האחיד לפי מגזרי פעילות פיקוחיים, נקבע בחוזר הפיקוח על הבנקים, מיום 3 בנובמבר 2014, כי הגילוי על "מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה" ינתן בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית בנושא מגזרי פעילות (הנכללים ב-ASC-280), ככל שקיים הבדל מהותי בין גישת ההנהלה לבין מגזרי הדיווח על פי הנחיות הפיקוח.

מגזר פעילות בהתאם לגישת ההנהלה הינו מרכיב בבנק אשר עוסק בפעילויות שמהן הוא עשוי להניב הכנסות ולשאת בהוצאות, אשר עומדות בקריטריונים המפורטים להלן:

- תוצאות פעולותיו נבחנות באופן סדיר על ידי מקבלי החלטות הראשיים בבנק לצורך קבלת החלטות בנוגע להקצאת משאבים והערכות ביצועים; וכן
- קיים לגביו מידע פיננסי נפרד.

בפועל, קיים מתאם בין מגזרי הפעילות הפיקוחיים ל"מגזרי הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה" אולם, יחד עם זאת, קיימים הבדלים מסוימים בשיוך הלקוחות למגזרים ובאופן קבלת החלטות. לפיכך, מדווחות בדוחות הכספיים גם תוצאות הפעילות לפי "גישת ההנהלה" כאמור.

לפרטים בדבר הקריטריונים לסיווג לקוחות למגזרים הפיקוחיים ולמגזרים בהתאם לגישת ההנהלה וכן, להבדלים ביניהם ולמידע מגזרי נרחב נוסף ראה ביאור 29 לדוחות הכספיים.

20) עסקאות עם בעלי שליטה

הבנק מיישם את כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית לצורך טיפול חשבונאי בפעולות בין הבנק לבין בעל שליטה בו ובין חברה בשליטת הבנק. במצבים בהם בכללים כאמור לא קיימת התייחסות לאופן הטיפול, מיישם הבנק את הכללים שנקבעו בתקן מספר 23 של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות בנושא הטיפול החשבונאי בעסקאות בין ישות לבין בעל השליטה בה. נכסים והתחייבויות שלגביהם בוצעה עסקה עם בעל שליטה, נמדדים לפי שווי הוגן במועד העסקה.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

ה. תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של הפיקוח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם

נושא התקן	מועד פרסום	תחולה	פרסום על ידי	תמצית התקן	השפעה על הדוחות הכספיים של הבנק
הכרה בהכנסה מחוזים עם לקוחות	11 בינואר 2015	1 בינואר 2018	הפיקוח על הבנקים	הכנסה תוכר בסכום שצפוי להתקבל בתמורה להעברת הסחורות או מתן שירותים ללקוח - לא חל על מרבית הכנסות הבנק.	אין השפעה מהותית
מדידת מכשירים פיננסיים	ינואר 2016	1 בינואר 2018 ⁽¹⁾	המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית ("FASB")	התקן משנה את הטיפול החשבונאי בהשקעות במניות במאזן ובדוח רווח והפסד.	הבנק בוחן את השפעת התקן
אימוץ תקני חשבונאות מקובלים בנושאים מסוימים בארצות הברית	13 באוקטובר 2016	1 בינואר 2018	הפיקוח על הבנקים	עדכון הוראות דיווח לציבור ואימוץ תקני חשבונאות מקובלים בארצות הברית בנושאים: נכסים לא שוטפים המוחזקים למכירה ופעילויות שהופסקו; רכוש קבוע וירידת ערך רכוש קבוע, נדל"ן להשקעה; רווח למניה; דוח על תזרימי המזומנים; דיווח לתקופות ביניים; היוון ריבית; וערבויות.	אין השפעה מהותית
ירידת ערך מוניטין	ינואר 2017	1 בינואר 2020	המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית ("FASB")	ירידת ערך מוניטין תוכר בגובה הפער שבין השווי ההוגן לבין הערך בספרים.	לא צפויה להיות השפעה מהותית
חייבים ("receivables")	מרץ 2017	1 בינואר 2019	המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית ("FASB")	תקופת הפחתת הפרמיה על איגרות חוב בעלות אופציית פירעון מוקדם על ידי המנפיק תחושב בהתאם למועד הפירעון המוקדם ביותר.	לא צפויה להיות השפעה מהותית
תשלום מבוסס מניות	מאי 2017	1 בינואר 2018	המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית ("FASB")	יישם חשבונאות תיקון (modification) בגין שינויים בתוכנית (accounting) אלא אם השווי ההוגן, תנאי הבשלה או סיווג המענק (כהוני או התחייבות) זהים לפני ואחרי התיקון.	אין השפעה מהותית
מגבלת חבות ענפית	10 ביולי 2017	1 בינואר 2018	הפיקוח על הבנקים	קביעה קטיגורית של מגבלת חבות ענפית, ביטול המנגנון של ההפרשה הנוספת וההפרשה הכללית, יש לשקלל בקביעת ההפרשה להפסדי אשראי, בין היתר, את הסיכון בגין אשראי שאין לגביו דוח כספי מעודכן.	אין השפעה מהותית
נגזרים וחשבונאות גידור	אוגוסט 2017	1 בינואר 2019 ⁽¹⁾	המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית ("FASB")	עדכון דרישות ההצגה והגילוי, ואופן הערכת אפקטיביות הגידור. הבנק בוחן אימוץ מוקדם של התקן.	הבנק בוחן את השפעת התקן
שיפור ההצגה של הוצאות בגין פנסיה והטבות אחרות לאחר סיום העסקה	1 בינואר 2018	1 בינואר 2018	הפיקוח על הבנקים	יש להפריד את רכיבי עלות ההטבה שנכללים בהוצאות השכר בדוח רווח והפסד כך שרק עלות השירות תיוותר בהוצאות השכר ואילו את שאר העלויות יש להציג בהוצאות שאינן תפעוליות (הוצאות אחרות).	אין השפעה מהותית

(1) טרם אומץ על ידי הפיקוח על הבנקים.

ביאור 2 - הכנסות והוצאות ריבית
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

2015	2016	2017	
			א. הכנסות ריבית⁽¹⁾
4,691	5,157	5,989	מאשראי לציבור
9	10	11	מאשראי לממשלה
29	46	74	מפיקדונות בבנק ישראל וממזומנים
6	5	8	מפיקדונות בבנקים
-	-	-	מניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
171	93	140	מאיגרות חוב
4,906	5,311	6,222	סך כל הכנסות הריבית
			ב. הוצאות ריבית
962	1,045	1,261	על פיקדונות הציבור
2	2	2	על פיקדונות הממשלה
12	12	11	על פיקדונות מבנקים
392	472	599	על איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
4	2	2	על התחייבויות אחרות
1,372	1,533	1,875	סך כל הוצאות הריבית
3,534	3,778	4,347	סך הכנסות ריבית, נטו
44	(24)	(6)	ג. פירוט ההשפעה נטו של מכשירים נגזרים מגדרים על הכנסות ריבית
			ד. פירוט הכנסות ריבית על בסיס צבירה מאיגרות חוב
75	40	43	מוחזקות לפדיון
92	49	94	זמינות למכירה
4	4	3	למסחר
171	93	140	סך הכל כלול בהכנסות ריבית

(1) כולל מרכיב אפקטיבי ביחסי הגידור.

ביאור 3 - הכנסות מימון שאינן מריבית
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

	2015 ⁽⁶⁾	2016 ⁽⁶⁾	2017
א. הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר			
1. מפעילות במכשירים נגזרים			
	5	8	-
	37	(181)	(1,089)
	42	(173)	(1,089)
2. מהשקעה באיגרות חוב			
	67	-	-
	118	58	44
	185	58	44
3. הפרשי שער, נטו			
	136	364	1,196
4. רווחים מהשקעה במניות			
	-	3	8
	7	3	4
	7	6	12
5. רווחים נטו בגין הלוואות שנמכרו			
	1	45	4
	371	300	167
ב. הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר⁽⁴⁾			
	(8)	(19)	(30)
	(9)	(1)	-
	4	15	(1)
	(13)	(5)	(31)
פירוט על הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרת מסחר, לפי חשיפת סיכון			
	3	(3)	2
	(16)	2	(37)
	-	1	4
	-	(5)	-
	(13)	(5)	(31)

(1) למעט מרכיב אפקטיבי ביחסי הגידור.

(2) מכשירים נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

(3) רווחים ממכירת איגרות חוב מוחזקות לפדיון בבנק יהב.

(4) כולל הפרשי שער שנבעו מפעילות מסחר.

(5) להכנסות ריבית מהשקעות באיגרות חוב למסחר ראה ביאור 2 ד לדוחות הכספיים.

(6) סווג מחדש.

ביאור 4 - עמלות
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

2015	2016	2017	
303	313	325	ניהול חשבון ⁽¹⁾
158	169	174	כרטיסי אשראי
244	221	202	פעילות בניירות ערך
55	50	55	עמלות הפצת מוצרים פיננסיים ⁽²⁾
20	23	22	תפעול קופות גמל
38	29	33	טיפול באשראי
169	188	184	הפרשי המרה
41	43	40	פעילות סחר חוץ
55	42	43	הכנסות נטו משירות תיקי אשראי
93	96	96	עמלות הפצת ביטוח חיים
15	14	15	עמלות הפצת ביטוח דירות
42	49	49	עמלות אחרות
1,233	1,237	1,238	סך כל עמלות שאינן מעסקי מימון
193	196	185 ⁽³⁾	עמלות מעסקי מימון
1,426	1,433	1,423	סך כל העמלות

- (1) במטבעי ישראל ובמטבע חוץ.
 (2) כולל עמלות הפצה מקרנות נאמנות ומוצרים פנסיוניים.
 (3) לאחר השפעת מכירת סיכון באמצעות רכישת פוליסת ביטוח לערבויות חוק מכר בסך 48 מיליוני שקלים חדשים.

ביאור 5 - הכנסות אחרות
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

2015	2016	2017	
36	92	47	רווח הון ממכירת בניינים וציוד
17	19	23	שכר נאמנות
6	7	9	הכנסות משרותי אבטחה
8	8	9	הכנסות משכר דירה
7	8	6	אחרות
74	134	94	סך כל ההכנסות האחרות

ביאור 6 - משכורות והוצאות נלוות
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

2015	2016	2017	
1,263	1,372	1,509	משכורות (לרבות מענקים) ⁽¹⁾
16	8	21	הוצאה הנובעת מעסקאות תשלום מבוסס מניות ⁽²⁾
63	57	76	הוצאות נלוות אחרות לרבות קרן השתלמות וחופשה
13	18	19	הטבות לזמן ארוך
399	416	459	ביטוח לאומי ומס שכר
			הוצאות בגין פנסיה (לרבות פיצויים ותגמולים):
57	62	98	הטבה מוגדרת ⁽³⁾
112	114	121	הפקדה מוגדרת
			הטבות אחרות לאחר סיום העסקה והטבות לאחר פרישה שאינן
5	7	6	פנסיה
16	17	17	הוצאות בגין הטבות אחרות לעובדים
1,944	2,071	2,326	סך כל המשכורות וההוצאות הנלוות
54	54	46	מזה: משכורות והוצאות נלוות בחוץ לארץ

- (1) לפרטים בדבר השפעת הסכם קיבוצי עם ארגון העובדים ראה ביאור 6.22.
 (2) ראה ביאור 23.
 (3) ראה ביאור 22.

ביאור 7 - הוצאות אחרות
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

2015	2016	2017	
57	52	63	שיווק ופרסום
45	42	40	תקשורת
79	92	129	מחשב
39	35	34	משרדיות
10	13	11	ביטוח
195	132	106	שירותים מקצועיים
10	10	9	שכר חברי דירקטוריון
10	14	13	הדרכה והשתלמויות
34	28	30	עמלות
40	34	34	רכב ונסיעות
71	83	74	אחרות
590	535	543	סך כל ההוצאות האחרות

ביאור 8 - הפרשה למיסים על הרווח
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. הרכב

2015	2016	2017	
			מיסים שוטפים -
725	825	762	בגין שנת החשבון
9	11	22	בגין שנים קודמות
734	836	784	סך כל המיסים השוטפים
			שינויים במיסים נדחים -
28	(4)	24	בגין שנת החשבון
(1)	1	(2)	בגין שנים קודמות
27	(3)	22	סך כל המיסים הנדחים
761	833	806	סך כל ההפרשה למיסים על הכנסה
25	33	41	מזה - הפרשה למיסים בחוץ לארץ

ב. תנועה במיסים הנדחים:

2015	2016	2017	
15	(73)	22	יצירה והיפוך של הפרשים זמניים
12	70	-	שינוי בשיעור המס
27	(3)	22	סך כל התנועה במיסים נדחים

ג. התאמה בין סכום המס התיאורטי, שהיה חל אילו הרווח היה מתחייב במס לפי שיעור המס הסטטוטורי, החל בישראל על תאגיד בנקאי לבין ההפרשה למיסים על הרווח, כפי שנזקפה בדוח רווח והפסד:

2015	2016	2017	
37.58%	35.89%	35.04%	שיעור המס הסטטוטורי החל על בנק בישראל
734	768	770	סכום המס על בסיס שיעור המס הסטטוטורי
			מס (חסכון מס) בגין:
(24)	(21)	(5)	הכנסות חברות בנות בארץ ⁽¹⁾
(1)	3	8	הכנסות חברות בנות בחוץ לארץ
-	-	-	הכנסות פטורות
(1)	(10)	(5)	הפרשי תיאום פחת, הפחתות ורווח הון
34	11	10	הוצאות אחרות לא מוכרות
(2)	-	-	הפרשי עיתוי והפסדים שלא נרשמו בגינם מיסים נדחים
			מיסים בגין שנים קודמות:
2	3	8	סכומים נוספים לשלם על חובות בעייתיים
7	8	18	אחרים
12	70	-	שינוי יתרת מיסים נדחים עקב שינוי בשיעור המס
-	1	2	הפרשי תיאום נכסים כספיים והפרשים אחרים, נטו
761	833	806	סך כל ההפרשה למיסים על הכנסה

(1) כולל הכנסות מתאגידי עזר.

ביאור 8 - הפרשה למיסים על הרווח - המשך
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ד. ביום 3 בספטמבר 2015 החליטה ועדת הכספים של הכנסת כי שיעור מס ערך מוסף בגין עסקה יבוא טובין ירד מ-18% ל-17% וזאת החל מיום 1 באוקטובר 2015.

ביום 12 בנובמבר 2015 פורסם ברשומות צו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכרי"ם ומוסדות כספיים), (תיקון) התשע"ו-2015, אשר מעדכן את שיעור מס שכר ומס רווח החל על מוסדות כספיים, כך שיעמוד על 17% החל מיום 1 באוקטובר 2015.

השפעת הירידה בשיעור מס ערך מוסף כאמור (בתוקף מיום 1 באוקטובר 2015), באה לידי ביטוי בדוחות הכספיים לשנת 2015 והסתכמה ברישום הוצאה של כ-12 מיליוני שקלים חדשים. ההשפעה נבעה בעיקר מקיטון ביתרת המיסים הנדחים. השפעת ירידת שיעור מס השכר השפיעה על יתרת ההתחייבות בגין זכויות עובדים ובמקביל על המיסים הנדחים ויתרת הרווח כולל אחר, כך שיתרת הרווח הכולל האחר גדלה בכ-4 מיליוני שקלים חדשים.

ביום 4 בינואר 2016 אישרה מליאת הכנסת את החוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 216) התשע"ו-2016, אשר קבע, בין היתר, את הורדת שיעור מס החברות, החל משנת 2016 ואילך בשיעור של 1.5% כך שיעמוד על 25% (השיעור הקודם - 26.5%). השפעת הירידה במס החברות כאמור באה לידי ביטוי בדוחות הכספיים לרבעון הראשון של שנת 2016 והסתכמה בקיטון יתרת המיסים הנדחים בסך של כ-32 מיליוני שקלים חדשים כנגד רישום הוצאות הפרשה למיסים על הרווח בסך של כ-30 מיליוני שקלים חדשים וכנגד הרווח הכולל האחר בסך של כ-2 מיליוני שקלים חדשים.

כמו כן, ביום 22 בדצמבר אישרה מליאת הכנסת את חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנות התקציב 2017 ו-2018) התשע"ז-2016, אשר קבע את הורדת שיעור מס חברות משיעור של 25% ל-23% בשתי פעימות, הפעימה ראשונה לשיעור של 24% החל מינואר 2017 והפעימה השנייה לשיעור של 23% החל מינואר 2018 ואילך.

השפעת הירידה בשיעור מס החברות כאמור, הסתכמה ברבעון הרביעי של שנת 2016 בקיטון יתרת המיסים הנדחים בסך של כ-43 מיליוני שקלים חדשים כנגד רישום הוצאות הפרשה למיסים על הרווח בסך של כ-40 מיליוני שקלים חדשים וכנגד הרווח הכולל האחר בסך של כ-3 מיליוני שקלים חדשים.

בעקבות התיקונים האמורים, שונו שיעורי המס הסטטוטורי החלים על תאגידים בנקאיים, והם יעמדו על השיעורים כדלקמן:

שנת המס	שיעור המס הסטטוטורי
2015	37.58%
2016	35.89%
2017	35.04%
2018 ואילך	34.19%

חבות המס בחברות הבנות של הבנק נקבעות על פי שיעורי המיסים החלים באותה המדינה. בגין סניפי חוץ לארץ משלים הבנק את חבות המס לשיעורים בישראל.

ה. לבנק שומות סופיות או שנחשבות ככאלה עד וכולל שנת המס 2010.

לשנים 2011-2013 הוצאו שומות בהסכמה, למעט סוגיית חבות מס רווח על פעילות סניפים בחוץ לארץ לגביה הוצאה שומה בצו עליה הגיש הבנק עירעור. סכום השומות מגיע לכ-13 מיליוני שקלים חדשים נטו כולל ריבית והצמדה. לבנק הפרשות מתאימות באותה סוגייה.

לבנק הוצאו שומות ניכויים בצו בנושא חבות במס שכר בקשר עם שכר של עובדים מקומיים בסניפי הבנק בחוץ לארץ בגין השנים 2009-2014. סכום השומות מגיע לכ-31 מיליוני שקלים חדשים כולל ריבית והצמדה. הבנק חולק על השומות ולפיכך הגיש ערעור לשנים אלו. קיים סיכוי יותר סביר מאשר לא (more likely than not) שעמדת הבנק תתקבל כך שיבוטל הצו ויקבע כי אין לחייב במס שכר את השכר המשולם לעובדי הבנק בסניפים בחוץ לארץ.

לבנק יחב שומות מס הכנסה סופיות עד וכולל שנת המס 2012, בהתאם לאישור פקיד השומה.

ביאור 8 - הפרשה למיסים על הרווח - המשך
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

1. יתרות מיסים נדחים לקבל ועתודה למיסים נדחים

		31 בדצמבר		
שיעור מס ממוצע ב-%		יתרות		
2016	2017	2016	2017	
				מיסים נדחים בגין⁽³⁾:
34.3	34.2	479	512	הפרשה להפסדי אשראי ⁽¹⁾
33.6	33.0	121	84	הפרשה לחופשה, מענקי יובל וזכויות עובדים ⁽¹⁾
34.5	34.2	380	430	עודף עתודה לזכויות עובדים בעת פרישה, נטו ⁽¹⁾
-	-	-	-	ניירות ערך ⁽¹⁾⁽⁴⁾
-	12.0	-	(21)	השקעות בחברות מוחזקות ⁽¹⁾
23.0	23.0	(1)	(1)	התאמת נכסים לא כספיים בני פחת ⁽²⁾
34.9	34.2	34	23	אחר - מפריטים כספיים ⁽¹⁾⁽²⁾⁽⁵⁾
34.2	34.2	(9)	17	אחר - מפריטים לא כספיים, נטו ⁽¹⁾⁽²⁾
34.3	34.1	1,004	1,044	סך כל המיסים הנדחים
				מיסים נדחים שנכללו -
34.3	34.1	1,030	1,059	(1) במיסים נדחים לקבל במסגרת סעיף "נכסים אחרים"
23.0	23.0	(26)	(15)	(2) כעתודה למיסים נדחים במסגרת סעיף "התחייבויות אחרות"
34.3	34.1	1,004	1,044	מיסים נדחים, נטו

(3) להערכת הבנק, בגין כל המיסים הנדחים האמורים, יותר סביר מאשר לא שתוצאות הפעילות העתידית יפיקו הכנסה חייבת מספקת למימוש נכסי המיסים הנדחים.

(4) שינויים בסעיף זה בגין רווח בסך של 8 מיליוני שקלים חדשים הנובעים מהתאמת ניירות ערך זמינים למכירה לשווי הוגן (שנה קודמת הפסד בסך של 9 מיליוני שקלים חדשים) נזקפו לסעיף נפרד בהון העצמי.

(5) שינויים בסעיף זה בסך של 3 מיליוני שקלים חדשים הנובעים מהפסדים נטו מגידור תזרים מזומנים (שנה קודמת הפסד בסך של 4 מיליוני שקלים חדשים) נזקפו לסעיף נפרד בהון העצמי.

ז. בהתאם להוראות המפקח על הבנקים, החל מיום 1 בינואר 2017 מכיר הבנק בהתחייבות מס נדחה בגין הרווחים הלא מחולקים של חברות הבנות אשר נצברו מיום 1 בינואר 2017. סך ההתחייבות הינה כ-21 מיליוני שקלים חדשים.

ח. לבנק חברת בת בהולנד (יונייטד מזרחי חברה לאחזקות בינלאומיות בע"מ ב.ו. הולנד). לחברה בהולנד הפסדים צבורים מועברים משנים קודמות, אולם לאלה אין השפעה על חבות המס של הבנק.

ביאור 9 - רווח למניה רגילה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)			
2015	2016	2017	
הרווח הנקי בחישוב הרווח למניה:			
רווח בסיסי ומדולל			
1,134	1,266	1,347	סך הכל רווח נקי המיוחס לבעלי המניות הבנק
ממוצע משוקלל של מספר המניות⁽¹⁾			
231,342,045	231,948,499	232,357,974	ממוצע משוקלל של מספר המניות הרגילות ששימש בחישוב הרווח הבסיסי
232,118,646	232,016,679	234,002,171	ממוצע משוקלל של מספר המניות הרגילות ששימש בחישוב הרווח המדולל
הרווח למניה:			
4.90	5.46	5.80	סך רווח בסיסי המיוחס לבעלי המניות הרגילות של הבנק
4.89	5.46	5.76	סך רווח מדולל המיוחס לבעלי המניות הרגילות של הבנק

(1) הממוצע המשוקלל של מספר המניות הרגילות ששימש בחישוב הרווח המדולל למניה כולל את כמות האופציות הנובעת מעסקאות תשלום מבוסס מניות. לפרטים ראה ביאור 23 לדוחות הכספיים.

ביאור 10 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. שינויים ברווח (ההפסד) הכולל האחר המצטבר, לאחר השפעת מס

רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה							
רווח כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק	רווח כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	רווח כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק	התאמות בגין הטבות לעובדים	רווחים נטו מגידור תזרים מזומנים	התאמות מתרגום ⁽¹⁾	התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן	
						סך הכל	התאמות בגין
(72)	(6)	(78)	(102)	18	1	5	יתרה ליום 1 בינואר 2015
(25)	1	(24)	(2)	(4)	(1)	(17)	שינוי נטו במהלך התקופה
(97)	(5)	(102)	(104)	14	-	(12)	יתרה ליום 31 בדצמבר 2015
(220)	-	(220)	⁽²⁾ (199)	(5)	1	(17)	שינוי נטו במהלך התקופה
(317)	(5)	(322)	(303)	9	1	(29)	יתרה ליום 31 בדצמבר 2016
(66)	(12)	(78)	⁽³⁾ (84)	(5)	(3)	14	שינוי נטו במהלך התקופה
(383)	(17)	(400)	(387)	4	(2)	(15)	יתרה ליום 31 בדצמבר 2017

(1) התאמות מתרגום דוחות כספיים של חברות כלולות שמטבע הפעילות שלהן שונה ממטבע הפעילות של הבנק.

(2) כולל עלויות עדכון ההתחייבות האקטוארית בגין תכנית ההתייעלות המסתכמות ב-286 מיליוני שקלים חדשים, העלות נטו ממס בסכום של 188 מיליוני שקלים חדשים נזקפה להון העצמי.

(3) כולל: השפעת עדכון הנחת עלות השכר ועדכון שיעור הגידול בתגמול ברבעון השני של שנת 2017 על ההתחייבות האקטוארית בגין זכויות עובדים בבנק בסכום של 69 מיליוני שקלים חדשים נטו ממס, וכן השפעת תוכנית התייעלות בבנק יחב על ההון העצמי של הבנק בסכום של 11 מיליוני שקלים חדשים. לפרטים נוספים ראה ביאור 22 לדוחות הכספיים.

ביאור 10 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. השינויים במרכיבי הרווח (ההפסד) הכולל האחר המצטבר, לפני השפעת מס ואחרי השפעת מס

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר								
2015			2016			2017		
לאחר	השפעת	לפני	לאחר	השפעת	לפני	לאחר	השפעת	לפני
מס	מס	מס	מס	מס	מס	מס	מס	מס
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה:								
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן								
רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מההתאמות לשווי הוגן								
98	(60)	158	21	(11)	32	43	(23)	66
רווחים (הפסדים) בגין ניירות ערך זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽¹⁾								
(115)	70	(185)	(38)	20	(58)	(29)	15	(44)
שינוי נטו במהלך התקופה								
(17)	10	(27)	(17)	9	(26)	14	(8)	22
התאמות מתרגום								
התאמות מתרגום דוחות כספיים ⁽²⁾								
(1)	-	(1)	1	-	1	(3)	1	(4)
שינוי נטו במהלך התקופה								
(1)	-	(1)	1	-	1	(3)	1	(4)
גידור תזרים מזומנים								
רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור תזרים מזומנים								
-	1	(1)	(5)	4	(9)	(5)	3	(8)
רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור תזרים מזומנים שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽³⁾								
(4)	1	(5)	-	-	-	-	-	-
שינוי נטו במהלך התקופה								
(4)	2	(6)	(5)	4	(9)	(5)	3	(8)
הטבות לעובדים								
רווח (הפסד) אקטוארי נטו בתקופה								
(4)	3	(7)	(205)	98 ⁽⁴⁾	(303) ⁽⁵⁾	(96) ⁽⁵⁾	54	(150)
הפסדים נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד								
2	(2)	4	6	(3)	9	12	(6)	18
שינוי נטו במהלך התקופה								
(2)	1	(3)	(199)	95	(294)	(84)	48	(132)
סך הכל השינוי נטו במהלך התקופה								
(24)	13	(37)	(220)	108	(328)	(78)	44	(122)
סך הכל השינוי נטו במהלך התקופה המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה								
(1)	-	(1)	-	-	-	12	(6)	18
סך הכל השינוי נטו במהלך התקופה המיוחס לבעלי מניות הבנק								
(25)	13	(38)	(220)	108	(328)	(66)	38	(104)

(1) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. לפרטים ראה ביאור 3 א.2. לדוחות הכספיים.

(2) התאמות מתרגום דוחות כספיים של חברות כלולות שמטבע הפעילות שלהן שונה ממתבע הפעילות של הבנק.

(3) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות ריבית. לפרטים ראה ביאור 2 ג. לדוחות הכספיים.

(4) כולל עלויות עדכון ההתחייבות האקטוארית בגין תכנית ההתייעלות המסתכמות ב-286 מיליוני שקלים חדשים, העלות נטו ממס בסכום של 188 מיליוני שקלים חדשים נזקפה להון העצמי.

(5) כולל: השפעת עדכון הנחת עלות השכר ועדכון שיעור הגידול בתגמול ברבעון השני של שנת 2017 על ההתחייבות האקטוארית בגין זכויות עובדים בבנק בסכום של 69 מיליוני שקלים חדשים נטו ממס, וכן השפעת תוכנית התייעלות בבנק יחב על הון העצמי של הבנק בסכום של 11 מיליוני שקלים חדשים. לפרטים נוספים ראה ביאור 22 לדוחות הכספיים.

ביאור 11 - מזומנים ופיקדונות בבנקים
ליום 31 בדצמבר
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

2016	2017	
40,245	40,089	מזומנים ופיקדונות בבנקים מרכזיים
1,480	1,041	פיקדונות בבנקים מסחריים
41,725	41,130	סך כל המזומנים והפיקדונות בבנקים
		מזה : מזומנים, פיקדונות בבנקים ופיקדונות בבנקים מרכזיים לתקופה
41,495	40,497	מקורית של עד שלושה חודשים

ביאור 12 - ניירות ערך

ליום 31 בדצמבר 2017

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות - עלות)	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾
(1) איגרות חוב המוזקות לפידיון				
3,267	3,267	75	-	3,342
של ממשלת ישראל				
3,267	3,267	75	-	3,342
סך כל איגרות החוב המוזקות לפידיון				

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות - עלות)	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	רווח כולל אחר מצטבר הפסדים	שווי הוגן
(2) ניירות ערך זמינים למכירה				
איגרות חוב ומלוות -				
4,136	4,117	24	(5)	4,136
של ממשלת ישראל ⁽²⁾				
2,406	2,445	-	(39)	2,406
של ממשלות זרות ⁽⁵⁾⁽²⁾				
16	17	-	(1)	16
של אחרים זרים				
6,558	6,579	24	(45)	6,558
סך כל איגרות החוב הזמינות למכירה				
99	99	-	-	99
מניות ⁽³⁾				
6,657	6,678	24 ⁽⁴⁾	(45) ⁽⁴⁾	6,657
סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה				

הערך במאזן	עלות מופחתת (במנות - עלות)	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן
(3) ניירות ערך למסחר				
איגרות חוב -				
209	209	-	-	209
של ממשלת ישראל				
209	209	-	-	209
סך כל ניירות הערך למסחר				
10,133	10,154	99	(45)	10,208
סך כל ניירות הערך				

- (1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
  - (2) מזה: ניירות ערך ששועבדו למלווים בסך 424 מיליוני שקלים חדשים.
  - (3) כולל מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בניכוי הפרשה לירידת ערך שאינה בעלת אופי זמני, בסך כ-98 מיליוני שקלים חדשים.
  - (4) כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".
  - (5) איגרות חוב בעיקר של ממשלת ארצות הברית.
- הערות:
- (1) לפרטים בדבר הפעילות בהשקעות באיגרות חוב - ראה ביאורים ד, 3 א. ו-3 ב. לדוחות הכספיים. לפרטים בדבר הפעילות בהשקעות במניות - ראה ביאור 3 א. 4 לדוחות הכספיים.
  - (2) ההבחנה בין איגרות חוב של ישראל ובין איגרות חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הרשות שהנפיקה את נייר הערך.

ביאור 12 - ניירות ערך - המשך

ליום 31 בדצמבר 2016

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות - עלות)	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾
(1) איגרות חוב המוזקות לפידיון				
3,236	3,236	75	-	3,311
3,236	3,236	75	-	3,311

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות - עלות)	רווחים	הפסדים	שווי הוגן ⁽¹⁾
(2) ניירות ערך זמינים למכירה				
איגרות חוב -				
5,002	5,007	29	(34)	5,002
1,538	1,578	1	(41)	1,538
19	19	-	-	19
19	19	-	-	19
6,578	6,623	30	(75)	6,578
100	101	-	(1)	100
6,678	6,724	30 ⁽⁴⁾	(76) ⁽⁴⁾	6,678

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות - עלות)	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן
(3) ניירות ערך למסחר				
איגרות חוב -				
348	347	1 ⁽⁶⁾	-	348
348	347	1	-	348
10,262	10,307	106	(76)	10,337

(1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.

(2) מזה: ניירות ערך ששועבדו למלוים בסך 452 מיליוני שקלים חדשים.

(3) כולל מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בניכוי הפרשה לירידת ערך שאינה בעלת אופי זמני, בסך כ-98 מיליוני שקלים חדשים.

(4) כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".

(5) איגרות חוב בעיקר של ממשלת ארצות הברית.

(6) נזקפו לדוח רווח והפסד אך טרם מומשו.

הערות:

(1) לפרטים בדבר הפעילות בהשקעות באיגרות חוב - ראה ביאורים 2, 3 ו-3. לדוחות הכספיים. לפרטים בדבר הפעילות בהשקעות במניות - ראה ביאור 3 א.4 לדוחות הכספיים.

(2) ההבחנה בין איגרות חוב של ישראל ובין איגרות חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הרשות שהנפיקה את נייר הערך.

ביאור 12 - ניירות ערך - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

(4) שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך, של ניירות הערך הזמינים למכירה הנמצאים בפוזיצית הפסד שטרם מומש:

ליום 31 בדצמבר 2017							
פחות מ-12 חודשים				12 חודשים ומעלה			
שווי הוגן ⁽¹⁾		הפסדים שטרם מומשו		שווי הוגן ⁽¹⁾		הפסדים שטרם מומשו	
סך הכל	0%-20%	20%-40%	סך הכל	סך הכל	0%-20%	20%-40%	סך הכל
איגרות חוב -							
של ממשלת ישראל	674	1	-	1	611	4	4
של ממשלות זרות	512	5	-	5	1,110	34	-
של אחרים זרים	-	-	-	-	10	1	-
סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה	1,186	6	-	6	1,731	39	-

ליום 31 בדצמבר 2016							
פחות מ-12 חודשים				12 חודשים ומעלה			
שווי הוגן ⁽¹⁾		הפסדים שטרם מומשו		שווי הוגן ⁽¹⁾		הפסדים שטרם מומשו	
סך הכל	0%-20%	20%-40%	סך הכל	סך הכל	0%-20%	20%-40%	סך הכל
איגרות חוב -							
של ממשלת ישראל	3,971	33	-	33	184	1	-
של ממשלות זרות	1,245	41	-	41	-	-	-
מניות	-	-	-	-	3	1	-
סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה	5,216	74	-	74	187	2	-

- (1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
 (2) לבנק אין ניירות ערך בפוזיציות הפסד שטרם הוכר.

(5) ניירות ערך מגובי נכסים ומגובי משכנתאות

לימים 31 בדצמבר 2017 ו-2016 לא קיימת יתרת ניירות ערך מגובי נכסים או מגובי משכנתאות.

ביאור 13 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. חובות⁽¹⁾ אשראי לציבור ויתרת הפרשה להפסדי אשראי

31 בדצמבר 2017						
סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל לציבור	פרטי אחר	לדיור	מסחרי	
						יתרת חוב רשומה של חובות ⁽¹⁾
36,556	2,543	34,013	588	33	33,392	שנבדקו על בסיס פרטי
148,589	-	148,589	18,470	120,514	9,605	שנבדקו על בסיס קבוצתי
121,779	-	121,779	-	120,514	1,265	מזה: לפי עומק הפיגור
185,145	2,543	182,602	19,058 ⁽²⁾	120,547	42,997	סך הכל חובות
						מזה:
155	-	155	50	-	105	חובות פגומים בארגון מחדש
568	-	568	20	33	515	חובות פגומים אחרים
723	-	723	70	33	620	סך הכל חובות פגומים
1,136	-	1,136	22	1,072	42	חובות בפיגור 90 ימים או יותר
678	-	678	125	-	553	חובות בעייתיים אחרים
2,537	-	2,537	217	1,105	1,215	סך הכל חובות בעייתיים
						הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ⁽¹⁾
526	1	525	24	2	499	שנבדקו על בסיס פרטי
959	-	959	212	628	119	שנבדקו על בסיס קבוצתי
633	-	633	-	628	5	מזה: הפרשה לפי עומק הפיגור ⁽³⁾
1,485	1	1,484	236	630	618	סך הכל הפרשה להפסדי אשראי
136	-	136	15	2	119	מזה: בגין חובות פגומים

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.

(2) כולל הלוואות לכל מטרה במשכון דירת מגורים בסך 6,291 מיליוני שקלים חדשים.

(3) כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי בסך של 421 מיליוני שקלים חדשים.

ביאור 13 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. חובות⁽¹⁾ אשראי לציבור ויתרת הפרשה להפסדי אשראי - המשך

31 בדצמבר 2016						
סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל לציבור	פרטי אחר	לדיור	מסחרי	
						יתרת חוב רשומה של חובות ⁽¹⁾
33,563	2,839	30,724	725	27	29,972	שנבדקו על בסיס פרטי
142,055	-	142,055	⁽⁴⁾ 17,114	114,959	⁽⁴⁾ 9,982	שנבדקו על בסיס קבוצתי
115,616	-	115,616	-	114,373	1,243	מזה: לפי עומק הפיגור
175,618	2,839	172,779	17,839	⁽²⁾ 114,986	39,954	סך הכל חובות
						מזה:
148	-	148	46	-	102	חובות פגומים בארגון מחדש
533	-	533	24	27	482	חובות פגומים אחרים
681	-	681	70	27	584	סך הכל חובות פגומים
958	-	958	26	853	79	חובות בפיגור 90 ימים או יותר
851	-	851	89	-	762	חובות בעייתיים אחרים
2,490	-	2,490	185	880	1,425	סך הכל חובות בעייתיים
						הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ⁽¹⁾
529	2	527	7	2	518	שנבדקו על בסיס פרטי
911	-	911	190	613	108	שנבדקו על בסיס קבוצתי
618	-	618	-	613	5	מזה: הפרשה לפי עומק הפיגור ⁽³⁾
1,440	2	1,438	197	615	626	סך הכל הפרשה להפסדי אשראי
146	-	146	12	2	132	מזה: בגין חובות פגומים

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.

(2) כולל הלוואות לכל מטרה במשכון דירת מגורים בסך 5,731 מיליוני שקלים חדשים.

(3) כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי בסך של 401 מיליוני שקלים חדשים.

(4) סווג מחדש.

ביאור 13 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי

31 בדצמבר 2017						
מסחרי	לדיור	פרטי אחר	סך הכל לציבור	בנקים וממשלות	סך הכל	
724	615	208	1,547	2	1,549	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה
46	24	123	193	(1)	192	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(245)	(9)	(145)	(399)	-	(399)	מחיקות חשבונאיות ⁽¹⁾
174	-	59	233	-	233	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות ⁽¹⁾
(71)	(9)	(86)	(166)	-	(166)	מחיקות חשבונאיות, נטו
699	630	245	1,574	1	1,575	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה
81	-	9	90	-	90	מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

31 בדצמבר 2016						
מסחרי	לדיור	פרטי אחר	סך הכל לציבור	בנקים וממשלות	סך הכל	
700	614	192	1,506	3	1,509	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה
96	13	92	201	(1)	200	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(191)	(12)	(133)	(336)	-	(336)	מחיקות חשבונאיות ⁽¹⁾
119	-	57	176	-	176	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות ⁽¹⁾
(72)	(12)	(76)	(160)	-	(160)	מחיקות חשבונאיות, נטו
724	615	208	1,547	2	1,549	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה
98	-	11	109	-	109	מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

31 בדצמבר 2015						
מסחרי	לדיור	פרטי אחר	סך הכל לציבור	בנקים וממשלות	סך הכל	
635	624	186	1,445	5	1,450	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה
149	9	55	213	(2)	211	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(211)	(20)	(114)	(345)	-	(345)	מחיקות חשבונאיות ⁽¹⁾
127	1	65	193	-	193	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות ⁽¹⁾
(84)	(19)	(49)	(152)	-	(152)	מחיקות חשבונאיות, נטו
700	614	192	1,506	3	1,509	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה
97	-	9	106	-	106	מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

(1) יתרת המחיקות החשבונאיות המוצגות בביאור כוללת בעיקרה מחיקות שהינן בעלי אופי טכני הנובע מחלוף הזמן של פיגור הלקוח וזאת בהתאם לתקינה האמריקאית החלה על הבנק בהקשר זה. כך למשל, יתרת הפרשה של חובות גדולים פגומים נמחקת בדרך כלל לאחר שנתיים. חוב הנמדד על בסיס קבוצתי נמחק לאחר 150 ימי פיגור. המשמעות היא, שמאמצי הגבייה של הבנק, לעיתים אורכים זמן רב יותר בהשוואה לעיתוי המחיקה על פי הכללים החשבונאיים. כתוצאה מכך, מוצגות, יתרות גבוהות יחסית של "מחיקות חשבונאיות" ויתרות גבוהות יחסית של "גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות".

ביאור 14 - אשראי לממשלות

ליום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

2016	2017	
-	-	אשראי לממשלת ישראל
330	456	אשראי לממשלות זרות
330	456	סך כל האשראי לממשלות

ביאור 15 - השקעות בחברות מוחזקות ופרטים על חברות אלו

ליום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. הרכב הסעיף:

2016	2017	
חברות כלולות	חברות כלולות	
(1)	(3)	השקעות במניות לפי שיטת השווי המאזני
35	35	כתבי התחייבות נדחים ושטרי הון
34	32	סך כל ההשקעות
		מזה:
(15)	(15)	הפסדים שנצברו ממועד הרכישה
		סעיפים שנצברו בהון העצמי ממועד הרכישה:
(1)	(3)	התאמות מתרגום דוחות כספיים

ב. חלק התאגיד הבנקאי ברווחים (הפסדים) של חברות כלולות:

בשנים 2015 עד 2017 אין לבנק רווחים או הפסדים מחברות כלולות.

ביאור 15 - השקעות בחברות מוחזקות ופרטים על חברות אלו - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

פרטים על החברה	חלק בהון המקנה זכויות לקבלת רווחים		חלק בזכויות ההצבעה	
	ליום 31 בדצמבר 2016	ליום 31 בדצמבר 2017	2016	2017

ג. פרטים על חברות מוחזקות עיקריות⁽²⁾:

1) חברות מאוחדות					
בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ ⁽³⁾	בנק	50%	50%	50%	50%
טפחות סוכנות לביטוח (1989) בע"מ	סוכנות ביטוח	100%	100%	100%	100%
מזרחי חברה להחזקות בינלאומיות בע"מ (ב.ו.הולנד) ⁽⁴⁾	חברה להחזקות בינלאומיות	100%	100%	100%	100%
אתגר חברה לניהול תיקי השקעות מקבוצת מזרחי טפחות בע"מ	ניהול תיקי ניירות ערך	100%	100%	100%	100%
מזרחי טפחות חברה להנפקות בע"מ	חברה להנפקות	100%	100%	100%	100%
מזרחי טפחות חברה לנאמנות בע"מ	חברה לנאמנות	100%	100%	100%	100%
2) חברות כלולות					
פסגות ירושלים בע"מ (להלן- פסגות)	מקרקעין לבנייה	20%	20%	20%	20%
רוסארי קפיטל בע"מ (להלן רוסארי)	חברה לחיתום	19.99%	19.99%	19.99%	19.99%
קרן מוסטאנג מזנין שותפות מוגבלת	מתן אשראי	20%	20%	20%	20%
קרן פלוס טכנולוגיות	מתן אשראי	20%	20%	20%	20%
3) חברה מאוחדת עיקרית של חברה שאוחדה של מזרחי להחזקות בינלאומיות בע"מ (ב.ו.הולנד)					
יונייטד מזרחי בנק (שוויץ) לימיטד ⁽⁶⁾	בנק מסחרי	100%	100%	100%	100%

31 בדצמבר 2017		
עלות	הפחתה נצברת	יתרה מופחתת
140	53	87

ד. יתרת מוניטין בגין חברות מוחזקות⁽¹¹⁾⁽¹²⁾:

- (1) כולל שטרי הון.
- (2) ברשימה הנ"ל לא נכללו חברות בבעלות ובשליטה מלאה שהן חברות נכסים המשמשים את הבנק, או חברות המספקות שירותים לבנק ושנכסיהן, התחייבויותיהן ותוצאות פעילותן נכללים בדוח הכספי של הבנק.
- (3) יתרת המוניטין בגין רכישת בנק יהב נכללת במאזן המאוחד בסעיף "נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין" ובמאזן הבנק בסעיף "השקעות בחברות מוחזקות".
- (4) החברה הינה חברה הרשומה בהולנד, באשר לחברה מאוחדת של החברה, ראה סעיף ג.3.
- (5) כולל הפסד עקב תיסוף של השקל ביחס לשער החליפין של מטבעות חוץ בסך של כ-22 מיליון שקלים חדשים (ב-2016 הפסד של כ-10 מיליון שקלים חדשים).
- (6) יונייטד מזרחי בנק (שוויץ) לימיטד הינו בנק מסחרי הרשום בשוויץ. ההשקעה מוצגת בדוחות הבנק כשלוחה שמטבע הפעילות שלה זהה למטבע הפעילות של הבנק.
- (7) כולל הפסד עקב תיסוף של השקל ביחס לשער החליפין של הפרנק השוויצרי בסך של כ-12 מיליון שקלים חדשים (כ-9 מיליון שקלים חדשים ב-2016).
- (8) שיעור ההשתתפות במקרה של הפסדים הוא 27%.
- (9) לרבות, יתרת מוניטין הכלולה במאזן המאוחד בסעיף "נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין".
- (10) לרבות התאמות מתרגום דוחות כספיים, התאמות בגין הצגת ניירות ערך מסויימים של חברות מוחזקות לפי שווי הוגן ושינויים ברווח כולל אחר בגין הטבות לעובדים.
- (11) יתרת המוניטין כוללת גם מוניטין בגין רכישת טפחות בנק משכנתאות לישראל בע"מ שיתרתו המופחתת ליום 31 בדצמבר 2017 מסתכמת בכ-14 מיליון שקלים חדשים (זהה ליתרתו המופחתת ביום 31 בדצמבר 2016 וביום 31 בדצמבר 2015), ובגין רכישת בנק אדנים למשכנתאות בע"מ שיתרתו המופחתת ליום 31 בדצמבר 2017 מסתכמת בכ-4 מיליון שקלים חדשים (זהה ליתרתו המופחתת ביום 31 בדצמבר 2016 וביום 31 בדצמבר 2015).
- (12) יתרת מוניטין בגין חברות מאוחדות נכללות במאזן המאוחד בסעיף "נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין".

סעיפים אחרים שנצברו בהון העצמי ⁽¹⁰⁾		תרומה לרווח הנקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי				השקעות הוניות אחרות ⁽¹⁾		יתרת מוניטין ⁽³⁾		השקעה במניות לפי שווי מאזני ⁽⁹⁾	
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר						ליום 31 בדצמבר	
2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017
-	(10)	-	-	42	44	573	600	69	69	679	713
-	-	-	-	72	73	-	-	-	-	888	961
-	-	-	-	⁽⁵⁾ (6)	⁽⁵⁾ (19)	-	-	-	-	323	304
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	27	27
-	-	-	-	3	4	-	-	-	-	46	50
-	-	(1)	-	11	13	-	-	-	-	55	68
-	-	-	-	-	-	35	35	-	-	(16)	(16)
-	-	(1)	-	-	1	-	-	-	-	1	2
-	(2)	-	-	-	1	-	-	-	-	12	11
-	-	-	-	-	(2)	-	-	-	-	2	-
-	-	-	-	⁽⁷⁾ (5)	⁽⁷⁾ (11)	-	-	-	-	222	211

ביאור 16 - בניינים וציוד
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

סך הכל	עלויות תוכנה	ציוד, ריהוט וכלי רכב	בניינים ומקרקעין (לרבות התקנות ושיפורים במושכר)	
א. ההרכב				
עלות הנכסים				
4,253	1,608	1,112	1,533	31 בדצמבר 2015
258	175	54	29	תוספות
(88)	-	(1)	(87)	גריעות
4,423	1,783	1,165	1,475	עלות נכסים ל-31 בדצמבר 2016
272	147	56	69	תוספות
(308)	-	(2)	(306)	גריעות
4,387	1,930	1,219	1,238	עלות נכסים ל-31 בדצמבר 2017
פחת והפסדים מירידת ערך				
2,670	1,198	854	618	נצבר ל-31 בדצמבר 2015
222	116	67	39	פחת
1	1	-	-	ירידת ערך
(55)	-	(1)	(54)	גריעות
2,838	1,315	920	603	נצבר ל-31 בדצמבר 2016
245	141	64	40	פחת
-	-	-	-	ירידת ערך
(99)	-	(1)	(98)	גריעות
2,984	1,456	983	545	פחת נצבר ל-31 בדצמבר 2017
הערך בספרים⁽¹⁾:				
1,403	474	236	693	ל-31 בדצמבר 2017
1,585	468	245	872	ל-31 בדצמבר 2016
1,583	410	258	915	ל-31 בדצמבר 2015
	23.1%	13.2%	3.9%	שיעור פחת ממוצע משוקלל ליום 31 בדצמבר 2017
	22.4%	13.4%	3.8%	שיעור פחת ממוצע משוקלל ליום 31 בדצמבר 2016

ב. פרטים נוספים

להלן שיעורי הפחת:

2%-4%	בניינים
10%	שיפורים במושכר
6%-25%	ציוד משרדי וריהוט
15%-20%	כלי רכב
20%-33%	מחשוב, זכויות שימוש ועלויות תוכנה

(1) כולל עלות מופחתת ליום 31 בדצמבר 2017 של עלויות פיתוח עצמי של תוכנות מחשב שהונו, בסך של כ-405 מיליוני שקלים חדשים (31 בדצמבר 2016 - 381 מיליוני שקלים חדשים ול-31 בדצמבר 2015 - 324 מיליוני שקלים חדשים).

ביאור 16 - בניינים וציוד - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ג. נכסים שאינם בשימוש הקבוצה (יתרה להפחתה):

מאוחד		
31 בדצמבר		
2016	2017	
31	31	שאינם מיועדים למכירה
27	31	מזה - מושכרים לאחרים
11	-	מיועדים למכירה ⁽¹⁾

(1) בנוסף, קיימים נכסים בשימוש הקבוצה המיועדים למכירה ליום 31 בדצמבר 2017 בסך של 3 מיליוני שקלים חדשים (ליום 31 בדצמבר 2016 - 1 מיליוני שקלים חדשים).

ד. זכויות חכירה בבניינים (יתרה להפחתה)

מאוחד		מועדי סיום	
31 בדצמבר		תקופת החכירה	
2016	2017	(בשנים)	
68	83	5-37	חכירה מהוונת
27	15	0-6	חכירה בלתי מהוונת

ה. סעיף זה כולל, בין היתר, התקנות, זכויות במושכר ותשלומים על חשבון. חלק מהבניינים וזכויות החכירה בסך כ-95 מיליוני שקלים חדשים (ליום 31 בדצמבר 2016 כ-295 מיליוני שקלים חדשים) אשר טרם נרשמו בלשכת רישום המקרקעין על שם הבנק או החברות המאוחדות שלו, בעיקר בשל עיכוב בפעולות איחוד שטחים, או שהזכויות בתהליכי רישום.

ו. ליום 31 בדצמבר 2017 לקבוצת הבנק קיימת התחייבות לרכישת בניינים ושיפוצים בסך 5 מיליוני שקלים חדשים (31 בדצמבר 2016 - 6 מיליוני שקלים חדשים).

ביאור 17 - נכסים אחרים
 ליום 31 בדצמבר
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

31 בדצמבר		
2016	2017	
1,030	1,059	מיסים נדחים לקבל, נטו ⁽¹⁾
50	58	עודף מקדמות ששולמו למס הכנסה על העתודות השוטפות
112	116	הכנסות לקבל
306	483	חייבים אחרים ויתרות חובה
1,498	1,716	סך כל הנכסים האחרים

(1) ראה ביאור 8 לדוחות הכספיים.

ביאור 18 - פיקדונות הציבור

ליום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. סוגי פיקדונות לפי מקום הגיוס ולפי סוג המפקיד

2016	2017	
		בישראל
		לפי דרישה
40,470	44,324	אינם נושאים ריבית
18,935	22,189	נושאים ריבית
59,405	66,513	סך הכל לפי דרישה
113,574	112,188	לזמן קצוב
172,979	178,701	סך הכל פיקדונות בישראל ⁽¹⁾
		מחוץ לישראל
		לפי דרישה
694	504	אינם נושאים ריבית
7	5	נושאים ריבית
701	509	סך הכל לפי דרישה
4,572	4,363	לזמן קצוב
5,273	4,872	סך הכל פיקדונות מחוץ לישראל
178,252	183,573	סך כל פיקדונות הציבור
		(1) מזה:
82,501	87,456	פיקדונות של אנשים פרטיים
⁽²⁾ 35,261	38,881	פיקדונות של גופים מוסדיים
⁽²⁾ 55,217	52,364	פיקדונות של תאגידים ואחרים

(2) סווגה מחדש יתרה בסך כ-700 מיליוני שקלים חדשים בין יתרת פיקדונות של גופים מוסדיים ליתרת פיקדונות של תאגידים אחרים.

ב. פיקדונות הציבור לפי גודל

2016	2017	
		תקרת הפיקדון
59,606	63,493	עד 1
38,805	41,125	מעל 1 עד 10
25,042	26,906	מעל 10 עד 100
24,120	23,911	מעל 100 עד 500
30,679	28,138	מעל 500
178,252	183,573	סך הכל

ביאור 19 - פיקדונות מבנקים
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

מאוחד	
31 בדצמבר	2017
2016	2017
בישראל	
בנקים מסחריים:	
92	232
1,267	773
176	118
מחוץ לישראל	
בנקים מסחריים:	
2	2
1,537	1,125
סך כל הפיקדונות מבנקים	

ביאור 20 - איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
 ליום 31 בדצמבר
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים שאינם ניתנים להמרה במניות:

מאוחד	שיעור תשואה פנימי ⁽²⁾	משך חיים ממוצע בשנים ⁽¹⁾	
2017	2016		
במטבע ישראלי לא צמוד			
5,465	8,136	1.46%	4.58
192	192	3.15%	5.56
במטבע ישראלי צמוד למדד			
15,803	17,047	0.41%	3.98
5,574	4,548	3.85%	6.59
27,034	29,923	1.48%	4.55

- (1) משך חיים ממוצע הינו, ממוצע תקופות התשלומים משוקללות בתזרים המהוון לפי שיעור התשואה הפנימי.
 (2) שיעור תשואה פנימי הינו, שיעור ריבית המנכה את זרם התשלומים הצפוי אל היתרה המאזנית הכלולה בדוח הכספי.
 (3) בזמן פירוק, עומדים לפירעון לאחר יתר ההתחייבויות, כתבי ההתחייבות הנדחים שהונפקו על ידי הבנק שנכללים בסעיף זה.

א. ביום 30 באוקטובר 2006 אישר דירקטוריון הבנק הנפקה של שטרי הון נדחים (סדרה א') של הבנק אשר ייחשבו למכשירי הון מורכבים ("הון משני עליון"), כהגדרת המונח בהוראה 311 להוראות ניהול בנקאי תקין, ובהתאם לאישור שהתקבל מהפיקוח על הבנקים ביום 12 בנובמבר 2006, וזאת בהיקף של עד 500 מיליוני שקלים חדשים. שטרי הון נדחים הינם תעודות התחייבות, אשר בקרות אירועים מסוימים המוגדרים מראש בתנאיהם, יומרו, בדרך של המרה כפויה ועל פי נוסחה מוגדרת מראש, למניות של הבנק. ביום 15 בנובמבר 2006 קבעה מעלות החברה הישראלית לדירוג ניירות ערך בע"מ, דירוג של AA- לשטרי הון הנדחים שהונפקו. הדירוג של שטרי הון הנדחים בהנפקה זו מתבסס על הדירוג של איגרות החוב של הבנק לרבות כתבי התחייבות נדחים, בשינויים המתחייבים מתנאי שטרי הון הנדחים.

ביום 15 בספטמבר 2009 חתם הבנק עם הנאמן לשטרי הון הנדחים (סדרה א') של הבנק על תוספת מתקנת לשטר הנאמנות מיום 16 בנובמבר 2006, שתחולתה ממועד החתימה ("התיקון"). בהתאם לתיקון, יימחק משטר הון הסעיף הקובע כי תשלום הריבית למחזיקי שטרי הון יושעה, בין היתר, במקרה בו "בתקופה של שישה רבעונים רצופים, אשר הדוח הכספי בגין האחרון שבהם התפרסם טרם המועד הקבוע לתשלום הריבית, לא דיווח הבנק על רווח נקי מצטבר" (כלומר - אם הסיכום הפשוט של הסכומים הרבעוניים של רווח נקי או של הפסד שהוצגו בדוחותיו הכספיים של הבנק, בגין שישה רבעונים רצופים, הינו שלילי).

ביאור 20 - איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים - המשך

ביום 4 בינואר 2017 קבעה מעלות כי דירוג שטרי ההון הנדחים, אשר מוכרים כהון רובד 2, בהתאם להוראות המעבר של באזל III הוא ilA+.

יתרת שטרי ההון הנדחים (סדרה א') ליום 31 בדצמבר 2016 הסתכמה ב-1,958 מיליוני שקלים חדשים, ערך נקוב בסך 1,702 מיליוני שקלים חדשים שהונפקו תמורת כ-1,644 מיליוני שקלים חדשים.

ב. מזרחי טפחות חברה להנפקות בע"מ (להלן: "החברה"), חברה בשליטה ובבעלות מלאים של הבנק, הנפיקה לציבור במסגרת תשקיפים, איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים צמודים למדד המחירים לצרכן, בערך נקוב של 17,767 מיליוני שקלים חדשים וכן איגרות חוב שאינן צמודות בערך נקוב של 7,936 מיליוני שקלים חדשים, נכון ליום 31 בדצמבר 2017, והפקידה את תמורת ההנפקה בבנק למטרת הפעילות העסקית השוטפת שלו.

במהלך שנת 2017 הנפיקה החברה איגרות חוב נוספות מסדרה 40, 41 ו-42 בסך של 1,224, 1,355 ו-226 מיליוני שקלים חדשים ערך נקוב בהתאמה, תמורת כ-1,280, 1,423 ו-224 מיליוני שקלים חדשים. וכן הנפיקה איגרות חוב חדשות מסדרות 45 ו-46 בסך של 2,501 ו-802 מיליוני שקלים חדשים בהתאמה, תמורת כ-2,501 ו-802 מיליוני שקלים חדשים. ביום 19 בדצמבר 2017 הנפיקה טפחות הנפקות לראשונה לציבור כתבי התחייבות נדחים מותנים מסוג CoCo (סדרה 47), הכוללים מנגנון לספיגת הפסדים באמצעות מחיקת קרן (עומדים בתנאי הכשירות של באזל III ומוכרים על ידי המפקח על הבנקים כהון רובד 2 של הבנק) בערך נקוב כולל של כ-679 מיליוני שקלים חדשים, תמורת כ-679 מיליוני שקלים חדשים. בסך הכל הנפיקה החברה 6,787 מיליוני שקלים חדשים ערך נקוב תמורת 6,909 מיליוני שקלים חדשים.

ג. בחודשים דצמבר 2015 וינואר 2016 גייס הבנק בהנפקה פרטית כתבי התחייבות נדחים מותנים מסוג CoCo (Contingently Convertibles) הכוללים מנגנון לספיגת הפסדים באמצעות מחיקת קרן בסכום של 600 מיליוני שקלים חדשים. כתבי ההתחייבות עומדים בתנאי הכשירות של הוראות באזל III ומוכרים כהון רובד 2. כתבי ההתחייבות כולל מנגנון לספיגת הפסדים במקרה שיחס הון עצמי רובד 1 של הבנק יורד מתחת לשיעור של 5% או בהתרחש אירוע מכונן לאי קיימות של הבנק, וזאת בהתאם להחלטת הפיקוח על הבנקים.

במקרים אלה תבוצע מחיקה מלאה או חלקית של כתב ההתחייבות. במקרה שבו יעלה יחס הון עצמי רובד 1 מעל היחס המזערי הנדרש הבנק יהיה רשאי להודיע על ביטול מחיקת הקרן באופן חלקי או מלא.

לפי Standard & poors Maalot דירוג כתבי ההתחייבות הנדחים המותנים הוא ilAA-.

בחוודשים יולי 2016 ואוגוסט 2017, גייס בנק יב בהנפקה פרטית כתבי התחייבות נדחים מותנים מסוג CoCo (Contingently Convertibles), הכוללים מנגנון לספיגת הפסדים באמצעות מחיקת קרן, בסכום של 218 מיליוני שקלים חדשים ובסכום של 120 מיליוני שקלים חדשים, בהתאמה.

כתבי ההתחייבות עומדים בתנאי הכשירות של הוראות באזל III ומוכרים כהון רובד 2.

ביאור 21 - התחייבויות אחרות

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

31 בדצמבר		
2016	2017	
26	15	עתודה למיסים נדחים, נטו ⁽¹⁾
1,043	1,204	עודף העתודה לפיצויי פיטורים, פרישה ופנסיה על היעודה ⁽²⁾
110	232	הכנסות מראש
443	555	הוצאות לשלם
154	160	הפרשה לחופשה ולמענקי יובלות
93	94	ערבויות לפירעון
109	90	הפרשה לחובות מסופקים בגין סעיפים חוץ מאזניים ואחרים
3,714	3,932	זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
205	280	שווי שוק של ניירות ערך שנמכרו בחסר
795	929	זכאים אחרים ויתרות זכות
6,692	7,491	סך כל ההתחייבויות האחרות

(1) ראה ביאור 8 לדוחות הכספיים.

(2) ראה ביאור 22 לדוחות הכספיים.

א. תיאור ההטבות

1. להלן תמצית תנאי הכהונה וההעסקה של יושב ראש הדירקטוריון, מר משה וידמן.

מר משה וידמן מכהן כיושב ראש דירקטוריון הבנק בהיקף של משרה מלאה, החל מיום 1 בדצמבר 2012. ביום 14 בפברואר 2017 אישרה האסיפה הכללית של בעלי המניות של הבנק, בהתאם להחלטת הדירקטוריון ולאחר אישור ועדת התגמול, את תנאי כהונתו והעסקתו של מר וידמן כיושב ראש הדירקטוריון של הבנק וזאת בהתאם למדיניות תגמול חדשה לנושאי משרה, שאושרה אף היא על ידי האסיפה הכללית באותו מועד, אשר הותאמה להוראות חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים (אישור מיוחד ואי התרת הוצאה לצרכי מס בשל תגמול חריג) התשע"ו-2016 ("חוק שכר בכירים") וכן בשים לב להתאמות הנדרשות להוראת ניהול בנקאי תקין 301A בנושא תגמול ("מדיניות התגמול החדשה").

לפרטים מלאים בדבר תנאי הכהונה וההעסקה של יושב ראש הדירקטוריון ראה נספח ב' לדיווח מיום 9 בינואר 2017 (אסמכתא 003454-01-2017), ולדיווח מיום 14 בפברואר 2017 (אסמכתא 013930-01-2017) אשר פרטיהם מוכללים בבאור זה על דרך ההפניה.

תקופת ההעסקה בהתאם להסכם ההעסקה שאושר ("הסכם ההעסקה המתוקן") הינה החל מיום 1 בדצמבר 2016 ועד ליום 31 בדצמבר 2017, והיא תתחדש מאליה, מידי שנה, לשנה נוספת, הכל בכפוף לאמור בהסכם ההעסקה המתוקן ("תקופת ההעסקה הנוספת").

למרות האמור לעיל, יוכל כל אחד מהצדדים להודיע על ניתוק יחסי העבודה במועד כלשהו במהלך תקופת ההעסקה הנוספת, מכל סיבה וללא צורך לנמק את עמדתו בפני הצד האחר, תוך מתן הודעה מוקדמת לצד האחר בת שישה חודשים.

בתקופת ההודעה המוקדמת תחול על יושב ראש הדירקטוריון חובה לעבוד באופן רגיל ומלא, ואולם לבנק תהיה שמורה הזכות שלא לנצל את התקופה האמורה, במלואה או בחלקה ולהביא את עבודת יושב ראש הדירקטוריון לידי סיום; במקרה כזה, ישלם הבנק ליושב ראש הדירקטוריון פדיון אותו חלק של ההודעה המוקדמת בו יתיר על עבודתו של יושב ראש הדירקטוריון, בסכום בגובה המשכורת עבור תקופת הפדיון ובתוספת סכום בגובה תשלומי הבנק לגמל פנסיה ופיצויים וקרן השתלמות כפי שפורט לעיל.

בהתאם להסכם ההעסקה המתוקן, יושב ראש הדירקטוריון, יהיה זכאי לשכר חודשי בסך של 189,660 שקלים חדשים. השכר צמוד במלואו לשינויים במדד המחירים לצרכן. הבנק מעמיד לרשות יושב ראש הדירקטוריון תקציב של 14.83% להפרשות לתגמולים, פנסיה ופיצויים על חשבון הבנק (6.5% לתגמולים ו-8.33% לפיצויים). בנוסף, יושב ראש הדירקטוריון זכאי להפרשות מעביד לקרן השתלמות בשיעור של 7.5% מסכום המשכורת. סכומים אלה מועברים לקרנות פנסיה/קופות גמל/קרנות השתלמות, על פי בחירת יושב ראש הדירקטוריון.

ככל שיושב ראש הדירקטוריון יבקש זאת, מעת לעת, הבנק יעדכן את משכורתו החדשית בכפוף להתאמות ולשינויים הנדרשים בתשלום הנלוות, וזאת באופן שגידול או הפחתה במשכורת יבוא על חשבון הפחתה או גידול מקבילים בנלוות ולהיפך, ובלבד שלא יחול גידול בעלות ההעסקה של יושב ראש הדירקטוריון ובכלל זה בעלות המס החלה על הבנק, והכל בכפוף לכל דין ובכפוף לתקרת התגמול המותרת על פי חוק שכר בכירים ולישיעור ההפקדות לפיצויי פיטורים ולתגמולים על פי דין.

במועד האישור של תנאי הכהונה וההעסקה של יושב ראש הדירקטוריון על ידי ועדת התגמול והדירקטוריון, סך התגמול המירבי שהבנק היה רשאי לשלם ליושב ראש הדירקטוריון (בכפוף לקבלת האישורים הנדרשים על פי דין), על פי סעיף 2(ב) לחוק שכר בכירים, היה כ-2,746 אלפי שקלים חדשים לשנה (כאשר לעניין זה לא יילקחו בחשבון תגמול שהוצאה בגינו אינה חזויה בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים וכן הפרשה לפיצויים והפרשה לתגמולים, על פי דין).

בהתאם לתנאי הכהונה וההעסקה של יושב ראש הדירקטוריון, ככל שתקרת התגמול לפי חוק שכר בכירים, לרבות לפי סעיף 2(ב) לחוק תאפשר זאת, הבנק ישלם ליושב ראש הדירקטוריון רכיב של תגמול קבוע נוסף בסכום שלא יעלה על שתי משכורות חדשיות (בהתבסס על משכורת דצמבר באותה שנה). בגין הרכיב של התגמול הקבוע הנוסף, כאמור לעיל, הבנק יבצע תשלומים והפרשות על פי דין וכן הפרשה לפיצויים והפרשה לתגמולים על פי דין בלבד. לאור עדכון התקרה שחושבה בעת מועד אישור תנאי הכהונה, שולם ליושב ראש הדירקטוריון תשלום נוסף בגין שנת 2017, בסכום של 209,000 ש"ח.

הואיל וההוצאה בשל עלות השכר שהבנק יישא בה, במישרין או בעקיפין בשנת מס, בעד יושב ראש הדירקטוריון, תעלה על "התקרה לתשלום" כהגדרתה בסעיף 4 לחוק שכר בכירים, חלק מן התגמול שישולם ליושב ראש הדירקטוריון לא יוכר לבנק כהוצאה לצרכי מס, בהתאם להוראות סעיף 4 לחוק האמור.

בתום יחסי עובד מעביד על פי הסכם ההעסקה המתוקן, ישלם הבנק ליושב ראש הדירקטוריון מענק הסתגלות כנגד אי תחרות, אשר יעמוד על סך של שלוש משכורות ("מענק ההסתגלות ליושב ראש הדירקטוריון").

בהסכם ההעסקה המתוקן הובהר, כי מענק ההסתגלות אשר ישולם ליושב ראש הדירקטוריון, כאמור לעיל, הינו מענק ההסתגלות היחיד, אשר יושב ראש הדירקטוריון יהיה זכאי לו בתום תקופת ההעסקה על פי הסכם ההעסקה המתוקן.

כמו כן, עם סיום יחסי עובד מעביד על פי הסכם ההעסקה המתקון, ישלם הבנק ליושב ראש הדירקטוריון, את מענק הפרישה, שהוא זכאי לו בהתאם להסכם ההעסקה הקודם בגין תקופת ההעסקה שהחלה ביום 1.12.2012 והסתיימה ביום 30.11.2015, אשר הינו בסך השווה ל-150% מסכום המשכורת האחרונה של יושב ראש הדירקטוריון, על פי הסכם ההעסקה הקודם לשנים 2012-2015, כשהוא מוכפל במספר שנות עבודתו (שלוש שנים), על פי הסכם ההעסקה הקודם לאותה תקופה ("מענק הפרישה ליושב ראש הדירקטוריון").

יצוין, כי עלות מענק הפרישה ליושב ראש הדירקטוריון ומענק ההסתגלות ליושב ראש הדירקטוריון שישולם ליושב ראש הדירקטוריון, כאמור לעיל, הופרשה במלואה בדוחות הכספיים של הבנק, לפני תום תקופת המעבר של חוק שגר בכירים. אם יושב ראש הדירקטוריון יהיה זכאי לפיצויי פיטורים, לפי חוק פיצויי פיטורים, תשכ"ג - 1963 ("חוק פיצויי פיטורים"), והסכום שיצטבר בקופות הגמל כתוצאה מתשלומי הבנק לפיצויים (8.33%), על כל הרווחים שנשאו, נכון למועד סיום העבודה ולפי דיווח קופות הגמל, לא יעלה כדי סכום פיצויי הפיטורים, כמשמעו בחוק פיצויי פיטורים, בתשלום ברוטו (להלן: "פיצויי פיטורים כחוק"), אזי יבוא סכום מענק הפרישה ליושב ראש הדירקטוריון האמור לעיל, במלואו או ככל הנדרש, על חשבון פיצויי הפיטורים כחוק; אם הסכום שהצטבר בקופות בצירוף סכום מענק הפרישה ליושב ראש הדירקטוריון לא יעלו, שניהם גם יחד, כדי פיצויי פיטורים כחוק, ישלים הבנק את הפער עד לפיצויי פיטורים כחוק.

2. ביום 17 ביוני 2013 אישר דירקטוריון הבנק את מינויו של מר אלדד פרשר, למנהל הכללי של הבנק. מר פרשר החל לכהן כמנהל הכללי של הבנק בהיקף של משרה מלאה, ביום 16 באוגוסט 2013.

ביום 14 בפברואר 2017 אישרה האסיפה הכללית של בעלי המניות של הבנק, בהתאם להחלטת הדירקטוריון ולאחר אישור ועדת התגמול, את תנאי כהונתו והעסקתו של מר פרשר, המנהל הכללי של הבנק, וזאת בהתאם למדיניות תגמול חדשה לנושאי משרה, שאושרה אף היא על ידי האסיפה הכללית באותו מועד, אשר הותאמה להוראות חוק שגר בכירים ובשים לב להתאמות הנדרשות להוראת ניהול בנקאי תקן 301A בנושא תגמול.

לפרטים מלאים בדבר תנאי הכהונה וההעסקה של המנהל הכללי ראה נספח ג' לדיווח מיום 9 בינואר 2017 (אסמכתא 2017-01-003454), ולדיווח מיום 14 בפברואר 2017 (אסמכתא 2017-01-013930) אשר פרטיהם מוכללים בבאור זה על דרך ההפניה.

המנהל הכללי יהיה זכאי לשכר חודשי בסך של 190,660 שקלים חדשים. השכר צמוד במלואו לשינויים במדד המחירים לצרכן. הבנק מעמיד לרשות המנהל הכללי תקציב של 15.83% להפרשות לתגמולים, פנסיה ופיצויים על חשבון הבנק (5% לתגמולים ו-8.33% לפיצויים) וכן ירכוש הבנק עבור המנהל הכללי ביטוח מפני אובדן כושר עבודה על ידי תשלום של 2.5% או בשיעור שיקנה להמנהל הכללי קצבת נכות בשיעור 75% מהמשכורת, לפי הנמוך מבין השניים). בנוסף, המנהל הכללי זכאי להפרשות מעביד לקרן השתלמות בשיעור של 7.5% מסכום המשכורת. סכומים אלה מועברים לקרנות פנסיה/קופות גמל/קרנות השתלמות, על פי בחירת המנהל הכללי.

ככל שהמנהל הכללי יבקש זאת, מעת לעת, הבנק יעדכן את המשכורת החודשית של המנהל הכללי בכפוף להתאמות ולשינויים הנדרשים בתשלום הנלוות, וזאת באופן שגידול או הפחתה במשכורת יבוא על חשבון הפחתה או גידול מקבילים בנלוות ולהיפך, ובלבד שלא יחול גידול בעלות ההעסקה של המנהל הכללי ובכלל זה בעלות המס החלה על הבנק, והכל בכפוף לכל דין ובכפוף לתקרת התגמול המותרת על פי חוק שגר בכירים ולשיעור ההפקדות לפיצויי פיטורים ולתגמולים על פי דין.

במועד האישור של תנאי הכהונה וההעסקה של מנהל הכללי הבנק על ידי ועדת התגמול והדירקטוריון, סך התגמול המירבי שהבנק היה רשאי לשלם למנהל הכללי (בכפוף לקבלת האישורים הנדרשים על פי דין), על פי סעיף 2(ב) לחוק שגר בכירים, הינו כ-2,746 אלפי שקלים חדשים לשנה (כאשר לעניין זה לא יילקחו בחשבון תגמול שהוצאה בגינו אינה חזויה בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים וכן הפרשה לפיצויים והפרשה לתגמולים, על פי דין).

בהתאם לתנאי הכהונה וההעסקה של המנהל הכללי, ככל שתקרת התגמול לפי חוק שגר בכירים, לרבות לפי סעיף 2(ב) לחוק תאפשר זאת, הבנק ישלם למנהל הכללי רכיב של תגמול קבוע נוסף בסכום שלא יעלה על משכורת אחת (בהתבסס על משכורת דצמבר באותה שנה). בגין הרכיב של התגמול הקבוע הנוסף, כאמור לעיל, הבנק יבצע תשלומים והפרשות על פי דין וכן הפרשה לפיצויים והפרשה לתגמולים על פי דין בלבד. לאור עדכון התקרה שחושבה בעת מועד אישור תנאי הכהונה, שולם למנהל הכללי תשלום נוסף בגין שנת 2017, בגובה משכורת לחודש דצמבר 2017.

הואיל וההוצאה בשל עלות השכר שהבנק יישא בה, במישרין או בעקיפין בשנת מס, בעד המנהל הכללי, תעלה על "התקרה לתשלום" כהגדרתה בסעיף 4 לחוק שגר בכירים, חלק מן התגמול שישולם למנהל הכללי לא יוכר לבנק כהוצאה לצרכי מס, בהתאם להוראות סעיף 4 לחוק האמור.

בתום יחסי עובד מעביד על פי הסכם ההעסקה הנוסף, ישלם הבנק למנהל הכללי מענק הסתגלות כנגד אי תחרות, אשר יעמוד על סך של שש משכורות ("מענק ההסתגלות למנהל הכללי").

כמו כן, עם סיום יחסי עובד מעביד על פי הסכם ההעסקה המתוקן, ישלם הבנק למנהל הכללי מענק פרישה, בסכום השווה למכפלת 150% מסכום המשכורת החדשית האחרונה של המנהל הכללי עובר לתום תקופת המעבר על פי חוק שטר בכירים (12.10.2016), במספר שנות עבודתו בבנק עד לתום תקופת המעבר כאמור, והכל בכפוף וכמפורט בסעיף 4.9.4 לנספח ב' לדוח המידי שפרסם הבנק ביום 4.5.2014 (אסמכתא: 01-056838-2014) ("מענק הפרישה למנהל הכללי").

יצוין, כי עלות מענק הפרישה למנהל הכללי ומענק ההסתגלות למנהל הכללי שישולם למנהל הכללי, כאמור לעיל, הופרשה במלואה בדוחות הכספיים של הבנק, לפני תום תקופת המעבר של חוק שטר בכירים. מענק הפרישה למנהל הכללי ומחצית ממענק ההסתגלות למנהל הכללי ייחשבו תגמול פרישה משתנה אשר ישולם ב-4 מנות, אשר שלוש מתוכן תהיינה נדחות ותשולמנה במשך שלוש השנים העוקבות למועד סיום יחסי עובד-מעביד. והכל בכפוף לכך שלא תהיה, בדוחות הכספיים שיתפרסמו סמוך לפני מועד תשלום מנה נדחית, חריגה בשיעור העולה על 10% מן היחסים המינימלים של הלימות ההון הכולל והלימות הון עצמי רובד 1.

ועדת התגמול והדירקטוריון רשאים, לפי שיקול דעתם, להעניק למנהל הכללי מענק כספי עבור כל אחת מהשנים הקלנדריות 2017, 2018, 2019, בסכום שלא יעלה על שלוש משכורות. על אף האמור לעיל, אם ועדת התגמול והדירקטוריון יחליטו כי המענק מותנה הביצועים שיוענק עבור שנה מסויימת לנושאי המשרה (שאינם המנהל הכללי או דירקטורים) יכלול גם תגמול הוני, כי אז הם יהיו רשאים לקבוע לפי שיקול דעתם, כי גם התגמול מותנה הביצועים שיוענק למנהל הכללי עבור שנת המענק, יכלול תגמול הוני.

זכאות המנהל הכללי לתגמול מותנה ביצועים, ככל שיחולט להעניקו, תהיה מותנית בכך שיחס הלימות ההון הכולל ויחס הון עצמי רובד 1 של הבנק, לפי הדוחות הכספיים השנתיים של הבנק לשנת המענק, לא יפחתו מן היחסים המינימלים שנקבעו לכך בהוראות בנק ישראל.

התגמול המשתנה שיוענק למנהל הכללי יהיה כפוף להוראות השבה, כמפורט בסעיף 6.10 בנספח א' לדוח המידי שפרסם הבנק ביום 9 בינואר 2017 (אסמכתא 01-003454-2017).

כל אחד מהצדדים יוכל להודיע על ניתוק יחסי העבודה במועד כלשהו במהלך תקופת ההעסקה הנוספת, מכל סיבה וללא צורך לנמק את עמדתו בפני הצד האחר, תוך מתן הודעה מוקדמת לצד האחר בת שישה חודשים.

בתקופת ההודעה המוקדמת תחול על המנהל הכללי חובה לעבוד באופן רגיל ומלא, ואולם לבנק תהיה שמורה הזכות שלא לנצל את התקופה האמורה, במלואה או בחלקה ולהביא את עבודת המנהל הכללי לידי סיום; במקרה כזה, ישלם הבנק למנהל הכללי פדיון אותו חלק של ההודעה המוקדמת בו ויתר על עבודתו של המנהל הכללי, בסכום בגובה המשכורת עבור תקופת הפדיון ובתוספת סכום בגובה תשלומי הבנק לגמל פנסיה ופיצויים וקרן השתלמות כפי שפורט לעיל.

3. מדיניות תגמול לנושאי משרה

ביום 19 בנובמבר 2013 פרסם המפקח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין 301A בנושא מדיניות תגמול בתאגיד בנקאי, אשר תוקנה בחודש אוגוסט 2015 ובחודש ספטמבר 2016, (להלן: "הוראה 301A" או "הוראות התגמול"). בעקבות כניסת ההוראה לתוקף, ובהמשך לדיונים שקיימו הבנק עם הפיקוח על הבנקים, פעל הבנק לעדכון מדיניות התגמול לנושאי המשרה אשר אושרה באסיפה הכללית של בעלי המניות של הבנק ביום 27 באוגוסט 2013 (להלן: "מדיניות התגמול המקורית").

ביום 14 בפברואר 2017, אישרה האסיפה הכללית של הבנק, לאחר קבלת אישורו של הדירקטוריון והמלצת ועדת התגמול, מדיניות תגמול מעודכנת לנושאי המשרה בבנק (להלן: "מדיניות התגמול המעודכנת"), בתוקף לשלוש (3) שנים, החל מיום 1 בינואר 2017.

מדיניות התגמול המעודכנת משלבת את הוראות חוק החברות והוראות המפקח על הבנקים בנושא תגמול, עם העקרונות הרחביים שדירקטוריון הבנק, לאחר המלצת ועדת התגמול, ראה לנכון לאמץ בעניין תגמול נושאי משרה בבנק, בשים לב, בין היתר, לתוכנית האסטרטגית של הבנק ולתנאי ההעסקה הנהוגים כיום בבנק לנושאי משרה.

חבילת התגמול לנושאי משרה שאינם דירקטורים תכלול שני מרכיבים עיקריים: משכורת חודשית (ורכיבים נלווים), ותגמול משתנה מותנה ביצועים (מבוסס על יעדי ביצוע של הבנק, על מדדי ביצוע אישיים וכן כולל תגמול בשיקול דעת), אשר יכלול מענק כספי, ויכול שילול גם תגמול הוני לטווח ארוך בשיעור שלא יעלה על מחצית מן התגמול המשתנה מותנה הביצועים. כן עשויה לכלול חבילת התגמול תגמולים בקשר עם פרישה.

התגמול לטווח בינוני (מענקים שנתיים), וכן התגמול לטווח ארוך מיועדים לקדם את זהות האינטרסים שבין נושא המשרה לבין הבנק, ולחזק את הקשר בין ביצועי הבנק בכללותו ותרומו של נושא המשרה להשגת הביצועים האמורים לתגמול נושא המשרה, תוך התאמה לפרופיל הסיכון של הבנק.

בהתאם למדיניות התגמול החדשה, התגמול המשתנה המירבי לא יעלה על 85 אחוזים מהתגמול הקבוע, זאת למעט בהתקיים תנאים חריגים, בהם התגמול המשתנה המירבי לא יעלה על 170 אחוזים מהתגמול הקבוע. כמו כן, קבע דירקטוריון הבנק כי התגמול המשתנה המירבי לנושאי משרה שהינם שומרי סף, לא יעלה על 55 אחוזים מהתגמול הקבוע וכי נושאי משרה אלה יהיו זכאים למענק שימור בגובה שתי משכורות המהווה תגמול קבוע בהתאם למדיניות התגמול.

בהתאם למדיניות התגמול החדשה, תקרת התגמול, כהגדרתו בחוק שכר בכירים (קרי: ללא תשלומים לתגמולים ופיצויי פיטורים על פי דין), של יושב ראש הדירקטוריון והמנהל הכללי תהיה קטנה ממכפלת השכר הנמוך ביותר של עובד הבנק, במשרה מלאה, לרבות עובד קבלן, ב-35. תקרת התגמול של נושאי המשרה האחרים (שאינם דירקטורים), תהיה 2.5 מיליון שקלים חדשים.

במדיניות נקבע, כי התגמול המשתנה יהיה כפוף להשבה, כולו או חלקו, בניסיונות שפורטו במדיניות התגמול. לפרטים נוספים בדבר מדיניות התגמול המעודכנת, עקרונית ותחולתה ראה נספח א' לדיווח מיידי מיום 9 בינואר 2017 (אסמכתא 003454-01-2017), ולדיווח מיום 14 בפברואר 2017 (אסמכתא 013930-01-2017) אשר פרטיהם נכללים בבאור זה על דרך ההפניה.

החל מיום 1 בינואר 2017, תקופת הוודעה המוקדמת שהבנק זכאי לקבל מהמנהל הכללי ומשאר נושאי המשרה הכפופים לו, לרבות המבקרת הפנימית הראשית לעניין סיום תקופת העסקתם בבנק, תהיה בת 6 חודשים.

4. נושאי משרה בכירה זכאים בעת פרישתם למענק הסתגלות בגובה של עד שישה חודשי שכר. בגין זכאות זו נערכה הפרשה בדוחות הכספיים. כמו כן זכאים נושאי המשרה למענק פרישה בשיעור של 150% לשנה עד ליום 31.12.2016 לגבי נושאי המשרה, או עד ליום 11 באוקטובר 2016 לגבי המנהל הכללי, והכל בכפוף לתנאים האמורים במדיניות התגמול המעודכנת.

5. מדיניות תגמול לכלל עובדי הבנק

ביום 20.3.2017, החליט הדירקטוריון, לאחר קבלת המלצתה של ועדת התגמול, לאשר מדיניות תגמול מעודכנת לכלל עובדי הבנק, למעט נושאי המשרה שלגביהם חלה מדיניות התגמול המעודכנת לנושאי משרה בבנק, כאמור לעיל (להלן: "מדיניות התגמול המעודכנת לכלל עובדי הבנק").

מדיניות התגמול המעודכנת לכלל עובדי הבנק דנה בתנאי התגמול של העובדים המרכזיים בבנק, וכן בתנאי התגמול של המנהלים האחרים בבנק ושל שאר עובדי הבנק לשנים 2019 - 2017.

תנאי הכהונה או ההעסקה של עובדי הבנק, כוללים תגמול קבוע ותגמול משתנה, כמקובל בבנק, וכן תנאי פרישה וכל הטבה, תשלום אחר או התחייבות לתשלום כאמור, הניתנים בשל כהונה או העסקה כאמור.

בחודש אוקטובר 2017 הוקצו לנושאי משרה בבנק וכן לעובדים מרכזיים ולמנהלים נוספים בבנק ובחברות בת של הבנק, כתבי אופציה, עבור שנת 2017. לפרטים נוספים לגבי ההקצאה ראה ביאור 4.ב.23.

6. ביום 16 בספטמבר 2009 נחתם הסכם קיבוצי מיוחד (הסכם עבודה) שנכרת עם נציגות העובדים - סקטור הפקידים, לפיו הוארך ההסכם הקיבוצי שנחתם ביום 27 באפריל 2006 ב-5 שנים נוספות, החל מיום 1 בינואר 2011 ועד 31 בדצמבר 2015. ההסכם אושר בדירקטוריון הבנק ביום 19 באוקטובר 2009.

לקראת סוף שנת 2015 החל הליך של בוררות כלכלית (להלן: "בוררות") בין הבנק לארגון עובדי מזרחי טפחות ("ארגון העובדים"), אשר במסגרתה נידונת דרישות ארגון העובדים לשנים 2015-2005.

במהלך שנת 2016 נעשה ניסיון להעביר את הדיון בדרישות ארגון העובדים למסגרת של גישור, ואולם ניסיון זה לא צלח ולקראת סוף שנת 2016 חזר הנושא להידון במסגרת של בוררות.

לדעת ההנהלה, המבוססת על חוות דעת יועציה המשפטיים, לא ניתן להעריך את החשיפה בגין הבוררות. במקביל לבוררות, נערך במהלך שנת 2017 משא ומתן לחידוש הסכם השכר בין הנהלת הבנק לארגון העובדים.

ביום 13 ביוני 2017 הודיע ארגון העובדים על סכסוך עבודה. ביום 25 ביוני 2017 הודיעו הנהלת הבנק וארגון העובדים, במשותף, כי יקיימו משא ומתן במטרה להגיע להסכם עד לסוף חודש יולי 2017. המשא ומתן לא הבשיל לכדי הסכם שכר.

ביום 1 באוגוסט 2017 הודיע ארגון העובדים על שביתה של עובדי הבנק המיוצגים על ידו, החל מיום 2 באוגוסט 2017.

במהלך ימי השביתה העניק הבנק שירותים סדירים, ככל הניתן.

ביום 16 באוגוסט 2017 הודיע הבנק כי בין ההנהלה וארגון העובדים גובשו הבנות, אשר בעקבותיהן הסתיימה שביתה העובדים, וכי הצדדים ימשיכו ויקיימו דיונים ביניהם, עד ליום 12 בספטמבר 2017, על מנת להגיע להסכמות שתאפשרנה חתימה על הסכם קיבוצי. מועד הסיום הוארך על ידי הצדדים והדיונים נמשכו.

ביום 3 בדצמבר 2017 נחתם הסכם קיבוצי עם ארגון העובדים וביום 11 בדצמבר 2017 אושר ההסכם על ידי האורגנים המוסמכים בבנק ("ההסכם הקיבוצי החדש").

להלן עיקרי ההסכם הקיבוצי החדש:

- ההסכם חל לגבי השנים 2016-2021.
- ישרור שקט תעשייתי מלא ומוחלט, לאורך כל תקופת ההסכם.
- עובדי הבנק יירתמו לסייע בהצלחת המהלך למיזוג בנק איגוד לישראל בע"מ, ללא עלות נוספת לבנק.
- הגדולים, ולרבות להצלחת המהלך למיזוג בנק איגוד לישראל בע"מ, ללא עלות נוספת לבנק.
- במהלך התקופה הנ"ל, תינתנה תוספות קבועות ותוספות דיפרנציאליות לשכר.
- תוספת הוותק שתינתן לעובדים חדשים שייקלטו בבנק החל ממועד חתימת ההסכם, תופחת לעומת זו הקיימת כיום.
- ייתן מענק מותנה בביצועי הבנק (תשואה להון), הכולל תוספת מדורגת בהתאם לעמידה ביעדי התוכנית האסטרטגית.
- עובדים שעבדו בבנק בעת חתימת ההסכם יקבלו מענק התמדה והירתמות מיוחד בסכום של חצי משכורת י"ג (לפי ערך יום חתימת ההסכם), בכל אחת מהשנים 2018 עד 2021 ובתמורה לעבודתם בפועל בשנים אלו, כאשר חלק המענק המתייחס לשנת 2019 מותנה בהסכמה כוללת לאופן קליטת עובדי בנק איגוד במסגרת ההסכם הקיבוצי.
- תופעל תוכנית הפרישה מרצון שאושרה על ידי דירקטוריון הבנק ביום 27 בדצמבר 2016 (דיווח מידי מיום 27 בדצמבר 2016 אסמכתא 2016-01-092211).
- גובשו הסכמות שונות אשר מאפשרות לבנק גמישות ניהולית נוספת בניהול המשאב האנושי.

בהתאם למסמך ההבנות שגובש עם ארגון העובדים נרשמו בדוחות הכספיים לרבעון השלישי של שנת 2017 הוצאות בסכום של 160 מיליוני שקלים חדשים (השפעה על הרווח הנקי בסכום של 104 מיליוני שקלים חדשים). להערכת הנהלת הבנק, בעקבות ההסכם ויישום תוכנית הפרישה מרצון, תעלה רמת השכר במדרגה של כ-100 מיליוני שקלים חדשים, וזאת בהשוואה לרמת השכר בשנת 2017 כאשר היא מנוטרלת מהשפעת ההסכם. יובהר כי העלייה ברמת השכר ביחס לרמת השכר בשנת 2017, כאשר היא מנוטרלת מהשפעת ההסכם כאמור, צפויה להיות דומה וחד פעמית לאורך שנות ההסכם, כאשר מחד, יחול גידול מדורג בתוספת השכר ומאידך מיושמת באופן מדורג תוכנית הפרישה מרצון.

בנוסף, עשויות הוצאות השכר לגדול כתוצאה ממענקים, לרבות מענקים מותני ביצועים בהיקף של עד כ-40 מיליוני שקלים חדשים, וזאת בהתאמה לעמידה ביעדי התוכנית האסטרטגית. כמוסבר לעיל, ככל שישולמו המענקים כאמור, צפוי כי העלייה ברמת השכר בגין המענקים תיותר דומה וחד פעמית. השפעת ההשלכות בגין יישום ההסכם על יתרת ההתחייבות האקטוארית נרשמה בדוחות הכספיים לרבעון השני של שנת 2017 והסתכמה ב-106 מיליוני שקלים. ראה גם סעיף 7 להלן.

הנחת שיעור הגידול בתגמול ששימשה לקביעת ההתחייבות האקטוארית עמדה ליום 30 ביוני 2017 על 2.24%.

מידע זה הינו מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968, המידע מתבסס על הנחות, עובדות ונתונים (להלן ביחד: "הנחות") שהובאו בפני דירקטוריון הבנק. ההנחות עלולות שלא להתממש בשל גורמים שאינם בשליטת הבנק בלבד.

7. חלק מעובדי הבנק הפורשים בפרישה מוקדמת, מקבלים לעיתים בעת פרישתם סכומים גבוהים מהסכומים להם הם זכאים על פי החוק וההסכמים. לעיתים, משלם הבנק לעובדים כאמור קיצבה, וזאת עד הגיעם לגיל פרישה. בהתאם להנחיית הפיקוח על הבנקים, נכללה בדוחות הכספיים עתודה אקטוארית בגין תשלומים אלה.

8. ביום 27 בדצמבר 2016 אישר דירקטוריון הבנק תוכנית התייעלות שהומלצה על ידי הנהלת הבנק לפיה תתאפשר פרישתם המוקדמת של כ-300 עובדים במהלך השנים 2017-2021, בתנאים מוטבים.

יצוין, כי מבין העובדים הפורשים שיתאפשר להם לפרוש בפרישה מוקדמת כאמור, נמנים עובדי הבנק וכן כ-50 עובדי חטיבת הטכנולוגיה של מזרחי טפחות בע"מ, חברה בת בשליטה ובהחזקה מלאה של הבנק. יחד עם זאת, יתכן שיחול שינוי במספר העובדים הפורשים מכל קבוצה, ואולם בסך הכל מספרם לא יעלה על 300.

בהתאם לתוכנית התייעלות, יהיו העובדים הפורשים זכאים לפנסיה מוקדמת עד גיל פרישה או לפיצויים מוגדלים בשיעור של 150% (נוסף על העברת הבעלות בקופות הגמל על שמם), וזאת בהתאם לקריטריונים המפורטים בתוכנית. אפשר ובמסגרת תנאי הפרישה, תינתנה לעובדים הטבות נוספות אשר אינן מהותיות.

עלויות עדכון ההתחייבות האקטוארית בגין תוכנית התייעלות שנרשמו בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2016, מסתכמות ב-286 מיליוני שקלים חדשים, כאשר העלות נטו ממס בסכום של 188 מיליוני שקלים חדשים נזקה להון העצמי (במסגרת הרווח הכולל האחר).

בעקבות ההבנות שגובשו עם ארגון העובדים, נרשם בדוחות הכספיים של הרבעון השני של שנת 2017 גידול ביתרת ההתחייבות האקטוארית. ראה סעיף 6 לעיל.

9. קבוצה מצומצמת של עובדים, אשר פרשו מעבודתם בעבר, זכאית לגמלה חודשית קבועה מהבנק. עובדים אשר פרשו מהבנק עד 30 ביוני 1997, זכאים לתשלום גמלה מהבנק בגין רכיבי שכר מסוימים. כמו כן, זכאים גמלאי הבנק להטבות שאינן גמלה. התחייבות הבנק לתשלומים האמורים מכוסה בעתודות על פי חישוב אקטוארי.
10. עם קבוצת עובדים בכירים נחתמו הסכמי עבודה אישיים המזכים אותם במקרה של פיטורין למענק פרישה מיוחד כפי שנקבע בהסכמים, העשוי להגיע בתוך מספר שנים ביחס לעובדים מסוימים, בעלי ותק רב, עד לשבעה עשר חודשי שכר. עובדים אלה זכאים בעת פרישתם, לסכומים וזכויות אחרות, כפי שהצטברו לזכותם בקופות השונות וכן להודעה מוקדמת על סיום יחסי עובד מעביד לתקופה של שלושה עד שישה חודשים. לבנק אין כוונה לפטר מי מעובדים בכירים אלה המועסקים בבנק. התחייבות הבנק לתשלומים האמורים מכוסה בעתודות על פי חישוב אקטוארי.
11. העתודות בגין מענקי יובלות והסכם פרישה מרצון נערכו על בסיס חישוב אקטוארי וחושבו לפי שיעור היוון על בסיס תשואת איגרות החוב הממשלתיות בישראל בתוספת מרווח ממוצע של איגרות חוב קונצרניות בדירוג AA (בינלאומי) ומעלה במועד הדיווח. משיקולים פרקטיים, נקבע כי המרווח ייקבע לפי ההפרש בין שיעורי התשואה לפדיון, לפי תקופות פירעון, על איגרות חוב קונצרניות בדירוג AA ומעלה בארצות הברית, לבין שיעורי התשואה לפדיון, לאותן תקופות לפירעון, על איגרות חוב של ממשלת ארצות הברית, והכל במועד הדיווח.
- החישוב נערך בהתחשב בגידול ריאלי עתידי בשכר בשיעורים של 2.34%-4.55%.
- חישוב העתודה בגין פורשים מרצון בוצע בהתאם לזכאות הפורשים להצמדת הגימלה למדד המחירים לצרכן.
12. מענקי יובלות
- עובדי הבנק זכאים למענק חד פעמי בהגיעם לשלוש עשרה ולשמונה עשרה שנות ותק. בדוחות הכספיים נערכה הפרשה בגין חביונות אלה על פי חישוב אקטוארי המתבסס על נסיון העבר וההסתברות שבתאריך הקובע יהיה העובד עדיין מועסק בבנק.
13. עתודה בגין שכר לימוד
- עובדי הבנק בהסכם קיבוצי זכאים להחזר בגין שכר לימוד תורני ובגין שכר לימוד גבוה על פי אחוזי החזר ותקרות הנהוגים בבנק, אשר עודכנו במסגרת ההסכם הקיבוצי החדש. בדוחות הכספיים נערכה הפרשה בגין חביונות אלו על פי חישוב אקטוארי המתבסס על נסיון העבר וההסתברות שהעובד יהיה עדיין מועסק בבנק.
14. לבנק יהב תוכנית מוגדרת ממומנת ולא ממומנת ביחס לכלל עובדיו, התוכנית הנ"ל מספקת הטבה מוגדרת המבוססת על שנות שירות ומשכורת אחרונה.
- התחייבות בנק יהב לשלם פיצויי פרישה או פיטורין מכוסה בעיקר באמצעות הפקדות שוטפות על בסיס השכר לפנסיה, על שם העובדים בקופות גמל ופנסיה מוכרות. בנק יהב נוהג להשלים לעובדים הזכאים לפיצויים את ההפרש שבין המשכורת האחרונה של העובדים מוכפלת במספר שנות העבודה, לבין הסכום שנצבר לזכותם בקופות האמורות. בנק יהב אינו רשאי למשוך את כספי היעודה אלא לצורך תשלום פיצויי פרישה בלבד.
- לחלק מעובדיו התחייב בנק יהב להעביר לבעלותם עם סיום עבודתם מכל סיבה את מרכיב פיצויי הפיטורים שבקופות גמל מוכרות (לפי סעיף 14 לחוק פיצויי פיטורין). לעובדים אלה לא נדרש הבנק להשלים את ההפרש שבין המשכורת האחרונה של העובדים מוכפלת במספר שנות העבודה, לבין הסכום שנצבר לזכותם בקופות האמורות.
- במהלך שנת 2017 אישר דירקטוריון בנק יהב תוכנית פרישה מרצון שהומלצה על ידי הנהלת בנק יהב.
- בנק יהב קיבל אישור לתוכנית מהפיקוח על הבנקים בהתאם לנדרש בהוראות ההתייעלות. לפי התוכנית, תתאפשר פרישה מוקדמת של עובדים בהתאם לקריטריונים הקבועים בתוכנית. עלויות ההתחייבות האקטואריות לעובדים עודכנו והסתכמו בסך של כ-35 מיליוני שקלים חדשים לפני מס (23 מיליוני שקלים חדשים לאחר השפעת המס).
- לבנק יהב הסכם שכר קיבוצי עם נציגות העובדים אשר מעגן את יחסי העבודה והתגמול עד תום שנת 2017.

ביאור 22 - זכויות עובדים - המשך

ב. סכומי ההתחייבות בגין הטבות לפי סוגים:

31 בדצמבר		
2016	2017	
במיליוני שקלים חדשים		
		הטבות לאחר פרישה⁽¹⁾
149	160	סכום ההתחייבות
149	160	עודף ההתחייבות על נכסי התכנית
		הטבות לאחר סיום העסקה ולפני פרישה⁽²⁾
1,006 ⁽³⁾	1,165	סכום ההתחייבות
112	121	השווי ההוגן של נכסי התכנית
894	1,044	עודף ההתחייבות על נכסי התכנית
		הטבות לפני סיום העסקה⁽⁴⁾
76	86	סכום ההתחייבות
76	86	עודף ההתחייבות על נכסי התכנית
		סך הכל
1,119	1,290	עודף ההתחייבות שנכלל בסעיף "התחייבויות אחרות"
11	10	מזה: בגין הטבות לעובדים בחוץ לארץ

- (1) שי לחג והטבות נוספות לעובדים לאחר פרישה.
 (2) פנסיה, פיצויים והטבות נוספות בתכנית להטבה מוגדרת ולרבות יתרת ההתחייבות בגין עובדים שפרשו.
 (3) כולל השפעת תכנית התייעלות, לפרטים ראה סעיף 8 להלן.
 (4) בעיקר מענקי יובלות ושכר לימוד לעובדים פעילים.

ג. תוכניות להטבה מוגדרת (פנסיה פיצויים והטבות נוספות)⁽¹⁾

1. מחויבויות ומצב המימון

1.1. שינוי במחויבות בגין הטבה חזויה

31 בדצמבר		
2016	2017	
במיליוני שקלים חדשים		
867	1,155	מחויבות בגין הטבה חזויה בתחילת תקופה
26	42	עלות שירות
31	42	עלות ריבית
303	150	הפסד אקטוארי ⁽²⁾
(72)	(64)	הטבות ששולמו
1,155	1,325	מחויבות בגין הטבה חזויה בסוף התקופה
1,066	1,171	מחויבות בגין הטבה מצטברת בסוף התקופה⁽³⁾

- (1) הטבות לאחר סיום העסקה ולפני פרישה והטבות לאחר פרישה ולרבות יתרת ההתחייבות בגין עובדים שפרשו.
 (2) ביום 27 בדצמבר 2016 אישור דירקטוריון הבנק תכנית התייעלות. לפרטים ראה סעיף 7 להלן.
 (3) לא כולל הנחות כלשהן בנוגע לרמת התגמול העתידית.

ביאור 22 - זכויות עובדים - המשך

1.2. שינוי בשווי ההוגן של נכסי התוכנית ומצב המימון של התוכנית

31 בדצמבר		
2016	2017	
במיליוני שקלים חדשים		
104	112	שווי הוגן של נכסי התכנית בתחילת תקופה
3	8	תשואה בפועל על נכסי התכנית
6	6	הפקדות לתכנית על ידי התאגיד הבנקאי
(1)	(5)	הטבות ששולמו
112	121	שווי הוגן של נכסי התכנית בסוף התקופה
112	121	מצב המימון - נכס נטו שהוכר בסוף תקופה

ג. תוכניות להטבה מוגדרת (פנסיה פיצויים והטבות נוספות)⁽¹⁾

1. מחויבויות ומצב המימון - המשך

1.3. סכומים שהוכרו במאזן המאוחד

31 בדצמבר		
2016	2017	
במיליוני שקלים חדשים		
1,043	1,204	סכומים שהוכרו בסעיף התחייבויות אחרות
1,043	1,204	התחייבות נטו שהוכרה במאזן בסוף התקופה

1.4. סכומים שהוכרו ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לפני השפעת מס

31 בדצמבר		
2016	2017	
במיליוני שקלים חדשים		
(452)	(584)	הפסד אקטוארי נטו
-	-	התחייבות נטו בגין המעבר
(452)	(584)	סך הכל הוכר ברווח כולל אחר

1.5. תוכניות שבהן המחויבות בגין הטבה מצטברת וחזויה עולה על נכסי התוכנית

31 בדצמבר		
2016	2017	
במיליוני שקלים חדשים		
1,155	1,325	מחויבות בגין הטבה חזויה
1,066	1,171	מחויבות בגין הטבה מצטברת
112	121	שווי הוגן של נכסי התכנית

(1) הטבות לאחר סיום העסקה ולפני פרישה והטבות לאחר פרישה ולרבות יתרת התחייבות בגין עובדים שפרשו.

ביאור 22 - זכויות עובדים - המשך

ג. תוכניות להטבה מוגדרת (פנסיה פיצויים והטבות נוספות)⁽¹⁾

2. הוצאה בתקופת הדיווח

2.1 רכיבי עלות ההטבה נטו שהוכרו ברווח והפסד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2015	2016	2017	
במיליוני שקלים חדשים			
26	26	42	עלות שירות
31	31	42	עלות ריבית
(4)	(4)	(4)	תשואה חזויה על נכסי התכנית הפחתה של סכומים שלא הוכרו:
4	9	18	הפסד אקטוארי נטו
57	62	98	סך עלות ההטבה, נטו

2.2 שינויים במחויבות להטבה שהוכרו ברווח (הפסד) כולל אחר לפני השפעת מס

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2015	2016	2017	
במיליוני שקלים חדשים			
7	303	150	הפסד אקטוארי נטו בתקופה
(4)	(9)	(18)	הפחתה של הפסד אקטוארי ⁽²⁾
3	294	132	סך הכל הוכר ברווח כולל אחר
57	62	98	סך עלות ההטבה נטו
60	356	230	סך הכל הוכר בעלות ההטבה נטו לתקופה וברווח כולל אחר

2.3 אומדן של הסכומים הכלולים ברווח כולל אחר מצטבר שצפוי כי יופחתו מרווח כולל אחר מצטבר לדוח רווח והפסד כהוצאה בשנת 2018 לפני השפעת המס:

במיליוני שקלים חדשים	
36	הפסד אקטוארי נטו
36	סך הכל צפוי כי יופחת מרווח כולל אחר מצטבר

(1) הטבות לאחר סיום העסקה ולפני פרישה והטבות לאחר פרישה ולרבות יתרת התחייבות בגין עובדים שפרשו.

(2) הפסדים אקטואריים הנובעים משינויים שוטפים בשיעורי היוון במהלך שנת דיווח ורווחים אקטואריים הנובעים משינויים שוטפים בשיעורי היוון במהלך שנת דיווח לאחר איפוס יתרת ההפסד ליום המעבר, יופחתו בקו ישר על פני תקופת השירות הממוצעת הנוותרת של העובדים הצפויים לקבל הטבות על פני התכנית, או לחלופין על פני יתרת התקופה הממוצעת הנוותרת של קבלת ההטבה על ידי העובדים. ראה גם ביאור 1 ד.13 לדוחות הכספיים.

ביאור 22 - זכויות עובדים - המשך

ד. הנחות

1. ההנחות על בסיס ממוצע משוקלל המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה ולמדידת עלות ההטבה נטו

1.1. ההנחות העיקריות המשמשות לקביעת המחויבות בגין ההטבה:

31 בדצמבר		
2016	2017	
באחוזים		
1.70	1.20	שיעור היוון
2.00	2.00	שיעור היוון המדד
3.40	3.55	שיעור עזיבה
1.72	2.34	שיעור גידול בתגמול

1.2. ההנחות העיקריות המשמשות למדידת עלות ההטבה לתקופה באחוזים:

31 בדצמבר			
2015	2016	2017	
באחוזים			
4.17	4.18	3.77	שיעור היוון
4.08	4.07	3.85	תשואה חזויה לטווח ארוך על נכסי תכנית
1.75	1.72	2.34	שיעור גידול בתגמול

1.3. השפעה של שינוי בנקודת אחוז אחת על המחויבות בגין הטבה חזויה לפני השפעת מס:

קיטון בנקודת אחוז אחת		גידול בנקודת אחוז אחת		
31 בדצמבר		31 בדצמבר		
2016	2017	2016	2017	
113	139	(94)	(114)	שיעור היוון
(76)	(96)	54	71	שיעור עזיבה
(55)	(63)	65	74	שיעור גידול בתגמול

ביאור 22 - זכויות עובדים - המשך

ה. נכסי תוכנית

1.1. הרכב שווי ההוגן של נכסי תוכנית

31 בדצמבר		סוג נכס
2016	2017	
42	31	מניות
11	11	סיוע ממשלתי לקרנות פנסיה ותיקות
8	12	אחר
15	13	איגרות חוב: ממשלתיות
12	27	ממשלתיות מיועדות
24	27	קונצרניות
112	121	סך הכל

1.2. השווי ההוגן של נכסי תוכנית לפי סוגי הנכסים יועד הקצאה לשנת 2017 (באחוזים)

אחוזי מנכסי התכנית		יעד הקצאה	סוג נכס
ליום 31 בדצמבר	לשנת	לשנת	
2016	2017	2018	
37	26	26	מניות
10	9	10	סיוע ממשלתי לקרנות פנסיה ותיקות
7	10	7	אחר
14	11	12	איגרות חוב: ממשלתיות
10	22	23	ממשלתיות מיועדות
22	22	22	קונצרניות
100	100	100	סך הכל

1.3. הפקדות בתוכנית פנסיה להטבה מוגדרת

הפקדות בפועל		יעד הקצאה	סוג נכס
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשנת	לשנת	
2016	2017	2018 ⁽¹⁾	
6	6	6	הפקדות

(1) אומדן הפקדות שצפוי לשלמן לתכנית פנסיה להטבה מוגדרת במהלך שנת 2018.

ו. תזרימי מזומנים - ההטבות שהתאגיד צופה לשלם בעתיד:

שנה	במיליוני שקלים חדשים
2018	116
2019	100
2020	98
2021	102
2022	87
2023-2027	335
2028 ואילך	694
סך הכל	1,532

א. תוכנית אופציות למנהל הכללי

במסגרת תוכנית האופציות ועל פי תנאיה, הבנק יקצה לנאמן, עבור המנהל הכללי של הבנק, כתבי אופציה בשלוש מנות שנתיות כמפורט להלן - 186,915 כתבי אופציה עבור שנת 2014, 177,720 כתבי אופציה עבור שנת 2015 ו-172,503 כתבי אופציה עבור שנת 2016. כל אחד מכתבי האופציה יהיה ניתן למימוש, למניה רגילה אחת של הבנק, בת 0.1 ש"ח ערך נקוב, הכפוף להתאמות בגין חלוקת מניות הטבה, הנפקת זכויות, איחוד או חלוקה של מניות, חלוקת דיבידנד ועוד.

בהנחה של מימוש מלא של כל כתבי האופציה, ובהנחה של הקצאת הכמות המירבית האפשרית של מניות המימוש, יקנו כל כתבי האופציה המוצעים למנהל הכללי על פי תוכנית האופציות (בהתבסס על דוח "מצבת הון ומרשמי ניירות הערך של התאגיד והשינויים בה", שפרסם הבנק ביום 10 באפריל 2014), כ-0.23% מהונו המונפק של הבנק ומזכויות ההצבעה בו (לאחר הקצאת מלוא הכמות של מניות המימוש), ובהנחה של דילול מלא, כ-0.18% מהונו המונפק של הבנק ומזכויות ההצבעה בו.

זכאותו של המנהל הכללי לכתבי האופציה שהוקצו בגין שנת מענק כלשהי מותנית בכך כי בשנת המענק יתקיימו תנאי הסף המפורטים להלן:

1. שיעור התשואה על ההון בשנת המענק לא יפחת מ-9%.
  2. יחס הלימות ההון הכולל ויחס הלימות הון הליבה של הבנק, לשנת המענק, לא יפחתו מן היחסים המינימליים שנקבעו בהוראות בנק ישראל.
- זכאותו של המנהל הכללי לכתבי אופציה הכלולים במנה שנתית כלשהי, תחושב בסמוך לאחר פרסום הדוחות הכספיים של הבנק לשנת המענק שבגינה הוקצתה המנה השנתית, בהתאם לעמידה בתנאי הזכאות שהוגדרו.
- כל אחת מהמנות השנתיות לשנים 2014-2016 תהיה ניתנת למימוש בשלושה חלקים שווים החל מיום 1 באפריל בשנים 2016-2020.

מחיר המימוש של כל אחד מכתבי האופציה שיוקצו למנהל הכללי, על פי התוכנית הינו 46.19⁽¹⁾ שקלים חדשים, בתוספת הפרשי הצמדה למדד המחירים לצרכן, החל מן המדד הידוע ביום שבו אישר הדירקטוריון את הקצאת כתבי האופציה למנהל הכללי ועד למדד הידוע ביום המימוש. מחיר המימוש נקבע על פי הממוצע של שערי הנעילה של מניה רגילה של הבנק, בבורסה, במשך שלושים ימי המסחר שקדמו ליום אישור הדירקטוריון. בהתאם לאמור, יובהר כי ביום המימוש, המנהל הכללי לא יידרש לשלם את מחיר המימוש, ומחיר המימוש ישמש אך ורק לצורך קביעת סכום ההטבה הכספי וכמות מניות המימוש שתוקצה בפועל למנהל הכללי.

לצורך חישוב השווי ההוגן, ליום האישור של האסיפה הכללית את הקצאת כתבי האופציה, כאמור לעיל, נלקחו בחשבון תנאי תוכנית האופציות וכן סטיית תקן שנתית בטווח 32.1%-26.7% המשקפת סטיית תקן לתקופות של כ-7.42-3.41 שנים. ריבית חסרת סיכון נעה בטווח 0.55%-0.82% עבור המנות השונות.

על בסיס ההנחות, השווי ההוגן הממוצע של כל כתב אופציה שיוענק למנהל הכללי על פי תוכנית האופציות, ליום האישור של האסיפה הכללית את הקצאת כתבי האופציה, הינו כדלקמן: כתב אופציה הנכלל במנה הראשונה - כ-7.90 שקלים חדשים; כתב אופציה הנכלל במנה השנייה - כ-8.37 שקלים חדשים; כתב אופציה הנכלל במנה השלישית - כ-8.67 שקלים חדשים.

בהתאם לכך, ערך ההטבה התיאורטי של כתבי האופציה בתוכנית (השווי ההוגן), כאמור, המחושב בהתאם לכללי התקינה החשבונאית, מסתכם בכ-4.5 מיליוני שקלים חדשים (כ-5.3 מיליוני שקלים חדשים, כולל מס שחר). שווי זה יפרס על פני תקופת הזכאות באופן לא לינארי.

האופציות יוקצו במסלול "הכנסת עבודה", בהתאם לסעיף 102 לפקודת מס הכנסה. לפיכך, ההטבה שתנבע למנהל הכללי כתוצאה ממימוש כתבי אופציה אלה, תמוסה על פי שיעור המס השולי שיחול על המנהל הכללי במועד מימוש כתבי האופציה. הבנק יהיה חייב לשלם מס שחר בגין ההטבה שתנבע למנהל הכללי כתוצאה ממימוש כתבי האופציה על פי תוכנית האופציות. כמו כן, בעת תשלום המס על ידי המנהל הכללי בגין ההטבה, יהא הבנק זכאי לנכות הוצאה לצרכי מס בגין כתבי האופציה האמורים, על פי שיעור המס האפקטיבי שיחול במועד המימוש.

במהלך שנת 2017 מומשו 38,024 אופציות על פי מחיר מימוש 46.19⁽¹⁾ שקלים חדשים. מחיר המניה במועד המימוש של האופציות למניות שמומשו במהלך שנת 2017 היה 59.14 שקלים חדשים. בהתאם לתוצאות הכספיות של שנת 2016, חולטו 50,827 אופציות בשנת 2017 (בשנים 2015-2016 58,141 ו-72,843 אופציות בהתאמה) על פי מחיר מימוש 46.19⁽¹⁾ שקלים חדשים (זהה לשנים 2015-2016). נכון לתאריך 31.12.2017 קיימות למנהל הכללי סך של 317,303 אופציות (בשנים 2015-2016 406,154 ו-464,295 אופציות בהתאמה) על פי מחיר מימוש 46.19⁽¹⁾ שקלים חדשים (זהה לשנים 2015-2016).

(1) בתוספת הפרשי הצמדה והתאמת דיבידנד.

ב. תוכנית אופציות לעובדים

1. ביום 10 ביוני 2014 אישרה האסיפה הכללית של בעלי המניות של הבנק, לאחר קבלת אישורו של הדירקטוריון והמלצת ועדת התגמול, מדיניות תגמול מעודכנת לנושאי משרה בבנק (לפרטים ראה סעיף ג' לעיל).
ביום 19 ביוני 2014 אישר דירקטוריון הבנק, לאחר שהתקבל לכך אישור ועדת התגמול, מיום 16 ביוני 2014, הצעת כתבי אופציה נושאי משרה בבנק, בהתאם לסעיף 15 ב(1)(א) לחוק ניירות ערך. בנוסף, אישר דירקטוריון הבנק, לאחר קבלת אישורה של ועדת התגמול, הצעת כתבי אופציה לעובדים מרכזיים בבנק וכן למנהלים נוספים בבנק ובחברות בת של הבנק, בהתאם לסעיף 15 ב(1)(א) לחוק ניירות ערך, והכל כמפורט בדיווח שפרסם הבנק ביום 19 ביוני 2014, אסמכתא מספר 2014-01-091176. (להלן: "דוח המתאר").

במסגרת החלטת הדירקטוריון מיום 19 ביוני 2014, אושרו תוכניות להקצאת כתבי אופציה כמפורט להלן:

- תוכנית אופציות א' - עד 2,083,197 כתבי אופציה א' שיוענקו לעד שמונה נושאי משרה בבנק שאינם שומרי סף, והניתנים למימוש עד ל-2,083,197 מניות רגילות בנות 0.1 שקלים חדשים ערך נקוב, כל אחת, של הבנק.
- תוכנית אופציות ב' - עד 873,066 כתבי אופציה ב' שיוענקו לעד חמישה נושאי משרה שהינם שומרי סף, והניתנים למימוש עד ל-873,066 מניות רגילות בנות 0.1 שקלים חדשים ערך נקוב, כל אחת, של הבנק.
- תוכנית אופציות ג' - עד 2,708,060 כתבי אופציה ג' שיוענקו לעד ארבעים ושלושה עובדים מרכזיים בבנק וכן לעד עשרה מנהלים בחברות בת של הבנק אשר אושרו כנכללים בקבוצה זו, והניתנים למימוש עד ל-2,708,060 מניות רגילות בנות 0.1 שקלים חדשים ערך נקוב, כל אחת, של הבנק.
- תוכנית אופציות ד' - עד 1,183,110 כתבי אופציה ד' שיוענקו לעד עשרים ושמונה מנהלים בבנק המועסקים על פי חוזים אישיים וכן לעד שמונה מנהלים בחברות בת של הבנק אשר אושרו כנכללים בקבוצה זו, והניתנים למימוש עד ל-1,183,110 מניות רגילות בנות 0.1 שקלים חדשים ערך נקוב, כל אחת, של הבנק.
- תוכנית אופציות ה' - עד 5,046,390 כתבי אופציה ה' שיוענקו לעד מאתיים חמישים ושלושה מנהלים בבנק המועסקים במסגרת הסכמים קיבוציים, והניתנים למימוש עד ל-5,046,390 מניות רגילות בנות 0.1 שקלים חדשים ערך נקוב, כל אחת, של הבנק.

תנאי הסף לזכאות לכתבי האופציה ותנאי הזכאות לכתבי אופציה.

זכאותו של ניצע לכתבי אופציה על פי כל אחת מתוכניות האופציות לעיל, עבור שנת מענק כלשהי, מותנית בכך שבשנת המענק יתקיימו כל תנאי הסף להלן:

- שיעור התשואה להון בשנת המענק לא יפחת מ-9%.
- יחס הלימות ההון הכולל ויחס הלימות הון הליבה של הבנק, לשנת המענק, לא יפחתו מן היחסים המינימליים שנקבעו בהוראות בנק ישראל.

בנוסף, תנאי הזכאות לכתבי אופציה יקבעו על פי הקריטריונים הבאים:

- כתבי אופציה א' וכתבי אופציה ב' שיוענקו עבור ניצעים שהם נושאי משרה בבנק, כאמור לעיל, מהווים חלק מן התגמול המשתנה של נושאי המשרה. זכאותו של נושא משרה לכתבי אופציה א' או ב', הכלולים במנה שנתית כלשהי, תיקבע על פי ארבעה קריטריונים שהינם בגדר "יעדים כלל חברתיים" הניתנים למדידה (להלן: "המדדים הכמותיים") וכן, על בסיס שני קריטריונים איכותיים המבוססים על הערכת הממונה ביחס להשגת היעדים האישיים (להלן: "היעדים האישיים") של נושא המשרה שהוגדרו במסגרת מתאר ההצעה לעובדים וכן, על הערכת תפקודו של נושא המשרה על ידי הממונה, בהתאם לשיקול דעתו (להלן: "שיקול דעת הממונה"). (היעדים האישיים וכן שיקול דעת הממונה ייקראו להלן: "המדדים האיכותיים").

המשקל הכולל של המדדים הכמותיים יהיה בשיעור של שמונים אחוזים מן המנה השנתית של כתבי אופציה א' או ב'. המשקל הכולל של המדדים האיכותיים יהיה בשיעור של עשרים אחוזים, כך שמשקלו של מדד היעדים האישיים יהיה בשיעור של עשרה אחוזים ומשקלו של מדד שיקול דעת הממונה יהיה בשיעור של עשרה אחוזים.

ביאור 23 - עסקאות תשלום מבוסס מניות - המשך

זכאותם של ניצעים שאינם נושאי משרה בבנק, לכתבי אופציה ג' ו-ד', בגין שנת מענק כלשהי, תקבע על בסיס המדדים הכמותיים, ולא תיקבע על פי מדד איכותי כלשהו. זכאותם של ניצעים שאינם נושאי משרה בבנק, לכתבי אופציה ה', בגין שנת מענק כלשהי, תקבע על בסיס המדדים הכמותיים, וכן על פי דרגת האיכות שתקבע לאותם ניצעים, כמפורט בסעיף 2.12.9 לדוח המתאר.

המדדים הכמותיים שהוגדרו במסגרת תוכנית האופציות הינם שיעור התשואה להון, תשואת מניית הבנק ביחס למדד הייחוס, יחס היעילות התפעולית, והיחס הממוצע של פיקדונות לאשראי.

ערך ההטבה התיאורטי של כתבי האופציה בתוכניות, כאמור, המחושב בהתאם לכללי התקינה החשבונאית, מסתכם בכ-96 מיליוני שקלים חדשים (כ-113 מיליוני שקלים חדשים, כולל מס שכר). בפריסת ערך ההטבה התיאורטי בספרי הבנק, ילקח בחשבון אומדן לשיעור הנטישה הצפוי של ניצעי התוכניות.

האופציות יוקצו במסלול "הכנסת עבודה", בהתאם לסעיף 102 לפקודת מס הכנסה. לפיכך, ההטבה שתנבע לניצעים כתוצאה ממימוש כתבי אופציה אלה, תמוסה על פי שיעור המס השולי שיחול עליהם במועד מימוש כתבי האופציה. הבנק יהיה חייב לשלם מס שכר בגין ההטבה שתנבע לניצעים כתוצאה ממימוש כתבי האופציה על פי תוכנית האופציות. כמו כן, בעת תשלום המס על ידי הניצעים בגין ההטבה, יהא הבנק זכאי לנכות הוצאה לצרכי מס בגין כתבי האופציה האמורים, על פי שיעור המס האפקטיבי שיחול במועד המימוש.

יתר פרטי התוכניות ומתאר ההצעה לעובדים (ובכלל זה תנאי הסף לזכאות לכתבי האופציה, מועדי ההבשלה של כתבי האופציה והתקופות למימושם וכן סמכות הדירקטוריון להפחתת הכמות של כתבי האופציה, פקיעת כתבי אופציה והשבת ההטבה הכספית) פורטו בדוח מידי מיום 19 ביוני 2014, אסמכתא מספר 2014-01-091176. איזכור זה מהווה הכללה על דרך הפניה של כל המידע שפורט בדוח המידי הנזכר לעיל.

ביום 3 באוגוסט 2015 החליט דירקטוריון הבנק, לאחר קבלת המלצתה של ועדת התגמול של הבנק, לאשר מתאר הצעה לעובדים על פיו יוקצו 229,990 כתבי אופציה ל-19 ניצעים, מנהלים בבנק.

תוכנית האופציות מבוססת על והעקרונות של תוכנית האופציות שאושרה על ידי הבנק בשנת 2014 ואשר על פיהן הבנק הקצה ביום 19 ביוני 2014 אופציות למנהלים. ראה להלן.

כתבי האופציות הוקצו כמפורט להלן:

- עד 11,494 כתבי אופציה ד' שיוענק למנהל אחד בבנק המועסק על פי חוזה אישי והניתנים למימוש עד ל-11,494 מניות רגילות בנות 0.1 שקלים חדשים ערך נקוב, כל אחת, של הבנק. בהתאם לתוכנית אופציות ד' מיום 19 ביוני 2014.
- עד 218,496 כתבי אופציה ה' שיוענקו לעד שמונה עשר מנהלים בבנק המועסקים במסגרת הסכמים קיבוציים, והניתנים למימוש עד ל-218,496 מניות רגילות בנות 0.1 שקלים חדשים ערך נקוב, כל אחת, של הבנק. בהתאם לתוכנית אופציות ה' מיום 19 ביוני 2014.

ערך ההטבה התיאורטי של כתבי האופציה בתוכניות, כאמור, שחושב בהתאם לכללי התקינה החשבונאית מסתכם בכ-1.6 מיליוני שקלים חדשים (כ-1.9 מיליוני שקלים חדשים, כולל מס שכר). בפריסת ערך ההטבה התיאורטי בספרי הבנק, ילקח בחשבון אומדן לשיעור הנטישה הצפוי של ניצעי התוכניות.

יתר פרטי התוכניות ומתאר ההצעה לעובדים (ובכלל זה תנאי הסף לזכאות לכתבי האופציה, מועדי ההבשלה של כתבי האופציה והתקופות למימושם וכן סמכות הדירקטוריון להפחתת הכמות של כתבי האופציה, פקיעת כתבי אופציה והשבת ההטבה הכספית) פורטו בדוח מידי מיום 3 באוגוסט 2015, אסמכתא מספר 2015-01-088305. איזכור זה מהווה הכללה על דרך הפניה של כל המידע שפורט בדוח המידי הנזכר לעיל.

ביאור 23 - עסקאות תשלום מבוסס מניות - המשך

להלן פירוט ההנחות ששימשו בחישוב השווי ההוגן של אופציה בודדת, וכן תוצאת השווי ההוגן לאופציה בודדת, עבור כל אחת מהמנות שהוענקו ביום 19 ביוני 2014:

סך הכל	מנה 3	מנה 2	מנה 1	
תכנית אופציות א				
2,083	665	690	728	כמות אופציות (באלפים)
	25.94-35.64%	22.00%-34.72%	20.07%-28.99%	סטיית תקן שנתית
	46.21	46.21	46.21	מחיר מימוש (בשקלים חדשים)
	(0.70%)-1.08%	(0.87%)-0.64%	(0.45%)-0.08%	ריבית חסרת סיכון
	4.75-6.75	3.75-5.75	2.75-4.75	זמן לפקיעה בשנים
	8.43	8.12	7.70	שווי הוגן לאופציה בודדת
16,815	5,605	5,605	5,605	סך שווי הוגן למנה באלפי שקלים חדשים
תכנית אופציות ב				
873	275	284	314	כמות אופציות (באלפים)
	25.94-35.64%	22.00%-34.72%	20.07%-28.99%	סטיית תקן שנתית
	46.21	46.21	46.21	מחיר מימוש (בשקלים חדשים)
	(0.70%)-1.08%	(0.87%)-0.64%	(0.45%)-0.08%	ריבית חסרת סיכון
	4.75-6.75	3.75-5.75	2.75-4.75	זמן לפקיעה בשנים
	8.43	8.17	7.73	שווי הוגן לאופציה בודדת
7,066	2,319	2,319	2,428	סך שווי הוגן למנה באלפי שקלים חדשים
תכנית אופציות ג				
2,709	896	896	917	כמות אופציות (באלפים)
	25.94-35.64%	22.00%-34.72%	20.07%-28.99%	סטיית תקן שנתית
	46.21	46.21	46.21	מחיר מימוש (בשקלים חדשים)
	(0.70%)-1.08%	(0.87%)-0.64%	(0.45%)-0.08%	ריבית חסרת סיכון
	4.75-6.75	3.75-5.75	2.75-4.75	זמן לפקיעה בשנים
	8.35	8.06	7.64	שווי הוגן לאופציה בודדת
21,710	7,482	7,222	7,006	סך שווי הוגן למנה (אלפי שקלים חדשים)
תכנית אופציות ד				
1,182	394	394	394	כמות אופציות (באלפים)
	25.94-26.81%	22.00%-28.31%	20.07%-27.06%	סטיית תקן שנתית
	46.21	46.21	46.21	מחיר מימוש (בשקלים חדשים)
	(0.70%)-0.61%	(0.87%)-0.26%	(0.16%)-(0.12%)	ריבית חסרת סיכון
	4.50	4.50	4.50	זמן לפקיעה בשנים
	7.64	8.17	8.42	שווי הוגן לאופציה בודדת
9,546	3,010	3,219	3,317	סך שווי הוגן למנה (אלפי שקלים חדשים)
תכנית אופציות ה				
5,046	1,682	1,682	1,682	כמות אופציות (באלפים)
	25.94-26.81%	22.00%-28.31%	20.07%-27.06%	סטיית תקן שנתית
	46.21	46.21	46.21	מחיר מימוש (בשקלים חדשים)
	(0.70%)-0.61%	(0.87%)-0.26%	(0.16%)-(0.12%)	ריבית חסרת סיכון
	4.50	4.50	4.50	זמן לפקיעה בשנים
	7.64	8.17	8.42	שווי הוגן לאופציה בודדת
40,754	12,850	13,742	14,162	סך שווי הוגן למנה (אלפי שקלים חדשים)

ביאור 23 - עסקאות תשלום מבוסס מניות - המשך

להלן פירוט ההנחות ששימשו בחישוב השווי ההוגן של אופציה בודדת, וכן תוצאת השווי ההוגן לאופציה בודדת, עבור כל אחת מהמנות שהוענקו ביום 3 באוגוסט 2015:

סך הכול	מנה 2	מנה 1	
			תכנית אופציות ד
12	6	6	כמות אופציות (באלפים)
	17.48%-22.92%	17.48%-21.01%	סטיית תקן שנתית
	⁽¹⁾ 47.76	⁽¹⁾ 47.76	מחיר מימוש (בשקלים חדשים)
	(0.86%)-(0.45%)	(0.86%)-(0.58%)	ריבית חסרת סיכון
	3.50	3.50	זמן לפקיעה בשנים
	6.91	7.08	שווי הוגן לאופציה בודדת
80	40	40	סך שווי הוגן למנה (אלפי שקלים חדשים)
			תכנית אופציות ה
218	109	109	כמות אופציות (באלפים)
	17.48%-22.92%	17.48%-21.01%	סטיית תקן שנתית
	47.76	47.76	מחיר מימוש (בשקלים חדשים)
	(0.86%)-(0.45%)	(0.86%)-(0.58%)	ריבית חסרת סיכון
	3.50	3.50	זמן לפקיעה בשנים
	6.91	7.08	שווי הוגן לאופציה בודדת
1,529	755	774	סך שווי הוגן למנה (אלפי שקלים חדשים)

(1) בתוספת הפרשי הצמדה והתאמת דיבידנד

להלן פרטים על כמות האופציות למניות ומחירי המימוש עבור כלל התוכניות:

2015		2016		2017		
ממוצע משוקלל של מחיר המימוש (בשקלים חדשים)	מספר אופציות	ממוצע משוקלל של מחיר המימוש (בשקלים חדשים)	מספר אופציות	ממוצע משוקלל של מחיר המימוש (בשקלים חדשים)	מספר אופציות	
46.21	11,893,823	46.24	10,420,496	46.24	8,071,922	קיימות במחזור לתחילת שנה
47.76	229,990	-	-	-	-	הוענקו במהלך השנה ⁽¹⁾
46.21	1,699,397	46.26	1,599,747	46.26	1,297,047	חולטו במהלך השנה
46.21	3,920	46.27	748,827	46.26	1,947,863	מומשו במהלך השנה ⁽²⁾
46.24	10,420,496	46.24	8,071,922	46.23	4,827,012	קיימות במחזור לסוף שנה

(1) הממוצע המשוקלל של השווי ההוגן של האופציות למניות שהוענקו במהלך שנת 2015 במועד המדידה היה 6.99 שקלים חדשים. (שנת 2014 - 8.06 שקלים חדשים).

(2) הממוצע המשוקלל של מחירי המניה במועד המימוש של האופציות למניות שמומשו במהלך שנת 2017 היה 61.98 שקלים חדשים (שנת 2016 - 53.09 שקלים חדשים).

ביאור 23 - עסקאות תשלום מבוסס מניות - המשך

להלן פרטים על אופציות למניות הקיימות במחזור לסוף השנה מחולקות לפי תחומים של מחירי מימוש:

תחום מחירי מימוש (בשקלים חדשים)	31 בדצמבר 2017	31 בדצמבר 2016	31 בדצמבר 2015
מספר האופציות	40-50	40-50	40-50
ממוצע משוקלל של מחיר המימוש (בשקלים חדשים)	4,827,012	8,071,922	10,420,496
ממוצע משוקלל של יתרת אורך החיים החוזי (בשנים)	46.23	46.24	46.24
מזה ניתנות למימוש:	1.77	2.57	3.51
מספר האופציות	2,389,747	2,136,379	1,157,176
ממוצע משוקלל של מחירי המימוש (בשקלים חדשים)	46.26	46.25	46.21

4. ביום 14 בפברואר 2017 אישרה האסיפה הכללית של הבנק, לאחר קבלת אישורו של הדירקטוריון והמלצת ועדת התגמול, מדיניות תגמול מעודכנת לנושאי משרה בבנק, בתוקף לשלוש שנים, החל מיום 1 בינואר 2017.

ביום 31 באוגוסט 2017 אישר דירקטוריון הבנק, לאחר שהתקבל לכך אישור ועדת התגמול, מיום 12 ביוני 2017, הצעת כתבי אופציה לנושאי משרה בבנק, בהתאם לסעיף 15 ב(1)(א) לחוק ניירות ערך. בנוסף, אישר דירקטוריון הבנק, לאחר קבלת אישורה של ועדת התגמול, הצעת כתבי אופציה לעובדים מרכזיים בבנק וכן למנהלים נוספים בבנק ובחברות בת של הבנק, בהתאם לסעיף 15 ב(1)(א) לחוק ניירות ערך, והכל כמפורט בדיווח שפרסם הבנק ביום 31 באוגוסט 2017, אסמכתא מספר 2017-01-088584 (להלן: "דוח המתאר"). (בנוסף אושרו מאגרים של כתבי אופציה להנפקה בשתי מנות שנתיות נוספות לשנים 2018, 2019 מעבר זו שתוקצה בשנת 2017, אשר הנפקתן תהיה כפופה לקבלת האישרים הנדרשים מועדת התגמול והדירקטוריון בבוא העת).

במסגרת החלטת הדירקטוריון מיום 31 באוגוסט 2017 אושרו תוכניות להקצאת כתבי אופציה כמפורט להלן:

- תוכנית אופציות א' - עד 572,985 כתבי אופציה א' שיוענקו לעד שבעה נושאי משרה בבנק שאינם שומרי סף, והניתנים למימוש עד ל-572,985 מניות רגילות בנות 0.1 שקלים חדשים ערך נקוב, כל אחת, של הבנק.
- תוכנית אופציות ב' - עד 254,076 כתבי אופציה ב' שיוענקו לעד חמישה נושאי משרה שהינם שומרי סף, והניתנים למימוש עד ל-254,076 מניות רגילות בנות 0.1 שקלים חדשים ערך נקוב, כל אחת, של הבנק.
- תוכנית אופציות ג' - עד 180,353 כתבי אופציה ג' שיוענקו לעד ארבעה עובדים מרכזיים בבנק וכן לעד שלושה עשר עובדים מרכזיים בחברות בת של הבנק אשר אושרו כנכללים בקבוצה זו, והניתנים למימוש עד ל-180,353 מניות רגילות בנות 0.1 שקלים חדשים ערך נקוב, כל אחת, של הבנק.
- תוכנית אופציות ד' - עד 978,796 כתבי אופציה ד' שיוענקו לעד שישים ותשעה בבנק המועסקים על פי חוזים אישיים וכן לעד שלושים ואחד מנהלים נוספים בבנק ובחברות בת של הבנק אשר אושרו כנכללים בקבוצה זו, והניתנים למימוש עד ל-978,796 מניות רגילות בנות 0.1 שקלים חדשים ערך נקוב, כל אחת, של הבנק.
- תוכנית אופציות ה' - עד 1,365,244 כתבי אופציה ה' שיוענקו לעד מאתיים שישים ושבעה מנהלים בבנק המועסקים במסגרת הסכמים קיבוציים, והניתנים למימוש עד ל-1,365,244 מניות רגילות בנות 0.1 שקלים חדשים ערך נקוב, כל אחת, של הבנק.

כתבי האופציה שהונפקו על שם הנאמן עבור כל נושא משרה, על פי תוכניות אופציות א' ב' או ג', חולקו לשלוש מנות שוות אשר יהיו ניתנות למימוש החל מיום 1 באפריל 2019, 1 באפריל 2020 ו-1 באפריל 2021 ותפקענה שנה וחצי ממועד זה. כתבי האופציה שהונפקו על פי תוכנית אופציות ד', ה' יהיו ניתנות למימוש במנה אחת החל מתום שנתיים ממועד ההנפקה ועד 5 שנים מיום ההנפקה.

זכאותו של ניצע לכתבי אופציה על פי כל אחת מתוכניות האופציות לעיל, עבור שנת מענק כלשהי, מותנית בכך שבשנת המענק יתקיימו כל תנאי הסף להלן:
שיעור התשואה להון בשנת המענק לא יפחת מ-9%;

ביאור 23 - עסקאות תשלום מבוסס מניות - המשך

יחס הלימות ההון הכולל ייחס הלימות הון הליבה של הבנק, לשנת המענק, לא יפחתו מן היחסים המינימליים שנקבעו בהוראות בנק ישראל.

בנוסף, תנאי הזכאות לכתבי אופציה יקבעו על פי הקריטריונים הבאים:

- כתבי אופציה א' וכתבי אופציה ב' שהונפקו עבור ניצעים שהם נושאי משרה בבנק, כאמור לעיל, מהווים חלק מן התגמול המשתנה של נושאי המשרה. זכאותו של נושא משרה לכתבי אופציה א' או ב', הכלולים במנה השנתית עבור שנת 2017, תיקבע על פי ארבעה קריטריונים שהינם בגדר "יעדים כלל חברתיים" הניתנים למדידה (להלן: "המדדים הכמותיים") וכן, על בסיס שני קריטריונים איכותיים המבוססים על הערכת הממונה ביחס להשגת היעדים האישיים (להלן: "היעדים האישיים") של נושא המשרה שהוגדרו במסגרת מתאר ההצעה לעובדים, וכן על הערכת תפקודו של נושא המשרה על ידי הממונה, בהתאם לשיקול דעתו (להלן: "שיקול דעת הממונה"). (היעדים האישיים וכן שיקול דעת הממונה ייקראו להלן: "המדדים האיכותיים").

המשקל הכולל של המדדים הכמותיים יהיה בשיעור של ארבעים ושניים אחוזים מן המנה השנתית של כתבי אופציה א' ובשיעור של שלושים אחוזים מן המנה השנתית של כתבי אופציה ב'. המשקל הכולל של המדדים האיכותיים יהיה בשיעור של חמישים ושניים אחוזים מן המנה השנתית של כתבי אופציה א' ובשיעור של שלושים אחוזים ומשקלו של מדד שיקול דעת הממונה יהיה בשיעור של עשרים ושניים אחוזים. המשקל הכולל של המדדים האיכותיים, יהיה בשיעור של חמישים ושמונה אחוזים מן המנה השנתית של כתבי אופציה א' ובשיעור של ארבעים אחוזים לתוכנית אופציה ב'. המשקל הכולל של המדדים האיכותיים יהיה בשיעור של שבעים אחוזים מן המנה השנתית של כתבי אופציה ב', כך שמשקלו של מדד העצום האישיים יהיה בשיעור של שלושים אחוזים ומשקלו של מדד שיקול דעת הממונה לתוכנית אופציות א' יהיה בשיעור של ארבעים אחוזים לתוכנית אופציות ב'.

- זכאותם של ניצעים שאינם נושאי משרה בבנק, לכתבי אופציה ג' וד', בגין שנת מענק כלשהי, תקבע על בסיס המדדים הכמותיים, ולא תיקבע על פי מדד איכותי כלשהו. זכאותם של ניצעים שאינם נושאי משרה בבנק, לכתבי אופציה ה', בגין שנת מענק כלשהי, תקבע על בסיס המדדים הכמותיים, וכן על פי דרגת האיכות שתיקבע לאותם ניצעים, כמפורט בסעיף 2.12.9 לדוח המתאר.

המדדים הכמותיים שהוגדרו במסגרת תוכנית האופציות הינם שיעור התשואה להון, תשואת מניית הבנק ביחד למדד הבנקים, יחס היעילות התפעולית והיחס הממוצע של פיקדונות לאשראי. ערך ההטבה התיאורטי של כתבי האופציה בתוכניות, כאמור, המחושב בהתאם לכללי הרישום החשבונאי בתקינה האמריקאית בהתאם ל-ASC718 מסתכם בכ-28 מיליון שקלים חדשים. בפריסת ערך ההטבה התיאורטי בספרי הבנק, ילקח בחשבון אומדן לשיעור הנטישה הצפוי של ניצעי התוכניות.

האופציות הוקצו במסלול "רווח הון", בהתאם לסעיף 102 לפקודת מס הכנסה. לפיכך, ההטבה שתנבע לניצעים כתוצאה ממימוש כתבי אופציה אלה, תמוסה על פי שיעור מס רווח הון שיחול עליהם במועד מימוש כתבי האופציה. יתר פרטי התוכניות ומתאר ההצעה לעובדים (ובכלל זה תנאי הסף לזכאות לכתבי האופציה, מועדי ההבשלה של כתבי האופציה והתקופות למימושם וכן סמכות הדירקטוריון להפחתת הכמות של כתבי האופציה, פקיעת כתבי אופציה והשבת ההטבה הכספית) פורטו בדוח מיידי מיום 31 באוגוסט 2017, אסמכתא מספר 2017-01-088584 איזכור זה מהווה הכללה על דרך הפניה של כל המידע שפורט בדוח המיידי הנזכר לעיל.

ביאור 23 - עסקאות תשלום מבוסס מניות - המשך

להלן פירוט ההנחות ששימשו בחישוב השווי ההוגן של אופציה בודדת, וכן תוצאת השווי ההוגן לאופציה בודדת, עבור האופציות שהוענקו ביום 31 באוגוסט 2017:

מחיר מימוש - 64.65 שקלים חדשים⁽²⁾
 ריבית חסרת סיכון - 0.39% - (0.44%)
 סטיית תקן שנתית - 19.11% - 16.54%

תכנית אופציות					
ה	ד	ג	ב	א	
1,365	979	180	254	573	כמות אופציות (באלפים)
5.09	5.09	3.09-5.09	3.09-5.09	3.09-5.09	זמן לפקיעה (בשנים)
8.63	8.63	7.22	(1)7.36	(1)7.33	שווי הוגן ממוצע לאופציה בודדת
					סך שווי הוגן (באלפי שקלים חדשים)
11,780	8,449	1,300	1,869	4,200	

(1) שווי הוגן בגין מרכיבי שיקול דעת ממונה ועמידה ביעדים אישים חושב מחדש נכון ליום 31 בדצמבר 2017

(2) בתוספת הפרשי הצמדה והתאמת דיבידנד

להלן פרטים על כמות האופציות למניות ומחירי המימוש עבור כלל התוכניות:

2017		
ממוצע משוקלל של מחיר המימוש (בשקלים חדשים)	מספר אופציות	
-	-	קיימות במחזור לתחילת שנה
64.65	3,351,420	הוענקו במהלך השנה ⁽¹⁾
64.65	463	חולטו במהלך השנה
-	-	מומשו במהלך השנה
64.65	3,350,957	קיימות במחזור לסוף שנה

(1) הממוצע המשוקלל של השווי ההוגן של האופציות למניות שהוענקו במהלך שנת 2017 במועד המדידה היה 8.24 שקלים חדשים.

להלן פרטים על אופציות למניות הקיימות במחזור לסוף השנה מחולקות לפי תחומים של מחירי מימוש:

31 בדצמבר 2017		תחום מחירי מימוש (בשקלים חדשים)
60-70		
3,350,957		מספר האופציות
64.65		ממוצע משוקלל של מחיר המימוש (בשקלים חדשים)
		ממוצע משוקלל של יתרת אורך החיים החוזי (בשנים)
4.50		מזה ניתנות למימוש:
-		מספר האופציות
		ממוצע משוקלל של מחירי המימוש (בשקלים חדשים)
-		

ביאור 24 - הון מניות והון⁽¹⁾

א. להלן פרטים בדבר הון המניות של הבנק (בשקלים חדשים):

מונפק ונפרע		רשום	
31 בדצמבר		31 בדצמבר	
2016	2017	2016	2017
23,456,851	23,263,136	40,000,000	40,000,000

מניות רגילות בנות 0.1 שקל חדש⁽²⁾

(1) לעניין הקצאת כתבי אופציות לרכישת מניות - ראה ביאור 23 לדוחות הכספיים.

(2) המניות רשומות למסחר בבורסה לניירות ערך בתל-אביב.

ביום 18 בספטמבר 2017 החליט דירקטוריון הבנק לבטל 2,500,000 מניות בנות 0.1 ש"ח ע.ג. כל אחת, בהונו המונפק של הבנק, שנרכשו על ידי הבנק ומהוות מניות רדומות שאינן מקנות לבנק זכויות כלשהן. בהתאם לכך, ביום 25 בספטמבר 2017 בוטלו ברישומי הבנק המניות הרדומות.

ב. מדיניות חלוקת הדיבידנד:

ביום 21 בנובמבר 2016, אישר דירקטוריון הבנק תוכנית חומש אסטרטגית חדשה לשנים 2017 עד 2021 ובמסגרתה החלטה על מדיניות חלוקת דיבידנד החל משנת 2017.

מדיניות הדיבידנד של הבנק בשנת 2017, הינה לחלק בגין הרווחים הרבעוניים, דיבידנד בשיעור של 30% מן הרווח הנקי המיוחס לבעלי המניות של הבנק.

הבנק קיבל את אישורה של המפקחת על הבנקים למתווה זה.

בהתאם להחלטה מיום 21 בנובמבר 2016, דירקטוריון הבנק יעקוב אחר הביצוע של התוכנית האסטרטגית החדשה, במטרה לבחון את האפשרות להגדלה של שיעור הדיבידנד שצוין לעיל במדרגה נוספת, החל משנת 2018. זאת בכפוף לקבלת אישורה של המפקחת על הבנקים.

ביום 26 בפברואר 2018, החליט דירקטוריון הבנק, לעדכן את מדיניות הדיבידנד של הבנק, לשנים 2018 עד 2021, וזאת לאחר שעקב אחר ביצוע התוכנית האסטרטגית כאמור.

מדיניות הדיבידנד המעודכנת של הבנק הינה לחלק, החל משנת 2018, בגין הרווחים הרבעוניים, דיבידנד בשיעור של עד 40% מהרווח הנקי המיוחס לבעלי המניות של הבנק.

הבנק קיבל את אישורה של המפקחת על הבנקים, למתווה של מדיניות הדיבידנד האמורה.

מדיניות הדיבידנד המעודכנת, הינה בכפוף לעמידה של הבנק ביחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון, כנדרש על פי הוראות המפקחת על הבנקים, ולשמירה על שולי ביטחון נאותים.

הדירקטוריון יעקוב אחר הביצוע של מדיניות הדיבידנד המעודכנת, והוא רשאי לערוך בה שינויים, מעת לעת, ככל שיידרש, לפי שיקול דעתו.

להלן תמצית ההחלטות הקודמות שקבע הדירקטוריון לעניין מדיניות חלוקת דיבידנד:

- ביום 28 באפריל 2006 נקבע, כי יחולק בכל שנה דיבידנד בשיעור של 40% מהרווח הנקי מפעולות רגילות ו-80% מהרווח הנקי מפעולות בלתי רגילות.

- ביום 23 ביולי 2012 נקבע, כי בתקופת תוכנית החומש לשנים 2013-2017 תישמר מדיניות חלוקת דיבידנד שאימץ לעצמו הבנק.

- ביום 14 באוגוסט 2013 נקבע קו פעולה לפיו עד ליום 31 בדצמבר 2014, יחולק דיבידנד בשיעור של עד 30% מהרווח הנקי השנתי מפעולות רגילות ו-80% מהרווח השנתי מפעולות בלתי רגילות.

- ביום 23 בדצמבר 2014, החליט דירקטוריון הבנק לאשר מדיניות חלוקת דיבידנד לשנים 2015-2016.

- מדיניות הדיבידנד הינה לחלק בגין הרווחים הרבעוניים בשנים 2015 ו-2016 (החל מן הרבעון הראשון של שנת 2015) דיבידנד בשיעור של עד 15% מהרווח הנקי המיוחס לבעלי המניות.

- באותו מועד ובטרם ההחלטה שבתוקף מיום 21 בנובמבר 2016, כאמור לעיל, הוחלט כי בשנת 2017 מדיניות הדיבידנד תמשיך ותהא, חלוקה, בכל שנה של 40% מהרווח הנקי מפעולות רגילות ו-80% מפעולות בלתי רגילות.

ביאור 24 - הון מניות והון - המשך

- ג. להלן פרטים בדבר מגבלות על חלוקת דיבידנדים:
- לפי הוראות הפיקוח על הבנקים ביחס לחלוקת דיבידנד על-ידי תאגידים בנקאיים, אין בנק יכול לחלק דיבידנד במזומן כל עוד נכסיו הלא כספיים עולים על הונו העצמי. ליום 31 בדצמבר 2014 עולה הונו המדווח של הבנק על נכסיו הלא כספיים בסך של 7,371 מיליוני שקלים חדשים.
  - בהיתר שניתן לרוכשי גרעין השליטה בבנק על ידי נגיד בנק ישראל, נקבע, כי לא יחולק דיבידנד מרווחים שנצברו עד ליום 30 בספטמבר 1994 שסכומם (לאחר היוון לקרנות הון בשנת 1998), כ-100 מיליוני שקלים חדשים.
- כמו כן לא יבצע הבנק חלוקת דיבידנד, אלא אם קיבל אישור מראש מהפיקוח על הבנקים לחלוקה כאשר:
1. יתרת העודפים המצטברת של הבנק, בניכוי ההפרשים בחובה שנכללו ברווח כולל אחר אינה חיובית.
  2. אחת או יותר משלוש השנים האחרונות הסתיימה בהפסד כולל.
  3. התוצאה המצטברת בשלושת הרבעונים המסתיימים בתום תקופת הביניים שלגביה פורסם הדוח הכספי האחרון מראה על הפסד כולל.
- ד. ביום 2 ביוני 2014, פנה הבנק לפיקוח על הבנקים בבקשה לקבל את אישורו לרכישה עצמית של מניות הבנק בהיקף של 5 מיליון מניות.
- ביום 17 ביולי 2014 העביר הבנק לבקשת הפיקוח את פירוט תוכנית הרכישה לפי מועדים.
- תוכנית הרכישה שהוצגה מחולקת לחמישה חלקים החל מהרבעון הרביעי של שנת 2015 ועד לרבעון הרביעי של שנת 2017 תוך מגבלה לכל מנה של רכישה עצמית ובסך הכל לא יותר מ-5 מיליון מניות. בהתאם לתוכנית הבנק ימכור את כל המניות העודפות אם יהיו כאלו לאחר תום תקופת המימוש של כל כתבי האופציה על פי תוכנית האופציות.
- ביום 27 ביולי 2014 אישר הפיקוח על הבנקים את תוכנית הרכישה בכפוף לתנאים שנקבעו בין הבנק לבין הפיקוח על הבנקים.
- ביום 13 באוגוסט 2014 אישר דירקטוריון הבנק את מתווה הרכישה העצמית כאמור. עד למועד זה, לא ביצע הבנק רכישה עצמית של מניות בהתאם לתוכניות הרכישה שהוצגו בשנת 2014.
- ביום 1 בפברואר 2018 פנה הבנק לפיקוח על הבנקים בבקשה לקבל את אישורו לרכישה עצמית של מניות הבנק בהיקף של 5 מיליון מניות.
- רכישת המניות נועדה להתבצע כנגד מניות שהוקצו או שיוקצו בעתיד, על פי תוכניות האופציות לשנים 2014-2016 ולתוכנית האופציות לשנים 2017-2019.
- רכישה עצמית של מניות הבנק דומה במהותה לחלוקת דיבידנד.

ביאור 25 - הלימות הון, נזילות ומינוף לפי הוראות הפיקוח על הבנקים
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. הלימות הון לפי הוראות הפיקוח על הבנקים

מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מס' 201-211 בדבר "מדידה והלימות הון"

31 בדצמבר 2016	31 בדצמבר 2017
(מבוקר)	(מבוקר)

1. בנתוני המאוחד

א. הון לצורך חישוב יחס ההון

2016	2017	
13,318	14,333	הון עצמי רובד 1
13,318	14,333	הון רובד 1
4,888	5,251	הון רובד 2
18,206	19,584	סך הכל הון כולל

ב. יתרות משוקללות של נכסי סיכון

2016	2017	
122,605	130,525	סיכון אשראי
1,184	1,605	סיכונים שוק
8,113	8,394	סיכון תפעולי
131,902	140,524	סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון ⁽¹⁾

ג. יחס ההון לרכיבי סיכון

נתוני הבנק:

2016	2017	
10.10	10.20	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
10.10	10.20	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
13.80	13.94	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
9.76	9.86	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים ⁽²⁾
13.26	13.36	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים ⁽²⁾

2. חברות בת משמעותיות

בנק יב לעובדי המדינה בע"מ והחברות המאוחדות שלו

2016	2017	
9.41	9.27	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
9.41	9.27	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
13.27	13.01	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
9.00	9.00	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים
12.50	12.50	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

(1) מסך היתרות המשוקללות של נכסי הסיכון הופחתו סך של 298 מיליוני שקלים חדשים בשל התאמות בגין תכנית ההתייעלות (בגין 31 בדצמבר 2016 - 245 מיליוני שקלים חדשים).

(2) יחסי ההון הנדרשים על ידי המפקח מיום 1 בינואר 2015. החל מיום 1 בינואר 2015, מתווספת ליחסים אלה דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור למועד הדיווח. דרישה זו יושמה בהדרגה עד ליום 1.1.2017.

ביאור 25 - הלימות הון, נדילות ומינוף לפי הוראות הפיקוח על הבנקים - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. הלימות הון לפי הוראות הפיקוח על הבנקים - המשך

מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מס' 201-211 בדבר "מדידה והלימות הון" - המשך

ליום 31 בדצמבר 2016	ליום 31 בדצמבר 2017	
		3. רכיבי ההון לצורך חישוב יחס ההון (בנתוני המאוחד)
		א. הון רובד 1
13,324	14,327	הון עצמי
(91)	(169)	הבדלים בין הון עצמי לבין הון עצמי רובד 1
13,233	14,158	סך הון עצמי רובד 1, לפני התאמות פיקוחיות וניכויים
		התאמות פיקוחיות וניכויים:
(87)	(87)	מוניטין
(16)	(11)	התאמות פיקוחיות וניכויים אחרים
(103)	(98)	סך הכל התאמות פיקוחיות וניכויים, לפני התאמות בגין תכנית ההתייעלות - הון רובד 1
188	273	סך התאמות בגין תכנית ההתייעלות ⁽¹⁾
13,318	14,333	סך הכל הון רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים
		ב. הון רובד 2
3,491	3,821	הון רובד 2: מכשירים, לפני ניכויים
1,397	1,430	הון רובד 2: הפרשות, לפני ניכויים
4,888	5,251	סך הון רובד 2, לפני ניכויים
		ניכויים:
-	-	סך הכל ניכויים-הון רובד 2
4,888	5,251	סך הכל הון רובד 2

4. השפעת הוראות המעבר על יחס הון עצמי רובד 1 :

ליום 31 בדצמבר 2016	ליום 31 בדצמבר 2017	
		יחס ההון לרכיבי סיכון
9.83%	9.92%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון לפני השפעת הוראת המעבר בהוראת 299 ולפני השפעת ההתאמות בגין תכנית ההתייעלות ⁽²⁾
0.13%	0.06%	השפעת הוראות המעבר, לפני השפעת התאמות בגין תכנית ההתייעלות
0.14%	0.22%	השפעת ההתאמות בגין תכנית ההתייעלות
10.10%	10.20%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון לאחר יישום הוראות מעבר

(1) מזה 202 מיליוני שקלים חדשים בגין תוכנית התייעלות בנושא עובדים ו-71 מיליוני שקלים חדשים בגין תוכנית התייעלות בתחום הנדל"ן (ביום 31 בדצמבר 2016 - 188 מיליוני שקלים חדשים בגין תוכנית התייעלות בנושא עובדים).

(2) לפני השפעת הוראות מעבר הנוגעות לאימוץ כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית בנושא זכויות עובדים.

ביאור 25 - הלימות הון, נזילות ומינוף לפי הוראות הפיקוח על הבנקים - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. יחס כיסוי נזילות לפי הוראות הפיקוח על הבנקים

מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מס' 221 בדבר יחס כיסוי נזילות

ליום 31 בדצמבר 2016	ליום 31 בדצמבר 2017	באחוזים
		1. בנתוני המאוחד
117	118	יחס כיסוי הנזילות ⁽¹⁾
80	100	יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים ⁽²⁾
		2. בנתוני הבנק
117	118	יחס כיסוי הנזילות ⁽¹⁾
80	100	יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים ⁽²⁾
		3. חברות בת משמעותיות
		בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ והחברות המאוחדות שלו
286	260	יחס כיסוי הנזילות ⁽¹⁾
100	100	יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים ⁽²⁾

(1) במונחים של ממוצעים פשוטים של תצפיות יומיות במשך הרבעון המדווח.

(2) החל מיום 1 בינואר 2017 יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים הינו 100%.

ג. יחס מינוף לפי הוראות הפיקוח על הבנקים

מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מס' 218 בדבר יחס מינוף

ליום 31 בדצמבר 2016	ליום 31 בדצמבר 2017	באחוזים
		1. בנתוני המאוחד
13,318	14,333	הון רובד ⁽¹⁾
252,489	261,504	סך החשיפות
		2. חברות בת משמעותיות
		בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ והחברות המאוחדות שלו
5.00	5.14	יחס המינוף
4.70	4.70	יחס המינוף המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים ⁽²⁾

(1) להשפעת הוראות המעבר והשפעת ההתאמות בגין תוכנית ההתייעלות, ראה סעיף א.3, א.4 לעיל.

(2) תאגיד בנקאי נדרש לעמוד ביחס המינוף המזערי שנדרש על ידי המפקח על הבנקים החל מיום 1 בינואר 2018.

ביאור 25 - הלימות הון, נזילות ומינוף לפי הוראות הפיקוח על הבנקים - המשך

- ד. ביום 28 בספטמבר 2014 פרסם המפקח על הבנקים חוזר לעדכון הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 329, וכן, קובץ שאלות ותשובות באותו נושא. החוזר כולל שני תיקונים להוראה:
- הגדלת יעד ההון - יעד הון עצמי רובד 1 ויעד ההון הכולל לרכיבי סיכון יכללו תוספת בשיעור המבטא 1% מיתרת תיק האשראי לדיור. הגדלת יעדי ההון תבצע בשיעורים רבעוניים קבועים מיום 1 בינואר 2015 ועד 1 בינואר 2017 (לאורך שמונה רבעונים).
  - משקל סיכון להלוואות ממונפות בריבית משתנה - משקל הסיכון להלוואות ממונפות בריבית משתנה יפחת משיעור של 100% ל-75%.

דרישה זו יושמה בהדרגה עד ליום 1 בינואר 2017. יחס הון עצמי רובד 1 המזערי ויחס ההון הכולל המזערי הנדרשים על ידי המפקח על הבנקים, על בסיס מאוחד, לפי נתוני מועד הדיווח הינם 9.86%- ו-13.36% בהתאמה. יעד זה, יכול שישתנה בהתאם לנתונים בפועל של תיק האשראי לדיור ושל סך נכסי הסיכון.

ה. החל מיום 1 בינואר 2015 מאמץ הבנק את כללי החשבונאות בארצות הברית בנושא זכויות עובדים. בהתאם להוראות מעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 299, יתרת הפסד כולל אחר מצטבר וסכומים שנזקפו ישירות לעודפים ליום 1 בינואר 2013, בגין מדידות מחדש של התחייבויות נטו או נכסים נטו בגין הטבה מוגדרת לעובדים, לא מובאים בחשבון באופן מיידי לצורך חישוב דרישות הון אלא כפופים להוראות מעבר, כך שההשפעה נפרסת בשיעורים שווים של 20% החל מיום 1 בינואר 2014, 40% מיום 1 בינואר 2015 ועד ליישום מלא החל מיום 1 בינואר 2018.

ו. ביום 28 באפריל 2015 פרסם המפקח על הבנקים הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא יחס מינוף. הוראה זו מאמצת את המלצות ועדת באזל לעניין יחס מינוף, שנקבעו בחודש ינואר 2014. יחס המינוף מבטא באחוזים ומוגדר כיחס בין הון רובד 1 לפי כללי באזל לבין סך החשיפות. סך החשיפות של הבנק הינו סכום החשיפות המאזניות, חשיפות לנגזרים, לעסקאות מימון ניירות ערך ופריטים חוץ מאזניים. על פי ההוראה, תאגיד בנקאי נדרש לעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד, החל מיום 1 בינואר 2018. תאגיד בנקאי אשר ביום פרסום ההוראה עומד בדרישה, לא ירד מהסף שנקבע בהוראה. תאגיד בנקאי אשר ביום פרסום ההוראה אינו עומד בדרישה, נדרש להגדיל את היחס בשיעורים רבעוניים קבועים עד ליום 1 בינואר 2018.

ז. ביום 22 באוקטובר 2015 פרסם המפקח על הבנקים חוזר בנושא דרישות הון בגין חשיפות לצדדים נגדיים מרכזיים (CCP). החוזר כולל עדכון להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 203 בנושא מדידה והלימות הון, בהתאם להנחיות ועדת באזל בנושא. בהוראה נקבעו הכללים לטיפול בחשיפה למסלקות הנובעות ממסחר בנגזרי OTC, מעסקאות נגזרים סחירים ומעסקאות מימון ניירות ערך.

להלן עיקרי ההוראה המעודכנת:

- צד נגדי מרכזי הוגדר כמסלקה הפועלת כמתווך פיננסי בין צדדים נגדיים של חוזים הנסחרים בשוק פיננסי.
- חשיפת מסחר של בנק חבר מסלקה לצד נגדי מרכזי כשיר (QCCP), תשוקלל במשקל סיכון של 2% (לעומת ערך חשיפה אפס כיום). חשיפת מסחר של בנק חבר מסלקה, אשר מבצע העברות לקרן הסיכונים של המסלקה, תשוקלל בהתאם לנוסחה שנקבעה בהוראה.
- חשיפת מסחר של בנק חבר מסלקה ללקוחות הפעילים בבורסה בישראל, תחושב בהתאם לשיטת החישוב של עסקאות דו צדדיות (לעומת חישוב לפי כללי הבורסה בישראל כיום).
- חשיפת מסחר של בנק הפועל באמצעות חבר מסלקה, תשוקלל במשקל סיכון של 2% או 4%, בכפוף לעמידה בתנאים עסקיים, תפעוליים ומשפטיים שנקבעו בהוראה.
- חשיפת מסחר של בנק לצד נגדי מרכזי שאינו כשיר, תשוקלל במשקל הסיכון הרלבנטי של הצד הנגדי.

ביום 9 ביוני 2016 פרסם המפקח על הבנקים מכתב לפיו הוראות החוזר יחולו מיום 1 בינואר 2017 וכי עד ליום 30 ביוני 2017 ניתן להתייחס לבורסה בתל-אביב כצד נגדי כשיר גם אם טרם הוכרזה ככשירה. ביום 28 בדצמבר 2016, פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב המציין כי על אף האמור לעיל, חישוב סכום החשיפה בגין לקוחות הפעילים בבורסת המעוף ימשיך להיות על פי שיטת התרחישים. ביום 29.6.2017 פרסמה הרשות לניירות ערך הודעה בדבר יישום העקרונות לסטנדרטים בינלאומיים לתשתיות השוק הפיננסי על מסלקות הבורסה, העקביים עם העקרונות שפורסמו על ידי הבנק הבינלאומי (BIS) וארגון רשויות ניירות ערך הבינלאומי (IOSCO).

ביאור 25 - הלימות הון, נזילות ומינוף לפי הוראות הפיקוח על הבנקים - המשך

לאור הצהרת הרשות, אישר הפיקוח על הבנקים ביום 2 ביולי 2017, לסווג את מסלקת הבורסה ומסלקת מעו"ף כצדדים נגדיים מרכזיים כשירים לצרכי חישוב דרישות הון בגין חשיפות לצדדים נגדיים מרכזיים. הבנק מיישם את ההוראה.

ח. בחודשים דצמבר 2015 וינואר 2016 גייס הבנק בהנפקה פרטית כתבי התחייבות נדחים מותנים מסוג CoCo (Contingently Convertibles) הכוללים מנגנון לספיגת הפסדים באמצעות מחיקת קרן בסכום של 600 מיליוני שקלים חדשים. בחודש דצמבר 2017 גייס הבנק בהנפקה ציבורית כתבי התחייבות נדחים מותנים מסוג CoCo הכוללים מנגנון לספיגת הפסדים באמצעות מחיקת קרן בסכום של 679 מיליוני שקלים חדשים. כתבי ההתחייבות עומדים בתנאי הכשירות של הוראות באזל III ומוכרים כהון רובד 2. כתב ההתחייבות כולל מנגנון לספיגת ההפסדים במקרה שיחס הון עצמי רובד 1 של הבנק יורד מתחת לשיעור של 5% או בהתרחש אירוע מכונן לאי קיימות של הבנק, וזאת בהתאם להחלטת הפיקוח על הבנקים. במקרים אלה תבוצע מחיקה מלאה או חלקית של כתב ההתחייבות. במקרה שבו יעלה יחס הון עצמי רובד 1 מעל היחס המזערי הנדרש הבנק יהיה רשאי להודיע על ביטול מחיקת הקרן באופן חלקי או מלא. בחודש יולי 2016, גייס בנק יב בהנפקה פרטית כתבי התחייבות נדחים מותנים מסוג CoCo הכוללים מנגנון לספיגת הפסדים באמצעות מחיקת קרן, בסכום של 218 מיליוני שקלים חדשים. בחודש אוגוסט 2017, גייס בנק יב בהנפקה פרטית כתבי התחייבות נדחים מותנים נוספים מסוג CoCo בסכום של 120 מיליוני שקלים חדשים. כתבי ההתחייבות עומדים בתנאי הכשירות של הוראות באזל III ומוכרים כהון רובד 2. ראה להלן בסעיף ט"ו פרטים על גיוס נוסף של בנק יב בחודש אוגוסט 2017.

ט. ביום 27 בדצמבר 2016 אישר דירקטוריון הבנק תוכנית התייעלות שהומלצה על ידי הנהלת הבנק לפיה תתאפשר פרישתם המוקדמת של כ-300 עובדים במהלך השנים 2017-2021, בתנאים מוטבים. הנהלת הבנק מקיימת משא ומתן עם ועד העובדים בעניין תוכנית הפרישה ובשלב ראשון החלה ביישום התוכנית בחטיבת הטכנולוגיה בע"מ עד להגעה להסדר עם ועד העובדים בבנק. עלויות עדכון ההתחייבות האקטוארית בגין תוכנית התייעלות שנרשמו בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2016, מסתכמות ב-286 מיליוני שקלים חדשים, כאשר העלות נטו ממס בסכום של 188 מיליוני שקלים חדשים נזקפה להון העצמי (במסגרת הרווח הכולל האחר). בהתאם למכתב המפקחת על הבנקים מיום 12 בינואר 2016 בנושא התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל, אישר הפיקוח על הבנקים הקלה הונית בקשר עם התוכנית. הבנק מיישם את ההקלה ההונית באופן שבו ההון הפיקוחי המשמש לחישוב הלימות הון יותאם (יוגדל) וההשפעה ההונית (קיטון של 0.14%) של התייעלות תיפרס בקו ישר החל משנת 2017 לתקופה של חמש שנים. לפרטים נוספים בדבר תוכנית התייעלות שאישר דירקטוריון הבנק ביום 27 בדצמבר 2016, ראה ביאורים 22 ו-25 בדוחות הכספיים לשנת 2016.

י. ביום 28 בדצמבר 2016 השלים הבנק רכישת פוליסת ביטוח לחשיפות אשראי בגין ערבויות שהבנק הוציא בהתאם לחוק המכר (דירות) (הבטחת השקעות של רוכשי דירות) התשל"ה-1974 ולהתחייבויות להוצאת ערבויות כאמור. פוליסת הביטוח מכסה שיעור של 80% מתוך ערבויות בסכום של כ-15.5 מיליארדי שקלים חדשים והוא בתוקף מיום 31 בדצמבר 2016. רכישת הביטוח הביאה להפחתה של כ-3.3 מיליארד שקלים בנכסי הסיכון של הבנק ולגידול ביחס הון עצמי רובד 1 של הבנק בשיעור של 0.25%. במהלך הרבעון הרביעי 2017 ביצע הבנק שינוי בהרכב מבטחי המשנה כך שהרכב המבטחים החדש כולל מבטחי משנה בעלי דירוג בינלאומי גבוה יותר. שינוי הרכב המבטחים בתיק ערבויות חוק המכר הביא לגידול בשיעור של 0.08% ביחס הון עצמי רובד 1 של הבנק ליום 31 בדצמבר 2017.

ביאור 25 - הלימות הון, נזילות ומינוף לפי הוראות הפיקוח על הבנקים - המשך

י"א. הקלות בנושא הלימות הון בגין יישום תוכנית להתייעלות בתחום הנדל"ן ביום 12 בינואר 2016 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל". בהתאם למכתב, דירקטוריון התאגיד הבנקאי יתווה תוכנית רב-שנתית להתייעלות. תאגיד בנקאי שיעמוד בתנאים שהוגדרו במכתב יקבל הקלה, לפיה יוכל לפרוס את השפעת התוכנית על פני 5 שנים בקו ישר לעניין חישוב הלימות הון. כאמור בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2016 בביאורים 22 ו-25, יישם הבנק ביום 27 בדצמבר 2016 תוכנית התייעלות הנוגעת לפרישתם המוקדמת של עובדים וכן, פריסה של הקלה הונית באופן שבו ההון הפיקוחי המשמש לחישוב הלימות הון יותאם (יוגדל) וההשפעה הונית של התייעלות תיפרס בקו ישר החל משנת 2017 לתקופה של 5 שנים.

ביום 13 ביוני 2017 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב נוסף ובו הוא מעודד את התאגידים הבנקאיים לבחון, בנוסף להתייעלות בהוצאות כח אדם, גם אפשרות לצמצם עלויות נדל"ן ותחזוקה של יחידות המטה וההנהלה, לרבות באמצעות בחינה מחודשת של מיקומן הגיאוגרפי.

על פי המכתב הפיקוח על הבנקים יאשר לתאגיד בנקאי הקלות דומות כאמור לעיל בנושא הלימות הון בגין יישום של תוכנית להתייעלות בתחום הנדל"ן, בכפוף לתנאים להלן:

- התוכנית כוללת מעבר של יחידות המטה וההנהלה של התאגיד.
- התוכנית כדאית מבחינה כלכלית וצפויה להשיג חיסכון ארוך טווח בעלויות.
- התוכנית נותנת מענה לצרכים הנוכחיים והצפויים באופן התוכנית האסטרטגית של התאגיד הבנקאי.

ביום 19 ביוני 2017 אישר דירקטוריון הבנק תוכנית לריכוז פעילות יחידות מטה הבנק באתר מרכזי אחד בעיר לוד, והנחה את הנהלת הבנק לבצע את הפעולות הנדרשות לשם כך. זאת בהמשך להתקשרות לרכישת קרקע באזור התעשייה בלוד בסמיכות לבניין הקיים בלוד.

ביצוע התוכנית, ובכלל זה התכנון, ההקמה והמעבר, צפוי להימשך לאורך מספר שנים.

ביום 28 ביוני 2017 השלים הבנק (באמצעות חברת הבת נציבים נכסים וציווד בע"מ) את מכירת זכויותיו בבניין המטה ברמת גן ובמקביל חקר את המבנה למשך תקופה של 8 שנים (להלן: "תקופת התייעלות"). הבנק יהיה רשאי להאריך את תקופת השכירות לתקופות נוספות, באופן שתקופת השכירות הכוללת לא תעלה על 24 שנים.

ביום 12 ביולי 2017 פנה הבנק לפיקוח על הבנקים בבקשה להקלה הונית.

בהתאם לדרישת הפיקוח על הבנקים במכתב, הציג הבנק:

- תוכנית למעבר יחידות מטה והנהלה ללוד.
  - כדאיות כלכלית בביצוע התוכנית.
  - מחוייבות קונקרטיה לביצוע תוכנית התייעלות.
- בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים יפרס רווח הון לאורך תקופת החכירה וזאת בהתאם לתקינה האמריקאית הקיימת לעסקאות מכירה וחכירה בחזרה (סעיף 2-25-40-840, בנושא 40-840 בקודיפיקציה בדבר "עסקאות מכירה וחכירה בחזרה"). ביום 20 ביולי 2017 אישר הפיקוח על הבנקים, לבנק הכרה ברווח הון (כ-83 מיליון שקלים חדשים) שנוצר ממכירת בניין המטה ברמת גן כהון רגולטורי. הפחתת ההקלה הונית הינה לתקופת הזמן של תוכנית התייעלות.

י"ב. ביום 13 ביוני 2017 אישר דירקטוריון בנק יהב מהלכי התייעלות הכוללים תוכנית פרישה מראון וצמצום בשטחי נדל"ן. בנק יהב קיבל אישור לתוכנית מהפיקוח על הבנקים בהתאם לנדרש בהוראת התייעלות. לפי תוכנית הפרישה תתאפשר פרישה מוקדמת של עובדים בבנק יהב בהתאם לקריטריונים הקבועים בתוכנית. עלויות ההתחייבות האקטוארית בגין תוכנית הפרישה בבנק יהב הסתכמו בסך של כ-36 מיליון שקלים חדשים לפני מס (23 מיליון שקלים חדשים לאחר מס). בהתאם להנחיות בנק ישראל, ההון הפיקוחי המשמש לחישוב הלימות הון יותאם (יוגדל) וההשפעה הונית של התייעלות תיפרס בקו ישר לתקופה של 5 שנים.

י"ג. לפרטים בדבר מדיניות חלוקת הדיבידנד של הבנק ראה ביאור 24 ב. - הון מניות והון.

ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. התקשרות חוץ מאזנית בגין פעילות לפי מידת הגביה לסוף השנה⁽¹⁾

1. יתרת אשראי מפיקדונות לפי מידת גביה⁽²⁾

ליום 31 בדצמבר		
2016	2017	
4,148	3,767	מטבע ישראלי צמוד למדד
3,538	3,207	מטבע ישראלי לא צמוד
169	139	מטבע חוץ
7,855	7,113	סך הכל

2. תזרימים בגין עמלת גביה בגין הפעילות לפי מידת גביה⁽²⁾

ליום 31 בדצמבר								
2016		2017						
סך הכל	סך הכל	מעל 20 שנים	מעל 10	מעל 5	מעל 3	מעל שנה	עד שנה	
			ועד 10 שנים	ועד 5 שנים	ועד 3 שנים	ועד 3 שנים		
במגזר הצמוד למדד⁽³⁾								
248	204	2	15	52	41	60	34	תזרימים חוזיים עתידיים
237	192	1	12	47	40	59	33	תזרימים עתידיים צפויים לאחר הערכת הנהלה לפירעונות מוקדמים
216	181	1	10	42	37	58	33	תזרימים צפויים מהוונים לאחר הערכת הנהלה לפירעונות מוקדמים ⁽⁴⁾
במגזר השקלי הלא צמוד								
4	3	-	-	-	-	-	3	תזרימים חוזיים עתידיים
2	3	-	-	-	-	-	3	תזרימים עתידיים צפויים לאחר הערכת הנהלה לפירעונות מוקדמים
-	2	-	-	-	-	-	2	תזרימים צפויים מהוונים לאחר הערכת הנהלה לפירעונות מוקדמים ⁽⁴⁾

3. מידע על העמדת הלוואות במהלך השנה בבנקים למשכנתאות

2016	2017	
98	229	הלוואות מפיקדונות לפי מידת הגביה
88	71	הלוואות עומדות ומענקים

- (1) אשראים ופיקדונות, מפיקדונות שהחזרתם למפקיד מותנית בגביית האשראים (או הפיקדונות), עם מרווח או עם עמלת גביה (במקום מרווח).
 (2) הלוואות עומדות ופיקדונות ממשלה שניתנו בגינם בסך 1,369 מיליוני שקלים חדשים (שנת 2016 - 1,606 מיליוני שקלים חדשים), לא נכללו בלוח זה.
 (3) כולל מגזר מטבע חוץ.
 (4) ההיוון בוצע לפי שיעור 1.54% (2016 - לפי שיעור 2.10%).

ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - המשך

ליום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. התחייבויות אחרות והתקשרויות מיוחדות

2016	2017	
		התחייבויות בגין:
2,401	2,512	חוזי שכירות וחכירה לזמן ארוך ⁽¹⁾⁽²⁾
233	240	חוזי מחשוב ושרותי תוכנה
6	5	רכישה ושיפוץ בניינים

(1) הבנק וחברות מאוחדות שכרו מבנים, ציוד ותוכנה לתקופות ארוכות אשר דמי השכירות לתשלום בגינם, הינם כדלקמן (בכפוף לתנאי הצמדה):

2016	2017	
162	179	שנה ראשונה
155	179	שנה שנייה
153	174	שנה שלישית
145	168	שנה רביעית
143	167	שנה חמישית
1,643	1,645	שנה שישית ואילך
2,401	2,512	סך הכל

(2) כולל שירותי מחשב ותפעול שבנק יהב מקבל מחברה בינלאומית מקונצן TaTa החל מיום 1 בינואר 2017. החברה מתמחה במתן שירותים מיכניים, בין היתר לגופים פיננסיים ותאגידיים בנקאיים בכל רחבי העולם. במסגרת זו בנק יהב עושה שימוש במערכת ליבה בנקאית הכוללת שירותים בנקאיים באפיקים שונים בהתאם לתחומי הפעילות של הבנק. כמו כן, מקבל בנק יהב שירותי תפעול מהחברה בקשר עם המערכות המיכוניות אותן היא מספקת וכן שירותים נוספים במיקור חוץ. ההתקשרות בנק יהב עם החברה הינה לתקופה ארוכת טווח ובאפשרות בנק יהב להאריכה לתקופות נוספות של עד 30 שנה.

ג. התחייבויות תלויות והתקשרויות אחרות

(1) בהתאם להחלטת דירקטוריון הבורסה לניירות ערך, הוקמה קרן סיכונים שהיקפה הכולל ליום 31 בדצמבר 2017 הינו 779 מיליוני שקלים חדשים. חלקו של הבנק בקרן ליום 31 בדצמבר 2017 נאמד בכ-49 מיליוני שקלים חדשים (נכון ליום 31 בדצמבר 2016 - 45 מיליוני שקלים חדשים). הסכום של קרן הסיכונים מעודכן אחת לחצי שנה על בסיס גובה מחזור הסליקה הכללי היומי הממוצע ובכל מקרה לא יפחת מסך של 150 מיליוני שקלים חדשים. חלקו של כל חבר בקרן הסיכונים נקבע לפי היחס שבין מחזור הסליקה של החבר, לבין סך מחזורי הסליקה של כל החברים (למעט בנק ישראל) באותה תקופה, אך לא יפחת מ-500 אלפי שקלים חדשים.

בהתאם להחלטה שהתקבלה בדירקטוריון מסלוקת הבורסה, החל מיום 15 בדצמבר 2008 מפקיד כל חבר מסלוקה מזומנים בסכום שלא יפחת מ 25% מחלקו בקרן הסיכונים.

ביום 31.10.16 החליט דירקטוריון הבורסה לאשר פתיחת חשבון בבנק ישראל בו יופקדו כספים הניתנים על ידי חברי מסלוקת הבורסה כבטוחות (כמפורט לעיל), ואשר הופקדו בבנקים מסחריים אחרים עד למועד פתיחת החשבון.

לפרטים בדבר שעבודים שהתחייב הבנק להעמיד בגין התחייבות זו, ראה ביאור 27 א. לדוחות הכספיים.

(2) הבנק התחייב כלפי מסלוקת מעו"ף בע"מ שליד הבורסה לניירות ערך בתל-אביב (להלן: "מסלוקת המעו"ף"), לתשלום כל חיוב כספי הנובע מעסקאות בגין נגזרים הנסחרים בבורסה לניירות ערך בתל-אביב, המבוצעות באמצעותו על ידי לקוחותיו ומעסקאות כנ"ל המבוצעות על ידי מספר חברי הבורסה לניירות ערך בתל-אביב, שאינם חברי מסלוקת המעו"ף עבור לקוחותיהם.

סכום ההתחייבות בשל לקוחות אלו מסתכם לתאריך המאזן לסך של כ-294 מיליוני שקלים חדשים (נכון ליום 31 בדצמבר 2016 - כ-168 מיליוני שקלים חדשים).

ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - המשך

כמו כן, התחייב הבנק להשבת חלקו בקרן הסיכונים של מסלוקת המעו"ף, שהיקפה הכולל ליום 31 בדצמבר 2017 הינו 896 מיליוני שקלים חדשים. חלקו של הבנק בקרן ליום 31 בדצמבר 2017 מוערך בכ-39 מיליוני שקלים חדשים (נכון ליום 31 בדצמבר 2016 - 53 מיליוני שקלים חדשים).

בהתאם להחלטה שהתקבלה בדירקטוריון מסלוקת המעו"ף, החל מיום 15 בדצמבר 2008 מפקיד כל חבר מסלוקה מזומנים בסכום שלא יפחת מ 25% מחלקו בקרן הסיכונים.

ביום 31.10.16 החליט דירקטוריון מסלוקת המעו"ף לאשר פתיחת חשבון בבנק ישראל בו יופקדו כספים הניתנים על ידי חברי מסלוקת המעו"ף (כמפורט לעיל), ואשר הופקדו בבנקים מסחריים אחרים עד למועד פתיחת החשבון.

לפרטים בדבר שעבודים שהתחייב הבנק להעמיד בגין התחייבות זו, ראה ביאור 27 ב. לדוחות הכספיים.

(3) הבנק התחייב כלפי הבורסה לניירות ערך בתל-אביב (להלן: "הבורסה") בגין פעולותיה של חברה אחת שהינה חברת בורסה ואינה חברת מסלוקה. ההתחייבות הינה, לכיבוד כל חיוב כספי הנובע מעסקאות שבוצעו על-ידי אותה חברה.

(4) בשנת 1992 אישרה האסיפה הכללית של בעלי המניות בבנק החלטה לשפות נושאי משרה בבנק בנוסח כדלקמן:
- הבנק ישפה שיפוי מלא כל אחד מנושאי משרה בגין חבויות כספיות והוצאות התדיינות שישאו בהם, בגין פעולות מעשים ומחדלים שנעשו על ידם במסגרת שנקבעה לשם כך בפקודת החברות ותקנון הבנק, ובכפוף להוראות הנ"ל.
- השיפוי ינתן לנושאי המשרה האמורים בין אם התביעה הוגשה נגדם תוך כדי עבודתם בבנק, ובין אם התביעה הוגשה נגדם לאחר סיום עבודתם בבנק והיא מתייחסת לפעולה שנעשתה בתוקף היותם נושאי משרה.

קיימות דעות משפטיות שונות ביחס לסמכותה של חברה לאשר שיפוי גורף כגון זה המתואר לעיל ובאם הפעלתו במקרה ספציפי מחייבת אישור נוסף בדרך הקבועה לכך בחוק. במידה והבנק יידרש לתשלום סכומים על פי ההחלטה הנ"ל, יפנה הבנק לקבלת ייעוץ משפטי בקשר לחבותו בהתחשב בנסיבות הספציפיות והמיוחדות של כל מקרה שיתעורר, אם יתעורר.

(5) בחודש דצמבר 2001 אישרה האסיפה הכללית של בעלי מניות הבנק מתן פטור מראש מאחריות (כמפורט להלן) וכן התחייבות מראש לשיפוי על ידי הבנק לדירקטורים ונושאי משרה אחרים (להלן ביחד: "נושאי משרה"). בהתאם להחלטת האסיפה הכללית של בעלי המניות, פוטר הבנק מראש את נושאי המשרה בבנק, מכל אחריות כלפיו, בשל נזק שייגרם לבנק עקב הפרת חובת הזהירות של נושא המשרה כלפי הבנק בפעולותיו של נושא המשרה, בתוקף היותו נושא משרה בבנק. התחייב לשפות את נושאי המשרה בבנק בשל חבות או הוצאה שהוטלה על נושא המשרה עקב פעולותיו בתוקף היותו נושא משרה בבנק, הכל כמפורט בכתב ההתחייבות לשיפוי, לרבות בקשר עם פעולת נושאי המשרה שאינם דירקטורים עקב פעולותיו בתוקף היותו דירקטור מטעם הבנק או לבקשתו, בחברה אחרת שהבנק מחזיק בה מניות (להלן: "כתב השיפוי המקורי").

בהתאם לכתב השיפוי המקורי, סכום השיפוי שישולם על ידי הבנק לכל נושאי המשרה במצטבר לא יעלה על 25% מההון העצמי של הבנק לפי דוחותיו הכספיים לשנת 2000, כשהוא מותאם למדד המחירים לצרכן החל מחודש דצמבר 2000 (להלן: "סכום השיפוי הכולל"). השיפוי חל על פעולות הקשורות, במישרין או בעקיפין, לאחד או יותר מסוגי האירועים המפורטים בתוספת לכתב ההתחייבות לשיפוי.

ביום 28 באוקטובר 2004 החליטה האסיפה הכללית של הבנק, להוסיף לרשימת האירועים שבגינם ניתנה התחייבות לשיפוי על ידי הבנק לנושאי המשרה שלו הבנק, על פי כתב השיפוי המקורי, אירוע של מיזוג, כהגדרתו בחוק החברות, לרבות כל החלטה, פעולה, הסכם או דיווח בקשר למיזוג. הוחלט כי בכל הנוגע לשיפוי בגין אירוע מיזוג, יהיה סכום השיפוי המירבי הסכום הנמוך מבין השניים: 25% מההון העצמי של הבנק לפי דוחותיו הכספיים ליום 31 בדצמבר 2000, בתוספת הפרשי הצמדה למדד החל מהמדד בגין חודש דצמבר 2000, או 25% מההון העצמי של הבנק לפי דוחותיו הכספיים האחרונים שיפורסמו סמוך למועד יום התשלום בפועל בגין השיפוי.

ביום 14 במאי 2006 החליטה האסיפה הכללית של הבנק להתאים את נוסח כתב השיפוי להוראות חוק החברות (תיקון מס' 3), התשס"ה-2005, וכן החליטה להעניק התחייבות לשיפוי מראש בנוסח זהה לעובד של הבנק המכהן כדירקטור בחברה שהבנק מחזיק בה מניות כלשהן, וכן מי שמכהן מעת לעת על פי בקשת הבנק כדירקטור בחברה שהבנק שולט בה.

ביום 9 בנובמבר 2011 החליטה האסיפה הכללית של הבנק על הוספת התחייבות של הבנק, לתת שיפוי לעובדי הבנק שאינם נושאי משרה בבנק, המכהנים מעת לעת לבקשת הבנק כנושאי משרה בחברה שבשליטת הבנק (החלטה כאמור התקבלה אף על ידי דירקטוריון הבנק ביום 16 בפברואר 2009 - בה הוחלט על מתן כתב שיפוי בנוסח זהה לזה שהוענק לנושאי המשרה בבנק) וכן למי שאינם עובדי הבנק או נושאי משרה בבנק, המכהנים מעת לעת כנושאי משרה בחברה בבעלותו המלאה של הבנק, שאינה תאגיד בנקאי (כולם ביחד "הזכאים לשיפוי").

כמו כן, החליטה האסיפה הכללית של הבנק להוסיף התחייבות של הבנק, לתת לזכאים לשיפוי, שיפוי בשל חבות כספית הנובעת מתשלום לנפגע הפרה ובשל הוצאות בקשר עם הליך מנהלי, לרבות הוצאות התדיינות סבירות ובכלל זה שכר טרחת עורך דין, הכל כקבוע בחוק ייעול הליכי האכיפה ברשות ניירות ערך (תיקוני חקיקה), התשע"א-2011.

ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - המשך

האסיפה הכללית אף החליטה כי סכום השיפוי המירבי שישלם הבנק, במצטבר לכל הזכאים לשיפוי על פי כתב ההתחייבות לשיפוי, לא יעלה על 25% מההון העצמי של הבנק, לפי דוחותיו הכספיים האחרונים שפורסמו בסמוך לפני יום התשלום בפועל של סכום השיפוי ("סכום השיפוי המירבי"). היה וסכום השיפוי הכולל יעלה על סכום השיפוי המירבי כאמור לעיל, אזי הסכום המירבי שישלם הבנק במצטבר לכלל הזכאים לשיפוי לא יעלה על סכום השיפוי הכולל, ואולם ההפרש בין השניים ישמש רק לצורך שיפוי בשל פעולות שבוצעו לפני יום 9 בנובמבר 2011.

ביום 20 בספטמבר 2012 החליטה האסיפה הכללית של הבנק על הוספת התחייבות של הבנק, לתת לזכאים לשיפוי, שיפוי בשל חבות כספית הנובעת מתשלום לנפגע הפרה ובשל הוצאות בקשר עם הליך מנהלי, לרבות הוצאות התדיינות סבירות ובכלל זה שכר טרחת עורך דין, הכל כקבוע בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981, וכן בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005 וכן בשל הוצאות בקשר עם הליך מנהלי, לרבות הוצאות התדיינות סבירות ובכלל זה שכר טרחת עורך דין, הכל כקבוע בחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988.

כמו כן, החליטה האסיפה הכללית של הבנק על הוספת התחייבות של הבנק, לתת לזכאים לשיפוי, שיפוי בשל חבות כספית בגין תשלום לנפגע הפרה או תשלום מסוג דומה, לפי דין אחר, לרבות הוצאות התדיינות סבירות, ובכלל זה שכר טרחת עורך דין, בקשר עם הליך מנהלי לפי דין אחר, ובלבד ששיפוי כאמור אינו אסור על פי דין.

ביום 23 בדצמבר 2015 החליטה האסיפה הכללית על צמצום הפטור מאחריות לנושאי המשרה, כך שהוא לא יחול בשל הפרת חובת זהירות שארעה אחרי מועד האישור על ידי האסיפה הכללית, בקבלת החלטה או באישור עסקה שלבעל שליטה בבנק או לנושא משרה כלשהו בבנק (לרבות נושא משרה אחר, שאינו נושא המשרה שהוענק לו הפטור, יש בה עניין אישי).

כמו כן, החליטה האסיפה הכללית של הבנק על הוספת הבהרות, פירוטים והרחבות לרשימת האירועים המפורטים בתוספת לכתב ההתחייבות לשיפוי בהתאם לאירועים שלדעת הדירקטוריון צפויים לאור פעילות הבנק בפועל. עוד החליטה האסיפה על תיקון כתב ההתחייבות לשיפוי בעניין קבלת שיפוי מאת מבטח או צד שלישי, כך שהגבלת השיפוי לסכום ההפרש בין החבות שהוטלה על נושא המשרה או העובד ו/או ההוצאות המשפטיות שהוציא או שחוייב בהן לבין הסכום שיתקבל מאת המבטח, תחול גם במקרה בו נושא המשרה או העובד יקבל שיפוי מאת מבטח של צד שלישי או מאת צד שלישי כלשהו שנתן שיפוי לנושא המשרה או לעובד, בשל אותו עניין. עוד הוחלט, שאם החבות או ההוצאות המשפטיות לא יכוסו בפועל במועדן על ידי המבטח או על ידי הצד השלישי, הבנק ישפה את נושא המשרה או העובד בגין החבות ו/או ההוצאות המשפטיות כאמור, ובלבד שנושא המשרה או העובד ימחה לבנק את זכותו כלפי המבטח או הצד השלישי, כך שהבנק יבוא במקומו כלפי המבטח או הצד השלישי.

(6) בחודש מאי 1998 החליטה האסיפה הכללית של בעלי מניות הבנק ובנק טפחות, לאשר כתבי התחייבות לשיפוי נושאי משרה, אשר אושרו קודם לכן על ידי ועדות הביקורת והדירקטוריונים שלהן, שעל פיהן נקבע, בין השאר, כדלקמן:

הבנק ובנק טפחות ישפו, באופן בלתי חוזר, כל נושאי משרה בבנקים בשל כל פעולה שעשו בתוקף היותם נושאי משרה, בקשר עם העילות שיפורטו להלן ובגין כל חבות כספית שתוטל עליהם על פי פסק דין, לרבות פסק דין שניתן בפשרה, או פסק בורר שאושר בבית משפט וכן בגין הוצאות משפטיות סבירות שניתן לשפות בגינם בהתאם להוראות פקודת החברות.

השיפוי ינתן לכל נושאי המשרה במצטבר עד לסכום שלא יעלה - בכל בנק בנפרד - על 750 מיליון שקלים חדשים (צמוד למדד מרץ 1998), בגין כל חבות כספית שתגרום לנושא המשרה כתוצאה מפעולה שעשה, הקשורה במישרין או בעקיפין, בתשקיף שפורסם בשנת 1998 או בטיטת תשקיף שהוגשה באותה שנה, בקשר עם הצעת מכר של ניירות ערך של הבנק על ידי המדינה, לרבות ביחס לדיווחים שנתנו הבנקים אחרי תאריך התשקיף בשל כל עניין שהתרחש לפני תאריך התשקיף.

בנוסף, נקבע כי ינתן שיפוי לכל נושאי המשרה במצטבר עד סכום שלא יעלה - על ידי כל בנק בנפרד - על 750 מיליון שקלים חדשים (צמוד למדד מרץ 1998) ביחס לכל פעולה ונושא הקשורים בביטוח הלווים מהבנקים למשכנתאות המזכרים בתשקיף הנ"ל.

כמו כן, נקבע בכתבי ההתחייבויות לשיפוי, כי, על אף האמור לעיל, יוגבל סכום השיפוי הכולל שישולם לכל נושאי המשרה במצטבר בגין כל העילות שנכללו בכתב השיפוי - על-ידי כל אחד מהבנקים בנפרד - לסך של 1,000 מיליון שקלים חדשים (צמוד למדד מרץ 1998).

במסגרת מיזוג בנק טפחות לתוך הבנק, נטל על עצמו הבנק התחייבות זו.

(7) בחודש נובמבר 2001 אישרו האסיפות הכלליות של בעלי המניות של בנק טפחות ושל חברה מאוחדת שהייתה בבעלות ושליטה מלאים של בנק טפחות (להלן: "טפחות להנפקות") בקשר עם תשקיף להנפקת איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים של בנק טפחות, מחודש נובמבר 2001 כי טפחות להנפקות תתחייב באופן בלתי חוזר, לשפות כל נושא משרה בה, בשל כל פעולה שעשה בקשר לנושאים המפורטים בכתב השיפוי, בתוקף היותו נושא משרה (להלן: "השיפוי").

השיפוי ינתן בגין כל חבות כספית אם וככל שתוטל על פי פסק דין, לרבות פסק דין שניתן בפשרה או פסק בורר שאושר בידי בית משפט, ובגין כל הוצאות משפטיות סבירות (לרבות שכר טרחת עורך דין ומומחים אחרים), שניתן לשפותו בגין בהתאם להוראות חוק החברות, כל זאת עד לסכום של 1 מיליארד שקלים חדשים, צמוד למדד המחירים לצרכן.

ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - המשך

בנק טפחות התחייב כלפי טפחות להנפקות, שאם לא תוכל לקיים את התחייבויותיה כלפי מקבלי השיפוי, או מי מהם, ישלם בנק טפחות לטפחות הנפקות כל סכום שאותו תיוותר החברה להנפקות חבה כלפי מקבלי השיפוי, מעבר לסכומים ששולמו על ידי טפחות להנפקות.

במסגרת מיזוג בנק טפחות לתוך הבנק, נטל על עצמו הבנק התחייבות זו.

(8) בחודש אוקטובר 2002 אישר דירקטוריון בנק טפחות, לאחר אישור ועדת הביקורת, מתן התחייבות מראש לשיפוי על ידי בנק טפחות לדירקטורים ולנושאי משרה אחרים (להלן ביחד: "נושאי משרה"). בהתאם לכך, בנק טפחות מתחייב, בכפוף לתנאים המפורטים בכתב התחייבות ולהוראות חוק החברות, לשפות את נושאי המשרה בשל כל חבות או הוצאה שהוטלה על נושא המשרה עקב פעולותיו בתוקף היותו נושא משרה בבנק טפחות ובלבד שהפעולות האמורות קשורות, במישרין או בעקיפין, לאחד או יותר מסוג האירועים המפורטים בתוספת לכתב התחייבות לשיפוי.

סכום השיפוי שישולם על ידי בנק טפחות לכל נושאי המשרה במצטבר לא יעלה על 25% מההון העצמי של בנק טפחות לפי דוחותיו הכספיים לשנת 2001, כשהוא מותאם למדד המחירים לצרכן החל מחודש דצמבר 2001, או 25% מההון העצמי של בנק טפחות לפי דוחותיו הכספיים האחרונים שיפורסמו סמוך ליום התשלום בפועל בגין השיפוי, הנמוך מבין שניהם.

בחודש נובמבר 2002 אישרה האסיפה הכללית של בעלי המניות של בנק טפחות את ההחלטה הנ"ל.

במסגרת מיזוג בנק טפחות לתוך הבנק, נטל על עצמו הבנק התחייבות זו.

(9) ביום 30 ביוני 1998 אישרה אסיפה כללית שלא מן המניין של בנק אדנים לאחר אישור דירקטוריון בנק אדנים, ולאחר אישור ועדת הביקורת, כתב התחייבות לשיפוי (להלן: "כתב השיפוי") נושאי משרה בבנק אדנים. כתב השיפוי יחול על נושאי משרה, כהגדרתם בסעיף 96 כ"ד לפקודת החברות, אשר במועד אישור כתב השיפוי על ידי האסיפה הכללית (להלן: המועד הקובע), מכהנים בבנק אדנים או שכהונתם הסתיימה בתקופה שאינה קודמת יותר מ-4 שנים למועד הקובע.

על פי כתב השיפוי, בנק אדנים ישפה כל נושאי משרה בבנק אדנים בשל כל חבות כספית שתוטל עליהם על פי פסק דין לרבות בגין הוצאות משפטיות, בגין מעשה או מחדל שעשו במישרין או בעקיפין בעניינים שפורטו בכתב השיפוי, שעיקרם הצעת מכר של ניירות ערך של בנק מזרחי טפחות לציבור על ידי המדינה, על פי תשקיף שפורסם בחודש מאי 1998.

סכום השיפוי על פי כתב השיפוי שישולם על ידי בנק אדנים (בנוסף לסכומים שיתקבלו לפי פוליסת ביטוח נושאי משרה כמפורט להלן) לכל נושאי המשרה במצטבר לא יעלה על 70 מיליון שקלים חדשים, כשסכום זה צמוד למדד המחירים לצרכן האחרון שפורסם לפני המועד הקובע עד למדד שיפורסם לפני מועד התשלום.

בנק אדנים יפעל ככל האפשר לכך שבמשך תקופה של 10 שנים החל במועד הקובע תירכש על ידי בנק אדנים או עבורו ותעמוד בתוקפה פוליסת ביטוח נושאי משרה שתכסה את העניינים נושאי השיפוי ושסכומיה, לרבות סכומי השבה/כינון, לא יהיו נמוכים מן הסכומים האמורים לעיל.

ביום 16 בדצמבר 2002 אישרה האסיפה הכללית של בנק אדנים, לאחר אישור ועדת הביקורת ואישור דירקטוריון בנק אדנים, כתב התחייבות לשיפוי (להלן: "כתב השיפוי") נושאי משרה בבנק אדנים. כתב השיפוי יחול על נושאי משרה כהגדרתם בסעיף 1 לחוק החברות התשנ"ט-1999, אשר במועד אישור כתב השיפוי על ידי האסיפה הכללית (להלן: "המועד הקובע") מכהנים בבנק אדנים. על פי כתב השיפוי, בנק אדנים ישפה את כל נושאי המשרה בבנק אדנים בשל כל חבות כספית שתוטל עליהם על פי פסק דין, לרבות בגין הוצאות משפטיות, בגין מעשה או מחדל שעשו, במישרין או בעקיפין, בעניינים שפורטו בכתב השיפוי, עד לסכומי השיפוי.

סכום השיפוי שישולם על ידי בנק אדנים לכל נושאי המשרה, במצטבר, בגין כל אחד או יותר מסוגי האירועים המפורטים בתוספת לכתב התחייבות, לא יעלה על 25% מההון העצמי של בנק אדנים לפי דוחותיו הכספיים לשנת 2001, כשהוא מותאם, מעת לעת, לפי שיעור העלייה במדד לעומת המדד של חודש דצמבר 2001, שפורסם בחודש ינואר 2002 (להלן: "סכום השיפוי הכולל"). במקרה שבו נושא המשרה יקבל שיפוי מאת המבטח של פוליסת ביטוח נושאי המשרה, בגין העניין נושא השיפוי, ינתן השיפוי על ידי בנק אדנים בגובה הפרש שבין סכום החבות הכספית שהוטלה על נושא המשרה ו/או ההוצאות המשפטיות שנושא המשרה הוציא או שחויב בהן, לבין הסכום שהתקבל מאת המבטח בגין אותו עניין, ובלבד שסכום השיפוי שבנק אדנים יחויב בו כאמור לא יעלה על סכום השיפוי הכולל.

החל מחודש דצמבר 2002 היה בנק אדנים אחד המבטחים בפוליסת ביטוח נושאי משרה, שנרכשה על ידי הבנק עבורו ועבור חברות בנות וקשורות, שתוקפה עד 5 באפריל 2007.

במסגרת מיזוג בנק אדנים לתוך הבנק, נטל על עצמו הבנק התחייבות זו.

ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - המשך

10) כנגד הבנק וחברות מאוחדות שלו קיימות תביעות שונות, בעיקר תביעות של לקוחות, וכן, קיימות בקשות לאישור תביעות כתובענות ייצוגיות. לדעת הנהלת הבנק, המבוססת על דעת הנהלות החברות המאוחדות שלו, וכן על חוות דעת של יעוציה המשפטית באשר להערכת סיכויי התביעות והבקשות לאישור תביעות כתובענות ייצוגיות, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות, במקום בו נדרשה הפרשה, לכיסוי נזקים אפשריים. להלן פירוט של תובענות מהותיות, ובכלל זה בקשות לאישור תובענות ייצוגיות ותיבות שבהן הסכום הנתבע (ללא ריבית והוצאות) גבוה מ-1% מההון העצמי המיוחס לבעלי המניות של הבנק:

(א) בחודש מאי 2011, התקבלה בבנק תביעה ובקשה לאישורה כתביעה ייצוגית. עניינה של התביעה הוא בשתי טענות הנטענות כלפי הבנק - האחת, איחור בדיווח להוצאה לפועל אודות תשלומים שבוצעו להקטנת חוב שבגינן מתנהל תיק הוצאה לפועל. השנייה, אי סימון בטפסי הדיווח, את מספר הקרן שלהקטנתה יש לזקוף את התשלום המדווח ואת מספר כלל חישבו הריבית החל על סכום התשלום המדווח. בתביעה ובבקשת האישור נטען, כי באיחור במסירת הדיווח להוצאה לפועל, ובאי סימון טפסי הדיווח כנדרש, מטעה הבנק את הלקוחות, גורם לכך שהלקוחות אינם מזוכים בריבית בהתאם למועד התשלום שביצעו ובהתאם לשיעור הריבית הנכון, יוצר מצב שבו החוב בתיקי ההוצאה לפועל גבוה מהחוב האמיתי, וגובה תשלומים ביתר. עוד נטען בתביעה ובבקשת האישור, כי רשות האכיפה והגביה ולשכת ההוצאה לפועל מודות שמבוצע זיכוי בחסר במקרה של דיווח באיחור, תוך אי סימון טופס הדיווח כנדרש. התובע מצוין, שאינו יכול לאמוד את הנזק שנגרם לקבוצת התובעים כולם, אך מעריכו (על בסיס שאינו ברור לבנק), במאות מיליוני שקלים.

ביום 9 בינואר 2012, הוגשה תשובת הבנק לבקשת האישור, בה פורטו בהרחבה טענות ההגנה העובדתיות והמשפטיות העומדות לבנק. ביום 20 במאי 2012, הגיש המבקש את תגובתו לתשובת הבנק לבקשת האישור. לאור טענות חדשות שהועלו על ידי המבקש בתגובתו לתשובת הבנק, הגיש הבנק תגובה נוספת ומפורטת ביום 15 באוגוסט 2012. ביום 17 באוקטובר 2012 וביום 29 באוקטובר 2012 התקיימו דיונים מקדמיים בתיק בבית המשפט.

בהסכמת הצדדים החל הליך של גישור במטרה לנסות ולהסדיר את המחלוקת ביניהם. הליך הגישור התנהל, בד בבד, גם לגבי בקשות אישור נוספות נגד בנקים אחרים, בעילה דומה, וכן בקשר עם בקשות נוספות לאישור תובענות ייצוגיות נגד הבנק ונגד בנקים אחרים בעילות אחרות הקשורות לניהול החוב בתיקי ההוצאה לפועל. החל מאוגוסט 2014 התנהל בין הצדדים משא ומתן ישיר, בחודש ינואר 2016, עקב מחלוקת בנושא ספציפי, הופסק המשא ומתן בין הצדדים וחודש לאחר מכן, בניסיון להגיע להסדר מוסכם.

ביום 29 באוגוסט 2016, התקיים דיון בבית המשפט והוחלט כי על הצדדים בתובענה זו ובתובענה המפורטת בסעיף ב' שלהלן, להגיש הסדר פשרה ובקשה לאישורו עד ליום 30 באוקטובר 2016. בהחלטה מיום 7 בנובמבר 2016, ניתנה לצדדים ארכה להגשת הסדר פשרה ובקשה לאישורו וזאת עד ליום 30 בנובמבר 2016 ביום 16 בינואר 2017, התקיים דיון בנושא הסדר הפשרה. ביום 28 במרץ 2017, התקיים דיון ביחס להסכם הפשרה ובפרט בסוגיית מעשה בית-דין והיקפה. ביום 12 ביוני 2017 הוגשה מטעם הצדדים לבית המשפט טיוטת הסכם הפשרה, במסגרתו ביקשו הצדדים להסתייע בבית המשפט בעניין סוגיית מעשה בית-דין האמורה. ביום 15 ביוני 2017 התקיים דיון נוסף בעניין המחלוקת האמורה.

בהתאם להחלטת בית המשפט מיום 4 ביולי 2017, הגישו הצדדים ביום 13 באוגוסט 2017 את נוסחו הסופי והמאושר של הסכם הפשרה.

ביום 7 בנובמבר 2017 הגישו הצדדים לבית המשפט, את הסכם הפשרה החתום, על נספחים, ובצירוף הבקשה לאישורו וטרם התקבלה החלטה.

(ב) בחודש דצמבר 2012, הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב, תביעה ובקשה לאישורה כתביעה ייצוגית, בעניין קביעת שיעורי ריבית הפיגורים אותה גובה הבנק במסגרת ניהול תיקי הוצאה לפועל כנגד חייבים. לטענת התובעת הבנק גובה ריבית בשיעור החורג משמעותית מריבית העובר-ושב המקסימלית. התובעת איננה יודעת להעריך את סכום התביעה.

סוכם כי בקשה זו תצורף להליך גישור המתנהל בבקשות אחרות שאף עניין הוא בנושא הליכי גביה שמנהל הבנק נגד לקוחות חייבים, כמפורט בסעיפים א' לעיל ו-ג' להלן וביום 4 בינואר 2016, ניתנה החלטה להעברת התובענה הנ"ל לדיון אצל אותו מותב הדן בתובענות הנ"ל.

בקשה זו נמצאת, ביחד עם בקשה לתובענה בסעיף א' לעיל, במשא ומתן על הסכם פשרה כמפורט בסעיף א' לעיל.

ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - המשך

- ג) בחודש אוגוסט 2011, הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז, תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית בסכום של "מאות מיליוני שקלים חדשים". בכתב התביעה לא ננקב סכום ספציפי. התובע מבקש לקבוע בהתאם לחוק תובענות ייצוגיות, כי התביעה תוגש בשם כל לקוחות הבנק, אשר חשבונם חויב בהוצאות משפטיות שלא אושרו על ידי רשות שיפוטית, או שחשבונם חויב בריבית שלא כדין בגין הוצאות משפטיות שאושרו.
- בפברואר 2012, הוגשה תגובת הבנק לבקשת האישור ובאוגוסט 2012 הוגשה תשובת המבקש לתגובת הבנק לבקשת האישור.
- בחודש נובמבר 2012, החלו הצדדים הליך גישור במטרה לנסות ולהסדיר את המחלוקות ביניהם. הליך הגישור התנהל, בד בבד, גם לגבי בקשות אישור נוספות נגד בנקים אחרים, בעילה דומה וכן בקשר עם בקשות נוספות לאישור תביעות ייצוגיות נגד הבנק ונגד בנקים אחרים בעילות אחרות הקשורות לניהול החוב בתיקי ההוצאה לפועל. החל מאוגוסט 2014 התנהל בין הצדדים משא ומתן ישיר, בחודש ינואר 2016, עקב מחלוקת בנושא ספציפי, הופסק המשא ומתן בין הצדדים וחודש לאחר מכן, בניסיון להגיע להסדר מוסכם. ביום 6 בינואר 2016, הגיש הבנק בקשה להכרעה מקדמית בטענתו בדבר התיישנות עילת התביעה של חברי הקבוצה הנטענת ו/או של רובם, תגובת המבקש הוגשה ביום 26 בינואר 2016 ותשובת הבנק הוגשה ביום 1 בפברואר 2016, ביום 14 בפברואר 2016 ניתנה החלטה על פיה, בין היתר, טענת התיישנות תוכרע בסוף ההליך.
- בעקבות המשא ומתן הישיר שניהלו הצדדים כאמור, הגיעו הצדדים להסדר מוסכם, אשר הובא ביום 14 בנובמבר 2016 לאישורו של בית המשפט.
- ביום 16 בינואר 2017, התקיים דיון במסגרתו הוחלט כי על הבנק להתייחס לשאלות שהועלו בדיון בקשר עם הסכם הפשרה והבקשה לאישורו שהוגשו על ידי הצדדים. ביום 8 בפברואר 2017 הגיש הבנק לבית המשפט את התייחסותו כאמור. ביום 7 במרץ 2017, הורה בית המשפט להגיש לאישורו, בתוך 15 ימים, נוסח הודעה מעודכנת, וכן להמציא עותק מהסדר הפשרה למפקחת על הבנקים וליועץ המשפטי ונקבע כי הצדדים יגישו טיעוניהם בשאלת התיישנות.
- ביום 2 באפריל אישר בית המשפט את נוסח ההודעה המתוקן וביום 12 באפריל 2017, פורסמה הודעה בעיתונות ביחס להגשת בקשה לאישור הסכם פשרה.
- בהמשך להחלטות בית המשפט מיום 7 במרץ 2017 כאמור ומיום 13 ביוני 2017, הגיש הבנק טיעון משלים מטעמו לעניין טענת התיישנות וטרם התקבלה החלטה.
- עמדת היועץ המשפטי לממשלה, להסדר הפשרה, הוגשה ביום 30 ביולי וביום 17 בספטמבר 2017, הוגשה תגובה מטעם הבנק לעמדת היועץ המשפטי לממשלה וכן הוגשה תגובה מטעם המבקש לעמדת היועץ המשפטי לממשלה.
- ביום 2 באוקטובר 2017, התקיים דיון בעמדת היועץ המשפטי לממשלה וטרם ניתנה החלטה.
- ד) בחודש ספטמבר 2011, הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז, תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית כנגד הבנק, בנק לאומי לישראל בע"מ ובנק הפועלים בע"מ, בגין גביה אסורה לכאורה של ריבית דריבית, בניגוד לדיון ולהסכמים, בהלוואות לדיון, לרבות הלוואה מוכוונת, הלוואת זכאות והלוואה משלימה, אך למעט הלוואה עומדת. סכום התביעה הכולל כנגד הבנקים עמד על סך של כ-927 מיליוני שקלים חדשים. חלקו של הבנק בתובענה בסך של כ-364 מיליוני שקלים חדשים.
- בחודש מאי 2012 הבנק הגיש תגובתו לבקשה, וטען, בין היתר, כי הבקשה משוללת יסוד, הבנק פועל בהתאם להוראות הדין ואין כל חויב בריבית דריבית באופן שבו נוהגים הבנקים בכלל והבנק בפרט. הוגשה בתיק גם עמדת הפיקוח על הבנקים, התומכת בעמדת הבנקים.
- ביולי 2013 התקיים דיון הוכחות, במהלכו נחקרו המומחים מטעם הצדדים. המבקשים הגישו סיכומיהם, בחודש ספטמבר 2014 הוגשו סיכומי הבנק ובחודש דצמבר 2014, הוגשו סיכומי תשובה של המבקשים.
- ביום 16 באוגוסט 2015, ניתן פסק דין אשר דחה את הבקשה לאישור תובענה כייצוגית.
- ביום 7 בדצמבר 2015, הגישו המבקשים לבית משפט העליון ערעור על פסק הדין, הצדדים הגישו סכומים מטעמם, לרבות סיכומי תשובה.
- ביום 25 בספטמבר 2017, דחה בית המשפט העליון את הדיון בערעור ליום 14 במרץ 2018.

ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - המשך

(ה) 1 בחודש אוגוסט 2013, הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב, תביעה ובקשה לאישורה כתביעה ייצוגית, בסכום של כ-10.5 מיליארדי שקלים חדשים נגד חמשת הבנקים הגדולים ובכללם הבנק, וכן נגד המנהלים הכלליים של הבנקים ובכללם המנהל הכללי של הבנק באופן אישי, בגין גביית עמלות שלא כדין על ידי הבנקים, בכל הקשור לפעילות של המרה ומשלוח של מטבע חוץ, לטענת המבקשים ללא גילוי נאות. המבקשים גם טוענים, כי קיים הסדר כובל בין הבנקים.

בחודש ספטמבר 2013, הגישו התובעים לבית המשפט בקשה לאישור הסתלקות מהתביעה האישית נגד המנהלים הכלליים של הבנק, והתביעה האישית נגדם נמחקה. בקשה לאישור ייצוגית מתוקנת שהוגשה ביום 3 בפברואר 2014, העמידה את הבקשה על סך של כ-11.15 מיליארד שקלים חדשים אשר נתבע מכלל הבנקים במצטבר.

(2) בחודש מרץ 2014 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב, תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית בסכום של 2.07 מיליארדי שקלים חדשים כנגד הבנק וכנגד בנק אוצר החייל, בנק מרכזית דיסקונט, בנק אגוד ובנק יהב בגין גביית עמלות שלא כדין, לכאורה, על ידי הבנקים בכל הקשור לפעילות של המרה ומשלוח מטבע חוץ (מדובר בתביעה זהה לתביעה האמורה לעיל).

הוגשה בקשה לאיחוד הדיון בבקשה דן ביחד עם הבקשה הראשונה לעיל, ובית המשפט קיבל את הבקשה ואיחד את שתי התובעות.

ביום 23 בדצמבר 2014 הוגשה תגובת הבנק לכל אחת מהבקשות לאישור התובעות כיייצוגיות. המבקשים הגישו תשובה לתגובה במאוחד לשתי הבקשות לעיל ובמסגרתה ייחסו לכל אחד מהנתבעים חלק מסכום התביעה, כאשר חלקו הנתען של הבנק לשתי התביעות גם יחד, הועמד על סך קרן של 1.145 מיליארד שקלים חדשים. ביום 8 במרץ 2015, התקיים דיון מקדמי בבקשה, בסופו, קבע בית המשפט מועדים להשלמת כתיב טענות על ידי הצדדים.

ביום 23 באפריל 2015, הגישו המבקשים, בהתאם להחלטת בית המשפט, בקשה מקוצרת לאישור תובענה ייצוגית, על בסיס הבקשות הקיימות, תגובת הבנק לבקשה המקוצרת הוגשה ביום 18 באוקטובר 2015.

ביום 25 באוקטובר 2015 התקיים קדם משפט נוסף. במסגרת הדיון, איחד בית המשפט את הדיון בבקשות לאישור שהוגשו כנגד חברות כרטיסי האשראי ובנק הדואר עם הבקשות כנגד הבנקים. דיוני הוכחות התקיימו במהלך חודש מרץ 2016, סיכומי המבקשים הוגשו בחודש אפריל 2016 ולאור בקשת הבנקים למחיקת סיכומי המבקשים, ניתנה ארכה להגשת סיכומי הבנקים, כך שאלה יוגשו בתוך 60 ימים לאחר ההחלטה בבקשת המחיקה. ביום 10 באוגוסט 2016, קיבל בית המשפט את בקשת הבנקים והורה על מחיקת סיכומי המבקשים בהתאם להחלטת בית המשפט, ביום 4 בספטמבר 2016, הגישו המבקשים סיכומים חדשים וביום 17 בינואר 2017, הוגשו סיכומים מטעם הבנק והמבקשים הגישו סיכומי תשובה מטעמם. בחודש פברואר 2017, הוגשה בקשה מטעם הבנקים, למחיקת סיכומי התשובה וביום 23 בפברואר ניתנה החלטת בית המשפט כי ההתייחסות לבקשה זו, תינתן במסגרת ההחלטה בבקשה לאישור וזו טרם ניתנה.

(ו) בחודש מרץ 2014, הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז, תביעה כנגד הבנק ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית, בגין חיוב בעמלת מכתב התראה שלא כדין לכאורה ובריבית חריגה בגין חריגה מהמסגרת המאושרת בחשבונות, תוך הפרה לכאורה של הוראת ניהול בנקאי תקין 325 בנושא "ניהול מסגרות אשראי בחשבונות עובר ושב". לטענת המבקשת הפרת ההוראה נעשית, בין היתר, בכך שהבנק מכבד בחשבונות לקוחותיו חיובים שיכול ואמור היה שלא לכבדם, שכן אינו רשאי לאפשר ללקוח לחרוג ממסגרת האשראי, ובכך גרם להם לחרוג ממסגרת האשראי.

המבקשת טוענת כי אין ביכולתה להעריך את הנזק שנגרם לחברי הקבוצה הפוטנציאליים, אולם להערכתה מדובר בסכום של מאות מיליוני שקלים חדשים.

תגובת הבנק לבקשת האישור הוגשה בחודש אוקטובר 2014 וביום 10 במרץ 2015 הוגשה תשובת המבקשת לתגובת הבנק לבקשה לאישור. דיון מקדמי משותף לשלוש בקשות האישור שהוגשו נגד הבנק, בנק לאומי ובנק דיסקונט, שנגדם הוגשו תביעות בעילות דומות, התקיים ביום 26 במרץ 2015, ביום 2 בנובמבר הוגשה בקשת הבנק למחיקת חלקים מתשובת המבקשת לתגובת הבנק וטרם הוגשה תגובת המבקשת. ביום 18 באפריל 2016, התקיים דיון מקדמי נוסף ובהתאם להחלטת בית המשפט, ניתנה למבקשים ארכה להגשת תגובתם לבקשת הבנק למחיקת חלקים מתשובת המבקשת לתגובת הבנק. ביום 27 באוקטובר 2016 התקיימה ישיבת קדם משפט נוספת, במסגרתה נדונו בקשות הבנקים למחיקת סעיפים מתשובות המבקשים לתגובות הבנקים לבקשות האישור, ביום 18 באפריל 2016, התקיים דיון מקדמי נוסף.

ביום 27 באוקטובר 2016 התקיימה ישיבת קדם משפט, במסגרתה נדונו בקשות הבנקים למחיקת סעיפים מתשובות המבקשים לתגובות הבנקים לבקשות האישור ונקבע דיון הוכחות ליום 4 במאי 2017. במקביל, מתנהל בין הצדדים משא ומתן להסדר הסתלקות מוסכם. ביום 1 במאי 2017 הגישו הצדדים בקשה להסדר הסתלקות. ביום 14 במאי 2017 ניתן פסק דינו של בית המשפט המאשר את הסתלקות המבקשת מבקשת האישור.

ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - המשך

(ז) בחודש אוגוסט 2014, הוגשה לבית המשפט העליון בניו יורק תביעה שכנגד, על ידי תובע שנקטים נגדו הליכים לגביית חוב ערבותו להבטחת אשראי שנטלה חברה שהיתה בשליטתו. התובע טוען כי נגרמו לו נזקים בסכום של לא פחות מ-57 מיליון דולר ארה"ב, עקב הפרת התחייבות בעל פה שנתן הבנק לתובע שלא לאכוף את ערבותו האישית. לטענת התובע, מעשי הבנק ומחדליו הביאו לאי עמידה בהתחייבויותיו השונות ולהרס עסקיו. בחודש מרץ 2015, הגיש הבנק בקשה לסילוק על הסף והתובע הגיש תגובתו בחודש מאי 2015. ביום 10 ביולי 2015 הגיש הבנק תשובה לתגובת התובע לבקשה לסילוק על הסף.

ביום 31 ביולי 2015 התקיים דיון בבקשה לסילוק על הסף וביום 14 בדצמבר נתן בית המשפט החלטה על פיה נדחתה טענת התובע ביחס למחדלי הבנק הנטענים ויחד עם זאת, הותר את עילת התביעה ביחס לביטול ערבותו בעל פה.

תגובת הבנק לתביעה שהגיש התובע נגדו, הוגשה ביום 11 בפברואר 2016 והחל שלב גילוי מסמכים.

ביום 18 באוגוסט 2016, הגיש הבנק ערעור על החלטת בית המשפט לדחות חלקית את בקשת הסילוק שהגיש הבנק ביחס לטענת התובע כי הבנק אישר בעל פה את ביטול ערבותו, ביום 11 בנובמבר 2016 הגיש התובע את תשובתו לערעור ובחודש דצמבר הגיש הבנק את תגובתו לתשובת התובע וטרם ניתנה החלטה.

ביום 21 באפריל 2017, הצדדים חתמו על הסכם על פיו, בין היתר, סולקה התביעה נגד הבנק.

(ח) בחודש מרץ 2015 הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז, תביעה כנגד הבנק ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית, בגין גביית עמלות ביתר, לכאורה, בחשבון "יחיד" ובחשבון "עסק קטן" תוך הפרה לכאורה של כללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות), תשס"ח-2008. לטענת התובע הפרת הכללים נעשית, בין היתר, בכך שהבנק מחייב בעלי חשבון "יחיד" או "עסק קטן" בעמלות בגין שירותים מסוימים, בתעריפים גבוהים יותר מהתעריפים שנקבעו בתעריפון לתאגידים גדולים, וזאת בניגוד לכללי הבנקאות כאמור.

התובע טוען כי אין ביכולתו להעריך את הנזק שנגרם לחברי הקבוצה הפוטנציאליים.

תשובת הבנק לבקשת האישור הוגשה ביום 30 ביוני 2015. כן הוגשה תשובת התובע לתגובת הבנק.

בהתאם להחלטת בית המשפט מיום 10 בספטמבר 2015, הגיש בנק ישראל את עמדתו ביום 15 בדצמבר 2015. ביום 16 בדצמבר 2015 התקיימה ישיבת קדם משפט נוספת, בה הומלץ לצדדים להידבר ביניהם בניסיון לגבש הסכם פשרה, ביום 29 במרץ 2016 התקיימה ישיבת קדם משפט נוספת וביום 12 ביולי 2016, התקיים דיון הוכחות. ביום 8 בנובמבר 2016 הוגשו סיכומים מטעם המבקש וביום 22 בינואר 2017, הגיש הבנק סיכומים מטעמו, הוגשו סיכומי תשובה מטעם המבקש ביום 31 בינואר 2017, ניתן פסק דין על פיו בקשת האישור התקבלה באופן חלקי ונקבעו מועדים להגשת כתב תביעה וכתב תשובה. דיון קדם משפט נקבע ליום 29 במאי 2018.

(ט) בחודש מרץ 2015, הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב, תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית כנגד הבנק, המנהל הכללי, חברי הדיריקטוריון ובעלי שליטה בבנק, בגין נזקים שנגרמו לכאורה למבקש ולחברי הקבוצה כתוצאה מהפרה, כביכול, של חובת הגילוי של מידע מהותי לציבור המשקיעים.

לטענת המבקש, הנתבעים פעלו, כביכול, בניגוד לחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968 והתקנות שהותקנו מכוחו, בכך שנמנעו מפרסם בדוחות הכספיים של הבנק כי הופרשו סכומים בגין חקירה המתנהלת נגד הבנק בארצות הברית, מהות הפרשות ושיעורן, והעובדה שהמפקח על הבנקים דרש את ביצוען של הפרשות בדוחות הכספיים של הבנק בגין החשיפה לחקירת הרשויות בארצות הברית.

לטענת התובע, כתוצאה מדרישת המפקח על הבנקים, ביצע הבנק הפרשות של עשרות מיליוני שקלים חדשים בדוחות הכספיים ברבעונים השני והשלישי לשנת 2014, תחת הסיווג של "הוצאה אחרת".

לטענת התובע, בהסתמך על המידע בדוחות הכספיים כאמור לעיל, רכשו עשרות אלפי משקיעים מניות של הבנק, וזאת מבלי שהיה בידיהם מידע מהותי כאמור. כמו כן לטענתם, המחיר שבו רכשו חברי הקבוצה את מניות הבנק היה מחיר גבוה מהמחיר בו היו רוכשים את המניות, אילו היה מבוצע דיווח כנדרש.

בכתב התביעה לא ננקב סכום ספציפי. יחד עם זאת, התובע התייחס למנגנון חישוב הנזק לפיו, ביום שבו פורסם דבר ההטעה כביכול, סבלה מניית הבנק מתשואת חסר של 2.19% מול מדד מניות הבנקים (בניטרול בנק הפועלים ובנק מזרחי טפחות).

התובע מבקש לקבוע בהתאם לחוק תובענות ייצוגיות, כי התביעה תוגש בשם "כל מי שרכש מניות בנק מזרחי טפחות בע"מ החל ממועד פרסום הדוחות הכספיים של הרבעון השני לשנת 2014 (13 באוגוסט 2014) והחזיק במניות ביום 26 בפברואר 2015".

תגובת הבנק ויתר המשיבים הוגשה ביום 19 בנובמבר 2015, הליכים בקשר עם גילוי מסמכים הסתיימו. ביום 3 באוגוסט 2016, אישר בית המשפט את הסכמת הצדדים בדבר מחיקתם של בעלי השליטה בבנק מבקשת האישור. תשובת המבקש לתגובה של הבנק ויתר המשיבים לבקשה לאישור, הוגשה ביום 11 בספטמבר 2016 וביום 9 באוקטובר 2016, הגישו המשיבים בקשה למחיקת תשובת המבקשים, בין היתר, בשל הרחבת חזית. בנוסף, הגיש המבקש בקשה לזמן לעדות את מי שכהן כמפקח על הבנקים בתקופה הרלוונטית לבקשת האישור. תשובה מטעם הבנק לבקשה לזימון עד הוגשה ביום 2 בנובמבר 2016.

ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - המשך

ביום 3 בינואר 2017 ניתנה החלטה על ידי בית המשפט, לפיה הבנק והמשיבים האחרים יהיו רשאים להגיש תשובה לתגובת המבקש לתשובת המשיבים לבקשה לאישור. כן קבע בית המשפט כי למועד שייקבע לשמיעת הבקשה לאישור גופה, יוזמן מי שיהיה כמפקח על הבנקים במועדים הרלבנטיים.

ביום 1 במרץ 2017 הגישו הבנק והמשיבים האחרים תשובה לתגובת המבקש לתשובת המשיבים לבקשה לאישור. ביום 23 באפריל 2017 נקבעו דיוני הוכחות ליום 11 ביוני 2017.

בחודש יוני 2017 התקיימו דיוני ההוכחות, במסגרתם אף נשמעה עדותו של מי שיהיה כמפקח על הבנקים במועדים הרלבנטיים, ונקבעו מועדים להגשת סיכומים מטעם הצדדים, בהתאם לכך, סיכומים מטעם המבקש הוגשו ביום 30 באוגוסט 2017.

ביום 1 בספטמבר 2017 הוגשה לבית המשפט בקשה בהסכמה, לדחיית הבקשה לאישור ללא צו להוצאות בהתאם להחלטות בית המשפט, פורסם ההסדר המפורט בקשת הצדדים, ומשלא הוגשו לה כל התנגדויות, ניתן ביום 3 בינואר 2018, פסק דין אשר במסגרתו נדחתה בקשת האישור.

ראה להלן גם סעיף 12 בדבר חקירת משרד המשפטים בארצות הברית הנוגעת לעסקי קבוצת הבנק עם לקוחותיה האמריקאים.

(י) בחודש דצמבר 2015 הוגשה כנגד בנק יהב לעובדי מדינה בע"מ בקשה לאישור תובענה ייצוגית, בה נטען כי בנק יהב לעובדי מדינה בע"מ גבה מלקוחות פרטיים (ועוסקים קטנים) עמלות בסכום ושיעור גבוה מהמתיר - על פי תקרה הקבועה בתקנון לעוסקים שאינם קטנים. התביעה אינה כוללת סכום תביעה מוערך. בין הצדדים מתנהל משא ומתן להסדר מוסכם.

(יא) בחודש ינואר 2016, הוגשה בבית המשפט המחוזי בירושלים, תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית בסכום כולל של כ-697.5 מיליוני שקלים חדשים נגד הבנק, הבנק הבינלאומי הראשון בע"מ, בנק אוצר החייל בע"מ, בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ ובנק אגוד לישראל בע"מ (להלן: "המשיבים"). עניינה של התביעה, בהפליה, לכאורה, של האוכלוסייה הערבית בנגישות לשירותים בנקאיים, בכך שהמשיבים אינם מחזיקים סניפים בקרב האוכלוסייה הערבית ואינם מנגישים את שירותיהם הבנקאיים לאוכלוסייה זו, ובכך מפריים לכאורה, את "חוק איסור הפליה במוצרים, בשירותים ובכניסה למקומות בידור ולמקומות ציבוריים, התשס"א-2000".

התובע מבקש לקבוע בהתאם לחוק תובענות ייצוגיות, כי התביעה תוגש בשם כל אזרחי מדינת ישראל מוסלמים, נוצרים ודרוזים, אשר סובלים מהפליה בנגישות לשירותים בנקאיים של המשיבים, עקב אי נוכחות סניפי בנק של המשיבים במקומות יישובם.

התובעים העמידו את תביעתם כלפי כל הבנקים המשיבים על סך של כ-697.5 מיליוני שקלים חדשים תוך שהם מציינים כי חלקו של כל משיב בנזק הנגרם לחברי הקבוצה נגזר גם מנתח השוק שלו ובהתאם גם חלקו בפיצוי חברי הקבוצה. תגובת הבנק לבקשה הוגשה ביום 4 באוגוסט 2016 וביום 13 בנובמבר 2016 הוגשה תשובה מטעם המבקשים לתגובת הבנקים הנתבעים.

דיון קדם משפט התקיים ביום 19 בדצמבר 2016, במסגרתו המליץ בית המשפט לצדדים לסיים את התיק בפשרה. בהתאם להצעת בית המשפט, החלו הצדדים במשא ומתן. ביום 10 במאי 2017, התקיים קדם משפט נוסף, במסגרתו, הצדדים מסרו לבית המשפט כי הם לא הגיעו להבנות ביניהם. ביום 24 במאי 2017, הגישו המבקשים נתונים שהתקבלו מבנק ישראל אודות מצבת הבנקים משנת 2009 ולאחר מכן הגישו המשיבים עדכון נתונים מטעמם. דיוני הוכחות התקיימו במהלך חודש נובמבר, הוגשו סיכומים בכתב מטעם הצדדים, וביום 30 בנובמבר 2017 נשמעו סיכומים בעל-פה.

ביום 28 בדצמבר 2017 ניתן פסק דין במסגרתו נדחתה הבקשה לאישור וביום 11 בפברואר 2018 הוגש ערעור לבית המשפט העליון על פסק הדין הדוחה את הבקשה.

(יב) בחודש פברואר 2016, הוגשה בבית המשפט המחוזי בתל אביב, תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית נגד הבנק, בנק הפועלים בע"מ, בנק לאומי לישראל בע"מ, בנק דיסקונט לישראל בע"מ והבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ (להלן: "המשיבים"). המבקשת העמידה את סכום התובענה כלפי כל הבנקים המשיבים, ביחד ולחוד, על סך של 219 מיליוני שקלים חדשים. עניינה של הבקשה היא, בהפליה, לכאורה, במתן שירות לקבוצות סטודנטים על רקע גילם ובכך מפריים לכאורה, את חוק איסור הפליה במוצרים, בשירותים ובכניסה למקומות בידור ולמקומות ציבוריים, התשס"א-2000 (להלן: "חוק איסור הפליה") וכן את חוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981 (להלן: "חוק הבנקאות"). לטענת המבקשת, מדובר במדיניות גורפת של כל המשיבים, בגדרה הוחלט להדיר את אוכלוסיית ה"לא צעירים" מתוכנית ההטבות לסטודנטים ו/או מהאפשרות לפתיחת חשבון בתנאי חשבון סטודנט, בקובעם תקרת גיל לקבלת הטבות סטודנט.

ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - המשך

המבקשת מבקשת לקבוע בהתאם לחוק תובענות ייצוגיות, כי התובענה תוגש בשם כלל הסטודנטים שהופלו מחמת גילם בהשוואה לסטודנטים צעירים יותר, ונמנע מהם לקבל מהמשיבים הטבות לסטודנטים בשבע השנים האחרונות (בעילות לפי חוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981) או החל מ-15 ביולי 2014 (בהתאם לתיקון לחוק איסור הפליה). תגובת הבנק לבקשת האישור הוגשה ביום 13 בספטמבר 2016 והתובעת הגישה תשובתה לתגובה. ביום 27 באוקטובר 2016 הוגשה תשובת המבקשת לתגובת הבנק לבקשת האישור. ביום 25 בינואר 2017 התקיים דיון מקדמי בבקשת האישור, ישיבת הוכחות שנקבעה לחודש ספטמבר 2017 בוטלה לאחר שהצדדים הגיעו להסכמה בכתב. סיכומי המבקשת הוגשו ביום 26 באוקטובר 2017 וסיכומי הבנקים הוגשו ביום 21 בדצמבר 2017. המבקשת הגישה סיכומי תשובה מטעמה, במסגרתם הגישה בקשה להוצאת נספחים שצורפו לסיכומים מטעם הבנקים, תגובת הבנקים לבקשה הוגשה ביום 9 בינואר 2018 וטרם ניתנה החלטה.

(ג) בחודש מאי 2016, הוגשה בבית המשפט המחוזי בתל אביב יפו, תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית נגד הבנק, בסכום של 220 מיליון שקלים חדשים עניינה של הבקשה הוא גבייה ביתר ושלא כדין, לכאורה, של עמלות מלקוחות הזכאים להיות מסווגים כעסקים קטנים, תוך הפרת חובות החלות על הבנק ביחסיו עם לקוחותיו.

לטענת המבקשת, הבנק לא גילה ללקוחותיו המנהלים עסקים קטנים כי הם זכאים להנות מתעריפון העמלות המוזל של "עסק קטן", מתוך מטרה לסכל את רפורמת העמלות ולגבות מעסקים קטנים עמלות שלא לפי תעריפון עסק קטן, תוך התעשרות פסולה, לכאורה, על חשבונם.

תגובת הבנק לבקשה לאישור, הוגשה ביום 1 בנובמבר 2016 ותשובת המבקשת לתגובת הבנק הוגשה ביום 30 בנובמבר 2016.

ביום 23 באפריל 2017, התקיים דיון מקדמי במסגרתו ניתנו החלטות באשר לשאלות ולגילוי מסמכים, שעל הצדדים למלא עד ליום 23 במאי 2017. לאור הודעת המבקש כי כוונתו להגיש בקשה לצרף את הדיון בבקשה זו לדיון ב 5 בקשות נוספות לאישור תובענות ייצוגיות שהוגשו באותו נושא, הגיש הבנק ביום 22 ביוני 2017 לבית המשפט בקשה להורות על עיכוב ההליכים בתובענה זו, לרבות הליכי הגילוי המוקדמים וזאת עד לאחר הכרעת בית המשפט העליון בבקשת האיחוד. ביום 28 ביוני 2017, הוגשה בקשה לבית המשפט העליון, לאיחוד הדיון בתובענה זו עם חמש הבקשות הנוספות ותגובת הבנק לבקשה הוגשה ביום 10 ביולי 2017, ביום 20 ביולי 2017 ניתנה החלטה, הדוחה את הבקשה לאחד את כל התביעות. בהתאם להנחיית בית המשפט העליון הוגשה בקשה לאיחוד הדיון בבקשות האישור לבית משפט המחוז וביום 21 בינואר 2018, התקיים דיון בבקשת האיחוד וטרם ניתנה החלטה.

(ד) בחודש אוגוסט 2016, הוגשה בבית המשפט המחוזי בתל אביב יפו, בקשה לאישור תובענה ייצוגית, נגד הבנק ונגד 9 בנקים נוספים, בגין גבייה ביתר ושלא כדין, לכאורה, של עמלות מלקוחות שאינם מסווגים כיחידים או כעסקים קטנים, תוך הפרת חובות החלות על הבנק ביחסיו עם לקוחותיו.

לטענת המבקשות, הבנקים המשיבים, גובים ממי שאינו מסווג כיחיד או עסק קטן עמלות שאינן מנויות בתעריפון הסטטוטורי המחייב, בהתאם לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981, או בסכומים הגבוהים מהסכומים שנקבעו בו, וזאת, כביכול, בניגוד לדיון. לטענת המבקשות, אין בידן בשלב הגשת הבקשה, להראות מהו ההיקף המדויק של הקבוצה או הנזק. יחד עם זאת, הן מעמידות את הנזק הכללי לקבוצה, על דרך האומדנה, בסכום של כמיליארד שקלים חדשים לכל הפחות, נגד כל הבנקים המשיבים יחדיו.

ביום 19 במרץ 2017, הגישו הבנקים בקשה להורות למבקשת להפקיד ערובה וכן בקשה למתן ארכה להגשת תשובה לבקשת האישור והבקשה נתקבלה. על ההחלטה הוגשה בקשת רשות ערעור, אשר נדחתה בהחלטת בית המשפט העליון מיום 2 באוקטובר 2017 והמועד להפקדת ערובה להבטחת הוצאות המשיבים, נקבע ליום 2 בנובמבר 2017.

הערובה לא הופקדה על ידי המבקשת עד למועד שנקבע בהחלטת בית המשפט העליון ולפיכך, ביום 5 בנובמבר 2017 הוגשה בקשה מטעם הבנקים המשיבים, למחיקת בקשת האישור וביום 7 בנובמבר 2017 נתן בית המשפט החלטה המורה על מחיקת בקשת האישור.

(ט) בחודש דצמבר 2016, הוגשה בבית המשפט המחוזי מרכז, בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד הבנק, בנק הפועלים, בנק הבינלאומי, בנק לאומי ובנק דיסקונט, בגין גביית עמלות הקשורות לטיפול במטבע חוץ, שלא בהתאם להוראות התעריפון המלא, המפורט בכללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות), תשס"ח-2008, ותוך הפרת סעיף 9 לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), תשמ"א-1981. לטענת המבקש, הבנקים המשיבים גובים בגין מגוון פעולות הקשורות למטבע חוץ עמלת מינימום במדרג, בהתאם לסכומי עסקה שונים וזאת, לכאורה, בניגוד להוראות התעריפון המלא, על פיהם, הבנקים המשיבים חייבים לפרט את העמלה שהם גובים בגין מגוון פעולות כ-"אחוז (מינימום, מכסימום)". עוד טוען המבקש כי, הבנקים המשיבים מפרים את חוק ההגבלים העסקיים בכך שהם מקיימים הסדר כובל.

המבקש מצוין כי, אין בידו את הנתונים הסופיים ואלה מצויים אצל המשיבים. יחד עם זאת, הוא מעריך את הנזק שנגרם ב-500 מיליון שקלים חדשים לפחות.

ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - המשך

תגובת הבנק הוגשה ביום 23 באפריל 2017 ותשובה לתגובה מטעם המבקש הוגשה ביום 21 במאי 2017. ביום 3 ביולי 2017 התקיים דיון קדם משפט, בסופו ניתנה למבקש אפשרות לתקן את הבקשה לאישור ולהגישה עד ליום 15 באוקטובר 2017. ביום 3 בספטמבר 2017, הוגשה בקשה מתוקנת, על והבנק הגיש תגובה מטעמו לבקשת האישור המתוקנת. ביום 24 בדצמבר 2017 התקיים דיון קדם משפט בסופו הורה קבע בית המשפט לקבל את עמדתו של בנק ישראל בשאלה שבמחלוקת. ביום 12 בפברואר 2018, הוגשה עמדת הפיקוח על הבנקים לפיה, גביית עמלת מינום בגין העברת מט"ח בתצורה מדורגת מחו"ל לחו"ל וכל עוד נשמר המבנה הבסיסי של עמלת מינום ומקסימום, אינה עולה כדי הפרה של כללי העמלות המעוגנת בתעריפון המלא. עוד באותו יום נתן בית המשפט החלטה לפיה, המבקשים יודיעו עד ליום 26 בפברואר 2018 האם הם עומדים על המשך הדייון בתיק לאור עמדת הפיקוח על הבנקים.

(ט) בחודש פברואר 2017, הוגשה בבימ"ש מחוזי מרכז, בקשה לאישור תובענה ייצוגית, נגד הבנק, בנק לאומי, בנק הפועלים ובנק יהב, בגין חיוב ביתר ושלא כדיון, לכאורה, של "עמלת פקיד" במקום שבו היה צריך לגבות עמלת "ערוץ ישיר" בלבד, וזאת בניגוד לכללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות), תשס"ח-2008 ותוך הפרה לכאורה של סעיף 9 לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), תשמ"א-1981. לטענת המבקשים, במקרים בהם לקוחות מבצעים פעולת הפקדת המחאה ו/או מזומן באמצעות פקיד בסניף הבנק, עקב כשל במכונות האוטומטיות לביצוע ההפקדה, ללא סיועו של הפקיד, הלקוח מחויב בעמלת פקיד, במקום ב "עמלת ערוץ ישיר" שהינה נמוכה יותר. המבקשים מציינים כי אינם יודעים להעריך את סכום התביעה.

תגובת הבנק לבקשה לאישור הוגשה ביום 31 באוקטובר 2017. ביום 14 בדצמבר 2017, התקיים דיון קדם משפט בסופו הוחלט, כי על המבקשים להודיע עמדתם בתוך 90 ימים- האם להמשיך בתובענה כפי שהיא היום והאם אין מקום להסתלק ממנה או לתקן לתביעה שונה. ישיבת קדם משפט נוספת נקבעה ליום 27 במאי 2018.

(י) בחודש פברואר 2017 הוגשה כנגד בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ ("בנק יהב"), בקשה לאישור תובענה ייצוגית, אשר הוגשה בבית המשפט מחוזי- מרכז כנגד בנק יהב. לטענת המבקש, כתוצאה ממעבר בנק יהב למערכת ליבה חדשה, נגרמו ללקוחותיו נזקים, זאת בשל פגיעה ברמת השירות באפיקי השירות השונים, אשר על פי הנתען, הותירה את הלקוחות ללא אפשרות לפעול בחשבונותיהם.

המבקש מעריך את הפיצוי לכל חבר בקבוצה בסך של לפחות 1,000 שקלים חדשים והעמיד את סכום התובענה על סך של 370 מיליון שקלים חדשים (על בסיס 370 אלפי לקוחות בנק יהב).

ביום 21 באוגוסט 2017 הגיש בנק יהב את תגובתו לבקשה לאישור. ביום 24 בספטמבר 2017 ניתן פסק דין, המאשר את הסתלקות המבקש מהתובענה והבקשה לאישור תובענה ייצוגית נמחקה.

בגין כל התביעות בקבוצת הבנק שסכום קרן כל אחת מהן עולה על 2 מיליון שקלים חדשים, לא כולל תביעות שצוינו בסעיף 10 לעיל, קיימת חשיפה נוספת שאינה קלושה, ואשר לא בוצעה הפרשה בגינה, בסך מצטבר של כ-68 מיליון שקלים חדשים.

11. כנגד הבנק וחברות מאוחדות שלו תלויות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות ובקשה לאישור תובענה נגזרת שהסכום הנתבע בהן הוא מהותי, כמפורט להלן, אשר לדעת הנהלת הבנק המבוססת על חוות דעת יועציה המשפטיים, לא ניתן במועד עריכת הדוחות הכספיים להעריך את סיכוייהן, ולפיכך לא בוצעה בגין הפרשה.

(א) בחודש מרץ 2015 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב, בקשה לאישור תובענה כתובענה נגזרת ("הבקשה לאישור") בשם הבנק ובשם חברה בת שלו, UMB (Switzerland) Ltd, ("מזרחי שוויץ") נגד נושאי משרה בהווה ובעבר בבנק ובמזרחי שוויץ, בסכום מינימאלי של 95 מיליון שקלים חדשים, בגין נזקים שנגרמו כביכול, לקבוצת מזרחי, כתוצאה ממעשיהם ומחדליהם כביכול, של המשיבים, בקשר עם מתן סיוע ללקוחות אמריקאיים להתחמק מתשלומי מיסים בארצות הברית. המבקש טוען כי יש לחייב את המשיבים לשלם לבנק את שיעור הנזק אשר גרמו לקבוצת מזרחי בכלל ולבנק בפרט.

ביום 24 במרץ 2015 הגיש בעל מניות בבנק בקשה במסגרת ההליך דן להצטרפות כצד להליך דן ולעיכוב הדיון בו או לחילופין לסילוקו על הסף וזאת נוכח בקשה לגילוי מסמכים אשר הוגשה על ידי אותו בעל מניות בחודש דצמבר 2014 לבית המשפט המחוזי בתל אביב כנגד הבנק וכנגד נושאי משרה בבנק, מכח הוראות סעיף 198א' בחוק החברות, התשנ"ט-1999 ("הבקשה לגילוי"). במסגרת הבקשה לגילוי עתר אותו מבקש לבית המשפט על מנת שזה יורה לבנק ולמשיבים האחרים לגלות לו מסמכים שונים הנוגעים להליכים המתנהלים בארצות הברית על מנת שיהיה בידו "לבחון" אפשרות להגשת בקשה לאישור "הגנה נגזרת" (בשם הבנק מול הרשויות בארצות הברית) או הגשת בקשה לאישור תובענה נגזרת (כנגד "בכירים" ועובדים בבנק). לטענת המבקש בבקשה לגילוי, הליך הבקשה לגילוי הינו הליך תלוי ועומד הקודם להליך הבקשה לאישור ועל כן יש לעכב את הדיון בהליך הבקשה לאישור ואף לסלקו על הסף.

ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - המשך

ביום 10 במאי 2015 אישר בית המשפט במסגרת הליך הבקשה לאישור, הסדר דיוני אליו הגיעו הצדדים בתיק בדבר מועדי הגשת כתבי טענות, לפיו, בין היתר, בשלב זה יושהו מועדי הגשת תגובות

המשיבים לבקשה לאישור וכי בסמוך לאחר מתן ההחלטות, בין היתר, בנוגע לבקשת ההצטרפות האמורה לעיל ובכפוף להן, ייקבע המועד להגשתן, בשים לב, בין היתר, להתקדמות ההליכים מול משרד המשפטים בארצות הברית.

יצוין ביחס להליך הבקשה לגילוי, כי ביום 3 במאי 2015 התקיים דיון מקדמי בבית המשפט בבקשה לגילוי במסגרתו, בין היתר, אישר בית המשפט את הסכמת הצדדים כי הדיון לגוף הבקשה לגילוי יושהו בשלב זה עד לסיום איסוף המסמכים לשם מסירתם לרשויות בארצות הברית. בחודש דצמבר 2015 קבע בית המשפט, כי הליך הבקשה לאישור ימחק ואולם המחיקה תעוכב כך שהיה ותתקבל הבקשה לגילוי והמבקש בבקשת הגילוי יגיש בקשת אישור 90 יום לאחר קבלת המסמכים במועד עליו יורה בית המשפט במסגרת ההחלטה, כי אז תמחק בקשת האישור. היה ותדחה בקשת הגילוי או אם לא תוגש בקשת אישור 90 יום לאחר קבלת המסמכים - יראו בבקשת האישור כבקשה מוקדמת לכל בקשה אחרת- אם תוגש.

ביום 18 באפריל 2016, החליט בית המשפט, לעכב את הדיון בתיק הבקשה לגילוי עד לסיום הליכי החקירה ודיווח על תוצאותיה.

ביום 12 באפריל 2017 בית המשפט הורה כי היועץ המשפטי לממשלה יודיע בתוך 45 יום אם בדעתו להצטרף להליך. ביום 12 באפריל 2017 בית המשפט הורה כי היועץ המשפטי לממשלה יודיע אם בדעתו להצטרף להליך. ביום 3 באוגוסט 2017, הגיש היועץ המשפטי לממשלה, הודעה מטעמו על התייצבותו בהליך הגילוי ואליה צירף את עמדתו. ביום 10 בספטמבר 2017, הגישו הבנק והמשיבים האחרים תגובה לעמדת היועץ המשפטי לממשלה.

ביום 19 בספטמבר אושר על ידי בית המשפט הסדר דיוני אליו הגיעו הצדדים בתיק ועל פיו, הדיון בתיק זה יושהו בשלב זה בכפוף לכך שהמשיבים יידווחו לבית המשפט ולמבקש, החל מיום 31 בדצמבר 2017, מידי 90 ימים, אודות החקירה של משרד המשפטים בארצות הברית.

ביום 26 בדצמבר 2017 ניתנה החלטת בית המשפט לפיה על הצדדים להודיע עד ליום 1 באפריל 2018 היכן הדברים עומדים ועמדתם באשר להמשך ניהול התובענה.

ראה להלן גם סעיף 12 בדבר חקירת משרד המשפטים בארצות הברית הנוגעת לעסקי קבוצת הבנק עם לקוחותיה האמריקאים.

(ב) בחודש נובמבר 2017 הוגשה בבית המשפט המחוזי מרכז- לוד, תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית נגד הבנק, בסכום של 437.3 מיליון שקלים חדשים בגין גביית ריבית ביתר, ליכאורה, בהלוואות לדיור עקב צמצום מרכיב ההלוואות על בסיס הפריים וזאת תוך הטעייה, כביכול ובהעדר גילוי נאות.

לטענת המבקשים, הבנק נמנע מלהעמיד ללקוחותיו הלוואות דיור, בה שיעור מרכיב ההלוואה על בסיס הפריים הינו המרבי המותר על פי הנחיות בנק ישראל (33.3%), וזאת על מנת שיוכל להגדיל, כביכול, את הסכום אותו הוא יכול להעמיד בהלוואות משלימות ויקרות בהרבה.

המבקשים מציינים כי, הם אינם מכחישים או תוקפים את העובדה שלבנק יש שיקול דעת אם לאשר מתן הלוואה לדיור ואת הרכב ההלוואה אותה הוא מאשר, אלא באופן הפעלת שיקול הדעת של הבנק, ובחובות הנאמנות, האמון והגילוי המורחבות החלות עליו.

(ג) בחודש דצמבר 2017 הוגשה בבית המשפט המחוזי ירושלים, בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד הבנק, בנק אוצר החייל, בנק לאומי לישראל בע"מ ובנק מרכנתיל דיסקונט. עניינה של הבקשה בהעמדת אשראי במסגרת הקרן לעסקים קטנים.

לטענת המבקשים, הבנקים המשיבים אשר מעמידים אשראים במסגרת הקרן לעסקים קטנים, מחייבים את הלווים בהפקדת פיקדון מתוך כספי ההלוואה, דבר המהווה תניית שירות בשירות אסורה וזאת תוך העלאת שיעור הריבית האפקטיבית על ההלוואה, כביכול. עוד נטען, כי התנהלותם זו של הבנקים עולה כדי הסדר כובל. המבקשת העמידה את סכום התובענה כלפי הבנק, על סך של מעל 147 ממיליוני שקלים חדשים.

(ד) בחודש דצמבר 2017 הוגשה בבית המשפט המחוזי - מרכז, תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית, בסכום של כ-124 מיליון שקלים חדשים. עניינה של הבקשה הוא בקביעת שיעור הריבית בהלוואה לדיור הניתנת בריבית משתנה אג"ח לטענת המבקשים, מוסר הבנק ללקוח אישור עקרוני ובו מפורט מנגנון עוגן אג"ח כמנגנון היחיד לחישוב הריבית במסלול משתנה - אג"ח לאורך כל חיי ההלוואה, אולם בהסכם ההלוואה, נוסף מנגנון חדש המכונה "מנגנון הגנה לשעת חירום" לקביעת שיעור הריבית מעבר למנגנון המקורי, וזאת ללא גילוי נאות. עוד נטען כי, התנאי שקבע הבנק בהסכם לצורך הפעלת מנגנון ההגנה לשעת חירום הינו מקפח ומעניק לבנק יתרון בלתי סביר על פני הלקוחות. טרם הוגשה תגובה מטעם הבנק.

ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - המשך

12) במהלך שנת 2011 התנהלו מגעים בין רשויות ארצות הברית ושוויץ בקשר לאמנת כפל מס בין שתי המדינות הללו. לבקשת רשויות שוויץ, מספר בנקים שווייצרים ובהם בנק מזרחי שוויץ, מסרו החל מחודש ספטמבר 2011 לרשויות שוויץ, נתונים כמותיים שהתבקשו אודות עסקיהם עם לקוחות אמריקאים, על מנת שיעבירו אותם לרשויות בארצות הברית.

במכתב מחודש אוגוסט 2013 נמסר לבנק מזרחי שוויץ על ידי משרד המשפטים בארצות הברית, כי נפתחה חקירה הנוגעת לעסקיו. במכתב לא צוין מהו החשד שבגיניו נפתחה החקירה. משמעות ההודעה היא שבנק מזרחי שוויץ אינו נמנה על קטגוריה 2, שכשירה ל-Non Prosecution Agreement בהתאם לתוכנית לבנקים שווייצרים של משרד המשפטים בארצות הברית ("התוכנית השווייצרית"). ההשלכות הכספיות של התוכנית השווייצרית על בנקים בקטגוריה 2 נקבעות בשים לב להיקף הנכסים של אזרחי ותושבי ארצות הברית ולמועדי החזקתם. אף שהתוכנית השווייצרית לא חלה על בנק מזרחי שוויץ על פי המכתב האמור, הוא הביע נכונות לסייע ולשתף פעולה עם משרד המשפטים בארצות הברית בהתאם לתוכנית השווייצרית ואף מסר כאמור, נתונים כמותיים שהתבקשו.

בנוסף לאמור לעיל, בחודש אוגוסט 2013 נמסר לבנק כי משרד המשפטים בארצות הברית מוסיף לבחון הלוואות שניתנו ללקוחות מסניף לוס אנג'לס כנגד בטוחה של פיקדונות כספיים בישראל. לאחר מכן, הבנק המציא למשרד המשפטים בארצות הברית נתונים כמותיים אודות עסקאות גב אל גב אלה.

ביום 14 באפריל 2014 קיבל סניף הבנק בלוס אנג'לס דרישה (subpoena) להמצאת מסמכים הקשורים לעובד הבנק ולעובד שפרש לגמלאות לפני כחמש שנים וכן לשירותים בנקאיים שניתנו בסניף בלוס אנג'לס, ככל שמסמכים אלו נמצאים בסניף הבנק בלוס אנג'לס. הסניף המציא את המסמכים הנדרשים.

ביום 30 באפריל 2014 הוגש בבית המשפט בלוס אנג'לס כתב אישום כנגד עובד הבנק לשעבר בלוס אנג'לס, שפרש לגמלאות כאמור, במסגרתו הואשם, בין היתר, בכך שכביכול סייע ללקוחות אמריקאים של הבנק להתחמק מתשלומי מס. הבנק לא נכלל בכתב האישום, לא יוחסה לו עבירה, ושמו נזכר כ"בנק A בתל אביב". ביום 19 בספטמבר 2014 נדרש הבנק על ידי משרד המשפטים בארצות הברית להמציא מסמכים ונתונים כמותיים הנוגעים לכתב האישום. ביום 31 באוקטובר 2014 זוכה עובד הבנק שפרש לגמלאות, על ידי חבר מושבעים, מכל האשמות שיחוסו לו.

בחודש יוני 2014 נמסר לבנק לראשונה על הרחבת היקף החקירה על ידי משרד המשפטים בארצות הברית, כך שתחול על כל הפעילות הבין-מדינית של קבוצת הבנק עם לקוחותיה האמריקאים, לרבות עסקאות הגב-אל-גב שנזכרו לעיל.

במכתב מיום 25 ביולי 2014 דרש משרד המשפטים בארצות הברית מן הבנק לספק נתונים ומידע בקשר עם קשת ענפה של נושאים וסוגיות הנוגעים לפעילות הבין-מדינית עם לקוחותיה האמריקאים של קבוצת הבנק, ובכללם, נתונים כמותיים המתייחסים לחשבונותיהם של לקוחותיה האמריקאים בתקופה המתחילה ביום 1 בינואר 2002 ומסתיימת במועד המכתב ("התקופה הקובעת"); תקשורת פנים וחוץ באמצעות שדרים אלקטרוניים; תפעול ושיווק, ציוד, הדרת עובדים, תגמולים; מסמכי מדיניות ונהלים; דוחות ביקורת פנים וביקורת של גורמי חוץ הנוגעים לפעילותה של קבוצת הבנק עם לקוחותיה האמריקאים, ועוד שורה ארוכה של מסמכים ונתונים שפורטו במכתב האמור.

לצורך איסוף המידע והנתונים שנדרשו כאמור על ידי משרד המשפטים בארצות הברית, שכר הבנק בחודש אוגוסט 2014 את שירותיהם של מומחים חיצוניים לתיחקור ולתיקוף נתונים ושל יועצים משפטיים בארצות הברית, שהצטרפו לצוות היועצים המשפטיים (המקומיים והאמריקאים) של קבוצת הבנק, וברבעון הראשון של שנת 2015 אף תוגבר הצוות על ידי יועצים משפטיים נוספים.

במכתב מיום 25 בנובמבר 2014 מסרו היועצים המטפלים בעניין מטעם הבנק ביחד עם המומחים החיצוניים, למשרד המשפטים האמריקאי, תאור מקדמי מפורט של תהליך המיפוי של המידע הזמין באמצעים ממוכנים בקבוצת הבנק (בישראל, בשוויץ, בלונדון ובלוס אנג'לס), המתייחס לחשבונות של הלקוחות האמריקאים ולשדרים האלקטרוניים, וזאת לאחר שביקרו באתרים השונים של קבוצת הבנק, ונפגשו עם נושאי תפקידים בקבוצת הבנק, כדי להעריך את ההיקף והמורכבות של המידע והנתונים שנדרשו על ידי משרד המשפטים בארצות הברית.

במכתב האמור, העריכו המומחים החיצוניים את לוחות הזמנים הדרושים לבחינת מערך המידע הממוכן, הנוגע ללקוחות אמריקאים של קבוצת הבנק, לניתוחו בהתאם לתבחינים שהוגדרו ולתיקוף הממצאים. לפי אומדן ראשוני שנתנו המומחים החיצוניים, הנתונים הכמותיים הנדרשים היו אמורים להיות מוכנים למסירה למשרד המשפטים בארצות הברית עד 30 באפריל 2015, בכפוף לתנאים, להנחות ולסייגים שפורטו על ידם.

בחודש דצמבר 2014 פורסמו (בדיווח פומבי) הסכמים שנחתמו עם בנק ישראלי, אשר התקיימה לגבי חקירה, וביניהם Deferred Prosecution Agreement עם משרד המשפטים האמריקאי. כמו כן, פורסם באותו דיווח כי על חברה בת בנקאית בשוויץ של אותו בנק, הוחלה התוכנית השווייצרית. עמדת הבנק היא כי אין לגזור גזירה שווה מהתנהלותם של בנקים אחרים, ממבנה הפעילות הבין-מדינית שלהם ומהסכמים פרטניים של אותם בנקים לגבי קבוצת הבנק, ובכלל זה לגבי הסדר אפשרי של קבוצת הבנק עם משרד המשפטים בארצות הברית.

אף על פי כן, המפקח על הבנקים, לאחר שבחן את הנסיבות ומטעמי שמרנות חשבונאית הורה לבנק לצבור הפרשה בשל הנושאים הכרוכים באירועים האמורים ובהמשך הורה לתת לה גילוי בדוח השנתי לשנת 2014. בהתאם לכך, ותוך שמירה על מלוא הזכויות והטענות של קבוצת הבנק נכללה בדוחות הכספיים של הבנק לשנת 2014 הפרשה בסכום של 95 מיליון שקלים חדשים, שנאמד על בסיס חישוב הנסמך על הנחה תאורטית, שעליה הורה המפקח על הבנקים, ולפיה בנק מזרחי שוויץ ייכלל בתוכנית השווייצרית, הגם שכאמור נמסר לו שזו אינה חלה עליו, ובהתאם להבנת הבנק את משמעות התוכנית השווייצרית.

ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - המשך

על פי דרישת רשות ניירות ערך נכללו בביאור לדוחות הכספיים השנתיים לשנת 2014 פירוט והסברים נוספים וכן פרטים אודות סכומי הפרשות שבוצעו במהלך שנת 2014, אף שלדעת הבנק סכומי הפרשות הללו אינם מהותיים.

במהלך שנת 2015 המשיך הבנק, לעסוק באופן אינטנסיבי בבניית מאגר המידע הממוכן, הכולל את המידע הכמותי הנוגע ללקוחות האמריקאים, כפי שנדרש על ידי משרד המשפטים בארצות הברית. בהתאמה, עודכן על ידי המומחים החיצוניים לוח הזמנים למסירת הנתונים הכמותיים למשרד המשפטים בארצות הברית כאמור לעיל, ליום 15 במרס 2016.

מעבר לאמור במכתב מיום 25 ביולי 2014, מסר משרד המשפטים בארצות הברית, במכתב נוסף מיום 4 בנובמבר 2015, הנחיות שנועדו להבהיר ולמקד את המסמכים והנתונים הנדרשים במסגרת שיתוף הפעולה של קבוצת הבנק בקשר עם החקירה הנוגעת לעסקיה עם לקוחותיה האמריקאיים.

תיקוף הנתונים הכמותיים במאגר, המתייחסים לעסקי לקוחות אמריקאים בכלל קבוצת הבנק הושלם במהלך הרבעון הראשון בשנת 2016.

ביום 8 בפברואר 2016 מסר הבנק למשרד המשפטים בארצות הברית את המידע הכמותי הנוגע לחשבונותיהם הסגורים של הלקוחות האמריקאים בסניפי הבנק בישראל וביום 14 במרץ 2016 מסר הבנק למשרד המשפטים בארצות הברית את הנתונים הכמותיים המתייחסים ליתרת לקוחותיו האמריקאים בישראל. כמו כן, נמסר למשרד המשפטים האמריקאי ביום 27 במאי 2016 מידע כמותי נוסף, אשר התבקש על ידי משרד המשפטים האמריקאי בדצמבר 2015.

תהליך איסוף השדרים האלקטרוניים המתייחסים לפעילות לקוחות אמריקאים בכלל קבוצת הבנק הושלם, וחלק מהם נמסר לעיונו של משרד המשפטים בארצות הברית, בתאום עימו.

בהתאם למכתבים, צוים שיפטיים ושיחות נוספות, היה על הבנק להמציא פרטי מידע ומסמכים נוספים ואלה, הומצאו, לרבות במסגרת פגישות אשר מתקיימות עם נציגי משרד המשפטים בארצות הברית, אשר אף ציינו פעולות שעל הבנק לבצע על מנת להביא את החקירה לכלל סיום, כל זאת במסגרת הקשר הרצוף שמקיימים הבנק ובנק מזרחי שוויץ עם משרד המשפטים בארצות הברית, על מנת להגיע למתווה כולל לקבוצת הבנק כולה ביחס לחקירה.

בראשית חודש מאי 2017 נערכה פגישה נוספת עם נציגי משרד המשפטים בארצות הברית ובה הומצא סיכום של פרטי הנתונים ועיקרי המידע שהמציא הבנק למשרד המשפטים בארה"ב עד לאותו מועד. בחודשים האחרונים של שנת 2017 וכן בינואר 2018, קיבל הבנק מכתבים ממשרד המשפטים בארצות הברית, ובהם התבקש לבצע בדיקות נוספות וכן להמציא נתונים ופרטי מידע נוספים, ובכלל זאת התבקש הבנק לעדכן נתונים מסוימים בדבר החשבונות של הלקוחות האמריקאים לגבי תקופה שהורחבה עד אוקטובר 2017. הבנק פועל על מנת להיענות ולהשלים את המבוקש במכתבים אלה.

הבנק קיים מגעים מקדמיים עם משרד המשפטים בארה"ב ואולם נוכח הבקשות למסירת מידע נוסף, טרם החל משא ומתן עם משרד המשפטים בארצות הברית בכל הנוגע לחקירה או להשלכותיה, הן בהיבט של הסדר כלשהו, והן בהיבט של ההשלכות הכספיות, ככל שתהיינה, להסדר כזה לכשיגובש, על קבוצת הבנק.

הבנק מדווח לפיקוח על הבנקים באורח שוטף על האירועים ובנק מזרחי שוויץ מדווח לרשויות הפיקוח השוויצריות.

בהתאם לחוות דעתם של היועצים המשפטיים של הבנק, על בסיס נתונים שמצויים במאגר המידע הממוכן, אשר תיקופם הושלם, ובשים לב להסדרים שמשרד המשפטים בארצות הברית ערך עם בנקים אחרים בקשר לחקירות הנוגעות לחשבונות בלתי מוצהרים של נישומים אמריקאים, הרי שנתונים מסוימים במאגר עשויים להיות רלוונטים לחשיפה של קבוצת הבנק, וזאת אם עמדת הבנק ביחס אליהם לא תתקבל.

על יסוד חוות הדעת האמורה, הוגדל סכום הפרשה בגין החקירה והועמד על 46.1 מיליון דולר ארה"ב (כ-159.8 מיליון שקלים חדשים). סכום זה חושב ביחס לנתונים אשר לגביהם חיוו היועצים המשפטיים של הבנק את דעתם, כי הם עשויים להיות רלוונטים וכן בהתאם לרכיבים שהם חיוו דעתם כי יש לקחת אותם בחשבון לצורך החישוב, לפי העניין: אמדן של סכום המס שהיו אמורים הלקוחות האמריקאים הקשורים באותם נתונים ("הלקוחות הרלוונטים") לשלם לרשות המיסים בארצות הברית, ההכנסות שנצמחו לבנק מן הפעילות הבנקאית של הלקוחות הרלוונטים ושיעור מן הנכסים הכספיים של הלקוחות הרלוונטים (וללא רכיבי תשלום אחרים, כדוגמת קנס). באשר לנתונים אשר קשורים לעסקי מזרחי שוויץ עם לקוחות אמריקאים, חושבה הפרשה על בסיס חישוב הנסמך על הנחה תאורטית לפיה בנק מזרחי שוויץ נכלל בקטגוריה 2 בתוכנית השוויצרית.

יצוין, כי היועצים המשפטיים של הבנק חיוו את דעתם כי בשלב זה לא ניתן להעריך את ההפסד הפוטנציאלי שעלול להגרם לקבוצת הבנק בגין החקירה או את סכומי החשיפה של קבוצת הבנק המתייחסים לכך, או את טווח החשיפה. זאת, בין היתר, בשל כך שלפי ניסיונם המקצועי של עורכי הדין האמריקאים, לא ניתן להסיק מסקנות בנדון, אלא רק לאחר ניתוח מכלול המידע והנתונים שיימסרו, וכן בשל כך שכמפורט לעיל, הדיונים עם משרד המשפטים בארצות הברית בכל הנוגע לגיבוש מתווה מתאים לקבוצת הבנק טרם החלו.

מאחר שכאמור לעיל, הדיונים עם משרד המשפטים בארצות הברית בכל הנוגע לגיבוש מתווה מתאים לקבוצת הבנק טרם החלו, הרי שיתכן שבעתיד יתברר שסכום ההפסד שיתממש יהיה גבוה משמעותית מסכום הפרשה שנזקפה עד כה.

ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - המשך

13) ביום 18 בנובמבר 2008 חתם הבנק עם כרטיסי אשראי לישראל בע"מ (להלן: "כאל") ועם דיינרס קלוב ישראל בע"מ, חברה בשליטת כאל (להלן: "דיינרס") - (להלן ביחד: "קבוצת כאל"), על הסכם להנפקה משותפת של כרטיסי חיוב "ויזה", "מסטרקארד" ו"דיינרס קלוב", לרבות כרטיסים עם מותג הבנק (להלן: "הכרטיסים"), אשר יופצו על ידי הבנק ללקוחותיו. במסגרת ההסכם נקבעו זכויות הצדדים וכן נקבעו הסדרי תפעול ומתן שירותים על ידי קבוצת כאל לכרטיסים כמו גם כל יתר התנאים הנוגעים לכך. במסגרת ההסכם ניתנה לבנק אופציה לרכוש מכאל, על דרך של הקצאה, עד 121,978 מניות רגילות של כאל, אשר אילו הוקצו במועד חתימת ההסכם היו מהוות עד 10% מהון המניות הרגילות של כאל בדילול מלא. ההסכם הסתיים ביום 18 בנובמבר 2013 ללא מימוש אופציות על ידי הבנק במהלך התקופה. ביום 2 במרץ 2014 חתם הבנק עם קבוצת כאל, על הסכם עדכון להסכם ההנפקה המשותפת. ההסכם המעודכן הינו לתקופה של 5 שנים ממועד חתימתו. במסגרת ההסכם עודכנו הסדרי התפעול והשיווק של הכרטיסים וכן מנגנוני התגמול של הצדדים. ההסכם כפוף לכל הדרישות הרגולטוריות הנדרשות על פי כל דין, ככל שישנן.

14) חברה לנאמנות שהינה חברה מאוחדת של הבנק, עוסקת בעסקי נאמנות הכוללים, בעיקר, נאמנויות לקרנות נאמנות, למחזיקי איגרות חוב, לבעלי מניות חסומות ולהחזקת חשבונות בנק.

15) במסגרת הסכם עבודה שנחתם ביום 30 בדצמבר 1993 עם נציגות העובדים, העמיד הבנק לעובדיו הלוואות לזמן ארוך, למימון רכישה רטרואקטיבית של זכויות פנסיה מקרנות פנסיה מסוימות, איתן התקשר הבנק בקשר לכך, הנושאות הצמדה וריבית ששיעורה קבוע. הוסכם, כי אם יתברר במועד הפירעון של כל הלוואה מהלוואות האמורות, כי הפרשי ההצמדה והריבית שנצברו כאמור, עולים על התשואה המצטברת בקופת גמל מוסכמת, הן תופחתנה בהתאם. השלכות מס, באם תהיינה, בגין הפחתה זו יחולו על הבנק. כאשר נוצר פער, כאמור לעיל, נערכת הפרשה בהתאם. יתרת הלוואות לתאריך המאזן מסתכמת בסך של כ-9 מיליוני שקלים חדשים.

16) הבנק התחייב כלפי הנאמן לאיגרות החוב ולכתבי התחייבות הנדחים, שהונפקו על ידי מזרחי טפחות חברה להנפקות בע"מ, למלא את תנאי התשלום כמצוין באיגרות החוב וכתבי ההתחייבויות הנדחים.

17) הבנק התחייב כלפי חוסכים בתוכניות חסכון מסוימות, שילוו מהבנק, לתנאים קבועים כדלקמן(1):

ליום 31 בדצמבר		
2016	2017	
632	624	0.25% פחות מהריבית המקובלת בזמן מתן האשראי

(1) ההתחייבות ניתנת לניצול רק בקיום תנאים מסוימים בהתאם למפורט בתכניות חסכון. העמדת האשראי מסורה בכל עת לשיקול דעתי הבלעדי של הבנק, על פי נהלים הקיימים בבנק, בהתחשב במאפייני הלקוח, לאחר שתיבחן לגופה בקשת הלקוח לקבל מהבנק אשראי.

18) החל מיום 1 ביולי 2004 נכנס לתוקף הסכם לתקופה של שנתיים בין בנק טפחות דאז לבין הממשלה, אשר על פיו, בגין הלוואות סיוע לזכאים שניתנו מכספי האוצר החל מיום זה, חל שיעור עמלת גבייה שנקבע על פי מכרז שערך משרד האוצר בהשתתפות הבנקים למשכנתאות. תוקף ההסכם זה הוארך מידי שנה, לאחרונה עד ליום 30 ביוני 2015. בחודש מאי 2008 נכנס לתוקף הסכם נוסף בין משרד האוצר לבין הבנקים (ההסכם צפוי להתחדש מידי שנה, אלא בהודעת אחד הצדדים על רצונו לסיים את ההסכם), לפיו הלוואות לזכאים ברמת ניקוד נמוכה ניתנות מכספי הבנק ועל אחריותו. ריבית הלוואה נקבעת בהתאם לריבית הסיוע מכספי האוצר. תקופות הלוואה נקבעו ל- 25 שנים, 20 שנים, 15 שנים או עד 10 שנים, לפי בחירת הלקוח, ולא יותר מתקופת הסיוע מכספי אוצר. יתר התנאים הם בהתאם למקובל בסיוע מכספי האוצר, לרבות פטור מעמלת פירעון מוקדם.

ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - המשך

בגין ההלוואות לזכאים מסויימים, משלים משרד האוצר לבנקים המבצעים סיוע מכספי בנק, הפרשי ריבית בין הריבית בה תבוצענה ההלוואות בפועל לבין הריבית הממוצעת שמפרסם בנק ישראל, בתוספת מרווח. במקביל לביצוע ההלוואות כאמור לעיל, רשאים הבנקים להמשיך ולהעמיד לזכאים מקבוצת הניקוד הנמוכה הלוואות מכספי האוצר, בתנאי ההסכם הקודם (משנת 2004), ובכפוף לכך שהיקף ההלוואות לקבוצת הזכאים מדירוג הניקוד לא יעלה על 8% מהיקף סך ההלוואות שבוצעו על ידי הבנק לקבוצה זו (מכספי בנק ומכספי תקציב).

תוקף הסכם מתן הסיוע מכספי בנק לזכאים שנחתם ב-2008 הוארך עד ליום 30 באפריל 2015. הכנסות הקבוצה בגין כלל פעילות ההלוואות לזכאים באחריות המדינה הסתכמו בשנת 2017 ל-42 מיליוני שקלים חדשים, בהשוואה ל-41 מיליוני שקלים חדשים בשנת 2016.

ביום 1 בינואר 2015 הצטרף הבנק למהלך "מחזור הלוואות מוכוונות במסלול מהיר" שיזמו בנק ישראל ומשרד השיכון והבינוי. בהתאם לחוזר שפירסם בנק ישראל (אגף בנק-לקוח), המהלך החל ביום 1 בינואר 2015 ומטרתו לאפשר ללווים זכאי משרד השיכון והבינוי, שנטלו הלוואה מכספי המדינה, לשפר את תנאי הלוואותיהם, במגזר מטבעי ישראלי צמוד מדד. שינוי התנאים בוצע בהליך מזורז ובעלות נמוכה וההלוואות הועמדו מכספי הבנק ובאחריותו, במסלול צמוד מדד בריבית קבועה ולמשך תקופת ההלוואה הנוותרת. בהתאם לחוזר, הלוואות שהועמדו על ידי הבנק במסגרת המהלך הינן פטורות מהפרשה קבוצתית בשיעור של 0.35% כאמור בהוראת ניהול בנקאי תקין 329. משקל הסיכון להלוואות אלו הינו משקל סיכון מופחת לענין הלימות הון. בנוסף, כלל החוזר, הקלות נוספות על מנת לעודד לוויים להצטרף למהלך. המהלך הסתיים ביום 31 בדצמבר 2015.

19) הבנק מתקשר עם מספר גופים מוסדיים בעסקאות סינדיקציית אשראי. חלק מהעסקאות מאורגן, מנהל ומתופעל על ידי הבנק.

ביאור 27 - שיעבודים

א. חברי הבורסה נדרשים להפקיד מערך בטוחות להבטחת קיום כל התחייבויות לקוחותיהם והתחייבות חברי בורסה נוספים שאינם חברי מסלקה ולקוחותיהם, כלפי מסלקת הבורסה, בגין עסקאות שבוצעו במסלקת הבורסה, ולהבטחת חלקם בקרן הסיכונים לגבי פעילות זו, (כמפורט להלן בביאור 26 ג.1).

במסגרת מערך הבטוחות, מפקיד הבנק בטוחות נזילים, כמפורט להלן:

- 1) בחשבון שפתחה מסלקת הבורסה על שמה, המנוהל במסלקה עבור הבנק ("חשבון בטוחות המסלקה"), הופקדו איגרות חוב ממשלתיות של הבנק כבטוחות לטובת מסלקת הבורסה, בשווי מלוא התחייבויות הלקוחות ובצירוף חלקו של הבנק בקרן הסיכונים. ליום 31 בדצמבר 2017 הופקדו 39 מיליוני שקלים חדשים. (נכון ליום 31 בדצמבר 2016 - 38 מיליוני שקלים חדשים).
- 2) בנוסף, החל מיום 19 ביוני 2017 בחשבון שפתחה מסלקת הבורסה על שמה בבנק ישראל עבור הבנק, מופקדים מזומנים שהבנק נתן כבטוחות, וכן מזומנים שישולמו כפירות על ניירות ערך שיופקדו בחשבון בטוחות המסלקה או מזומנים שמקורם בכל זכות כספית אחרת הנובעת מניירות הערך האמורים, לרבות תמורה כספית הנובעת ממכירתם. נכון ליום 31 בדצמבר 2017 הופקדו בחשבון זה 12 מיליוני שקלים חדשים (נכון ליום 31 בדצמבר 2016 - 19 מיליוני שקלים חדשים).
- 3) עד ליום 19 ביוני 2017 הוחזקו הכספים הניתנים על ידי חברי מסלקת הבורסה כבטוחות ואשר מופקדים כיום בבנק ישראל (כמפורט בסעיף 2 לעיל) בבנק אחר עבור הבנק.
- 4) החשבונות האמורים בסעיפים 1 ו-3 לעיל שועבדו בשעבוד קבוע מדרגה ראשונה לטובת מסלקת הבורסה. החשבון האמור בסעיף 2 לעיל שועבד בשעבוד קבוע מדרגה ראשונה, ובהמחאה על דרך השעבוד ללא הגבלה בסכום לטובת מסלקת הבורסה.

ב. חברי הבורסה נדרשים להפקיד מערך בטוחות, כערובה לקיום חיוביהם בקשר לביצוע עסקאות מעו"ף שנעשו על ידם או על ידי לקוחותיהם או על ידי חברי בורסה שאינם חברי מסלקת המעו"ף, ולהבטחת חלקם בקרן הסיכונים לגבי פעילות זו, (כמפורט להלן בביאור 26 ג.2).

ביאור 27 - שיעבודים - המשך

בהתאם לכך, נדרש הבנק להפקיד בטוחות נזילים בלבד עבור מלוא החשיפה בגין הפעילות בנגזרים ועבור חלקו בקרן הסיכונים כמפורט להלן:

- 1) בחשבון שנפתח במסלקת הבורסה על שם מסלקת המעו"ף ("חשבון ראשי של בטוחות מעו"ף") הופקדו איגרות חוב ממשלתיות של הבנק כבטוחות לטובת מסלקת מעו"ף, בשווי מלוא דרישת הבטוחות מהלקוחות ובצירוף חלקו של הבנק בקרן הסיכונים. שווי איגרות החוב שהופקדו מסתכם ליום 31 בדצמבר 2017 ב-294 מיליוני שקלים חדשים (נכון ליום 31 בדצמבר 2016 - 331 מיליוני שקלים חדשים).
- 2) בנוסף, החל מיום 19 ביוני 2017 בחשבון שפתחה מסלקת המעו"ף על שמה עבור הבנק בבנק ישראל, מופקדים מזומנים שהבנק נתן כבטוחות, וכן מזומנים שישולמו כפירות על ניירות ערך שיופקדו בחשבון ראשי של בטוחות מעו"ף או מזומנים שמקורם בכל זכות כספית אחרת הנובעת מניירות הערך האמורים, לרבות תמורה כספית הנובעת ממכירתם. נכון ליום 31 בדצמבר 2017 הופקדו בחשבון זה 10 מיליוני שקלים חדשים (נכון ליום 31 בדצמבר 2016 - 20 מיליוני שקלים חדשים).
- 3) עד ליום 19 ביוני 2017 הוחזקו הכספים הניתנים על ידי חברי מסלקת המעו"ף כבטוחות ואשר מופקדים כיום בבנק ישראל (כמפורט בסעיף 2 לעיל) בבנק אחר עבור הבנק.
- 4) החשבונות האמורים בסעיפים 1 ו-3 לעיל משועבדים בשעבוד צף וקבוע לטובת מסלקת מעו"ף. החשבון האמור בסעיף 2 לעיל שועבד בשעבוד קבוע מדרגה ראשונה, ובהמחאה על דרך השעבוד ללא הגבלה בסכום לטובת מסלקת המעו"ף.

ג. בנק ישראל מפעיל את מסגרת התשלומים בזמן אמת - Real Time Gross Settlement (להלן: RTGS) - מערכת המאפשרת ללקוחות להעביר סכומי כסף בשקלים מחשבון בנק אחד לחשבון אחר באותו בנק או בבנק אחר בזמן אמת. בנק ישראל מעניק אשראי יומי ותוך יומי למשתתפי מערכת RTGS כנגד שיעבוד ספציפי של איגרת חוב של הבנק בחשבון בנק ישראל במסלקת הבורסה לניירות ערך. נכון ליום 31 בדצמבר 2017 וליום 31 בדצמבר 2016 לא הופקדו איגרות חוב בחשבון זה.

ד. הבנק פועל בניירות ערך באמצעות מסלקת ירוקליר, שהינה מערכת לסליקה לניירות ערך הנסחרים בשווקים בינלאומיים. לטובת הפעילות שועבדו ניירות ערך שיתרתם ליום 31 בדצמבר 2017 הינה 10 מיליוני דולר (בדומה ליום 31 בדצמבר 2016).

ה. בהתאם לדרישת רשויות פיקוח בארה"ב, שיעבד סניף הבנק שם ניירות ערך בסכום של כ-26 מיליוני דולר של ארצות הברית (נכון ליום 31 בדצמבר 2016 - 21 מיליוני דולר של ארה"ב) המשמשים להבטחת פיקדונות הציבור או לקיום הוראות שלטוניות אחרות. עיקר השעבוד המסתכם ליום 31 בדצמבר 2017 לסך של 23 מיליוני דולר של ארה"ב (נכון ליום 31 בדצמבר 2016 - 20 מיליוני דולר של ארה"ב), מתייחס לדרישת רשויות הפיקוח בארצות הברית בדבר הבטחת 7.5% מההתחייבויות של הסניף כפי שהוגדרו על ידי השלטונות שם.

ו. כנגד קווי אשראי שהועמדו לבנק על ידי בנק ישראל, משעבד הבנק חשבון ניירות ערך זרים. נכון לימים 31 בדצמבר 2017 ו-31 בדצמבר 2016 הבנק לא שיעבד ניירות ערך זרים.

ז.

31 בדצמבר		המקורות של ניירות ערך שהתקבלו ואשר הבנק רשאי למכור או לשעבד, לפי שווי הוגן, לפני השפעת הקיזוזים: ניירות ערך שהתקבלו בעסקות שאילת ניירות ערך כנגד מזומן
2016	2017	
9	76	

ביאור 28 - מכשירים נגזרים ופעילויות גידור

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א) תאור המכשירים הנגזרים והסיכונים הגלומים בפעילות זו:

1) כללי

פעילותו של הבנק במכשירים נגזרים, כגון חוזים עתידיים ועסקאות אקדמה, אופציות והחלפות פיננסיות, מתבצעת הן כמתווך עבור לקוחותיו והן כחלק מניהול הנכסים וההתחייבויות שלו ובין השאר למזעור חשיפות הבנק לסיכונים שוק. הבנק מייעד מכשירים נגזרים מסוימים כמגדרי שווי הוגן או כמגדרי תזרים מזומנים. לפרטים ראה ביאור 1 ד.15. לדוחות הכספיים.

2) סוגי הפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים ותיאורם

העסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים כוללות חוזי מטבע, חוזי ריבית וחוזים אחרים וכן חוזים עבור לקוחות בשוק המעו"ף, על מדדים ונכסים שונים, כמפורט להלן:

- עסקאות אקדמה (Forward) וחוזים עתידיים (Futures): חוזה בין שני צדדים, לרכישה ולמכירה של כמות מוגדרת של סחורות, מטבעות, ריביות או מכשירים פיננסיים אחרים (להלן: "נכסי בסיס"), שיבוצעו בתאריך עתידי ובמחיר מוגדר מראש.
- עסקאות החלפה (Swap): חוזים להחלפת כמות מוגדרת של נכסי בסיס במועד העסקה, עם התחייבות הדדית להחליף חזרה בתאריך עתידי את הפריטים שהוחלפו.
- אופציות (Options): חוזים המקנים, תמורת תשלום פרמיה, את הזכות לרכוש (Call) או למכור (Put) נכסי בסיס במחיר, בכמות ובזמן נקובים מראש.
- עסקאות למסירה מיידי (Spot): עסקאות חליפין בין שני מטבעות, על פי שער מוסכם מראש, לביצוע תוך שני ימי עסקים.
- נגזרי אשראי: חוזים המקנים, תמורת תשלום פרמיה חד פעמית או תקופתית, את הזכות לקבלת תשלום במקרה של שינוי בדירוג אשראי, אי יכולת לעמוד בהתחייבויות או כל אירוע אשראי אחר, המתייחס למדינה או לחברה, כפי שנקבע בחוזה.

3) סיכונים הגלומים בפעילות במכשירים נגזרים

במסגרת פעילותו במכשירים פיננסיים נגזרים נחשף הבנק לסיכונים אשראי, לסיכונים שוק הכוללים סיכונים ריבית וסיכונים בסיס, לסיכונים נזילות ולסיכונים תפעוליים, כמפורט להלן:

- א. חשיפת האשראי במכשירים נגזרים, המוגדרת בהוראות המפקח על הבנקים כ-"חשיפת אשראי נוכחית", מתבטאת בסכום ההפסד האפשרי המירבי שיהיה לבנק אם הצד הנגדי לא יעמוד בתנאי העסקה, וזאת לאחר ניכוי הסכמי קיזוז בני אכיפה ומבלי להתחשב בבטחונות. לצורך ניהול חשיפות האשראי הגלומות במכשירים הפיננסיים הנגזרים במהלך חיי העסקה, נאמד גודל החשיפה במחיר התקשרות בעסקה הפוכה לתקופה שנותרה לחיי העסקה. דרישת הבטחונות נקבעת על פי סוג הלקוח, ולעיתים בשיעור קבוע מסכום מסגרת האשראי שנקבעה לאותו לקוח. במקרים אחרים נקבעת החשיפה על פי שיטת התרחישים המבוססת על מודל בלק ושולס. הבטחונות הנדרשים על ידי הבנק כוללים בדרך כלל בטחונות נזילים, כגון ניירות ערך, פיקדונות וכד', המוערכים לבטחון בהתאם למקדמי הבטחון השונים הנהוגים בבנק.
- ב. בנגזרי אשראי שכותב הבנק, חשיפת האשראי מתבטאת בסכום אותו יתחייב הבנק לשלם בקרות האירוע שנקבע בחוזה. סיכון השוק - הסיכון לתנודות בשווי ההוגן של המכשירים הנגזרים בשל שינויים בלתי צפויים בריבית, בשיעור האינפלציה, בשערי החליפין ובמדדים פיננסיים אחרים. הבנק מנהל את סיכונים השוק הגלומים במכשירים נגזרים על ידי שילובם של מכשירים אלה במסגרת ניהול החשיפה לסיכונים שוק של כלל פעילויות הבנק.
- ג. סיכון נזילות - הסיכון להיעדר יכולת לסגור במהירות חשיפה על ידי סילוק במזומן או על ידי יצירת חשיפה הפוכה. המכשירים הנגזרים והשפעתם על צרכי הנזילות, הם חלק אינטגרלי מניהול סיכונים הנזילות של הבנק לפי הוראת ניהול בנקאי תקין 342.
- ד. סיכון תפעולי - הסיכון לתפעול שגוי של העסקאות, החל ממועד קשירתן ועד לסליקתן, הן בשל טעויות אנוש והן כתוצאה מכשל מיכוני. הבנק ממזער את הסיכון התפעולי בפעילות במכשירים הנגזרים באמצעות מיכון תהליכים ומערך בקרות משלים.

לפרטים נוספים, ראה דוח הסיכונים המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

ביאור 28 - מכשירים נגזרים ופעילויות גידור - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב) היקף הפעילות על בסיס מאוחד

ליום 31 בדצמבר 2017					
חוזי ריבית					
סך הכל	חוזי סחורות	חוזים	חוזי מטבע חוץ בגין מניות ואחרים	שקל - מדד אחר	
1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים					
א. נגזרים מגדרים⁽¹⁾					
1,500	-	-	-	-	1,500
חוזי forward					
חוזי אופציה אחרים:					
17	-	-	-	17	-
אופציות שנכתבו					
937	-	-	-	937	-
Swaps					
2,454	-	-	-	954	1,500
סך הכל					
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם					
937	-	-	-	937	-
הבנק הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע					
ב. נגזרים ALM⁽¹⁾⁽²⁾					
94,712	46	-	89,541	-	5,125
חוזי Forward					
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה:					
97	-	-	97	-	-
אופציות שנכתבו					
288	-	-	288	-	-
אופציות שנקנו					
חוזי אופציה אחרים:					
12,328	-	-	12,328	-	-
אופציות שנכתבו					
11,392	-	-	11,392	-	-
אופציות שנקנו					
39,088	-	-	7,707	28,923	2,458
Swaps					
157,905	46	-	121,353	28,923	7,583
סך הכל					
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם					
20,114	-	-	-	17,768	2,346
הבנק הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע					
ג. נגזרים אחרים⁽¹⁾					
1,050	-	-	1,050	-	-
חוזי Forward					
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה:					
24,159	5,853	13,503	4,803	-	-
אופציות שנכתבו					
24,159	5,853	13,503	4,803	-	-
אופציות שנקנו					
חוזי אופציה אחרים:					
49	-	49	-	-	-
אופציות שנכתבו					
110	-	41	-	69	-
אופציות שנקנו					
5,062	-	5,031	28	3	-
Swaps					
54,589	11,706	32,127	10,684	72	-
סך הכל					
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם					
3	-	-	-	3	-
הבנק הסכים לשלם שיעור ריבית					

(1) למעט נגזרי אשראי חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט.

(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

ביאור 28 - מכשירים נגזרים ופעילויות גידור - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב) היקף הפעילות על בסיס מאוחד - המשך

ליום 31 בדצמבר 2017					
חוזי ריבית					
סך הכל	חוזי סחורות	חוזים בגין מניות ואחרים	חוזי מטבע חוץ	שקל - מדד אחר	שקל - מדד אחר
ד. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט					
776	776	-	-	-	-
4,909	-	-	4,909	-	-
5,685	776	-	4,909	-	-
סך הכל					
220,633	12,528	32,127	136,946	29,949	9,083
2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים					
א. נגזרים מגדרים⁽¹⁾					
18	-	-	-	7	11
61	-	-	-	58	3
ב. נגזרים ALM⁽¹⁾					
2,920	1	-	1,964	651	304
2,630	1	-	1,544	910	175
ג. נגזרים אחרים⁽¹⁾					
484	-	392	92	-	-
389	-	330	59	-	-
ד. נגזרי אשראי					
נגזרי אשראי בהם הבנק מוטב					
5	5	-	-	-	-
2	2	-	-	-	-
סך הכל					
3,427	6	392	2,056	658	315
שווי הוגן ברוטו חיובי ⁽³⁾					
סכומי שווי הוגן שקוזזו במאזן					
3,427	6	392	2,056	658	315
יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים					
מזה: יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים					
1,355	5	227	904	79	140
סך הכל					
3,082	3	330	1,603	968	178
שווי הוגן ברוטו שלילי					
סכומי שווי הוגן שקוזזו במאזן					
3,082	3	330	1,603	968	178
יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים					
מזה: יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים					
1,526	3	279	982	217	45

(1) למעט נגזרי אשראי.

(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

(3) מזה: שווי הוגן ברוטו חיובי של נכסים בגין מכשירים נגזרים משובצים בסך 6 מיליוני שקלים חדשים.

ביאור 28 - מכשירים נגזרים ופעילויות גידור - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

(ב) היקף הפעילות על בסיס מאוחד

ליום 31 בדצמבר 2016						
חוזי ריבית						
שקל - מדד אחר	חוזי מטבע חוזים חוץ	חוזי סחורות בגין מניות ואחרים	חוזי סחורות אחרים	סך הכל		
1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים						
א. נגזרים מגדרים⁽¹⁾						
2,196	-	-	-	-	2,196	חוזי forward
						חוזי אופציה אחרים:
				19	-	אופציות שנכתבו
				1,218	-	Swaps
				3,433	2,196	סך הכל
				1,218	-	מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם הבנק הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע
ב. נגזרים ALM⁽¹⁾⁽²⁾						
110,050	53	-	103,041	200	6,756	חוזי Forward
						חוזי אופציה שנסחרים בבורסה:
				4	-	אופציות שנכתבו
				21	-	אופציות שנקנו
						חוזי אופציה אחרים:
				11,058	-	אופציות שנכתבו
				10,251	-	אופציות שנקנו
				41,972	1,810	Swaps
				173,356	8,566	סך הכל
				19,536	1,647	מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם הבנק הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע
ג. נגזרים אחרים⁽¹⁾						
1,148	-	-	1,148	-	-	חוזי Forward
						חוזי אופציה שנסחרים בבורסה:
				28,660	-	אופציות שנכתבו
				28,660	-	אופציות שנקנו
						חוזי אופציה אחרים:
				41	-	אופציות שנכתבו
				227	-	אופציות שנקנו
				9,218	-	Swaps
				67,954	-	סך הכל
				4	-	מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם הבנק הסכים לשלם שיעור ריבית

(1) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט.

(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

ביאור 28 - מכשירים נגזרים ופעילויות גידור - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

(ב) היקף הפעילות על בסיס מאוחד - המשך

ליום 31 בדצמבר 2016					
חוזי ריבית					
שקל - מדד אחר	חוזי מטבע חוזים חוץ	חוזי מטבע חוזים בגין מניות	חוזי סחורות ואחרים	סך הכל	
ד. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט					
-	-	-	882	882	נגזרי אשראי בהם הבנק מוטב
-	4,024	-	-	4,024	חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט
-	-	-	882	4,906	סך הכל
10,762	33,547	150,997	37,656	16,687	249,649
סך הכל סכום נקוב של מכשירים נגזרים					
2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים					
א. נגזרים מגדרים⁽¹⁾					
34	8	-	-	-	42
3	89	-	-	-	92
ב. נגזרים ALM⁽¹⁾⁽²⁾					
349	1,016	1,486	-	3	2,854
198	1,298	1,310	-	3	2,809
ג. נגזרים אחרים⁽¹⁾					
-	-	86	606	-	692
-	2	83	579	-	664
ג. נגזרי אשראי					
נגזרי אשראי בהם הבנק מוטב					
-	-	-	-	4	4
שווי הוגן ברוטו חיובי					
-	-	-	-	1	1
שווי הוגן ברוטו שלילי					
383	1,024	1,572	606	7	3,592
סך הכל					
שווי הוגן ברוטו חיובי ⁽³⁾					
-	-	-	-	-	-
סכומי שווי הוגן שקוזזו במאזן					
383	1,024	1,572	606	7	3,592
יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים					
מזה: יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבנות נטו או הסדרים דומים					
123	154	769	294	6	1,346
סך הכל					
201	1,389	1,393	579	4	3,566
שווי הוגן ברוטו שלילי					
-	-	-	-	-	-
סכומי שווי הוגן שקוזזו במאזן					
201	1,389	1,393	579	4	3,566
יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים					
מזה: יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבנות נטו או הסדרים דומים					
13	231	894	564	3	1,705

(1) למעט נגזרי אשראי.

(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

(3) מזה: שווי הוגן ברוטו חיובי של נכסים בגין מכשירים נגזרים משובצים בסך 8 מיליוני שקלים חדשים.

ביאור 28 - מכשירים נגזרים ופעילויות גידור - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ג) סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה על בסיס מאוחד - המשך

ליום 31 בדצמבר 2017						
סך הכל	אחרים	ממשלות ובנקים מרכזיים	דילרים/ ברוקרים	בנקים	בורסות	
3,427	1,256	57	14	2,014	86	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים⁽¹⁾
(1,466)	(40)	-	-	(1,426)	-	סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
(879)	(303)	(56)	-	(520)	-	הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסים
1,082	913	1	14	68	86	הפחתת סיכון אשראי בגין בטחון במזומן שהתקבל
2,406	843	-	170	1,224	169	סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים
(560)	(92)	-	-	(468)	-	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾
1,846	751	-	170	756	169	הפחתת סיכון אשראי חוץ מאזני
2,928	1,664	1	184	824	255	סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים
3,082	1,222	-	14	1,760	86	סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
(1,466)	(40)	-	-	(1,426)	-	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
(281)	-	-	-	(281)	-	סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
1,335	1,182	-	14	53	86	מכשירים פיננסים
						בטחון במזומן ששועבד
						סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

ליום 31 בדצמבר 2016						
סך הכל	אחרים	ממשלות ובנקים מרכזיים	דילרים/ ברוקרים	בנקים	בורסות	
3,592	1,099	-	14	2,264	215	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים⁽¹⁾
(1,678)	(44)	-	-	(1,634)	-	סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
(538)	(38)	-	-	(500)	-	הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסים
1,376	1,017	-	14	130	215	הפחתת סיכון אשראי בגין בטחון במזומן שהתקבל
2,615	965	-	152	1,353	145	סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים
(681)	(134)	-	-	(547)	-	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾
1,934	831	-	152	806	145	הפחתת סיכון אשראי חוץ מאזני
3,310	1,848	-	166	936	360	סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים
3,566	1,193	29	14	2,115	215	סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
(1,678)	(44)	-	-	(1,634)	-	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
(318)	-	(23)	-	(295)	-	סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
1,570	1,149	6	14	186	215	מכשירים פיננסים
						בטחון במזומן ששועבד
						סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

(1) מתוך זה שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים משובצים בסך של 6 מיליוני שקלים חדשים ליום 31 בדצמבר 2017 (8 מיליוני שקלים חדשים ליום 31 בדצמבר 2016).

(2) ההפרש, אם הוא חיובי, בין סך כל הסכומים בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) שנכללו בחבות הלווה, כפי שחשבו לצורך מגבלות על חבות של לווה, לפני הפחתת סיכון אשראי, לבין היתרה המאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים של הלווה.

בשנת 2017 הוכרו הכנסות הנובעות מקיטון בהפסדי אשראי בגין מכשירים נגזרים בסך 2 מיליוני שקלים חדשים (בשנת 2016 הוכרו הכנסות הנובעות מקיטון בהפסדי אשראי בסך 14 מיליוני שקלים חדשים, בשנת 2015 הוכרו הכנסות הנובעות מקיטון בהפסדי אשראי בסך 11 מיליוני שקלים חדשים).

ביאור 28 - מכשירים נגזרים ופעילויות גידור - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

(ד) פירוט מועדי פירעון - סכומים נקובים: יתרות לסוף השנה על בסיס מאוחד

ליום 31 בדצמבר 2017					
מכלול חמש שנים	מכלול חמש שנים	מכלול חמש שנים ועד חודשים ועד שנה	מכלול שלושה חודשים ועד שנה	מכלול שלושה חודשים	
9,083	820	3,500	3,325	1,438	חוזי ריבית:
29,949	7,661	15,261	4,764	2,263	שקל - מדד
136,946	1,049	10,897	46,524	78,476	אחר
32,127	-	503	3,562	28,062	חוזי מטבע חוץ
12,528	348	204	239	11,737	חוזים בגין מניות
220,633	9,878	30,365	58,414	121,976	חוזי סחורות ואחרים
					סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2016					
מכלול חמש שנים	מכלול חמש שנים	מכלול חמש שנים ועד חודשים ועד שנה	מכלול שלושה חודשים ועד שנה	מכלול שלושה חודשים	
10,762	866	6,458	1,386	2,052	חוזי ריבית:
33,547	8,534	17,150	5,055	2,808	שקל - מדד
150,997	2,186	9,704	46,200	92,907	אחר
37,656	-	144	8,757	28,755	חוזי מטבע חוץ
16,687	422	243	229	15,793	חוזים בגין מניות
249,649	12,008	33,699	61,627	142,315	חוזי סחורות ואחרים
					סך הכל

א. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים

ביום 3 בנובמבר 2014 פרסם הפיקוח על הבנקים תיקון להוראות הדיווח לציבור בנושא מגזרי פעילות פיקוחיים. בהתאם להוראה, נדרש הבנק לתת בדוחות הכספיים גילוי על מגזרי פעילות פיקוחיים בהתאם למתכונת אחידה וברת השוואה שקבע הפיקוח על הבנקים, כאשר השייך למגזר פעילות פיקוחי נקבע לרוב על פי מחזור פעילות הלקוח. המידע הכספי בדוח הדירקטוריון וההנהלה נכלל בהתאם להגדרות המגזרים הפיקוחיים. בנוסף, נכללים בדוחות הכספיים, במסגרת ביאור זה, גילוי על "מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה".

מגזר פעילות בהתאם לגישת ההנהלה הינו מרכיב בבנק אשר עוסק בפעילויות שמהן הוא עשוי להניב הכנסות והוצאות אשר עומדות בקריטריונים להלן:

- תוצאות פעילותו נבחנות באופן סדיר לצורך קבלת החלטות בנוגע להקצאת משאבים והערכות ביצועים.
- קיים לגביו מידע פיננסי נפרד.

בפועל, קיים מתאם גבוה בין המגזרים הפיקוחיים ל"מגזרי הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה" אולם יחד עם זאת, קיימים הבדלים מסוימים בשייך הלקוחות למגזרים ובאופן קבלת החלטות. לפיכך, בשלב זה, מדווחים בדוחות הכספיים גם תוצאות הפעילות לפי "גישת ההנהלה" כאמור.

מגזרי הפעילות הפיקוחיים

מגזרי הפעילות הפיקוחיים נחלקים למגזרי פעילות הנוגעים לאנשים פרטיים ומגזרי פעילות שאינם פרטיים (לרבות מגזרי פעילות עסקיים, גופים מוסדיים והניהול הפיננסי של הבנק). אנשים פרטיים מוגדרים כיחידים שאין להם חבות לבנק או שחבותם מסווגת כחבות של "אנשים פרטיים - הלוואות לדיור ואחר", בהתאם להגדרות סיווג סיכון האשראי לפי ענפי משק.

להלן הגדרות המגזרים הפיקוחיים:

משקי בית - אנשים פרטיים, למעט לקוחות בנקאות פרטית כאמור להלן.

בנקאות פרטית - אנשים פרטיים המנהלים תיק נכסים פיננסיים מעל 3 מיליוני שקלים חדשים.

עסקים זעירים וקטנים - עסקים בעלי מחזור פעילות עד 50 מיליוני שקלים חדשים.

עסקים בינוניים - עסקים בעלי מחזור פעילות מעל 50 מיליוני שקלים חדשים ומתחת ל-250 מיליוני שקלים חדשים.

עסקים גדולים - עסקים בעלי מחזור פעילות מעל 250 מיליוני שקלים חדשים.

גופים מוסדיים - עסקים בעלי קרנות פנסיה, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות, תעודות סל, חברות ביטוח, חברי בורסה, מנהלי כספי לקוחות.

ניהול פיננסי - כולל את פעילות המסחר, ניהול הנכסים וההתחייבויות והשקעות ריאליות.

פעילות למסחר - השקעה בניירות ערך למסחר, פעילות עשיית שוק בניירות ערך, פעילות במכשירים נגזרים שאינם מיועדים לגידור ואינם חלק מניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, שאילת ניירות ערך למסחר, מכירה בחסר של ניירות ערך, שירותי חיתום של ניירות ערך.

ניהול נכסים והתחייבויות - לרבות השקעה באיגרות חוב זמינות למכירה ובאיגרות חוב מוחזקות לפידיון, גידור באמצעות מכשירים נגזרים מגדרים, גידור ALM, הפקדה של פיקדונות בבנקים ופיקדונות מבנקים בארץ ובחוץ לארץ, גידור מטבעי של השקעות בחוץ לארץ, פיקדונות בממשלות וממשלות.

השקעות ריאליות - השקעה במניות זמינות למכירה ובחברות כלולות של עסקים.

פעילות ניהול פיננסי אחרת - שירותי ניהול, תפעול, נאמנות ומשמורת לבנקים, מכירה וניהול תיקי אשראי.

מגזרי הפעילות לעיל נחלקים לפעילות בישראל ופעילות בחוץ לארץ, כאשר הפעילות בחוץ לארץ מוצגת בנפרד ונחלקת לפעילות של אנשים פרטיים ופעילות עסקית בלבד.

ביאור 29 - מגזרי פעילות ואזורים גאוגרפיים - המשך

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

משקי בית- אחרים	משקי בית- הלוואות לדיור	בנקאות פרטית	עסקים קטנים וזעירים	עסקים בינוניים	
861	3,294	2	904	222	הכנסות ריבית מחיצוניים
461	-	124	65	26	הוצאות ריבית מחיצוניים
400	3,294	(122)	839	196	הכנסות ריבית, נטו מחיצוניים
743	(1,983)	181	56	10	הכנסות ריבית, נטו בינמגזרי
1,143	1,311	59	895	206	סך הכנסות ריבית, נטו
-	-	-	-	-	סך הכנסות מימון שאינן מריבית
502	145	10	335	76	סך עמלות והכנסות אחרות
502	145	10	335	76	סך הכנסות שאינן מריבית
1,645	1,456	69	1,230	282	סך הכנסות
122	24	1	149	7	הוצאות בגין הפסדי אשראי
1,503	600	52	662	104	הוצאות תפעוליות ואחרות לחיצוניים
3	-	1	(3)	2	הוצאות תפעוליות ואחרות בינמגזרי
1,506	600	53	659	106	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
17	832	15	422	169	רווח לפני מיסים
6	305	6	155	62	הפרשה למיסים על הרווח
11	527	9	267	107	רווח לאחר מיסים
-	-	-	-	-	חלקו של התאגיד הבנקאי ברווחים של חברות כלולות
11	527	9	267	107	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(21)	-	-	(1)	-	רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(10)	527	9	266	107	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות של התאגיד הבנקאי
18,866	118,042	86	16,190	5,704	יתרה ממוצעת של נכסים
-	-	-	-	-	מזה: השקעות בחברות כלולות
18,866	118,042	86	16,190	5,704	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
20,058	120,187	121	17,044	5,854	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
70	33	-	396	64	יתרת חובות פגומים
22	1,071	-	42	-	יתרת חוב בפיגור 90 יום ומעלה
76,920	-	11,563	18,284	6,470	יתרה ממוצעת של התחייבויות
73,505	-	11,563	18,284	6,470	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
75,008	-	12,448	18,942	7,138	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
16,675	65,085	28	15,484	6,484	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽¹⁾
17,202	66,921	31	16,344	7,014	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ⁽¹⁾
42,450	7,080	2,367	15,796	4,292	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ⁽²⁾
פיצול הכנסות ריבית נטו:					
744	1,268	1	786	176	מרווח מפעילות מתן אשראי
396	-	58	84	25	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
3	43	-	25	5	אחר
1,143	1,311	59	895	206	סך הכל הכנסות ריבית, נטו

(1) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון (הוראות ניהול בנקאי תקין 201).

(2) נכסים בניהול - לרבות נכס קופות גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

(3) כולל רווחי הון במסגרת ההכנסות האחרות של 47 מיליוני שקלים חדשים לפני מס, ממימוש נכסים בה-ארגון בנכסים ושיפורים במערך הסינוף, לעומת 92 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

סך הכל	סך הכל		אנשים פרטיים	סך הכל		גופים מוסדיים	עסקים גדולים
	פעילות חו"ל	פעילות עסקית		מגזר ניהול פיננסי	פעילות בישראל		
6,222	233	214	19	5,989	158	42	506
1,875	55	52	3	1,820	645	340	159
4,347	178	162	16	4,169	(487)	(298)	347
-	(16)	(16)	-	16	482	410	117
4,347	162	146	16	4,185	(5)	112	464
136	7	7	-	129	131	(1)	(1)
1,517	29	8	21	1,488	(3)242	44	134
1,653	36	15	21	1,617	373	43	133
6,000	198	161	37	5,802	368	155	597
192	1	1	-	191	(1)	(22)	(89)
3,611	71	44	27	3,540	326	125	168
-	-	-	-	-	(5)	-	2
3,611	71	44	27	3,540	321	125	170
2,197	126	116	10	2,071	48	52	516
806	46	43	3	760	18	19	189
1,391	80	73	7	1,311	30	33	327
-	-	-	-	-	-	-	-
1,391	80	73	7	1,311	30	33	327
(44)	-	-	-	(44)	(22)	-	-
1,347	80	73	7	1,267	8	33	327
234,612	10,140	9,107	1,033	224,472	49,529	1,413	14,642
33	-	-	-	33	33	-	-
177,974	3,031	2,529	502	174,943	-	1,413	14,642
182,602	3,151	2,647	504	179,451	-	1,175	15,012
723	-	-	-	723	-	-	160
1,136	1	-	1	1,135	-	-	-
220,764	8,694	7,746	948	212,070	32,221	38,748	27,864
181,536	5,102	4,202	900	176,434	-	38,748	27,864
183,573	4,872	4,025	847	178,701	-	38,881	26,284
136,344	3,495	3,121	374	132,849	5,872	2,334	20,887
140,524	3,482	3,028	454	137,042	6,493	2,290	20,747
260,129	-	-	-	260,129	12,174	148,933	27,037
3,495	93	80	13	3,402	-	34	393
711	12	11	1	699	-	76	60
141	57	55	2	84	(5)	2	11
4,347	162	146	16	4,185	(5)	112	464

ביאור 29 - מגזרי פעילות ואזורים גאוגרפיים - המשך

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית- הלוואות לדיור	משקי בית- אחרים	
200	817	1	2,676	801	הכנסות ריבית מחיצוניים
25	45	101	-	376	הוצאות ריבית מחיצוניים
175	772	(100)	2,676	425	הכנסות ריבית, נטו מחיצוניים
12	24	150	(1,576)	590	הכנסות ריבית, נטו בינגמזרי
187	796	50	1,100	1,015	סך הכנסות ריבית, נטו
-	-	-	-	-	סך הכנסות מימון שאינן מריבית
72	319	10	152	511	סך עמלות והכנסות אחרות
72	319	10	152	511	סך הכנסות שאינן מריבית
259	1,115	60	1,252	1,526	סך הכנסות
11	114	1	13	91	הוצאות בגין הפסדי אשראי
51	598	39	507	1,490	הוצאות תפעוליות ואחרות לחיצוניים
39	(44)	5	-	(77)	הוצאות תפעוליות ואחרות בינגמזרי
90	554	44	507	1,413	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
158	447	15	732	22	רווח לפני מיסים
61	174	6	285	8	הפרשה למיסים על הרווח
97	273	9	447	14	רווח לאחר מיסים
-	-	-	-	-	חלקו של התאגיד הבנקאי ברווחים של חברות כלולות
97	273	9	447	14	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
-	(1)	-	-	(27)	רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
97	272	9	447	(13)	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות של התאגיד הבנקאי
4,862	14,772	73	110,612	17,837	יתרה ממוצעת של נכסים
-	-	-	-	-	מזה: השקעות בחברות כלולות
4,862	14,772	73	110,612	17,837	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
4,869	15,387	82	114,691	18,795	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
66	312	-	27	70	יתרת חובות פגומים
21	52	-	853	26	יתרת חוב בפיגור 90 יום ומעלה
6,549	14,955	10,637	-	72,550	יתרה ממוצעת של התחייבויות
6,549	14,955	10,637	-	69,137	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
7,378	15,738	11,167	-	71,334	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
6,306	13,816	27	60,850	15,464	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽¹⁾
5,920	14,482	24	63,247	16,373	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ⁽¹⁾
3,687	13,224	2,074	6,104	39,164	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ⁽²⁾
					פיצול הכנסות ריבית נטו:
161	724	1	1,073	684	מרווח מפעילות מתן אשראי
23	54	49	-	329	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
3	18	-	27	2	אחר
187	796	50	1,100	1,015	סך הכל הכנסות ריבית, נטו

(1) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון (הוראות ניהול בנקאי תקין 201).

(2) נכסים בניהול - לרבות נכס קופות גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

(3) כולל רווחי הון במסגרת ההכנסות האחרות של 92 מיליוני שקלים חדשים לפני מס, ממימוש נכסים במסגרת רה-ארגון בנכסים ושיפורים במערך הסינוף, לעומת 36 מיליוני שקלים חדשים בתקופה מקבילה קודמת.

סך הכל	סך הכל פעילות חו"ל	פעילות עסקית	אנשים פרטיים	סך הכל פעילות בישראל	מגזר ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים
5,311	195	175	20	5,116	69	53	499
1,533	36	33	3	1,497	509	308	133
3,778	159	142	17	3,619	(440)	(255)	366
-	(5)	(5)	-	5	365	351	89
3,778	154	137	17	3,624	(75)	96	455
295	4	4	-	291	291	-	-
1,567	31	6	25	1,536	⁽³⁾ 270	52	150
1,862	35	10	25	1,827	561	52	150
5,640	189	147	42	5,451	486	148	605
200	1	1	-	199	(1)	(1)	(29)
3,299	74	49	25	3,225	355	102	83
-	-	-	-	-	2	25	50
3,299	74	49	25	3,225	357	127	133
2,141	114	97	17	2,027	130	22	501
833	44	36	8	789	51	9	195
1,308	70	61	9	1,238	79	13	306
-	-	-	-	-	-	-	-
1,308	70	61	9	1,238	79	13	306
(42)	-	-	-	(42)	(14)	-	-
1,266	70	61	9	1,196	65	13	306
216,839	9,978	8,875	1,103	206,861	42,591	1,583	14,531
35	-	-	-	35	35	-	-
167,465	3,195	2,632	563	164,270	-	1,583	14,531
172,779	3,250	2,748	502	169,529	-	1,577	14,128
681	1	1	-	680	-	-	205
958	-	-	-	958	-	-	6
203,752	8,690	7,682	1,008	195,062	26,974	34,669	28,728
169,469	4,794	3,848	946	164,675	-	34,669	28,728
178,252	5,273	4,278	995	172,979	-	35,261	32,101
131,166	3,594	3,206	388	127,572	5,414	2,564	23,131
131,902	3,391	3,047	344	128,511	5,277	2,375	20,813
228,542	-	-	-	228,542	248	141,469	22,572
3,159	92	81	11	3,067	-	37	387
582	11	6	5	571	-	59	57
37	51	50	1	(14)	(75)	-	11
3,778	154	137	17	3,624	(75)	96	455

ביאור 29 - מגזרי פעילות ואזורים גאוגרפיים - המשך

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

מסקי בית-אחרים	מסקי בית-הלוואות לדיר	בנקאות פרטית	עסקים קטנים וזעירים	עסקים בינוניים	
723	2,267	1	770	189	הכנסות ריבית מחיצוניים
292	-	70	31	13	הוצאות ריבית מחיצוניים
431	2,267	(69)	739	176	הכנסות ריבית, נטו מחיצוניים
487	(1,275)	104	(13)	(7)	הכנסות ריבית, נטו בינגמזרי
918	992	35	726	169	סך הכנסות ריבית, נטו
-	-	-	-	-	סך הכנסות מימון שאינן מריבית
542	170	12	295	64	סך עמלות והכנסות אחרות
542	170	12	295	64	סך הכנסות שאינן מריבית
1,460	1,162	47	1,021	233	סך הכנסות
55	9	-	88	13	הוצאות בגין הפסדי אשראי
1,445	442	33	610	46	הוצאות תפעוליות ואחרות לחיצוניים
(107)	(1)	6	(57)	44	הוצאות תפעוליות ואחרות בינגמזרי
1,338	441	39	553	90	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
67	712	8	380	130	רווח לפני מיסים
26	277	3	148	51	הפרשה למיסים על הרווח
41	435	5	232	79	רווח לאחר מיסים
-	-	-	-	-	חלקו של התאגיד הבנקאי ברווחים של חברות כלולות
41	435	5	232	79	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(25)	-	-	-	-	רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
16	435	5	232	79	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות של התאגיד הבנקאי
15,784	102,194	74	14,610	4,849	יתרה ממוצעת של נכסים
-	-	-	-	-	מזה: השקעות בחברות כלולות
15,784	102,194	74	14,610	4,849	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
16,698	105,719	68	14,748	4,857	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
81	24	-	235	41	יתרת חובות פגומים
17	956	-	38	-	יתרת חוב בפיגור 90 יום ומעלה
65,379	-	9,828	14,217	5,927	יתרה ממוצעת של התחייבויות
62,552	-	9,828	14,217	5,927	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
64,642	-	10,242	14,542	6,098	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
14,545	55,922	34	12,517	6,077	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽¹⁾
14,675	58,761	31	12,585	6,084	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ⁽¹⁾
40,245	6,546	1,889	15,085	3,305	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ⁽²⁾
פיצול הכנסות ריבית נטו:					
655	946	1	677	158	מרווח מפעילות מתן אשראי
258	-	34	36	8	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
5	46	-	13	3	אחר
918	992	35	726	169	סך הכל הכנסות ריבית, נטו

(1) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון (הוראות ניהול בנקאי תקין 201).

(2) נכסים בניהול - לרבות נכס קופות גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

סך הכל	סך הכל פעילות חו"ל			אנשים פרטיים	סך הכל פעילות בישראל			מגזר ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים
	סך הכל	פעילות חו"ל	פעילות עסקית		פעילות בישראל	מגזר ניהול פיננסי	גופים מוסדיים			
4,906	134	120	14	4,772	208	63	551			
1,372	26	25	1	1,346	238	588	114			
3,534	108	95	13	3,426	(30)	(525)	437			
-	3	3	-	(3)	67	637	(3)			
3,534	111	98	13	3,423	37	112	434			
358	5	5	-	353	353	-	-			
1,500	32	5	27	1,468	158	77	150			
1,858	37	10	27	1,821	511	77	150			
5,392	148	108	40	5,244	548	189	584			
211	10	10	-	201	(2)	(7)	45			
3,226	80	51	29	3,146	406	88	76			
-	-	-	-	-	6	43	66			
3,226	80	51	29	3,146	412	131	142			
1,955	58	47	11	1,897	138	65	397			
761	23	17	6	738	53	25	155			
1,194	35	30	5	1,159	85	40	242			
-	-	-	-	-	-	-	-			
1,194	35	30	5	1,159	85	40	242			
(60)	-	-	-	(60)	(35)	-	-			
1,134	35	30	5	1,099	50	40	242			
199,131	9,296	8,114	1,182	189,835	35,959	2,176	14,189			
42	-	-	-	42	42	-	-			
156,541	2,665	2,160	505	153,876	-	2,176	14,189			
160,604	3,092	2,556	536	157,512	-	2,063	13,359			
817	7	5	2	810	-	27	402			
1,012	-	-	-	1,012	-	1	-			
188,231	7,386	6,556	830	180,845	26,761	37,447	21,286			
154,231	2,974	2,181	793	151,257	-	37,447	21,286			
162,380	4,041	3,145	896	158,339	-	36,127	26,688			
127,180	3,018	2,641	377	124,162	4,904	3,101	27,062			
129,486	3,522	3,117	405	125,964	5,377	2,848	25,603			
233,039	-	-	-	233,039	153	146,343	19,473			
2,966	78	69	9	2,888	-	47	404			
427	7	3	4	420	-	60	24			
141	26	26	-	115	37	5	6			
3,534	111	98	13	3,423	37	112	434			

ביאור 29 - מגזרי פעילות ואזורים גאוגרפיים - המשך
אנשים פרטיים - משקי בית ובנקאות פרטית- פעילות בישראל
 לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

מגזר בנקאות פרטית				מגזר משקי בית				
סך הכל	סך הכל בנקאות פרטית	אחר	כרטיסי אשראי	סך הכל משקי בית	אחר	כרטיסי אשראי	הלוואות לדיור	
4,157	2	2	-	4,155	828	33	3,294	הכנסות ריבית מחיצוניים
585	124	124	-	461	461	-	-	הוצאות ריבית מחיצוניים
3,572	(122)	(122)	-	3,694	367	33	3,294	הכנסות ריבית, נטו מחיצוניים
(1,059)	181	181	-	(1,240)	748	(5)	(1,983)	הכנסות ריבית, נטו בינמגזרי
2,513	59	59	-	2,454	1,115	28	1,311	סך הכנסות ריבית, נטו
-	-	-	-	-	-	-	-	סך הכנסות מימון שאינן מריבית
657	10	10	-	647	413	89	145	סך עמלות והכנסות אחרות
657	10	10	-	647	413	89	145	סך הכנסות שאינן מריבית
3,170	69	69	-	3,101	1,528	117	1,456	סך הכנסות
147	1	1	-	146	122	-	24	הוצאות בגין הפסדי אשראי
2,155	52	50	2	2,103	1,458	45	600	הוצאות תפעוליות ואחרות לחיצוניים
4	1	1	-	3	3	-	-	הוצאות תפעוליות ואחרות בינמגזרי
2,159	53	51	2	2,106	1,461	45	600	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
864	15	17	(2)	849	(55)	72	832	רווח לפני מיסים
317	6	7	(1)	311	(20)	26	305	הפרשה למיסים על הרווח
547	9	10	(1)	538	(35)	46	527	רווח לאחר מיסים
-	-	-	-	-	-	-	-	חלקו של התאגיד הבנקאי ברווחים של חברות כלולות
547	9	10	(1)	538	(35)	46	527	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(21)	-	-	-	(21)	(18)	(3)	-	רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
526	9	10	(1)	517	(53)	43	527	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות של התאגיד הבנקאי
136,994	86	75	11	136,908	15,451	3,415	118,042	יתרה ממוצעת של נכסים
-	-	-	-	-	-	-	-	מזה: השקעות בחברות כלולות
136,994	86	75	11	136,908	15,451	3,415	118,042	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
140,366	121	109	12	140,245	16,447	3,611	120,187	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
103	-	-	-	103	70	-	33	יתרת חובות פגומים
1,093	-	-	-	1,093	22	-	1,071	יתרת חוב בפיגור 90 יום ומעלה
88,483	11,563	11,563	-	76,920	73,505	3,415	-	יתרה ממוצעת של התחייבויות
85,068	11,563	11,563	-	73,505	73,505	-	-	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
87,456	12,448	12,448	-	75,008	75,008	-	-	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
81,788	28	21	7	81,760	13,624	3,051	65,085	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
84,154	31	24	7	84,123	14,087	3,115	66,921	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח
51,897	2,367	2,367	-	49,530	42,450	-	7,080	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול
								פיצול הכנסות ריבית נטו:
2,013	1	1	-	2,012	716	28	1,268	מרווח מפעילות מתן אשראי
454	58	58	-	396	396	-	-	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
46	-	-	-	46	3	-	43	אחר
2,513	59	59	-	2,454	1,115	28	1,311	סך הכל הכנסות ריבית, נטו

ביאור 29 - מגזרי פעילות ואזורים גאוגרפיים - המשך
אנשים פרטיים - משקי בית ובנקאות פרטית- פעילות בישראל
 לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

מגזר בנקאות פרטית				מגזר משקי בית				
סך הכל	סך הכל בנקאות פרטית	אחר	כרטיסי אשראי	סך הכל משקי בית	אחר	כרטיסי אשראי	הלוואות לדיור	
3,478	1	1	-	3,477	769	32	2,676	הכנסות ריבית מחיצוניים
477	101	101	-	376	376	-	-	הוצאות ריבית מחיצוניים
3,001	(100)	(100)	-	3,101	393	32	2,676	הכנסות ריבית, נטו מחיצוניים
(836)	150	150	-	(986)	595	(5)	(1,576)	הכנסות ריבית, נטו בינגזרי
2,165	50	50	-	2,115	988	27	1,100	סך הכנסות ריבית, נטו
-	-	-	-	-	-	-	-	סך הכנסות מימון שאינן מריבית
673	10	10	-	663	423	88	152	סך עמלות והכנסות אחרות
673	10	10	-	663	423	88	152	סך הכנסות שאינן מריבית
2,838	60	60	-	2,778	1,411	115	1,252	סך הכנסות
105	1	1	-	104	90	1	13	הוצאות בגין הפסדי אשראי
2,036	39	38	1	1,997	1,440	50	507	הוצאות תפעוליות ואחרות לחיצוניים
(72)	5	5	-	(77)	(69)	(8)	-	הוצאות תפעוליות ואחרות בינגזרי
1,964	44	43	1	1,920	1,371	42	507	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
769	15	16	(1)	754	(50)	72	732	רווח לפני מיסים
299	6	6	-	293	(18)	26	285	הפרשה למיסים על הרווח
470	9	10	(1)	461	(32)	46	447	רווח לאחר מיסים
-	-	-	-	-	-	-	-	חלקו של התאגיד הבנקאי ברווחים של חברות כלולות
470	9	10	(1)	461	(32)	46	447	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(27)	-	-	-	(27)	(22)	(5)	-	רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
443	9	10	(1)	434	(54)	41	447	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות של התאגיד הבנקאי
128,522	73	63	10	128,449	14,424	3,413	110,612	יתרה ממוצעת של נכסים
-	-	-	-	-	-	-	-	מזה: השקעות בחברות כלולות
128,522	73	63	10	128,449	14,424	3,413	110,612	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
133,568	82	72	10	133,486	15,349	3,446	114,691	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
97	-	-	-	97	70	-	27	יתרת חובות פגומים
879	-	-	-	879	26	-	853	יתרת חוב בפיגור 90 יום ומעלה
83,187	10,637	10,637	-	72,550	69,137	3,413	-	יתרה ממוצעת של התחייבויות
79,774	10,637	10,637	-	69,137	69,137	-	-	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
82,501	11,167	11,167	-	71,334	71,334	-	-	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
76,341	27	20	7	76,314	12,480	2,984	60,850	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
79,644	24	17	7	79,620	13,320	3,053	63,247	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח
47,342	2,074	2,074	-	45,268	39,164	-	6,104	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול
								פיצול הכנסות ריבית נטו:
1,758	1	1	-	1,757	657	27	1,073	מרווח מפעילות מתן אשראי
378	49	49	-	329	329	-	-	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
29	-	-	-	29	2	-	27	אחר
2,165	50	50	-	2,115	988	27	1,100	סך הכל הכנסות ריבית, נטו

ביאור 29 - מגזרי פעילות ואזורים גאוגרפיים - המשך
אנשים פרטיים - משקי בית ובנקאות פרטית- פעילות בישראל
 לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

מגזר בנקאות פרטית				מגזר משקי בית				
סך הכל	סך הכל בנקאות פרטית	אחר	כרטיסי אשראי	סך הכל משקי בית	אחר	כרטיסי אשראי	הלוואות לדיור	
2,991	1	1	-	2,990	692	31	2,267	הכנסות ריבית מחיצוניים
362	70	70	-	292	292	-	-	הוצאות ריבית מחיצוניים
2,629	(69)	(69)	-	2,698	400	31	2,267	הכנסות ריבית, נטו מחיצוניים
(684)	104	104	-	(788)	491	(4)	(1,275)	הכנסות ריבית, נטו בינגזרי
1,945	35	35	-	1,910	891	27	992	סך הכנסות ריבית, נטו
-	-	-	-	-	-	-	-	סך הכנסות מימון שאינן מריבית
724	12	11	1	712	408	134	170	סך עמלות והכנסות אחרות
724	12	11	1	712	408	134	170	סך הכנסות שאינן מריבית
2,669	47	46	1	2,622	1,299	161	1,162	סך הכנסות
64	-	-	-	64	55	-	9	הוצאות בגין הפסדי אשראי
1,920	33	33	-	1,887	1,425	20	442	הוצאות תפעוליות ואחרות לחיצוניים
(102)	6	6	-	(108)	(105)	(2)	(1)	הוצאות תפעוליות ואחרות בינגזרי
1,818	39	39	-	1,779	1,320	18	441	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
787	8	7	1	779	(76)	143	712	רווח לפני מיסים
306	3	3	-	303	(30)	56	277	הפרשה למיסים על הרווח
481	5	4	1	476	(46)	87	435	רווח לאחר מיסים
-	-	-	-	-	-	-	-	חלקו של התאגיד הבנקאי ברווחים של חברות כלולות
481	5	4	1	476	(46)	87	435	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(25)	-	-	-	(25)	(22)	(3)	-	רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
456	5	4	1	451	(68)	84	435	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות של התאגיד הבנקאי
118,052	74	65	9	117,978	12,957	2,827	102,194	יתרה ממוצעת של נכסים
-	-	-	-	-	-	-	-	מזה: השקעות בחברות כלולות
118,052	74	65	9	117,978	12,957	2,827	102,194	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
122,485	68	60	8	122,417	13,487	3,211	105,719	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
105	-	-	-	105	81	-	24	יתרת חובות פגומים
973	-	-	-	973	17	-	956	יתרת חוב בפיגור 90 יום ומעלה
75,207	9,828	9,828	-	65,379	62,552	2,827	-	יתרה ממוצעת של התחייבויות
72,380	9,828	9,828	-	62,552	62,552	-	-	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
74,884	10,242	10,242	-	64,642	64,642	-	-	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
70,501	34	27	7	70,467	11,723	2,822	55,922	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
73,467	31	24	7	73,436	11,768	2,907	58,761	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח
48,680	1,889	1,889	-	46,791	40,245	-	6,546	יתרה ממוצעת של נכסים בנייה
								פיצול הכנסות ריבית נטו:
1,602	1	1	-	1,601	628	27	946	מרווח מפעילות מתן אשראי
292	34	34	-	258	258	-	-	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
51	-	-	-	51	5	-	46	אחר
1,945	35	35	-	1,910	891	27	992	סך הכל הכנסות ריבית, נטו

ביאור 29 - מגזרי פעילות ואזורים גאוגרפיים - המשך
עסקים קטנים וזעירים, בינוניים וגדולים- פעילות בישראל
 לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

מגזר עסקים גדולים			מגזר עסקים בינוניים			מגזר עסקים קטנים וזעירים			
סך הכל	אחר	בינוני ונדלן	סך הכל	אחר	בינוני ונדלן	סך הכל	אחר	בינוני ונדלן	
506	237	269	222	155	67	904	717	187	הכנסות ריבית מחיצוניים
159	152	7	26	23	3	65	55	10	הוצאות ריבית מחיצוניים
347	85	262	196	132	64	839	662	177	הכנסות ריבית, נטו מחיצוניים
117	160	(43)	10	15	(5)	56	59	(3)	הכנסות ריבית, נטו בינמגזרי
464	245	219	206	147	59	895	721	174	סך הכנסות ריבית, נטו
(1)	(1)	-	-	-	-	-	-	-	סך הכנסות מימון שאינן מריבית
134	45	89	76	40	36	335	291	44	סך עמלות והכנסות אחרות
133	44	89	76	40	36	335	291	44	סך הכנסות שאינן מריבית
597	289	308	282	187	95	1,230	1,012	218	סך הכנסות
(89)	(11)	(78)	7	7	-	149	134	15	הוצאות בגין הפסדי אשראי
168	126	42	104	91	13	662	629	33	הוצאות תפעוליות ואחרות לחיצוניים
2	1	1	2	2	-	(3)	(3)	-	הוצאות תפעוליות ואחרות בינמגזרי
170	127	43	106	93	13	659	626	33	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
516	173	343	169	87	82	422	252	170	רווח לפני מיסים
189	63	126	62	32	30	155	92	63	הפרשה למיסים על הרווח
327	110	217	107	55	52	267	160	107	רווח לאחר מיסים
-	-	-	-	-	-	-	-	-	חלקו של התאגיד הבנקאי ברווחים של חברות כלולות
327	110	217	107	55	52	267	160	107	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
-	-	-	-	-	-	(1)	(1)	-	רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
327	110	217	107	55	52	266	159	107	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות של התאגיד הבנקאי
14,642	8,126	6,516	5,704	4,093	1,611	16,190	11,892	4,298	יתרה ממוצעת של נכסים
-	-	-	-	-	-	-	-	-	מזה: השקעות בחברות כלולות
14,642	8,126	6,516	5,704	4,093	1,611	16,190	11,892	4,298	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
15,012	7,772	7,240	5,854	4,015	1,839	17,044	12,321	4,723	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
160	107	53	64	40	24	396	313	83	יתרת חובות פגומים
-	-	-	-	-	-	42	33	9	יתרת חוב בפיגור 90 יום ומעלה
27,864	23,402	4,462	6,470	5,038	1,432	18,284	15,381	2,903	יתרה ממוצעת של התחייבויות
27,864	23,402	4,462	6,470	5,038	1,432	18,284	15,381	2,903	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
26,284	21,830	4,454	7,138	5,413	1,725	18,942	15,736	3,206	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
20,887	7,458	13,429	6,484	4,089	2,395	15,484	10,640	4,844	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
20,747	7,633	13,114	7,014	4,383	2,631	16,344	11,030	5,314	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח
27,037	22,167	4,870	4,292	2,548	1,744	15,796	13,862	1,934	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול
פיצול הכנסות ריבית נטו:									
393	186	207	176	123	53	786	628	158	מרווח מפעילות מתן אשראי
60	54	6	25	20	5	84	73	11	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
11	5	6	5	4	1	25	20	5	אחר
464	245	219	206	147	59	895	721	174	סך הכל הכנסות ריבית, נטו

ביאור 29 - מגזרי פעילות ואזורים גאוגרפיים - המשך
עסקים קטנים וזעירים, בינוניים וגדולים- פעילות בישראל
 לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

מגזר עסקים גדולים			מגזר עסקים בינוניים			מגזר עסקים קטנים וזעירים			
סך הכל	אחר	בינוני ונדלן	סך הכל	אחר	בינוני ונדלן	סך הכל	אחר	בינוני ונדלן	
499	274	225	200	140	60	817	664	153	הכנסות ריבית מחיצוניים
133	126	7	25	23	2	45	39	6	הוצאות ריבית מחיצוניים
366	148	218	175	117	58	772	625	147	הכנסות ריבית, נטו מחיצוניים
89	119	(30)	12	19	(7)	24	28	(4)	הכנסות ריבית, נטו בינגמזרי
455	267	188	187	136	51	796	653	143	סך הכנסות ריבית, נטו
-	-	-	-	-	-	-	-	-	סך הכנסות מימון שאינן מריבית
150	43	107	72	40	32	319	275	44	סך עמלות והכנסות אחרות
150	43	107	72	40	32	319	275	44	סך הכנסות שאינן מריבית
605	310	295	259	176	83	1,115	928	187	סך הכנסות
(29)	(12)	(17)	11	12	(1)	114	108	6	הוצאות בגין הפסדי אשראי
83	60	23	51	44	7	598	567	31	הוצאות תפעוליות ואחרות לחיצוניים
50	40	10	39	35	4	(44)	(41)	(3)	הוצאות תפעוליות ואחרות בינגמזרי
133	100	33	90	79	11	554	526	28	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
501	222	279	158	85	73	447	294	153	רווח לפני מיסים
195	86	109	61	33	28	174	114	60	הפרשה למיסים על הרווח
306	136	170	97	52	45	273	180	93	רווח לאחר מיסים
-	-	-	-	-	-	-	-	-	חלקו של התאגיד הבנקאי ברווחים של חברות כלולות
306	136	170	97	52	45	273	180	93	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
-	-	-	-	-	-	(1)	(1)	-	רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
306	136	170	97	52	45	272	179	93	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות של התאגיד הבנקאי
14,531	8,763	5,768	4,862	3,463	1,399	14,772	11,867	2,905	יתרה ממוצעת של נכסים
-	-	-	-	-	-	-	-	-	מזה: השקעות בחברות כלולות
14,531	8,763	5,768	4,862	3,463	1,399	14,772	11,867	2,905	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
14,128	8,093	6,035	4,869	3,481	1,388	15,387	11,540	3,847	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
205	115	90	66	46	20	312	218	94	יתרת חובות פגומים
6	6	-	21	21	-	52	43	9	יתרת חוב בפיגור 90 יום ומעלה
28,728	24,340	4,388	6,549	5,343	1,206	14,955	12,657	2,298	יתרה ממוצעת של התחייבויות
28,728	24,340	4,388	6,549	5,343	1,206	14,955	12,657	2,298	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
32,101	27,201	4,900	7,378	6,134	1,244	15,738	13,353	2,385	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
23,131	8,243	14,888	6,306	3,827	2,479	13,816	9,641	4,175	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
20,813	7,610	13,203	5,920	3,712	2,208	14,482	10,260	4,222	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח
22,572	19,978	2,594	3,687	3,131	556	13,224	12,348	876	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול
									פיצול הכנסות ריבית נטו:
387	208	179	161	114	47	724	595	129	מרווח מפעילות מתן אשראי
57	51	6	23	20	3	54	46	8	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
11	8	3	3	2	1	18	12	6	אחר
455	267	188	187	136	51	796	653	143	סך הכל הכנסות ריבית, נטו

ביאור 29 - מגזרי פעילות ואזורים גאוגרפיים - המשך
עסקים קטנים וזעירים, בינוניים וגדולים- פעילות בישראל
 לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

מגזר עסקים גדולים			מגזר עסקים בינוניים			מגזר עסקים קטנים וזעירים			
סך הכל	אחר	בינוני ונדלן	סך הכל	אחר	בינוני ונדלן	סך הכל	אחר	בינוני ונדלן	
551	311	240	189	143	46	770	626	144	הכנסות ריבית מחיצוניים
114	110	4	13	12	1	31	27	4	הוצאות ריבית מחיצוניים
437	201	236	176	131	45	739	599	140	הכנסות ריבית, נטו מחיצוניים
(3)	24	(27)	(7)	(2)	(5)	(13)	(6)	(7)	הכנסות ריבית, נטו בינמגזרי
434	225	209	169	129	40	726	593	133	סך הכנסות ריבית, נטו
-	-	-	-	-	-	-	-	-	סך הכנסות מימון שאינן מריבית
150	30	120	64	39	25	295	255	40	סך עמלות והכנסות אחרות
150	30	120	64	39	25	295	255	40	סך הכנסות שאינן מריבית
584	255	329	233	168	65	1,021	848	173	סך הכנסות
45	26	19	13	16	(3)	88	68	20	הוצאות בגין הפסדי אשראי
76	53	23	46	40	6	610	568	42	הוצאות תפעוליות ואחרות לחיצוניים
66	53	13	44	40	4	(57)	(53)	(4)	הוצאות תפעוליות ואחרות בינמגזרי
142	106	36	90	80	10	553	515	38	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
397	123	274	130	72	58	380	265	115	רווח לפני מיסים
155	48	107	51	28	23	148	103	45	הפרשה למיסים על הרווח
242	75	167	79	44	35	232	162	70	רווח לאחר מיסים
-	-	-	-	-	-	-	-	-	חלקו של התאגיד הבנקאי ברווחים של חברות כלולות
242	75	167	79	44	35	232	162	70	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
-	-	-	-	-	-	-	-	-	רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
242	75	167	79	44	35	232	162	70	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות של התאגיד הבנקאי
14,189	8,167	6,022	4,849	3,632	1,217	14,610	11,846	2,764	יתרה ממוצעת של נכסים
-	-	-	-	-	-	-	-	-	מזה: השקעות בחברות כלולות
14,189	8,167	6,022	4,849	3,632	1,217	14,610	11,846	2,764	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
13,359	7,753	5,606	4,857	3,649	1,208	14,748	11,818	2,930	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
402	271	131	41	27	14	235	180	55	יתרת חובות פגומים
-	-	-	-	-	-	38	35	3	יתרת חוב בפיגור 90 יום ומעלה
21,286	18,312	2,974	5,927	4,784	1,143	14,217	11,987	2,230	יתרה ממוצעת של התחייבויות
21,286	18,312	2,974	5,927	4,784	1,143	14,217	11,987	2,230	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
26,688	22,131	4,557	6,098	4,976	1,122	14,542	12,370	2,172	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
27,062	10,990	16,072	6,077	3,765	2,312	12,517	8,525	3,992	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
25,603	9,692	15,911	6,084	3,771	2,313	12,585	8,595	3,990	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח
19,473	16,540	2,933	3,305	2,761	544	15,085	13,642	1,443	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול
פיצול הכנסות ריבית נטו:									
404	215	189	158	121	37	677	555	122	מרווח מפעילות מתן אשראי
24	19	5	8	6	2	36	29	7	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
6	(9)	15	3	2	1	13	9	4	אחר
434	225	209	169	129	40	726	593	133	סך הכל הכנסות ריבית, נטו

ביאור 29 - מגזרי פעילות ואזורים גאוגרפיים - המשך
מגזר ניהול פיננסי - פעילות בישראל, מאוחד
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

מגזר ניהול פיננסי					
פעילות למסחר	פעילות ניהול נכסים והתחייבויות	פעילות השקעה ריאלית	אחר	סך הכל	
3	155	-	-	158	הכנסות ריבית מחיצוניים
-	645	-	-	645	הוצאות ריבית מחיצוניים
3	(490)	-	-	(487)	הכנסות ריבית, נטו מחיצוניים
-	482	-	-	482	הכנסות ריבית, נטו בינמגזרי
3	(8)	-	-	(5)	סך הכנסות ריבית, נטו
58	57	12	4	131	הכנסות שאינן מריבית מחיצוניים-מימוני
80	-	-	162	242	הכנסות שאינן מריבית מחיצוניים-תפעולי
-	-	-	-	-	הכנסות שאינן מריבית בינמגזרי
138	57	12	166	373	סך הכנסות שאינן מריבית
141	49	12	166	368	סך הכנסות
-	-	-	(1)	(1)	הוצאות בגין הפסדי אשראי
134	72	-	120	326	הוצאות תפעוליות ואחרות מחיצוניים
(3)	(2)	-	-	(5)	הוצאות תפעוליות ואחרות בינמגזרי
131	70	-	120	321	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
10	(21)	12	47	48	רווח לפני מיסים
4	(8)	5	17	18	הפרשה למיסים על הרווח
6	(13)	7	30	30	רווח לאחר מיסים
-	-	-	-	-	חלקו של התאגיד הבנקאי ברווחים של חברות כלולות
6	(13)	7	30	30	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
-	-	-	(22)	(22)	רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
6	(13)	7	8	8	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי
-	49,496	33	-	49,529	יתרה ממוצעת של נכסים
-	-	33	-	33	מזהה:השקעות בחברות כלולות
-	32,221	-	-	32,221	יתרה ממוצעת של התחייבויות
-	-	-	-	-	מזהה:יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
-	-	-	-	-	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
1,442	1,240	200	2,990	5,872	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
1,756	1,313	181	3,243	6,493	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח
-	-	-	12,174	12,174	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול
מרכיבי הכנסות ריבית נטו והכנסות מימון שאינן מריבית:					
10	(20)	-	-	-	הפרשי שער, נטו
-	32	-	-	-	הפרשי מדד, נטו
24	(9)	-	-	-	חשיפות ריבית, נטו
1	-	-	-	-	חשיפות למניות, נטו
-	45	-	-	-	מרווחי ריבית שמשוייכים לניהול פיננסי
35	48	-	-	-	סך הכל הכנסות ריבית נטו והכנסות שאינן מריבית לפי בסיס צבירה
-	44	-	-	-	רווחים או הפסדים ממכירה או מירידת ערך שאינה זמנית של אגרות חוב
-	(48)	-	-	-	שינוי בפער בין שווי הוגן לבין בסיס צבירה של מכשירים נגזרים שנרשם ברוו"ה
106	5	-	-	-	הכנסות אחרות שאינן מריבית
141	49	-	-	-	סך הכל הכנסות ריבית נטו והכנסות שאינן מריבית

ביאור 29 - מגזרי פעילות ואזורים גאוגרפיים - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. מידע על הפעילות לפי אזורים גאוגרפיים

	רווח הנקי המיוחס לבעלי מניות						הכנסות*		
	סך נכסים		התאגיד הבנקאי		לשנה שנסתיימה		לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר		
	לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017	
ישראל	224,334	233,785	1,099	1,196	1,267	5,247	5,446	5,786	
מחוץ לישראל	6,121	5,787	35	70	80	145	194	214	
סך הכל מאוחד	230,455	239,572	1,134	1,266	1,347	5,392	5,640	6,000	

* הכנסות- הכנסות ריבית, נטו והכנסות שאינן מריבית

ג. מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה

הבנק מנהל את פעילותו בשישה מגזרי פעילות עיקריים, הנבדלים ביניהם במאפייני הלקוחות וסוגי השירותים הבנקאיים הנדרשים להם וביחידה הארגונית האחראית לטיפול בכל אחד מהמגזרים. הגדרת מגזרי הפעילות מבוססת על המבנה הארגוני של הבנק, כמפורט להלן. הפעילות בששת מגזרי הפעילות כוללת את כל תחומי הפעילות הבנקאית, לרבות מתן שירותים פיננסיים בסיסיים (הלוואות ופיקדונות), פעילות בניירות ערך עבור לקוחות, פעילות במכשירים נגזרים וכן שירותים בנקאיים ייחודיים המיועדים לענות על צרכים בתחומי פעילות מוגדרים. הפעילות במגזרים השונים מתבצעת באמצעות סניפי הבנק, חדר העסקאות, המוקדים העסקיים, יחידות המטה בבנק והחברות הבנות בארץ ובחוץ לארץ.

לפרטים בדבר מדידת תוצאות הפעילות של הבנק, בהתאם לגישת המגזרים הפיקוחיים כפי שהגדיר הפיקוח על הבנקים, ראה פרק מגזרי פעילות פיקוחיים להלן וביאור 1 ב.1 לדוחות הכספיים.

להלן מגזרי הפעילות של הבנק ב"גישת ההנהלה":

מגזר משקי הבית - באחריות החטיבה הקמעונאית. המגזר כולל את הלקוחות הפרטיים הקטנים ואת תחום המשכנתאות. במסגרת החטיבה ניתנים ללקוחות המגזר שרותי בנקאות ומוצרים פיננסיים מתאימים, לרבות בתחום המשכנתאות.

מגזר עסקים קטנים - באחריות החטיבה הקמעונאית, המטפלת גם בלקוחות עסקיים קטנים, המתאפיינים בהיקף חבות נמוך מ-6 מיליוני שקלים חדשים, במחזור מכירות נמוך מ-30 מיליוני שקלים חדשים וביתרת נכסים נזילים נמוכה מ-10 מיליוני שקלים חדשים. ללקוחות המגזר ניתנים שרותי בנקאות ומוצרים פיננסיים, לרבות שרותי בנקאות מסחרית בהתאם לצרכיהם.

בנקאות פרטית - הטיפול בבנקאות הפרטית נמצא באחריות סקטור פעילות בינלאומית ובנקאות פרטית בחטיבה הפיננסית. על לקוחות סקטור בנקאות פרטית נמנים בעיקר לקוחות פרטיים שלהם היקפי נכסים נזילים (בעיקר פיקדונות טווחים קצרים והשקעות בניירות ערך) בסכומים העולים על מיליון שקלים חדשים. ללקוחות מגזר זה, המתאפיינים בעושר פיננסי גבוה, מציע הבנק נגישות לשירותים ומוצרים ייחודיים בתחומי הפעילות בשוק ההון, הייעוץ וניהול ההשקעות.

בנקאות מסחרית - הטיפול בלקוחות המגזר, חברות פרטיות וציבוריות בגודל בינוני (Middle Market) ובהיקף בינוני של חבות, מתבצע בחטיבה לבנקאות עסקית, בעיקר בסקטור עסקים, הפועל באמצעות שלושה מוקדים עסקיים הפרוסים ברחבי הארץ. לקוחות עסקיים משויכים לסקטור עסקים בעיקר על פי תבחינים הכוללים היקף חבות שבין 6 ל-25 מיליוני שקלים חדשים, מחזור מכירות בין 30 לבין 120 מיליוני שקלים חדשים, או יתרת נכסים נזילים בין 10 לבין 40 מיליוני שקלים חדשים. לקוחות המגזר הפועלים בענף הנדל"ן, מקבלים שירות מסקטור בניה ונדל"ן שבחטיבה העסקית, המתמחה במתן שירותים ייחודיים לענף זה.

בנקאות עסקית - סקטור תאגידי גדולים שבחטיבה העסקית, אחראי על מגזר הבנקאות העסקית, בו מתרכז הטיפול בלקוחות העסקיים הגדולים ביותר. התבחינים שעל פיהם מתקבלת החלטה לשיוך לקוח לסקטור תאגידי כוללים היקף חבות הגבוה מ-25 מיליוני שקלים חדשים, מחזור מכירות מעל 120 מיליוני שקלים חדשים, או יתרת נכסים נזילים בהיקף של למעלה מ-40 מיליוני שקלים חדשים. מגזר זה מספק את מכלול השירותים הבנקאיים והפיננסיים לחברות מהגדולות במשק, במגוון ענפי המשק, ובהיקפי חבות גבוהים באופן יחסי. לקוחות המגזר הפועלים בענף הנדל"ן, מקבלים שירות מסקטור בניה ונדל"ן שבחטיבה העסקית, המתמחה במתן שירותים ייחודיים לענף זה.

ניהול פיננסי - הפעילות במגזר זה כוללת, בין היתר, את ניהול הנכסים וההתחייבויות והחשיפות לסיכונים שוק, ניהול תיק הנוסטרו, ניהול הנזילות ופעילות חדר העסקאות בשוקי הכספים וההון. המגזר באחריות החטיבה הפיננסית, למעט השקעות בתאגידיים ריאליים אשר באחריות החטיבה העסקית.

המוצרים העיקריים והעקרונות על פיהם מיוחסות היתרות, ההכנסות וההוצאות ללקוחות במערכת במסגרת מגזרי הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, דומים למוצרים ולעקרונות לפי גישת מגזרי הפעילות הפיקוחיים.

ביאור 29 - מגזרי פעילות ואזורים גאוגרפיים - המשך

מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

סך הכל מאוחד	ניהול פיננסי	בנקאות עסקית	בנקאות מסחרית	עסקים קטנים	בנקאות פרטית	משקי בית משכנתאות	משקי בית אחרים	
הכנסות ריבית נטו:								
4,347	(544)	564	162	585	(11)	3,043	548	מחיצוניים
-	567	295	22	109	85	(1,915)	837	בינגזרי
4,347	23	859	184	694	74	1,128	1,385	סך הכל הכנסות ריבית נטו
136	106	23	1	1	1	-	4	הכנסות מימון שאינן מריבית
1,517	258	238	46	275	52	144	504	עמלות והכנסות אחרות
6,000	387	1,120	231	970	127	1,272	1,893	סך הכנסות
192	(9)	(88)	7	142	-	23	117	הוצאות בגין הפסדי אשראי
3,611	355	340	134	561	92	557	1,572	הוצאות תפעוליות ואחרות
2,197	41	868	90	267	35	692	204	רווח לפני מס
806	15	318	33	98	13	254	75	הפרשה למסים על הרווח
1,391	26	550	57	169	22	438	129	רווח לאחר מיסים
-	-	-	-	-	-	-	-	חלק ברווחים נטו, של חברות כלולות, לאחר השפעת המס
-	-	-	-	-	-	-	-	רווח נקי:
1,391	26	550	57	169	22	438	129	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(44)	(22)	-	-	(1)	-	-	(21)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
1,347	4	550	57	168	22	438	108	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
10.2%	8.3%	16.6%	10.6%	16.3%	33.4%	6.9%	5.9%	תשואה להון (אחוז רווח נקי המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי מההון הממוצע) ⁽¹⁾
176,511	-	23,106	4,750	11,598	919	113,112	23,026	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור נטו
181,536	9,917	58,954	6,390	18,252	7,931	-	80,092	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
234,612	50,075	28,527	4,809	11,758	1,551	113,510	24,382	יתרה ממוצעת של נכסים
136,344	6,407	32,022	5,257	9,947	646	62,374	19,691	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽²⁾

(1) מחושב בהתאם להון שיוחס למגזר על פי רכיבי הסיכון שיוחסו לו לפי הוראות באזל 3.

(2) נכסים משוקללים בסיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות ההון (הוראות ניהול בנקאי תקין 201).

ביאור 29 - מגזרי פעילות ואזורים גאוגרפיים - המשך

מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

סך הכל מאוחד	ניהול פיננסי	בנקאות עסקית	בנקאות מסחרית	עסקים קטנים	בנקאות פרטית	משקי בית משכנתאות	משקי בית אחרים	
הכנסות ריבית נטו:								
3,778	(533)	580	158	560	(5)	2,461	557	מחיצוניים
-	518	186	6	61	78	(1,518)	669	בימגזרי
3,778	(15)	766	164	621	73	943	1,226	סך הכל הכנסות ריבית נטו
295	263	21	5	2	1	-	3	הכנסות מימון שאינן מריבית
1,567	291	251	49	260	60	150	506	עמלות והכנסות אחרות
5,640	539	1,038	218	883	134	1,093	1,735	סך הכנסות
200	(1)	(14)	5	120	(2)	11	81	הוצאות בגין הפסדי אשראי
3,299	433	305	110	509	91	486	1,365	הוצאות תפעוליות ואחרות
2,141	107	747	103	254	45	596	289	רווח לפני מס
833	41	291	40	99	18	232	112	הפרשה למסים על הרווח
1,308	66	456	63	155	27	364	177	רווח לאחר מיסים
-	-	-	-	-	-	-	-	חלק ברווחים נטו, של חברות כלולות, לאחר השפעת המס
-	-	-	-	-	-	-	-	רווח נקי:
1,308	66	456	63	155	27	364	177	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(42)	(14)	-	-	(1)	-	-	(27)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
1,266	52	456	63	154	27	364	150	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
10.2%		13.1%	12.6%	17.6%	32.6%	6.2%	9.8%	תשואה להון (אחוז רווח נקי המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי מההון הממוצע) ⁽¹⁾
166,302	-	22,380	4,549	10,690	1,003	106,108	21,572	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור נטו
169,469	10,283	55,129	5,665	15,979	7,472	-	74,941	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
216,839	43,229	27,570	4,613	10,829	1,766	106,420	22,412	יתרה ממוצעת של נכסים
131,166	5,457	34,446	4,964	8,652	820	58,439	18,388	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽²⁾

(1) מחושב בהתאם להון שיוחס למגזר על פי רכיבי הסיכון שיוחסו לו לפי הוראות באזל 3.

(2) נכסים משוקללים בסיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות ההון (הוראות ניהול בנקאי תקין 201).

ביאור 29 - מגזרי פעילות ואזורים גאוגרפיים - המשך

מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

סך הכל מאוחד	ניהול פיננסי	בנקאות עסקית	בנקאות מסחרית	עסקים קטנים	בנקאות פרטית	משקי בית משכנתאות	משקי בית אחרים	
הכנסות ריבית נטו:								
3,534	(456)	617	166	542	9	2,066	590	מחיצוניים
-	502	135	1	24	55	(1,229)	512	בימגזרי
3,534	46	752	167	566	64	837	1,102	סך הכל הכנסות ריבית נטו
358	321	32	-	2	1	-	2	הכנסות מימון שאינן מריבית
1,500	191	241	50	244	66	164	544	עמלות והכנסות אחרות
5,392	558	1,025	217	812	131	1,001	1,648	סך הכנסות
211	(2)	38	16	104	3	10	42	הוצאות בגין הפסדי אשראי
3,226	498	305	113	508	90	350	1,362	הוצאות תפעוליות ואחרות
1,955	62	682	88	200	38	641	244	רווח לפני מס
761	24	265	34	78	15	250	95	הפרשה למסים על הרווח
1,194	38	417	54	122	23	391	149	רווח לאחר מיסים
-	-	-	-	-	-	-	-	חלק ברווחים נטו, של חברות כלולות, לאחר השפעת המס
-	-	-	-	-	-	-	-	רווח נקי:
1,194	38	417	54	122	23	391	149	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(60)	(35)	-	-	-	-	-	(25)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
1,134	3	417	54	122	23	391	124	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
10.0%	22.9%	11.5%	11.9%	18.0%	26.4%	7.6%	9.2%	תשואה להון (אחוז רווח נקי המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי מההון הממוצע) ⁽¹⁾
153,843	-	21,972	4,376	9,590	1,018	96,373	20,514	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור נטו
154,231	13,067	46,344	5,126	13,375	8,356	-	67,963	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
199,131	39,103	26,522	4,531	9,875	1,871	96,752	20,477	יתרה ממוצעת של נכסים
127,180	5,352	38,057	4,783	7,119	916	53,918	17,035	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽²⁾

(1) מחושב בהתאם להון שיוחס למגזר על פי רכיבי הסיכון שיוחסו לו לפי הוראות באזל 3.

(2) נכסים משוקללים בסיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות ההון (הוראות ניהול בנקאי תקין 201).

ד. השפעת ייחוס הוצאות הנוגעות לחקירת משרד המשפטים האמריקאי על מגזרי הפעילות

אילו היו מיוחסות ההוצאות הנוגעות לחקירת משרד המשפטים האמריקאי למגזר בנקאות פרטית ולפעילות חוץ לארץ (ולא למגזר ניהול פיננסי, כפי שייחס הבנק), על פי הגישה הפיקוחית, תוצאות מגזר הבנקאות הפרטית לשנת 2017 היו מסתכמות בהפסד של 11 מיליוני שקלים חדשים, ובהפסד של 50 מיליוני שקלים חדשים בשנת 2016.

תוצאות מגזר ניהול פיננסי על פי הגישה הפיקוחית לשנת 2017 היו מסתכמות ברווח של 28 מיליוני שקלים חדשים וברווח של 124 מיליוני שקלים חדשים בשנת 2016.

תוצאות פעילות חוץ לארץ על פי הגישה הפיקוחית לשנים 2017 ו-2016 היו ללא שינוי.

בהתאם לגישת ההנהלה, תוצאות מגזר הבנקאות הפרטית לשנת 2017 היו מסתכמות ברווח של 2 מיליוני שקלים חדשים, ובהפסד של 32 מיליוני שקלים חדשים בשנת 2016.

תוצאות מגזר ניהול פיננסי בהתאם לגישת ההנהלה לשנת 2017 היו מסתכמות ברווח של 24 מיליוני שקלים חדשים, וברווח של 111 מיליוני שקלים חדשים בשנת 2016.

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. חובות⁽¹⁾ ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

1. תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי

31 בדצמבר 2017							
הפרשה להפסדי אשראי							
אשראי לציבור							
סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל	פרטי אחר	לדיור	מסחרי		
1,549	2	1,547	208	615	724	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה	
192	(1)	193	123	24	46	הוצאות בגין הפסדי אשראי	
(399)	-	(399)	(145)	(9)	(245)	מחיקות חשבונאיות ⁽²⁾	
233	-	233	59	-	174	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות ⁽²⁾	
(166)	-	(166)	(86)	(9)	(71)	מחיקות חשבונאיות, נטו	
1,575	1	1,574	245	630	699	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה	
90	-	90	9	-	81	מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים	
31 בדצמבר 2016							
1,509	3	1,506	192	614	700		יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה
200	(1)	201	92	13	96		הוצאות בגין הפסדי אשראי
(336)	-	(336)	(133)	(12)	(191)	מחיקות חשבונאיות ⁽²⁾	
176	-	176	57	-	119	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות ⁽²⁾	
(160)	-	(160)	(76)	(12)	(72)	מחיקות חשבונאיות, נטו	
1,549	2	1,547	208	615	724	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה	
109	-	109	11	-	98	מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים	
31 בדצמבר 2015							
1,450	5	1,445	186	624	635		יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה
211	(2)	213	55	9	149		הוצאות בגין הפסדי אשראי
(345)	-	(345)	(114)	(20)	(211)	מחיקות חשבונאיות ⁽²⁾	
193	-	193	65	1	127	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות ⁽²⁾	
(152)	-	(152)	(49)	(19)	(84)	מחיקות חשבונאיות, נטו	
1,509	3	1,506	192	614	700	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה	
106	-	106	9	-	97	מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים	

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.

(2) יתרת המחיקות החשבונאיות המוצגות בביאור כוללת בעיקרה מחיקות שהינן בעלי אופי טכני הנובע מחלוף הזמן של פיגור הלקוח וזאת בהתאם לתקינה האמריקאית החלה על הבנק בהקשר זה. כך למשל, יתרת ההפרשה של חובות גדולים פגומים נמחקת בדרך כלל לאחר שנתיים. חוב הנמדד על בסיס קבוצתי נמחק לאחר 150 ימי פיגור. המשמעות היא, שמאמצי הגבייה של הבנק, לעיתים אורכים זמן רב יותר בהשוואה לעיתוי המחיקה על פי הכללים החשבונאיים. כתוצאה מכך, מוצגות, יתרות גבוהות יחסית של "מחיקות חשבונאיות" ויתרות גבוהות יחסית של "גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות".

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. חובות⁽¹⁾ ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ועל החובות בגינם היא חושבה

31 בדצמבר 2017						
הפרשה להפסדי אשראי						
אשראי לציבור						
מסחרי	לדיוור	פרטי אחר	סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל	
						יתרת חוב רשומה של חובות ⁽¹⁾
33,392	33	588	34,013	2,543	36,556	שנבדקו על בסיס פרטני
9,605	120,514	18,470	148,589	-	148,589	שנבדקו על בסיס קבוצתי
1,265	120,514	-	121,779	-	121,779	מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור
42,997	⁽²⁾ 120,547	19,058	182,602	2,543	185,145	סך הכל חובות
						הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ⁽¹⁾
499	2	24	525	1	526	שנבדקו על בסיס פרטני
119	628	212	959	-	959	שנבדקו על בסיס קבוצתי
5	628	-	633	-	633	מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור ⁽³⁾
618	630	236	1,484	1	1,485	סך הכל הפרשה להפסדי אשראי
31 בדצמבר 2016						
						יתרת חוב רשומה של חובות ⁽¹⁾
29,972	27	725	30,724	2,839	33,563	שנבדקו על בסיס פרטני
⁽⁴⁾ 9,982	114,959	⁽⁴⁾ 17,114	142,055	-	142,055	שנבדקו על בסיס קבוצתי
1,243	114,373	-	115,616	-	115,616	מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור
39,954	⁽²⁾ 114,986	17,839	172,779	2,839	175,618	סך הכל חובות
						הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ⁽¹⁾
518	2	7	527	2	529	שנבדקו על בסיס פרטני
108	613	190	911	-	911	שנבדקו על בסיס קבוצתי
5	613	-	618	-	618	מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור ⁽³⁾
626	615	197	1,438	2	1,440	סך הכל הפרשה להפסדי אשראי

- (1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.
- (2) כולל הלוואות לכל מטרה במשכון דירת מגורים בסך 6,291 מיליוני שקלים חדשים (ליום 31 בדצמבר 2016 - 5,731 מיליוני שקלים חדשים).
- (3) כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי בסך 421 מיליוני שקלים חדשים (ליום 31 בדצמבר 2016 - 401 מיליוני שקלים חדשים).
- (4) סווג מחדש.

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. חובות⁽¹⁾

1.א. איכות אשראי ופיגורים

חובות לא פגומים מידע נוסף		ליום 31 בדצמבר 2017				
		בעייתיים ⁽²⁾		לא פגומים ⁽³⁾	לא פגומים	לא בעייתיים
בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽⁵⁾	בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽⁴⁾	סך הכל	פגומים ⁽³⁾	לא פגומים	לא פגומים	לא בעייתיים
פעילות לווים בישראל						
ציבור - מסחרי						
36	8	12,527	145	72	12,310	בינוי ונדל"ן - בינוי ⁽⁸⁾
13	1	2,265	15	5	2,245	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
2	-	3,393	15	187	3,191	שרותים פיננסיים
89	33	21,449	442	331	20,676	מסחרי - אחר
140	42	39,634	617	595	38,422	סך הכל מסחרי
⁽⁶⁾ 390	⁽⁷⁾ 1,071	120,189	33	⁽⁷⁾ 1,071	119,085	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
73	22	18,812	70	147	18,595	אנשים פרטיים - אחר
603	1,135	178,635	720	1,813	176,102	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	213	-	-	213	בנקים בישראל
-	-	1	-	-	1	ממשלת ישראל
603	1,135	178,849	720	1,813	176,316	סך הכל פעילות בישראל
פעילות לווים בחוץ לארץ						
ציבור - מסחרי						
-	-	1,849	-	-	1,849	בינוי ונדל"ן
-	-	1,514	3	-	1,511	מסחרי אחר
-	-	3,363	3	-	3,360	סך הכל מסחרי
-	1	604	-	1	603	אנשים פרטיים
-	1	3,967	3	1	3,963	סך הכל ציבור - פעילות בחוץ לארץ
-	-	1,874	-	-	1,874	בנקים בחוץ לארץ
-	-	455	-	-	455	ממשלות בחוץ לארץ
-	1	6,296	3	1	6,292	סך הכל פעילות בחוץ לארץ
603	1,136	182,602	723	1,814	180,065	סך הכל ציבור
-	-	2,087	-	-	2,087	סך הכל בנקים
-	-	456	-	-	456	סך הכל ממשלות
603	1,136	185,145	723	1,814	182,608	סך הכל

- (1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.
- (2) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הלוואת לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (3) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש באירגון מחדש של חוב בעייתי ראה ביאור 30 ב.ג.
- (4) מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים. צוברים הכנסות ריבית.
- (5) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך 63 מיליוני שקלים חדשים סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.
- (6) בהתאם להוראות הדיווח לציבור, לא כולל יתרת הלוואות לדיור שעומק הפיגור בהן הוא עד חודשיים.
- (7) כולל יתרת הלוואות לדיור בסך 102 מיליוני שקלים חדשים עם הפרשה לפי עומק פיגור, בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של לווה, כאשר נעשה שינוי בלוח הסילוקין בגין יתרת הלוואה שטרם הגיע מועד פרעונה.
- (8) כולל חובות בסך של 1,571 מיליוני שקלים חדשים שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה.

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. חובות⁽¹⁾

1.א. איכות אשראי ופיגורים - המשך

חובות לא פגומים מידע נוסף		ליום 31 בדצמבר 2016				
		בעייתיים ⁽²⁾		לא פגומים	לא בעייתיים	
בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽⁵⁾	בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽⁴⁾	סך הכל	פגומים ⁽³⁾	פגומים	לא בעייתיים	
פעילות לווים בישראל						
ציבור - מסחרי						
18	10	10,150	106	38	10,006	בינוי ונדל"ן - בינוי ⁽⁸⁾
4	-	2,096	78	2	2,016	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
6	1	⁽⁹⁾ 3,832	17	311	⁽⁹⁾ 3,504	שרותים פיננסיים
74	68	⁽⁹⁾ 20,596	379	490	⁽⁹⁾ 19,727	מסחרי - אחר
102	79	36,674	580	841	35,253	סך הכל מסחרי
⁽⁶⁾ 407	⁽⁷⁾ 853	114,691	27	⁽⁷⁾ 853	113,811	אנשים פרטיים - הלוואות לדירור
64	26	⁽⁹⁾ 17,565	70	115	⁽⁹⁾ 17,380	אנשים פרטיים - אחר
573	958	168,930	677	1,809	166,444	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	275	-	-	275	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	-	ממשלת ישראל
573	958	169,205	677	1,809	166,719	סך הכל פעילות בישראל
פעילות לווים בחוץ לארץ						
ציבור - מסחרי						
-	-	1,654	1	-	1,653	בינוי ונדל"ן
-	-	1,626	3	-	1,623	מסחרי אחר
-	-	3,280	4	-	3,276	סך הכל מסחרי
-	-	569	-	-	569	אנשים פרטיים
-	-	3,849	4	-	3,845	סך הכל ציבור - פעילות בחוץ לארץ
-	-	2,234	-	-	2,234	בנקים בחוץ לארץ
-	-	330	-	-	330	ממשלות בחוץ לארץ
-	-	6,413	4	-	6,409	סך הכל פעילות בחוץ לארץ
573	958	172,779	681	1,809	170,289	סך הכל ציבור
-	-	2,509	-	-	2,509	סך הכל בנקים
-	-	330	-	-	330	סך הכל ממשלות
573	958	175,618	681	1,809	173,128	סך הכל

- (1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.
- (2) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדירור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (3) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש באירגון מחדש של חוב בעייתי ראה ביאור 30.ב.ג.
- (4) מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים. צוברים הכנסות ריבית.
- (5) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך 31 מיליוני שקלים חדשים סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.
- (6) בהתאם להוראות הדיווח לציבור, לא כולל יתרת הלוואות לדירור שעומק הפיגור בהן עד חודשיים.
- (7) כולל יתרת הלוואות לדירור בסך 125 מיליוני שקלים חדשים עם הפרשה לפי עומק פיגור, בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של לווה, כאשר נעשה שינוי בלוח הסיילוקין בגין יתרת הלוואה שטרם הגיע מועד פרעונה.
- (8) כולל חובות בסך 1,544 מיליוני שקלים חדשים שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה.
- (9) סווג מחדש.

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

1.ב. איכות האשראי

מצב פיגור החובות מנוטר באופן ממוכן ברמה יומית ומהווה את אחת האינדיקציות המרכזיות לאיכות האשראי. קביעת מצב הפיגור וכפועל יוצא קביעת סיווג החוב מבוצעים, בין היתר, לפי מניין ימי הפיגור בפועל של כל חוב.

חובות לא מבצעים

חוב הנמדד על בסיס פרטני, מוגדר כלא מבצע (אינו צובר הכנסות ריבית) לאחר 90 ימי פיגור. גם חוב שאורגן מחדש בעבר כחוב בעייתי וחזר לפגר בשנית ביחס לתנאיו החדשים, יוגדר כלא מבצע. חוב הנמדד על בסיס קבוצתי החוב יוגדר כלא מבצע (נחות) לאחר 150 ימי פיגור. במועד זה מבוצעת גם מחיקה חשבונאית של החוב.

חובות נחותים

חוב במסלול פרטני מסווג כחוב נחות צובר הכנסה לאחר 60 ימי פיגור. חוב במסלול קבוצתי מסווג כנחות לאחר 90 ימי פיגור פיגור.

הלואות לדיור

מצב הפיגור של הלואות לדיור מנוטר על פי עומק הפיגור של ההלוואה, למעט בהלוואות ללא תשלום חודשי או רבעוני. מאפייני סיכון האשראי, לרבות סיכון ספציפי בהלוואות לדיור נכללים בדוח דירקטוריון וההנהלה במסגרת פרק סקירת הסיכונים.

להלן יתרת החוב הרשומה לפי איכות האשראי ובחלוקה למגזרי האשראי של הבנק:

31 בדצמבר 2017						
מגזר האשראי						
איכות החובות	מסחרי	לדיור	פרטיים	ממשלות	בנקים	סך הכל
חובות תקינים	41,782	119,442	18,841	456	2,087	182,608
חובות בעייתיים שאינם פגומים ⁽¹⁾	595	1,072	147	-	-	1,814
חובות פגומים	620	33	70	-	-	723
סך הכל	42,997	120,547	19,058	456	2,087	185,145
31 בדצמבר 2016						
חובות תקינים	38,529 ⁽²⁾	114,106	17,654 ⁽²⁾	330	2,509	173,128
חובות בעייתיים שאינם פגומים ⁽¹⁾	841	853	115	-	-	1,809
חובות פגומים	584	27	70	-	-	681
סך הכל	39,954	114,986	17,839	330	2,509	175,618

(1) סיכון אשראי מאזני נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

(2) סווג מחדש.

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. חובות⁽¹⁾

2. מידע נוסף על חובות פגומים

א. חובות פגומים והפרשה פרטנית

31 בדצמבר 2017					
יתרת קרן חוזית של חובות פגומים	סך הכל יתרת חובות פגומים ⁽²⁾	יתרת חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	יתרת הפרשה פרטנית	יתרת חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית ⁽²⁾⁽³⁾	
					פעילות לווים בישראל
					ציבור - מסחרי
223	145	72	19	73	בינוי ונדל"ן - בינוי
47	15	6	1	9	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
26	15	9	5	6	שרותים פיננסיים
481	442	145	94	297	מסחרי - אחר
777	617	232	119	385	סך הכל מסחרי
33	33	18	2	15	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
83	70	46	15	24	אנשים פרטיים - אחר
893	720	296	136	424	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	ממשלת ישראל
893	720	296	136	424	סך הכל פעילות בישראל
					פעילות לווים בחוץ לארץ
					ציבור - מסחרי
3	-	-	-	-	בינוי ונדל"ן
3	3	-	-	3	מסחרי אחר
6	3	-	-	3	סך הכל מסחרי
3	-	-	-	-	אנשים פרטיים
9	3	-	-	3	סך הכל ציבור - פעילות בחוץ לארץ
-	-	-	-	-	בנקים בחוץ לארץ
-	-	-	-	-	ממשלות בחוץ לארץ
9	3	-	-	3	סך הכל פעילות בחוץ לארץ
902	723	296	136	427	סך הכל ציבור
-	-	-	-	-	סך הכל בנקים
-	-	-	-	-	סך הכל ממשלות
902	723	296	136	427	סך הכל
					מזה:
	645	227	136	418	נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
	155	86	17	69	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.
 (2) יתרת חוב רשומה.
 (3) יתרת החוב בניכוי מחיקה חשבונאית, אם בוצעה.

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. חובות⁽¹⁾

2. מידע נוסף על חובות פגומים

א. חובות פגומים והפרשה פרטנית - המשך

31 בדצמבר 2016					
יתרת קרן חוזית של חובות פגומים	סך הכל יתרת חובות פגומים ⁽²⁾	יתרת חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	יתרת הפרשה פרטנית	יתרת חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית ⁽³⁾⁽²⁾	
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
185	106	45	14	61	בינוי ונדל"ן - בינוי
242	78	23	1	55	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
28	17	8	5	9	שרותים פיננסיים
485	379	110 ⁽⁴⁾	112	269 ⁽⁴⁾	מסחרי - אחר
940	580	186	132	394	סך הכל מסחרי
27	27	11	2	16	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
75	70	47	10	23	אנשים פרטיים - אחר
1,042	677	244	144	433	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	ממשלת ישראל
1,042	677	244	144	433	סך הכל פעילות בישראל
פעילות לווים בחוץ לארץ					
ציבור - מסחרי					
1	1	-	-	1	בינוי ונדל"ן
3	3	-	-	3	מסחרי אחר
4	4	-	-	4	סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-	אנשים פרטיים
4	4	-	-	4	סך הכל ציבור - פעילות בחוץ לארץ
-	-	-	-	-	בנקים בחוץ לארץ
-	-	-	-	-	ממשלות בחוץ לארץ
4	4	-	-	4	סך הכל פעילות בחוץ לארץ
1,046	681	244	144	437	סך הכל ציבור
-	-	-	-	-	סך הכל בנקים
-	-	-	-	-	סך הכל ממשלות
1,046	681	244	144	437	סך הכל
מזה:					
	602	195	144	407	נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
	148	58	7	90	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.

(2) יתרת חוב רשומה.

(3) יתרת החוב בניכוי מחיקה חשבונאית, אם בוצעה.

(4) סווג מחדש.

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. חובות⁽¹⁾

2. מידע נוסף על חובות פגומים

ב. יתרה ממוצעת והכנסות ריבית⁽⁴⁾

31 בדצמבר 2015			31 בדצמבר 2016			31 בדצמבר 2017			
מזה:	יתרה	מזה:	יתרה	מזה:	יתרה	מזה:	יתרה		
ממוצעת הכנסות של חובות ריבית פגומים ⁽²⁾ שנרשמו ⁽³⁾ מזומן	נרשמו על ממוצעת הכנסות של חובות ריבית פגומים ⁽²⁾ שנרשמו ⁽³⁾ מזומן	ממוצעת הכנסות של חובות ריבית פגומים ⁽²⁾ שנרשמו ⁽³⁾ מזומן	נרשמו על ממוצעת הכנסות של חובות ריבית פגומים ⁽²⁾ שנרשמו ⁽³⁾ מזומן	ממוצעת הכנסות של חובות ריבית פגומים ⁽²⁾ שנרשמו ⁽³⁾ מזומן	נרשמו על ממוצעת הכנסות של חובות ריבית פגומים ⁽²⁾ שנרשמו ⁽³⁾ מזומן	ממוצעת הכנסות של חובות ריבית פגומים ⁽²⁾ שנרשמו ⁽³⁾ מזומן	נרשמו על ממוצעת הכנסות של חובות ריבית פגומים ⁽²⁾ שנרשמו ⁽³⁾ מזומן		
								פעילות לווים בישראל	
								ציבור - מסחרי	
4	4	95	3	3	95	3	3	107	
-	-	184	-	-	106	1	1	41	
4	4	68	1	1	17	-	-	22	
13	13	360	8	8	453	6	7	382	
21	21	707	12	12	671	10	11	552	
-	-	8	-	-	27	-	-	32	
2	3	80	2	2	75	3	4	69	
23	24	795	14	14	773	13	15	653	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	
23	24	795	14	14	773	13	15	653	
								פעילות לווים בחוץ לארץ	
								ציבור - מסחרי	
-	-	5	-	-	4	-	-	1	
-	-	5	-	-	6	-	-	3	
-	-	10	-	-	10	-	-	4	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	10	-	-	10	-	-	4	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	10	-	-	10	-	-	4	
23	24	805	14	14	783	13	15	657	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	
23	24	805	14	14	783	13	15	657	

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.

(2) יתרת חוב רשומה ממוצעת של חובות פגומים בתקופת הדיווח.

(3) הכנסות ריבית שנרשמו בתקופת הדיווח בגין היתרה הממוצעת של החובות בפיגורים, בפרק הזמן בו החובות סווגו כפגומים.

(4) אילו החובות הפגומים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית בסך 57 מיליוני שקלים חדשים (ליום 31 בדצמבר 2016 - 53 מיליוני שקלים חדשים, ליום 31 בדצמבר 2015 - 71 מיליוני שקלים חדשים).

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

- ב. חובות⁽¹⁾**
2. מידע נוסף על חובות פגומים
ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש

31 בדצמבר 2017				
יתרת חוב רשומה				
סך הכל ⁽³⁾	צובר ⁽²⁾ לא בפיגור	צובר ⁽²⁾ של 30 ימים עד 89 ימים בפיגור	צובר ⁽²⁾ של 90 ימים או יותר בפיגור	שאינו צובר הכנסות ריבית
פעילות לווים בישראל				
ציבור - מסחרי				
15	-	-	-	15
2	-	-	-	2
3	-	-	-	3
85	4	-	-	81
105	4	-	-	101
-	-	-	-	-
50	21	1	-	28
155	25	1	-	129
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
155	25	1	-	129
פעילות לווים בחוץ לארץ				
ציבור - מסחרי				
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
155	25	1	-	129
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
155	25	1	-	129

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.
 (2) צובר הכנסות ריבית.
 (3) נכלל בחובות פגומים.

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. חובות⁽¹⁾

2. מידע נוסף על חובות פגומים

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש - המשך

31 בדצמבר 2016				
יתרת חוב רשומה				
סך הכל ⁽³⁾	צובר ⁽²⁾ לא בפיגור	צובר ⁽²⁾ של 30 ימים עד 89 ימים בפיגור	צובר ⁽²⁾ של 90 ימים או יותר בפיגור	שאינו צובר הכנסות ריבית
פעילות לווים בישראל				
ציבור - מסחרי				
13	-	-	-	13
51	1	-	-	50
3	-	-	-	3
34	2	-	-	32
101	3	-	-	98
-	-	-	-	-
46	24	-	-	22
147	27	-	-	120
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
147	27	-	-	120
פעילות לווים בחוץ לארץ				
ציבור - מסחרי				
1	1	-	-	-
-	-	-	-	-
1	1	-	-	-
-	-	-	-	-
1	1	-	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
1	1	-	-	-
148	28	-	-	120
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
148	28	-	-	120

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.
 (2) צובר הכנסות ריבית.
 (3) נכלל בחובות פגומים.

ליום 31 בדצמבר 2017, לא קיימות בבנק התחייבויות למתן אשראי נוסף לחייבים שלגביהם בוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי, במסגרתו בוצעו שינויים בתנאי האשראי.

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. חובות⁽¹⁾

2. מידע נוסף על חובות פגומים

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש - המשך

31 בדצמבר 2015			31 בדצמבר 2016			31 בדצמבר 2017			
ארגונים חדשים שבוצעו ⁽²⁾									
יתרת חוב			יתרת חוב			יתרת חוב			
יתרת חוב רשומה			יתרת חוב רשומה			יתרת חוב רשומה			
רשומה לאחר			רשומה לאחר			רשומה לאחר			
לפני ארגון ארגון			לפני ארגון ארגון			לפני ארגון ארגון			
מס' חוזים	מס' חוזים	מס' חוזים	מס' חוזים	מס' חוזים	מס' חוזים	מס' חוזים	מס' חוזים	מס' חוזים	
מחדש	מחדש	מחדש	מחדש	מחדש	מחדש	מחדש	מחדש	מחדש	
פעילות לווים בישראל									
ציבור - מסחרי									
2	4	22	3	4	22	9	10	41	בינוי ונדל"ן - בינוי
-	-	-	1	1	5	1	2	8	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
-	-	8	-	1	7	-	-	1	שרותים פיננסיים
13	17	149	16	17	127	72	130	267	מסחרי - אחר
15	21	179	20	23	161	82	142	317	סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-	-	-	-	-	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
26	28	792	28	29	730	34	35	826	אנשים פרטיים - אחר
41	49	971	48	52	891	116	177	1,143	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	-	-	-	-	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	-	-	-	-	ממשלת ישראל
41	49	971	48	52	891	116	177	1,143	סך הכל פעילות בישראל
פעילות לווים בחוץ לארץ									
ציבור - מסחרי									
-	-	-	-	-	-	-	-	-	בינוי ונדל"ן
-	-	-	-	-	-	-	-	-	מסחרי אחר
-	-	-	-	-	-	-	-	-	סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-	-	-	-	-	אנשים פרטיים
-	-	-	-	-	-	-	-	-	סך הכל ציבור - פעילות בחוץ לארץ
-	-	-	-	-	-	-	-	-	בנקים בחוץ לארץ
-	-	-	-	-	-	-	-	-	ממשלות בחוץ לארץ
-	-	-	-	-	-	-	-	-	סך הכל פעילות בחוץ לארץ
41	49	971	48	52	891	116	177	1,143	סך הכל ציבור
-	-	-	-	-	-	-	-	-	סך הכל בנקים
-	-	-	-	-	-	-	-	-	סך הכל ממשלות
41	49	971	48	52	891	116	177	1,143	סך הכל

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.
 (2) נכלל בחובות פגומים.

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. חובות⁽¹⁾

2. מידע נוסף על חובות פגומים

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש - המשך

31 בדצמבר 2015		31 בדצמבר 2016		31 בדצמבר 2017	
ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו ⁽²⁾					
יתרת חוב רשומה					
יתרת חוב רשומה	מס' חוזים	יתרת חוב רשומה	מס' חוזים	יתרת חוב רשומה	מס' חוזים
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
-	2	-	5	-	7
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	1
2	43	3	36	2	45
2	45	3	41	2	53
-	-	-	-	-	-
3	126	2	96	2	87
5	171	5	137	4	140
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
5	171	5	137	4	140
פעילות לווים בחוץ לארץ					
ציבור - מסחרי					
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
5	171	5	137	4	140
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
5	171	5	137	4	140

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.

(2) חובות שהפכו בתקופת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, אשר אורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם הפכו לחובות בפיגור.

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. חובות

3. מידע נוסף על הלוואות לדיור

להלן התפלגות היתרות לפי שיעור המימון (LTV)⁽¹⁾, סוג החזר וסוג הריבית:

31 בדצמבר 2017						
סיכון אשראי חוץ מאזני	יתרת הלוואות לדיור					
	מזה:	מזה:	סך הכל	סך הכל	עד 60%	מעל 60%
מזה:	ריבית משתנה	בולט/ בלון	סך הכל	סך הכל	עד 60%	מעל 60%
	50,100	2,905	77,785	77,785	46,885	30,900
	27,835	516	42,511	42,511	25,835	16,676
	185	2	251	251	185	66
סך הכל	78,120	3,423	120,547	120,547	72,905	47,642

31 בדצמבר 2016						
סיכון אשראי חוץ מאזני	יתרת הלוואות לדיור					
	מזה:	מזה:	סך הכל	סך הכל	עד 60%	מעל 60%
מזה:	ריבית משתנה	בולט/ בלון	סך הכל	סך הכל	עד 60%	מעל 60%
	46,751	2,499	72,138	72,138	46,751	25,387
	28,299	470	42,672	42,672	28,299	14,373
	133	2	176	176	133	43
סך הכל	75,183	2,971	114,986	114,986	75,183	40,193

(1) היחס בין המסגרת המאושרת בעת העמדת המסגרת לבין שווי הנכס, כפי שאושר על ידי הבנק בעת העמדת המסגרת.

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ג. יתרות אשראי לציבור וסיכון אשראי בסעיפים חוץ מאזניים לפי גודל סיכון האשראי של הלווה

31 בדצמבר 2017				
סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽³⁾	אשראי ⁽²⁾	מספר לווים ⁽¹⁾	תקרת אשראי וסיכון אשראי (באלפי שקלים חדשים)	
364	288	215,800	עד 10	
736	560	88,826	עד 20	מעל 10
1,822	1,692	120,982	עד 40	מעל 20
2,880	4,304	125,132	עד 80	מעל 40
2,400	8,243	95,966	עד 150	מעל 80
2,015	16,036	84,148	עד 300	מעל 150
2,569	32,491	78,492	עד 600	מעל 300
5,142	54,485	70,982	עד 1,200	מעל 600
2,139	20,732	15,666	עד 2,000	מעל 1,200
1,397	10,401	4,545	עד 4,000	מעל 2,000
1,211	5,510	1,256	עד 8,000	מעל 4,000
2,169	5,569	650	עד 20,000	מעל 8,000
2,278	4,766	260	עד 40,000	מעל 20,000
10,834	11,573	268	עד 200,000	מעל 40,000
7,691	3,551	42	עד 400,000	מעל 200,000
5,480	2,401	13	עד 615,000	מעל 400,000
51,127	182,602	903,028	סך הכל	

(1) מספר הלווים לפי סך כל האשראי וסיכון האשראי החוץ מאזני.

(2) האשראי וסיכון האשראי החוץ מאזני מוצגים לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

(3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלת החבות של הלווה. הנתונים הינם לפי הגדרת חבות בהוראה 313.

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ג. יתרות אשראי לציבור וסיכון אשראי בסעיפים חוץ מאזניים לפי גודל סיכון האשראי של הלווה

31 בדצמבר 2016				
סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽³⁾	אשראי ⁽²⁾	מספר לווים ⁽¹⁾	תקרת אשראי וסיכון אשראי (באלפי שקלים חדשים)	
288	274	210,521	עד 10	
684	538	84,139	עד 20	מעל 10
1,872	1,657	121,913	עד 40	מעל 20
3,153	4,214	128,142	עד 80	מעל 40
2,633	8,004	95,825	עד 150	מעל 80
2,126	15,532	82,049	עד 300	מעל 150
2,701	31,831	77,306	עד 600	מעל 300
4,960	51,186	66,719	עד 1,200	מעל 600
2,235	19,581	14,836	עד 2,000	מעל 1,200
1,413	9,354	4,106	עד 4,000	מעל 2,000
1,216	4,780	1,124	עד 8,000	מעל 4,000
1,921	5,535	623	עד 20,000	מעל 8,000
2,414	3,900	239	עד 40,000	מעל 20,000
10,846	10,065	268	עד 200,000	מעל 40,000
5,684	4,206	46	עד 400,000	מעל 200,000
8,638	2,122	19	עד 772,000	מעל 400,000
52,784	172,779	887,875		סך הכל

(1) מספר הלווים לפי סך כל האשראי וסיכון האשראי החוץ מאזני.

(2) האשראי וסיכון האשראי החוץ מאזני מוצגים לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

(3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלת החבות של הלווה. הנתונים הינם לפי הגדרת חבות בהוראה 313.

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ד. מכירה, רכישה וסינדיקציה של אשראי לציבור במהלך השנה

1. מכירה ורכישה של אשראי לציבור

31 בדצמבר 2017								
סיכון אשראי לציבור שנרכש				סיכון אשראי לציבור שנמכר				
מזה: אשראי בעייתי	סיכון אשראי חוץ מאזני שנרכש השנה	אשראי לציבור שנרכש השנה	יתרה לסוף שנה של האשראי שנמכר, אשר הבנק נותן עבורו שירות	סך הכל רווח (הפסד) בגין אשראי שנמכר	מזה: אשראי בעייתי	סיכון אשראי חוץ מאזני שנמכר השנה	אשראי לציבור שנמכר השנה	
-	70	109	-	4	-	175	290	מסחרי
-	-	-	2,252	-	-	-	2,308	אנשים פרטיים - הלוואות לדיר
-	-	593	-	-	-	-	-	אנשים פרטיים - אחר
-	70	702	2,252	4	-	175	2,598	סך הכל סיכון אשראי לציבור

31 בדצמבר 2016								
סיכון אשראי לציבור שנרכש				סיכון אשראי לציבור שנמכר				
מזה: אשראי בעייתי	סיכון אשראי חוץ מאזני שנרכש השנה	אשראי לציבור שנרכש השנה	יתרה לסוף שנה של האשראי שנמכר, אשר הבנק נותן עבורו שירות	סך הכל רווח (הפסד) בגין אשראי שנמכר	מזה: אשראי בעייתי	סיכון אשראי חוץ מאזני שנמכר השנה	אשראי לציבור שנמכר השנה	
-	-	-	-	37	-	-	1,168	מסחרי
-	-	-	1,385	8	-	-	1,431	אנשים פרטיים - הלוואות לדיר
-	-	266	-	-	-	-	-	אנשים פרטיים - אחר
-	-	266	1,385	45	-	-	2,599	סך הכל סיכון אשראי לציבור

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ד. מכירה, רכישה וסינדיקציה של אשראי לציבור במהלך השנה - המשך

2. סינדיקציות והשתתפות בסינדיקציות של הלוואות

31 בדצמבר, 2017						
עסקאות סינדיקציה שהבנק יזם			עסקאות סינדיקציה שיזמו אחרים			
יתרה לסוף שנה						
חלקו של הבנק		חלקם של אחרים		חלקו של הבנק		
אשראי לציבור	סיכון אשראי חוץ מאזני	אשראי לציבור	סיכון אשראי חוץ מאזני	אשראי לציבור	סיכון אשראי חוץ מאזני	
38	-	220	-	781	510	בינוי ונדל"ן
548	123	991	224	553	1,250	מסחרי - אחר
586	123	1,211	224	1,334	1,760	סך הכל סיכון אשראי לציבור

31 בדצמבר, 2016						
עסקאות סינדיקציה שהבנק יזם			עסקאות סינדיקציה שיזמו אחרים			
יתרה לסוף שנה						
חלקו של הבנק		חלקם של אחרים		חלקו של הבנק		
אשראי לציבור	סיכון אשראי חוץ מאזני	אשראי לציבור	סיכון אשראי חוץ מאזני	אשראי לציבור	סיכון אשראי חוץ מאזני	
64	-	303	-	1,477	443	בינוי ונדל"ן
238	-	952	-	696	1,574	מסחרי - אחר
302	-	1,255	-	2,173	2,017	סך הכל סיכון אשראי לציבור

ה. מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים

יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם בסוף השנה

ליום 31 בדצמבר			
2016	2017	2016	2017
הפרשה להפסדי אשראי	הפרשה להפסדי אשראי	יתרה ⁽¹⁾	יתרה ⁽¹⁾

עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי:

26	20	16,688	15,045	- מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה שלא נוצלו
7	6	12,461	10,795	- ערבויות לרוכשי דירות
13	12	10,651	12,044	- התחייבויות בלתי חוזרות למתן אשראי שאושר ועדיין לא ניתן
7	4	7,559	6,801	- מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו
4	4	5,797	5,981	- התחייבויות להוצאת ערבויות
22	23	4,869	5,677	- ערבויות והתחייבויות אחרות ⁽²⁾
29	20	2,606	2,283	- ערבויות להבטחת אשראי
1	1	384	201	- אשראי תעודות

(1) יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף התקופה, לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי.

(2) כולל התחייבות הבנק בגין חלקו בקרן סיכונים של מסלקת המעו"ף בסך 38 מיליוני שקלים חדשים. (בדומה ל-31 בדצמבר 2016) ראה ביאור 26 ג. 2. וביאור 27 א.1. לדוחות הכספיים.

ביאור 31 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה

ליום 31 בדצמבר 2017

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

סך הכל	פריטים שאינם כספיים ⁽²⁾		במטבע חוץ ⁽¹⁾			מטבע ישראלי		
	מטבעות אחרים	דולרים של ארה"ב	אירו	צמוד מדד	לא צמוד			
נכסים								
41,130	-	220	299	1,689	122	38,800	מזומנים ופיקדונות בבנקים	
10,133	99	-	429	4,993	753	3,859	ניירות ערך	
76	-	-	-	-	8	68	ניירות ערך שנשאלו או שנרכשו במסגרת	
181,118	-	1,635	2,240	6,220	50,293	120,730	אשראי לציבור, נטו ⁽³⁾	
456	-	-	199	257	-	-	אשראי לממשלות	
32	(3)	-	-	-	7	28	השקעות בחברות כלולות	
1,403	1,403	-	-	-	-	-	בניינים וציוד	
87	87	-	-	-	-	-	נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין	
3,421	-	55	145	268	402	2,551	נכסים בגין מכשירים נגזרים	
1,716	43	33	-	50	423	1,167	נכסים אחרים	
239,572	1,629	1,943	3,312	13,477	52,008	167,203	סך כל הנכסים	
התחייבויות								
183,573	-	2,337	4,556	27,805	15,681	133,194	פיקדונות הציבור	
1,125	-	-	70	754	10	291	פיקדונות מבנקים	
51	-	-	-	24	2	25	פיקדונות הממשלה	
29,923	-	-	-	-	21,602	8,321	איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים	
3,082	-	38	179	420	130	2,315	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	
7,491	183	38	11	253	1,165	5,841	התחייבויות אחרות	
225,245	183	2,413	4,816	29,256	38,590	149,987	סך כל ההתחייבויות	
14,327	1,446	(470)	(1,504)	(15,779)	13,418	17,216	הפרש	
השפעת מכשירים נגזרים מגדרים:								
-	-	-	-	-	(1,489)	1,489	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:								
-	-	525	1,513	16,069	(2,133)	(15,974)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	
-	-	(84)	(65)	(278)	-	427	אופציות בכסף נטו (במונחי נכס בסיס)	
-	-	(34)	7	133	-	(106)	אופציות מחוץ לכסף נטו (במונחי נכס בסיס)	
14,327	1,446	(63)	(49)	145	9,796	3,052	סך הכל כללי	
-	-	(17)	281	(232)	-	(32)	אופציות בכסף נטו (סכום נקוב מהוון)	
-	-	138	(604)	110	-	356	אופציות מחוץ לכסף נטו (סכום נקוב מהוון)	

(1) לרבות צמודי מטבע חוץ.

(2) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.

(3) במקום בו לא ניתן לייחס את ההפרשה להפסדי אשראי לבסיס הצמדה ספציפי, נכתה ההפרשה כאמור באופן יחסי מבסיסי הצמדה השונים.

ביאור 31 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה - המשך

ליום 31 בדצמבר 2016

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

סך הכל	פריטים שאינם כספיים ⁽²⁾		במטבע חוץ ⁽¹⁾			מטבע ישראלי		
	מטבעות אחרים	דולרים של ארה"ב	אירו	צמוד מדד	לא צמוד			
נכסים								
41,725	-	280	331	1,865	121	39,128	מזומנים ופיקדונות בבנקים	
10,262	100	20	499	3,516	146	5,981	ניירות ערך	
9	-	-	-	-	-	9	ניירות ערך שנשאלו או שנרכשו במסגרת	
171,341	-	1,572	1,862	7,394	49,369	111,144	אשראי לציבור, נטו ⁽³⁾	
330	-	-	191	139	-	-	אשראי לממשלות	
34	(1)	-	-	-	-	35	השקעות בחברות כלולות	
1,585	1,585	-	-	-	-	-	בניינים וציוד	
87	87	-	-	-	-	-	נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין	
3,584	-	23	146	1,051	333	2,031	נכסים בגין מכשירים נגזרים	
1,498	44	13	1	68	383	989	נכסים אחרים	
230,455	1,815	1,908	3,030	14,033	50,352	159,317	סך כל הנכסים	
התחייבויות								
178,252	-	2,618	7,180	28,804	17,039	122,611	פיקדונות הציבור	
1,537	-	18	195	899	265	160	פיקדונות מבנקים	
50	-	-	-	27	3	20	פיקדונות הממשלה	
27,034	-	-	-	-	21,378	5,656	איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים	
3,566	-	20	160	1,105	168	2,113	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	
6,692	155	36	9	255	1,030	5,207	התחייבויות אחרות	
217,131	155	2,692	7,544	31,090	39,883	135,767	סך כל ההתחייבויות	
13,324	1,660	(784)	(4,514)	(17,057)	10,469	23,550	הפרש	
השפעת מכשירים נגזרים מגדרים:								
-	-	-	-	-	(2,159)	2,159	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:								
-	-	608	4,405	17,656	(3,431)	(19,238)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	
-	-	28	208	(388)	-	152	אופציות בכסף נטו (במונחי נכס בסיס)	
-	-	19	(87)	(47)	-	115	אופציות מחוץ לכסף נטו (במונחי נכס בסיס)	
13,324	1,660	(129)	12	164	4,879	6,738	סך הכל כללי	
-	-	86	518	608	-	(1,212)	אופציות בכסף נטו (סכום נקוב מהוון)	
-	-	(70)	(615)	(638)	-	1,323	אופציות מחוץ לכסף נטו (סכום נקוב מהוון)	

(1) לרבות צמודי מטבע חוץ.

(2) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.

(3) במקום בו לא ניתן לייחס את ההפרשה להפסדי אשראי לבסיס הצמדה ספציפי, נכתה ההפרשה כאמור באופן יחסי מבסיסי הצמדה השונים.

ביאור 32 - נכסים והתחייבויות לפי מטבע ולפי תקופות לפירעון⁽¹⁾
 כסומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

תזרימי מזומנים עתידיים חוזיים צפויים						
מעל חודש ועד דרישה ועד חודש	מעל שלושה ועד שלושה חודשים	מעל שנה ועד שנהשנתיים	מעל שנתיים ועד ארבע שנים	מעל שלושה ועד ארבע שנים	מעל שלושה ועד ארבע שנים	
ליום 31 בדצמבר 2017						
מטבע ישראלי (לרבות צמוד מט"ח)						
נכסים	53,907 ⁽³⁾	7,627	23,994	19,998	15,842	13,884
התחייבויות	90,023	28,013	25,650	10,311	6,199	2,257
הפרש	(36,116)	(20,386)	(1,656)	9,687	9,643	11,627
עסקאות עתידיות	(11,195)	(12,667)	5,890	491	(576)	(153)
אופציות	9	408	(427)	228	(2)	18
הפרש לאחר השפעת מכשירים נגזרים	(47,302)	(32,645)	3,807	10,406	9,065	11,492
מטבע חוץ						
נכסים	4,389	1,387	2,179	952	1,152	844
התחייבויות	20,091	6,073	9,383	380	433	153
הפרש	(15,702)	(4,686)	(7,204)	572	719	691
מזה: הפרש בדולר	(6,812)	(3,254)	(6,277)	38	(10)	60
מזה: הפרש בגין פעילות חוץ	(8)	(1,083)	(31)	425	723	188
עסקאות עתידיות	11,195	12,667	(5,890)	(491)	576	153
אופציות	(9)	(408)	427	(228)	2	(18)
הפרש לאחר השפעת מכשירים נגזרים	(4,516)	7,573	(12,667)	(147)	1,297	826
סך הכל						
נכסים	58,296	9,014	26,173	20,950	16,994	14,728
התחייבויות	110,114	34,086	35,033	10,691	6,632	2,410
הפרש	(51,818)	(25,072)	(8,860)	10,259	10,362	12,318
מזה: אשראי לציבור	14,027	8,007	23,819	20,388	15,810	12,393
מזה: פיקדונות הציבור	103,668	33,197	32,481	5,736	5,822	1,744
ליום 31 בדצמבר 2016						
נכסים	56,898 ⁽²⁾	8,706	24,790	20,233	16,864	15,028
התחייבויות	108,316	23,742	39,918	6,747	8,519	9,260
הפרש	(51,418)	(15,036)	(15,128)	13,486	8,345	5,768

- (1) בביאור זה מוצגים תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים בגין סעיפי נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה, בהתאם לתקופות הנתרות למועד הפרעון החוזי של כל תזרים. הנתונים מוצגים בניכוי הפרשות לחובות מסופקים.
- (2) כולל נכסים בסך 426 ו-425 מיליוני שקלים חדשים ליום 31 בדצמבר 2017 ו-2016, בהתאמה, שזמן פרעונם עבר.
- (3) כולל אשראי בתנאי חח"ד בסך 6,154 ו-5,773 מיליוני שקלים חדשים ליום 31 בדצמבר 2017 ו-2016, בהתאמה, וסכומי חריגה ממסגרות חח"ד בסך 372 ו-327 מיליוני שקלים חדשים ליום 31 בדצמבר 2017 ו-2016, בהתאמה.
- (4) שיעור תשואה חוזי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים המוצגים בביאור זה בגין פריט כספי אל היתרה המאזנית שלו.

שיעור תשואה חוזי ⁽⁴⁾	יתרה מאזנית						
	סך הכל	ללא תקופת פירעון	סך הכל תזרימי מזומנים	מעל עשרים שנה	מעל עשר ועד עשרים שנה	מעל חמש ועד עשר שנים	מעל ארבע ועד חמש שנים
3.65%	222,885	⁽²⁾ 1,919	258,469	17,711	52,031	42,909	10,566
1.85%	189,115	136	194,775	521	5,684	13,575	12,542
	33,770	1,783	63,694	17,190	46,347	29,334	(1,976)
	(18,541)	-	(18,541)	-	-	29	(360)
	262	-	264	-	-	6	24
	15,491	1,783	45,417	17,190	46,347	29,369	(2,312)
2.66%	15,058	⁽²⁾ 36	14,234	1,602	516	881	332
0.94%	35,947	-	36,651	-	-	128	10
	(20,889)	36	(22,417)	1,602	516	753	322
	(15,239)	-	(16,036)	-	(25)	172	72
	1,542	-	1,211	134	202	396	265
	18,540	-	18,541	-	-	(29)	360
	(263)	-	(264)	-	-	(6)	(24)
	(2,612)	36	(4,140)	1,602	516	718	658
3.59%	237,943	1,955	272,703	19,313	52,547	43,790	10,898
1.82%	225,062	136	231,426	521	5,684	13,703	12,552
	12,881	1,819	41,277	18,792	46,863	30,087	(1,654)
3.77%	181,118	1,548	217,621	17,845	52,120	42,432	10,780
1.10%	183,573	1	197,744	373	4,203	6,256	4,264
3.19%	228,640	⁽³⁾ 1,535	257,709	16,006	46,482	42,683	10,019
1.73%	216,976	173	223,212	3,107	9,146	8,284	6,173
	11,664	1,362	34,497	12,899	37,336	34,399	3,846

1) שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

לרוב המכשירים הפיננסיים בבנק לא ניתן לצטט "מחיר שוק" מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי ההוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרים מזומנים עתידי, מהוון בריבית נכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי.

אומדן של השווי ההוגן באמצעות הערכת תזרים המזומנים העתידי וקביעת שיעור ריבית הנכיון הוא סובייקטיבי. לכן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים, הערכת השווי ההוגן אינה בהכרח אינדיקציה לשווי מימוש של המכשיר הפיננסי ליום המאזן. הערכת השווי ההוגן נערכה לפי שיעורי הריבית התקפים ליום המאזן ואינה לוקחת בחשבון את התנודתיות של שיעורי הריבית. תחת הנחת שיעורי ריבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיכולו להיות שונים באופן מהותי. בעיקר הדברים אמורים לגבי המכשירים הפיננסיים בריבית קבועה, או שאינם נושאים ריבית, או מכשירים צמודים למדד המחירים לצרכן לטווחים הקצרים מאלו שבהם מתבצעות עסקאות דומות בפועל. בנוסף, בקביעת ערכי השווי ההוגן לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או שישולמו אגב הפעילות העסקית, וכמו כן הם אינם כוללים את השפעת המס. יתר על כן, הפער בין היתרה במאזן לבין יתרות השווי ההוגן יתכן שלא ימומש, מכיוון שברוב המקרים הבנק עשוי להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפירעון. בשל כל אלו, יש להדגיש כי אין בנתונים הכלולים בביאור זה כדי להצביע על שווי הבנק כעסק חי. כמו כן, בשל הקשת הרחבה של טכניקות ההערכה והאומדנים האפשריים ליישום במהלך ביצוע הערכת השווי ההוגן, יש להזהר בעת עריכת השוואות ערכי שווי הוגן בין בנקים שונים.

2) השיטות וההנחות העיקריות לצורך אומדן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים

- א. חישוב השווי ההוגן נערך בהתחשב באומדן ביחס לאפשרות של פירעון מוקדם, המבוססות על ניתוח אמפירי. הנחות הפירעון המוקדם במשכנתאות מבוססות על בדיקות אמפיריות ועל מודל התנהגות של לווים בקשר עם שיעור הסילוקים המוקדמים מתוך סך המשכנתאות, על בסיס שנתי. ההנחות נבדקות מעת לעת מול הסילוקים המוקדמים בפועל, בכל מגזר הצמדה ובכל סוג ריבית, בנפרד תוך הבחנה בין תקופות ההלוואה המקוריות (תקופות קצרות ותקופות ארוכות). הנחות הפירעון המוקדם בפיקדונות וחסכונות עם תחנות יציאה (בריבית קבועה או משתנה, צמודי מדדי ולא צמודים), בהם תנאי הריבית ידועים מראש, מבוססות על ניתוח אמפירי, והן נבדקות ומתעדכנות מעת לעת.
- ב. הנחות הפירעון המוקדם הביאו לעלייה של 7 מיליון שקלים חדשים בסך השווי ההוגן של הנכסים, ולירידה של 172 מיליון שקלים חדשים בסך השווי ההוגן של ההתחייבויות.
- ג. פיקדונות הציבור, פיקדונות בבנקים, אשראי לממשלות, אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים שאינם סחירים - שיטת הערך הנוכחי של תזרים מזומנים עתידי לפי שיעורי ריבית שבהם, להערכת הנהלת הבנק, ניתן היה לבצע עסקאות דומות בתאריך המאזן. בעסקאות הנושאות ריבית משתנה מופרד הפער בין המרווח על בסיס הריבית המשתנה בעסקה לבין המרווח בעסקאות דומות בתאריך המאזן. בחישוב השווי ההוגן מטופל פער זה כרכיב בריבית קבועה. לגבי איגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים אשר נסחרים כנכס בשוק פעיל, מצוטטים או על ציטוטי סוחרים עבור התחייבות זהה הנסחרת כנכס בשוק פעיל.
- ד. ניירות ערך סחירים, ראה ביאור 1. ד. 16 בדוחות הכספיים.
- ה. השקעות בתאגידים אשר לא ניתן לצטט להן מחיר שוק אינן נכללות בביאור זה לפי שוויין ההוגן, אלא לפי העלות (בניכוי הפרשות לירידת ערך), שלפי הערכת ההנהלה אינה נמוכה משוויה ההוגן של ההשקעה.
- ו. אשראי לציבור - השווי ההוגן של יתרת האשראי לציבור נאמד לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי מזומן עתידיים, מנוכים בשיעור נכיון מתאים. בהלוואות ריבית משתנה מופרד הפער בין המרווח על בסיס הריבית המשתנה בעסקה לבין המרווח בהלוואות דומות במועד הדיווח. בחישוב השווי ההוגן מטופל פער זה כרכיב בריבית קבועה. יתרת האשראי פולחה לפי רמות הסיכון של הלקוחות לתאריך המאזן, לגביהן חושב התזרים של התקבולים העתידיים (קרן וריבית). יתרת האשראי לדיור פולחה לפי קטגוריות סיכון הומוגניות.
- ז. תקבולים אלה הווננו בשיעורי ריבית שבהם להערכת הבנק ניתן יהיה לבצע עסקאות דומות בתאריך המאזן ואשר משקף את רמת הסיכון הגלומה באשראי ללקוח דומה (באשראי לדיור - שיעור המשקף את רמת הסיכון בקטגוריה). בהלוואות מסוימות שניתנו בבנק ובחברה בת בריבית משתנה בתדירות של עד שלושה חודשים, בעיקר בהלוואות לדיור, היתרה במאזן מהווה קירוב לשווי הוגן.
- ח. חובות פגומים - השווי ההוגן חושב תוך שימוש בשיעורי ריבית נכיון המשקפים את סיכון האשראי הגבוה הגלום בהם. בכל מקרה, שיעורי נכיון אלה לא פחתו משיעור הריבית הגבוה ביותר המשמש את חברות קבוצת הבנק, בהעמדת אשראים ביום המאזן. תזרימי המזומן העתידיים של חובות בעייתיים חושבו לאחר ניכוי ההפרשות להפסדי אשראי ולאחר ניכוי מחיקות חשבונאיות.
- ט. ירידה בשיעורי הנכיון ב-1% משפיעה על עלייה בשווי ההוגן של החובות הבעייתיים בקבוצה בכ-10 מיליון שקלים חדשים.
- י. מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים בהם היתרה מייצגת סיכון אשראי וכן התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - היתרה בדוחות הכספיים ליום המאזן מהווה קירוב לשווי הוגן כפוף לשינויים בסיכונים אשראי ובמרווח הבנק.
- יא. מכשירים נגזרים - ראה ביאור 1. ד. 16 בדוחות הכספיים.
- יב. מכשירים פיננסיים לתקופה מקורית של עד שלושה חודשים (למעט מכשירים נגזרים ומכשירים פיננסיים סחירים) - היתרה בדוחות הכספיים ליום המאזן מהווה קירוב לשווי הוגן כפוף לשינויים בסיכונים אשראי ובמרווח הבנק.

ביאור 33 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

(3) להלן מידע בדבר הערכת שווים ההוגן של מכשירים פיננסיים:

א. יתרות שווי הוגן

31 בדצמבר 2017					
שווי הוגן					
סך הכל	רמה 3 ⁽¹⁾	רמה 2 ⁽¹⁾	רמה 1 ⁽¹⁾	יתרה במאזן	
נכסים פיננסיים					
41,112	1,021	36,048	4,043	41,130	מזומנים ופיקדונות בבנקים
10,208	98	2,987	7,123	10,133	ניירות ערך ⁽³⁾
					ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
76	-	-	76	76	אשראי לציבור, נטו
180,971	170,276 ⁽⁵⁾	10,300	395	181,118	אשראי לממשלות
456	456	-	-	456	השקעות בחברות כלולות
36	36	-	-	33	נכסים בגין מכשירים נגזרים
3,421	899 ⁽²⁾	2,329	193	3,421	נכסים פיננסיים אחרים
562	505	-	57	562	סך כל הנכסים הפיננסיים
236,842	173,291	51,664	11,887	236,929 ⁽⁴⁾	
התחייבויות פיננסיות					
185,728	134,120	51,213	395	183,573	פיקדונות הציבור
1,126	754	372	-	1,125	פיקדונות מבנקים
54	54	-	-	51	פיקדונות הממשלה
30,889	1,478	-	29,411	29,923	איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
3,082	905 ⁽²⁾	1,984	193	3,082	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
5,606	1,154	3,935	517	5,606	התחייבויות פיננסיות אחרות
226,485	138,465	57,504	30,516	223,360 ⁽⁴⁾	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות

- (1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל. רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים. רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.
- (2) מדידת השווי ההוגן מבוססת בעיקרה על שימוש בנתונים נצפים (עקומי ריבית השוק), למעט איכות האשראי של צד נגדי.
- (3) לפרטים בדבר היתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך ראה ביאור 12 בדוחות הכספיים.
- (4) מזה נכסים והתחייבויות בסך 60,751 מיליון שקלים חדשים ו- 53,863 מיליון שקלים חדשים, בהתאמה, אשר היתרה שלהם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה ב"ד' להלן.
- (5) מזה נגזרים משובצים באשראי לציבור, נטו בסך של 6 מיליון שקלים חדשים.

ביאור 33 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. יתרות שווי הוגן - המשך

31 בדצמבר 2016					
שווי הוגן					
סך הכל	רמה 3 ⁽¹⁾	רמה 2 ⁽¹⁾	רמה 1 ⁽¹⁾	יתרה במאזן	
נכסים פיננסיים					
41,711	1,203	33,804	6,704	41,725	מזומנים ופיקדונות בבנקים
10,337	98	2,434	7,805	10,262	ניירות ערך ⁽³⁾
9	-	-	9	9	ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
170,765	⁽⁵⁾ 160,002	10,432	331	171,341	אשראי לציבור, נטו
330	330	-	-	330	אשראי לממשלות
35	35	-	-	35	השקעות בחברות כלולות
3,584	⁽²⁾ 1,717	1,524	343	3,584	נכסים בגין מכשירים נגזרים
380	380	-	-	380	נכסים פיננסיים אחרים
227,151	163,765	48,194	15,192	⁽⁴⁾227,666	סך כל הנכסים הפיננסיים
התחייבויות פיננסיות					
180,285	135,246	44,708	331	178,252	פיקדונות הציבור
1,606	1,284	322	-	1,537	פיקדונות מבנקים
55	55	-	-	50	פיקדונות הממשלה
27,660	1,617	-	26,043	27,034	איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
3,566	⁽²⁾ 1,838	1,385	343	3,566	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
5,017	1,097	3,715	205	5,019	התחייבויות פיננסיות אחרות
218,189	141,137	50,130	26,922	⁽⁴⁾215,458	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות

- (1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל; רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים; רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים
- (2) מדידת השווי ההוגן מבוססת בעיקרה על שימוש בנתונים נצפים (עקומי ריבית השוק), למעט איכות האשראי של צד נגדי.
- (3) לפרטים בדבר היתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.
- (4) מזה נכסים והתחייבויות בסך 60,183 מיליון שקלים חדשים ו- 50,468 מיליון שקלים חדשים, בהתאמה, אשר היתרה שלהם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה ב"ד" להלן.
- (5) מזה נגזרים משובצים באשראי לציבור, נטו בסך של 8 מיליון שקלים חדשים.

ביאור 33 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן:

1. על בסיס חוזר ונשנה

31 בדצמבר 2017				
נתונים לא נצפים	נתונים נצפים	נתונים נצפים	מחירים מצוטטים	
משמעותיים (רמה 3)	משמעותיים אחרים (רמה 2)	משמעותיים אחרים (רמה 1)	בשוק פעיל (רמה 1)	סך הכל שווי הוגן
				נכסים
				ניירות ערך זמינים למכירה
				איגרות חוב:
4,136	-	2,971	1,165	של ממשלת ישראל
2,406	-	-	2,406	של ממשלות זרות
16	-	16	-	של אחרים זרים
1	-	-	1	מניית
				ניירות ערך למסחר:
209	-	-	209	איגרות חוב של ממשלת ישראל
				ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
76	-	-	76	
395	-	-	395	
				אשראי בגין השאלות ללקוחות נכסים בגין מכשירים נגזרים⁽¹⁾
				חוזי ריבית:
315	146	169	-	שקל מדד
658	21	637	-	אחר
2,056	603	1,401	52	חוזי מטבע חוץ
386	123	122	141	חוזים בגין מניית
6	6	-	-	חוזי סחורות ואחרים
6	6	-	-	אחר
10,666	905	5,316	4,445	סך כל הנכסים
				התחייבויות
395	-	-	395	פיקדונות בגין שאילות מלקוחות התחייבויות בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
				חוזי ריבית:
178	85	93	-	שקל מדד
968	35	933	-	אחר
1,603	669	881	53	חוזי מטבע חוץ
330	113	77	140	חוזים בגין מניית
3	3	-	-	חוזי סחורות ואחרים
517	-	-	517	התחייבויות פיננסיות אחרות
3,994	905	1,984	1,105	סך כל ההתחייבויות

(1) מדידת השווי הוגן במכשירים נגזרים שסווגו לרמה 3, מבוססת בעיקרה על שימוש בנתונים נצפים (עקומי ריבית השוק), למעט איכות האשראי של הצד הנגדי.

ביאור 33 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן - המשך:

1. על בסיס חוזר ונשנה

31 בדצמבר 2016				
נתונים לא	נתונים נצפים	נתונים נצפים	מחירים מצוטטים	
סך הכל	משמעותיים אחרים	משמעותיים אחרים	בשוק פעיל (רמה 1)	
שווי הוגן	(רמה 3)	(רמה 2)	(רמה 1)	
				נכסים
				ניירות ערך זמינים למכירה
				איגרות חוב:
5,002	-	2,396	2,606	של ממשלת ישראל
1,538	-	-	1,538	של ממשלות זרות
19	-	19	-	של בנקים ומוסדות פיננסיים זרים
19	-	19	-	של אחרים זרים
2	-	-	2	מניות
				ניירות ערך למסחר:
348	-	-	348	איגרות חוב של ממשלת ישראל
				ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
9	-	-	9	
331	-	-	331	
				אשראי בגין השאלות ללקוחות נכסים בגין מכשירים נגזרים⁽¹⁾
				חוזי ריבית:
383	205	178	-	שקל מדד
1,024	517	507	-	אחר
1,572	660	837	75	חוזי מטבע חוץ
598	328	2	268	חוזים בגין מניות
7	7	-	-	חוזי סחורות ואחרים
8	8	-	-	אחר
10,860	1,725	3,958	5,177	סך כל הנכסים
				התחייבויות
331	-	-	331	פיקדונות בגין שאילות מלקוחות
				התחייבויות בגין מכשירים נגזרים⁽¹⁾
				חוזי ריבית:
201	64	137	-	שקל מדד
1,389	669	720	-	אחר
1,393	790	528	75	חוזי מטבע חוץ
579	311	-	268	חוזים בגין מניות
4	4	-	-	חוזי סחורות ואחרים
205	-	-	205	התחייבויות פיננסיות אחרות
4,102	1,838	1,385	879	סך כל ההתחייבויות

(1) מדידת השווי ההוגן במכשירים נגזרים שסווגו לרמה 3, מבוססת בעיקרה על שימוש בנתונים נצפים (עקומי ריבית השוק), למעט איכות האשראי של הצד הנגדי.

ביאור 33 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ג. שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3:

		לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017							
		רווחים (הפסדים) נטו שמומשו/טרם מומשו שנכללו ⁽¹⁾							
רווחים (הפסדים), שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 31 בדצמבר 2017	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2017	העברות אל רמה 3	סילוקים	מכירות	רכישות	ברוח כולל אחר בהון	בדוח רווח והפסד	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2016	
נכסים									
נכסים בגין מכשירים נגזרים⁽²⁾⁽³⁾									
חוזי ריבית:									
	126	146	95	(87)	-	2	(69)	205	שקל מדד
	134	21	-	(9)	-	2	(489)	517	אחר
	474	603	-	(1,480)	-	1,079	344	660	חוזי מטבע חוץ
	-	123	-	(202)	-	95	(98)	328	חוזים בגין מניות
	1	6	-	(3)	-	-	2	7	חוזי סחורות ואחרים
	-	6	-	(5)	-	3	-	8	אחר
	735	905	95	(1,786)	-	1,181	(310)	1,725	סך כל הנכסים
התחייבויות									
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים⁽²⁾⁽³⁾									
חוזי ריבית:									
	13	85	69	(20)	-	2	(30)	64	שקל מדד
	198	35	-	(17)	-	1	(618)	669	אחר
	649	669	-	(1,690)	-	1,179	390	790	חוזי מטבע חוץ
	-	113	-	(197)	-	63	(64)	311	חוזים בגין מניות
	1	3	-	(6)	-	-	5	4	חוזי סחורות ואחרים
	861	905	69	(1,930)	-	1,245	(317)	1,838	סך כל ההתחייבויות

- (1) רווחים (הפסדים) שמומשו נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. רווחים והפסדים שטרם מומשו נכללו בהון בסעיף התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, במסגרת רווח כולל אחר.
- (2) מדידת השווי ההוגן מבוססת בעיקרה על שימוש בנתונים נצפים (עקומי ריבית השוק), למעט איכות האשראי של הצד הנגדי.
- (3) נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.

ביאור 33 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ג. שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3:

		לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016								
		רווחים (הפסדים) נטו שמומשו/טרם מומשו שנכללו ⁽¹⁾								
		שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2015								
		שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2016								
		רווחים (הפסדים), בגין מכשירים המוחזקים ליום 31 בדצמבר 2016								
		שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2016								
		העברות אל רמה 3 בדצמבר 2016								
		סילוקים								
		מכירות								
		רכישות								
		ברוח כולל אחר בהון								
		בדוח רווח והפסד								
נכסים										
ניירות ערך זמינים למכירה										
איגרות חוב:										
של בנקים ומוסדות פיננסיים זרים										
	(196)	-	-	-	-	-	-	(196)	196	
נכסים בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾⁽³⁾										
חוזי ריבית:										
	235	205	141	(76)	-	-	-	15	125	שקל מדד
	559	517	-	(14)	-	2	-	461	68	אחר
	416	660	-	(1,361)	-	1,472	-	87	462	חוזי מטבע חוץ
	-	328	-	(87)	-	185	-	161	69	חוזים בגין מניות
	1	7	-	(2)	-	3	-	5	1	חוזי סחורות ואחרים
	-	8	-	-	-	-	-	5	3	אחר
	1,015	1,725	141	(1,540)	-	1,662	-	538	924	סך כל הנכסים
התחייבויות										
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים⁽²⁾⁽³⁾										
חוזי ריבית:										
	68	64	48	(7)	-	4	-	1	18	שקל מדד
	799	669	-	(15)	-	4	-	560	120	אחר
	802	790	-	(1,783)	-	1,930	-	141	502	חוזי מטבע חוץ
	-	311	-	(270)	-	198	-	205	178	חוזים בגין מניות
	1	4	-	(2)	-	4	-	2	-	חוזי סחורות ואחרים
	-	-	-	(4)	-	1	-	3	-	אחר
	1,670	1,838	48	(2,081)	-	2,141	-	912	818	סך כל ההתחייבויות

- (1) רווחים (הפסדים) שמומשו נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. רווחים והפסדים שטרם מומשו נכללו בהון בסעיף התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, במסגרת רווח כולל אחר.
- (2) מדידת השווי ההוגן מבוססת בעיקרה על שימוש בנתונים נצפים (עקומי ריבית השוק), למעט איכות האשראי של הצד הנגדי.
- (3) נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.

ביאור 33 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ד. מידע נוסף בדבר נתונים לא נצפים משמעותיים וטכניקות הערכה המשמשים במדידת שווי הוגן של פריטים שסווגו לרמה 3:

ממוצע משוקלל	טווח	נתונים לא נצפים	טכניקת הערכה	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2017	
נכסים בגין מכשירים נגזרים:					
0.41%	0.43% - 0.41%	ציפיות אינפלציה	היוון תזרימי מזומנים	104	חוזי ריבית - שקל מדד
38.96%	44.53% - 29.56%	סטיית תקן למניה	מודל תמחור אופציות	-	חוזים בגין מניות
1.38%	3.10% - 0.30%	איכות אשראי צד נגדי	היוון תזרימי מזומנים	801	אחר
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:					
0.41%	0.43% - 0.41%	ציפיות אינפלציה	היוון תזרימי מזומנים	80	חוזי ריבית - שקל מדד
1.89%	3.10% - 0.30%	איכות אשראי צד נגדי	היוון תזרימי מזומנים	825	אחר

ממוצע משוקלל	טווח	נתונים לא נצפים	טכניקת הערכה	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2016	
נכסים בגין מכשירים נגזרים:					
0.53%	1.16% - 0.29%	ציפיות אינפלציה	היוון תזרימי מזומנים	85	חוזי ריבית - שקל מדד
71.84%	71.84% - 71.84%	סטיית תקן למניה	מודל תמחור אופציות	2	חוזים בגין מניות
2.04%	3.30% - 0.30%	איכות אשראי צד נגדי	היוון תזרימי מזומנים	1,638	אחר
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:					
0.47%	1.16% - 0.29%	ציפיות אינפלציה	היוון תזרימי מזומנים	20	חוזי ריבית - שקל מדד
2.08%	3.30% - 0.30%	איכות אשראי צד נגדי	היוון תזרימי מזומנים	1,818	אחר

ביאור 33 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ה. העברות בין רמות 1 ו-2 בהיררכיית השווי ההוגן
לא היו העברות מרמה 2 ורמה 3 לרמה 1 במהלך תקופת הדיווח.

ו. בחירה בחלופת השווי ההוגן
כתוצאה מבחירה בחלופת השווי ההוגן, הבנק מטפל בהשקעות באיגרות חוב מסוימות לפי שווי הוגן תוך זקיפת השינויים לרווח והפסד ומסווג אותן לתיק למסחר למרות שלא נרכשו למטרה זו.

הבחירה בחלופת השווי ההוגן נעשתה בנסיבות המפורטות להלן:

1. הפחתת תנודתיות ברווח והפסד אשר נגרמת כתוצאה מהבדלים בין בסיס המדידה המקורי של מכשירים פיננסיים, שיועדו לחלופת השווי ההוגן, לבין בסיס המדידה של מכשירים פיננסיים נגזרים המשמשים לניהול הסיכונים בגין השקעות כאמור.
2. המורכבות שביישום חשבונאות הגידור.
3. הצגה כלכלית נכונה יותר של נכסים המנוהלים על בסיס שווי הוגן.

לימים 31 בדצמבר 2017 ו-31 בדצמבר 2016 לא בחר הבנק בחלופת השווי ההוגן.

ביאור 34 - בעלי עניין וצדדים קשורים
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. יתרות

ליום 31 בדצמבר 2017										
בעלי עניין										
צדדים קשורים המוחזקים על ידי התאגיד הבנקאי										
חברות כלולות או חברות המוחזקות בשליטה משותפת		מי שהיה בעל עניין בעת שנעשתה העסקה		אחרים ⁽⁵⁾		נושאי משרה ⁽⁴⁾		מחזיקי מניות בעלי שליטה		
היתרה הגבוהה ביותר במשך השנה ⁽¹⁾	יתרה לתאריך המאזן	היתרה הגבוהה ביותר במשך השנה ⁽¹⁾	יתרה לתאריך המאזן	היתרה הגבוהה ביותר במשך השנה ⁽¹⁾	יתרה לתאריך המאזן	היתרה הגבוהה ביותר במשך השנה ⁽¹⁾	יתרה לתאריך המאזן	היתרה הגבוהה ביותר במשך השנה ⁽¹⁾	יתרה לתאריך המאזן	
נכסים										
4	-	-	-	151	102	38	37	61	52	אשראי לציבור
-	-	-	-	3	3	-	-	1	-	הפרשה להפסדי אשראי
4	-	-	-	148	99	38	37	60	52	אשראי לציבור, נטו
33	32	-	-	-	-	-	-	-	-	השקעה בחברות כלולות
התחייבויות										
12	9	-	-	1,028	668	83	61	97	30	פיקדונות הציבור
-	-	-	-	-	-	-	-	6,056	6,056 ⁽²⁾	מניות (כלול בהון עצמי)
סיכון אשראי במכשירים										
-	-	-	-	266	142	43	41	5	5 ⁽³⁾	פיננסיים חוץ מאזניים

- (1) על בסיס יתרות לסוף כל חודש.
- (2) אחזקות בעלי עניין וצדדים קשורים בהון העצמי של הבנק.
- (3) סיכונים אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות של לווה בודד.
- (4) נושאי משרה בבנק (לרבות המנהל הכללי) ולרבות דירקטורים ביחד עם בני משפחה קרובים שלהם.
- (5) תאגיד שאדם או תאגיד שנכלל באחת הקבוצות של בעלי העניין, שולט בהם או מחזיק עשרים וחמישה אחוזים או יותר מההון המניות המונפק שלהם או מכוח ההצבעה בהם או רשאי למנות עשרים וחמישה אחוזים או יותר מהדירקטורים שלהם.

ליום 31 בדצמבר 2016

צדדים קשורים המוחזקים על ידי התאגיד הבנקאי									
בעלי עניין									
מחזיקי מניות בעלי שליטה									
חברות כלולות או חברות המוחזקות בשליטה משותפת		מי שהיה בעל עניין בעת שנעשתה העסקה		אחרים ⁽⁵⁾		נושאי משרה ⁽⁴⁾			
היתרה הגבוהה ביותר במשך השנה ⁽¹⁾	היתרה לתאריך המאזן	היתרה הגבוהה ביותר במשך השנה ⁽¹⁾	היתרה לתאריך המאזן	היתרה הגבוהה ביותר במשך השנה ⁽¹⁾	היתרה לתאריך המאזן	היתרה הגבוהה ביותר במשך השנה ⁽¹⁾	היתרה לתאריך המאזן	היתרה הגבוהה ביותר במשך השנה ⁽¹⁾	היתרה לתאריך המאזן
3	-	-	-	184	82	36	34	67	60
-	-	-	-	2	2	-	-	-	-
3	-	-	-	182	80	36	34	67	60
36	34	-	-	-	-	-	-	-	-
17	4	-	-	1,793	1,367	82	53	178	76
-	-	-	-	-	-	-	-	5,648	5,641
-	-	-	-	232	160	37	36	9	5

ביאור 34 - בעלי עניין וצדדים קשורים - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. תמצית תוצאות עסקיות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017				
צדדים קשורים המוחזקים על ידי התאגיד הבנקאי חברות כלולות או חברות המוחזקות בשליטה משותפת	בעלי עניין			
	אחרים ⁽²⁾	נושאי משרה ⁽¹⁾	מחזיקי מניות בעלי שליטה	
-	4	1	-	הכנסות ריבית מאשראי לציבור, נטו
-	(4)	(1)	-	הוצאות ריבית על פיקדונות הציבור
-	-	-	-	סך הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו
-	-	-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית, נטו
-	(3)	(43)	-	הוצאות תפעוליות ואחרות
-	(3)	(43)	-	סך הכל

ג. תגמול וכל הטבה אחרת לבעלי עניין (מהתאגיד הבנקאי ומחברות מוחזקות)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017				
מספר מקבלי הטבות	נושאי משרה ⁽¹⁾		אחרים ⁽²⁾	
	מספר מקבלי הטבות	סך הטבות	מספר מקבלי הטבות	סך הטבות
-	14	36	-	בעל עניין המועסק בתאגיד או מטעמו
-	12	7	-	דירקטור שאינו מועסק בתאגיד או מטעמו
3	-	-	3	בעל עניין אחר שאינו מועסק בתאגיד או מטעמו

(1) נושאי משרה בבנק (לרבות המנהל הכללי) ולרבות דירקטורים ביחד עם בני משפחה קרובים שלהם.

(2) תאגיד שאדם או תאגיד שנכלל באחת הקבוצות של בעלי העניין, שולט בהם או מחזיק עשרים וחמישה אחוזים או יותר מההון המנופק שלהם או מכוח ההצבעה בהם או ראשי למנות עשרים וחמישה אחוזים או יותר מהדירקטורים שלהם.

2015				2016			
צדדים קשורים המוחזקים על ידי התאגיד הבנקאי				צדדים קשורים המוחזקים על ידי התאגיד הבנקאי			
בעלי עניין				בעלי עניין			
חברות כלולות או חברות המוחזקות בשליטה משותפת				חברות כלולות או חברות המוחזקות בשליטה משותפת			
אחרים (2)	נושאי משרה (1)	מחזיקי מניות בעלי שליטה		אחרים (2)	נושאי משרה (1)	מחזיקי מניות בעלי שליטה	
-	12	-	-	-	9	1	-
-	(4)	-	-	-	(6)	(1)	-
-	8	-	-	-	3	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	(3)	(50)	-	-	(3)	(42)	-
-	5	(50)	-	-	-	(42)	-

2015				2016			
אחרים (2)		נושאי משרה (1)		אחרים (2)		נושאי משרה (1)	
מספר מקבלי הטבות	סך הטבות	מספר מקבלי הטבות	סך הטבות	מספר מקבלי הטבות	סך הטבות	מספר מקבלי הטבות	סך הטבות
-	-	14	42	-	-	14	35
-	-	13	8	-	-	13	7
3	3	-	-	3	3	-	-

ביאור 35 - אירועים לאחר תאריך המאזן

ביום 26 בפברואר 2018, לאחר תאריך המאזן, החליט דירקטוריון הבנק לחלק דיבידנד בסכום של 109.5 מיליוני שקלים חדשים, 30% מרווחי הרבעון הרביעי של שנת 2017.

סכום הדיבידנד מהווה שיעור של 470.3% מההון המונפק, דהיינו 47.03 אגורות לכל מניה בת 0.1 ש"ח ערך נקוב. היום הקובע לעניין תשלום הדיבידנד הינו 14 במרץ 2018 ויום התשלום הינו 26 במרץ 2018. סכום הדיבידנד הסופי למניה כפוף לשינויים עקב מימוש ניירות ערך המיירים של הבנק. בהתאם לכללים החשבונאיים, יגרע סכום זה מיתרת העודפים ברבעון הראשון של שנת 2018.

בנוסף, החליט דירקטוריון הבנק, באותו מועד, לעדכן את מדיניות הדיבידנד של הבנק, לשנים 2018 עד 2021, וזאת לאחר שעקב אחר ביצוע התוכנית האסטרטגית.

מדיניות הדיבידנד המעודכנת של הבנק הינה לחלק, החל משנת 2018, בגין הרווחים הרבעוניים, דיבידנד בשיעור של עד 40% מהרווח הנקי המיוחס לבעלי המניות של הבנק.

הבנק קיבל את אישורה של המפקחת על הבנקים, למתווה של מדיניות הדיבידנד האמורה.

מדיניות הדיבידנד המעודכנת, הינה בכפוף לעמידה של הבנק ביחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון, כנדרש על פי הוראות המפקחת על הבנקים, ולשמירה על שולי ביטחון נאותים.

ביאור 36 - תמצית דוחות של הבנק⁽¹⁾

א. דוח רווח והפסד

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

2015	2016	2017	
4,555	4,942	5,804	הכנסות ריבית
1,487	1,697	2,084	הוצאות ריבית
3,068	3,245	3,720	הכנסות ריבית, נטו
200	184	163	הוצאות בגין הפסדי אשראי
2,868	3,061	3,557	הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
			הכנסות שאינן מריבית
290	306	159	הכנסות מימון שאינן מריבית
1,175	1,174	1,163	עמלות
62	121	79	הכנסות אחרות
1,527	1,601	1,401	סך כל ההכנסות שאינן מריבית
			הוצאות תפעוליות ואחרות
1,697	1,805	2,030	משכורות והוצאות נלוות
602	599	616	אחזקה ופחת בניינים וציוד
455	379	363	הוצאות אחרות
2,754	2,783	3,009	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
1,641	1,879	1,949	רווח לפני מיסים
656	745	724	הפרשה למיסים על הרווח
985	1,134	1,225	רווח לאחר מיסים
			חלק ברווחים של חברות מוחזקות לאחר השפעת מס
149	132	122	
1,134	1,266	1,347	רווח נקי

(1) נתונים מלאים על בסיס הבנק בלבד נכללים באתר האינטרנט של הבנק: << tefahot.co.il-www.mizrahi >> אודות הבנק << קשרי משקיעים >> מידע כספי

ביאור 36 - תמצית דוחות של הבנק - המשך

ב. מאזן

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

2016	2017	
		נכסים
36,660	37,104	מזומנים ופיקדונות בבנקים
10,233	9,327	ניירות ערך ⁽¹⁾
9	76	ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
163,529	172,710	אשראי לציבור
(1,380)	(1,419)	הפרשה להפסדי אשראי
162,149	171,291	אשראי לציבור, נטו
330	456	אשראי לממשלות
2,786	2,922	השקעות בחברות מוחזקות
1,292	1,125	בניינים וציוד
3,584	3,420	נכסים בגין מכשירים נגזרים
1,331	1,446	נכסים אחרים
218,374	227,167	סך כל הנכסים
		התחייבויות והון
182,241	189,946	פיקדונות הציבור
11,398	11,396	פיקדונות מבנקים
30	25	פיקדונות הממשלה
3,270	3,209	איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
3,565	3,082	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
5,156	5,824	התחייבויות אחרות ⁽²⁾
205,660	213,482	סך כל ההתחייבויות
12,714	13,685	הון
218,374	227,167	סך כל ההתחייבויות וההון

(1) מזה: 6,074 מיליוני שקלים חדשים בשווי הוגן (ביום 31 בדצמבר 2016 - 6,899 מיליוני שקלים חדשים).

(2) מזה: הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים - 89 מיליוני שקלים חדשים (ביום 31 בדצמבר 2016 - 109 מיליוני שקלים חדשים).

ביאור 36 - תמצית דוחות של הבנק - המשך

ג. דוח על תזרימי המזומנים

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

2015	2016	2017	
			תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת
1134	1266	1347	רווח נקי
			התאמות
(149)	(132)	(122)	חלקו של הבנק ברווחים בלתי מחולקים של חברות כלולות
196	194	188	פחת על בניינים וציוד
200	184	163	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(117)	(61)	(52)	רווח ממכירת ניירות ערך זמינים למכירה
5	(14)	1	הפסד (רווח) שמומש וטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של ניירות ערך למסחר
(36)	(92)	(55)	רווח ממימוש בניינים וציוד
20	8	24	הוצאות הנובעות מעסקאות תשלום מבוסס מניות
27	(2)	23	מיסים נדחים, נטו
(12)	3	11	שינוי בהפרשות ובהתחייבויות עובדים
179	182	78	השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות מזומנים
(1)	(45)	(4)	רווח ממכירת תיקי אשראי
			שינוי נטו בנכסים שוטפים
2,134	71	5	פיקדונות בבנקים
(11,813)	(13,953)	(11,171)	אשראי לציבור
(9)	(14)	(126)	אשראי לממשלות
36	62	(67)	ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
2,068	(67)	156	נכסים בגין מכשירים נגזרים
807	(112)	138	ניירות ערך למסחר
193	579	9	נכסים אחרים, נטו
			שינוי נטו בהתחייבויות שוטפות
1,269	1,796	(2)	פיקדונות מבנקים
12,374	18,033	7,705	פיקדונות הציבור
(8)	(8)	(5)	פיקדונות הממשלה
(223)	-	-	ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
(2,865)	(66)	(483)	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
(538)	517	360	התחייבויות אחרות
(268)	(13)	(26)	הפרשי צבירה שנכללו בפעולות השקעה ומימון
4,603	8,316	(1,905)	מזומנים נטו מפעילות שוטפת

ביאור 36 - תמצית דוחות של הבנק - המשך

ג. דוח על תזרימי המזומנים - המשך סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

2015	2016	2017	
			תזרימי מזומנים מפעילות השקעה
(10,318)	(6,899)	(3,816)	רכישת ניירות ערך זמינים למכירה
9,470	7,536	4,671	תמורה ממכירת ניירות ערך זמינים למכירה
401	1,083	-	תמורה מפדיון ניירות ערך זמינים למכירה
590	2,662	2,554	תמורה ממכירת תיקי אשראי
-	-	(700)	רכישת תיקי אשראי
(153)	(162)	(197)	רכישת בניינים וציוד
55	125	320	תמורה ממימוש בניינים וציוד
19	28	1	תמורה ממימוש השקעה בחברות כלולות
64	4,373	2,833	מזומנים נטו מפעילות השקעה
			תזרימי מזומנים מפעילות מימון
417	183	-	הנפקת איגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים
(845)	(38)	(67)	פדיון איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
(86)	(186)	(334)	דיבידנד ששולם לבעלי מניות
(514)	(41)	(401)	מזומנים נטו מפעילות מימון
4,153	12,648	527	גידול (קיטון) במזומנים
20,167	24,141	36,607	יתרת מזומנים לתחילת השנה
(179)	(182)	(78)	השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות מזומנים
24,141	36,607	37,056	יתרת מזומנים לסוף השנה
			ריבית ומסים ששולמו ו/או התקבלו
5,149	4,847	6,103	ריבית שהתקבלה
2,387	2,121	1,663	ריבית ששולמה
10	9	4	דיבידנדים שהתקבלו
68	76	64	מסים על הכנסה שהתקבלו
627	745	747	מסים על הכנסה ששולמו
			נספח א' - פעולות שלא במזומן
22	13	25	רכישות בניינים וציוד